

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2023

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2023

Επιτρέπεται η δωρεάν αναπαραγωγή του κειμένου της παρούσας έκδοσης σε οποιαδήποτε μορφή ή μέσο, υπό την προϋπόθεση αναφοράς της πηγής με τρόπο ακριβή, σαφή και μη παραπλανητικό.

Είναι απαραίτητη η αναφορά στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και στον τίτλο της έκδοσης. Σε περίπτωση που περιλαμβάνεται υλικό τρίτων πρέπει να ζητηθεί η άδεια από τον αντίστοιχο κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων.

Για ερωτήματα σχετικά με την έκδοση επικοινωνήστε στο info@nsk.gr

Η παρούσα Έκθεση είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο του ΝΣΚ στη σελίδα www.nsk.gr

Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Ακαδημίας 68 και Χαρ. Τρικούπη, 10678 Αθήνα
web: www.nsk.gr, email: info@nsk.gr

Συντομογραφίες	8
Πίνακας διαγραμμάτων	9
Προλογικό Σημείωμα Προέδρου	10
Συνοπτική παρουσίαση και δομή της Ετήσιας Έκθεσης του 2023.....	12

1. Θεσμικό πλαίσιο

1.1. Συνταγματική κατοχύρωση του ΝΣΚ στο άρθρο 100Α του Συντάγματος	15
1.2. Το νομοθετικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας του ΝΣΚ: Ο ν.4831/2021 (Οργανισμός του ΝΣΚ)	15
1.3. Νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο.....	16
1.4. Εκδοθείσες αποφάσεις και εγκύκλιοι το έτος 2023	18

2. Αρμοδιότητες, οργάνωση και λειτουργία του ΝΣΚ

2.1. Αποστολή και αρμοδιότητες του ΝΣΚ	21
2.1.1. Γενικά	21
2.1.2. Διεθνείς Αρμοδιότητες του ΝΣΚ.....	22
2.2. Οργάνωση και λειτουργία του ΝΣΚ.....	24
2.2.1. Οργανωτική δομή του ΝΣΚ	24
2.2.2. Συνοπτική αναφορά των αρμοδιοτήτων του Προέδρου και των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ.....	26
2.2.2.1. Πρόεδρος.....	26
2.2.2.2. Η Κεντρική Υπηρεσία ΝΣΚ	26
2.2.2.3. Το Γραφείο Επιθεώρησης	28
2.2.2.4. Το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους	28
2.2.2.5. Θεματικοί Σχηματισμοί	30
2.2.2.5.1. Ο Θεματικός Σχηματισμός εθνικών και διεθνών διαιτησιών(Domestic and International Arbitration Department/DIAD) του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.....	30
2.2.2.5.2. Ο Θεματικός Σχηματισμός ποινικών υποθέσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.....	30
2.2.2.5.3. Ο Θεματικός Σχηματισμός υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους	30
2.2.2.6. Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Ειδικά Γραφεία.....	31
2.3. Πλαίσιο Λειτουργίας του ΝΣΚ	32
Συλλογικά όργανα του ΝΣΚ	32

3. Στελέχωση του ΝΣΚ

3.1. Κύριο προσωπικό του ΝΣΚ.....	37
3.2. Δικηγόροι Δημοσίου.....	38
3.3. Ασκούμενοι Δικηγόροι.....	38
3.4. Διοικητικό Προσωπικό.....	38

4. Αποτίμηση του έργου του ΝΣΚ για το 2023

4.1. Στατιστικά στοιχεία και αξιολόγηση-σχολιασμός αυτών.....	43
4.1.1. Έργο λειτουργών του ΝΣΚ.....	43
4.1.1.1. Γνωμοδοτήσεις.....	43
4.1.1.2. Πρακτικά - Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις.....	44
4.1.1.3. Εξώδικες Αιτήσεις.....	46
4.1.1.4. Αγωγές - Ανακοπές - Λοιπά ένδικα Βοηθήματα - Ένδικα Μέσα.....	47
4.1.1.5. Παραστάσεις στα δικαστήρια.....	48
4.1.1.6. Δικαστικές αποφάσεις.....	50
4.1.1.7. Διαιτησίες.....	54
4.1.1.8. Επεξεργασία συμβάσεων.....	54
4.1.1.9. Συμμετοχές σε διοικητικά όργανα - επιτροπές - ομάδες εργασίας.....	54
4.1.1.10. Διεθνείς συμμετοχές λειτουργών του ΝΣΚ.....	55
4.1.2. Έργο δικηγόρων του Δημοσίου.....	56
4.1.3. Σχολιασμός για ειδικότερες κατηγορίες υποθέσεων.....	58
4.1.3.1. Υποθέσεις δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	58
4.1.3.2. Υποθέσεις κτηματολογικών διαφορών.....	60
4.1.3.3. Υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.....	62
4.1.3.4. Υποθέσεις πινάκων κατάταξης δανειστών.....	63
4.1.3.5. Υποθέσεις αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν.3869/2010.....	64
4.1.3.6. Υποθέσεις μισθολογικών αγωγών και διοικητικών προστίμων.....	65
4.1.3.7. Υποθέσεις Δημοσίων Συμβάσεων.....	66
4.1.3.8. Παράσταση των λειτουργών του ΝΣΚ στα ποινικά δικαστήρια για την υποστήριξη της κατηγορίας.....	67
4.1.4. Αποτίμηση Έργου Θεματικών Σχηματισμών.....	68
4.1.4.1. Θεματικός Σχηματισμός Διαιτησιών.....	68
4.1.4.2. Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών υποθέσεων.....	68

4.1.4.3. Θεματικός Σχηματισμός Υποθέσεων της ΕΕ και των Δικαστηρίων της, του ΕΔΔΑ και Δικαστηρίων της Αλλοδαπής	69
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ Ι. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΤΟΥ ΝΣΚ ΓΙΑ ΤΟ 2023	72
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΝΣΚ ΓΙΑ ΤΟ 2023	90
4.2. Δραστηριότητα Προέδρου του ΝΣΚ ως Agent της Ελληνικής Δημοκρατίας	96
4.3. Γραφείο Επιθεώρησης	98
4.4. Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων	99
4.5. Δραστηριότητα του Γραφείου Προέδρου του ΝΣΚ	99
4.6. Δραστηριότητα της Γραμματείας του ΝΣΚ	100
4.7. Έργο - Δραστηριότητες των Διευθύνσεων του ΝΣΚ	100
4.7.1. Έργο της Διεύθυνσης Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης	100
4.7.2. Έργο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων	101
4.7.3. Έργο της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	103
4.8. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του ΝΣΚ κατά το έτος 2023	105
4.8.1. Αναβάθμιση του υπάρχοντος Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του ΝΣΚ	105
4.8.2. Διαλειτουργικότητα του ΟΠΣ του ΝΣΚ με τα δικαστήρια και με τις δημόσιες υπηρεσίες	106
4.8.3. Απόκτηση νέου σύγχρονου ΟΠΣ από το ΝΣΚ	107
4.8.3.1. Το σχετικό Έργο	107
4.8.3.2. Πορεία του Έργου	109

5. Στόχοι & προοπτικές του ΝΣΚ

5.1. Βελτίωση της λειτουργίας του ΝΣΚ - Παρατηρήσεις και Προτάσεις	111
5.1.1. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του ΝΣΚ κατά το έτος 2024	111
5.1.1.1. Υλοποίηση του νέου ΟΠΣ	111
5.1.1.2. Ηλεκτρονική διασύνδεση του ΝΣΚ με τα δικαστήρια και τους δημόσιους Φορείς	111
5.1.2. Αναμόρφωση της οργανωτικής δομής του ΝΣΚ	112
5.1.3. Γραφείο Επιθεώρησης	113
5.1.4. Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων	113
5.1.5. Ζητήματα ως προς την παράσταση των λειτουργιών του ΝΣΚ στα ποινικά δικαστήρια για την υποστήριξη της κατηγορίας	113
5.1.6. Ζητήματα ως προς την προσήκουσα και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων των δικηγόρων του Δημοσίου	114

5.2. Αρτιότερη και επωφελέστερη δικαστική παράσταση ή εξώδικη εκπροσώπηση του Δημοσίου και των λοιπών Φορέων από το ΝΣΚ -Ζητήματα ως προς τη λειτουργία της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης - Παρατηρήσεις και Προτάσεις	115
5.2.1. Ζητήματα ως προς τη διαβίβαση δικογράφων και παροχή απόψεων και στοιχείων προς τις Υπηρεσιακές Μονάδες και τους λειτουργούς του ΝΣΚ	115
5.2.2. Ζητήματα ως προς τις κτηματολογικές αγωγές και τις κτηματολογικές εγγραφές	116
5.2.3. Ζητήματα ως προς την κατάταξη απαιτήσεων του Δημοσίου σε πίνακες κατάταξης δανειστών	118
5.2.4. - Άσκηση δικαστικών ενεργειών εκ μέρους των λειτουργών του ΝΣΚ στην πτωχευτική διαδικασία του ν.4738/2020 (Α΄207) μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας (ΗΜΦ) του άρθρου 213 του εν λόγω νόμου	118
5.2.5. Ζητήματα ως προς τις ρυθμίσεις οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν.3869/2010	120
5.2.6. Ζητήματα ως προς τις μισθολογικές αγωγές	120
5.2.7. Ζητήματα ως προς τις υποθέσεις Ελεγκτικού Συνεδρίου	120
5.2.8. Ζητήματα ως προς τα διοικητικά πρόστιμα και τις εν γένει τυπικές ακυρότητες πράξεων της Διοίκησης	121
5.2.9. Ζητήματα ως προς την κρατική Εποπτεία των ΟΤΑ και τη συμμετοχή μελών του ΝΣΚ σε επιτροπές άσκησης ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ	121
5.2.10. Ζητήματα ως προς την αποτελεσματική εκδίκαση υποθέσεων ενώπιον των Δικαστηρίων	121
5.2.11. Ζητήματα ως προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δικαιοσύνης	124

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Σημαντικές Γνωμοδοτήσεις - Υποθέσεις

1. Γνωμοδοτήσεις	127
2. Σημαντικές Υποθέσεις	133

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Δημοσιεύσεις - Ομιλίες λειτουργών του ΝΣΚ σε Συνέδρια και Ημερίδες - Συμμετοχές	173
---	-----

Συντομογραφίες

ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων	Η/Υ	Ηλεκτρονικός Υπολογιστής
ΑΕΔ	Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο	ΗΜΦ	Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας
ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	ΚΠΑ	Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
ΑΚ	Αστικός Κώδικας	ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
α.ν.	Αναγκαστικός Νόμος	ΚΥ	Κεντρική Υπηρεσία
ΑΣΕΠ	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού	κ.υ.α	Κοινή υπουργική απόφαση
ΑΠ	Άρειος Πάγος	ΚΦΔ	Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας
β.δ.	Βασιλικό Διάταγμα	ΜΕΑ	Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία
ΓΚΠΑ	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων	ΚτΠ.Μ.Α.Ε.	Κοινωνία της Πληροφορίας Μ.Α.Ε.
ΓΛΚ	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους	ΜΠΑ	Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΓΝΣ	Γραφείο Νομικού Συμβουλίου	ν.	Νόμος
ΓΔΕΕ	Γενικό Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης	ν.δ.	Νομοθετικό διάταγμα
ΔΕΕ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΔΕΠ	Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό	ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΔΕφΑθ	Διοικητικό Εφετείο Αθηνών	ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΔΠΑ	Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών	ΟΓΑ	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
ΔΟΑΤΑΠ	Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης	ΟΠΕΚΑ	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΔΟΥ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία	ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΔΕ	Ένορκη Διοικητική Εξέταση	ΠΠΑ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση	π.δ.	Προεδρικό διάταγμα
ΕΛΣυν	Ελεγκτικό Συνέδριο	ΠΚ	Ποινικός Κώδικας
ΕΝΓΔΕ	Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων	ΣΕΠ	Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων
ΕΟΠΥΥ	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας	ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣ	Εκλεκτορικό Σώμα	ΣΤΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΕΣΑΛ	Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων	ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	υ.α.	Υπουργική απόφαση
ΕΣΥ	Εθνικό Σύστημα Υγείας	ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως
ΕΤΑΔ	Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου	ICC	International Chamber of Commerce
ε-ΕΦΚΑ	Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης	ICSID	International Centre for Settlement of Investment Disputes
		LCIA	London Court of International Arbitration
		UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law

Πίνακας διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1. Οργανόγραμμα Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.....	25	Διάγραμμα 25. Ανακοπές.....	56
Διάγραμμα 2. Διάρθρωση Κεντρικής Υπηρεσίας ΝΣΚ.....	26	Διάγραμμα 26. Αποφάσεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο	57
Διάγραμμα 3. Διάρθρωση των Θεματικών Σχηματισμών, των Γραφείων Νομικού Συμβουλίου και των Ειδικών Γραφείων	29	Διάγραμμα 27. Αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο.....	57
Διάγραμμα 4. Διάρθρωση Συλλογικών Οργάνων ΝΣΚ.....	33	Διάγραμμα 28. Έκβαση υποθέσεων δικηγόρων Δημοσίου	57
Διάγραμμα 5. Κύριο Προσωπικό (Υπηρετούντες).....	37	Διάγραμμα 29. Πρακτικά - Πράξεις - Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου.....	61
Διάγραμμα 6. Διοικητικό Προσωπικό Δημοσίου Δικαίου (Υπηρετούντες).....	39	Διάγραμμα 30. Δικόγραφα επί υποθέσεων Κτηματολογίου.....	61
Διάγραμμα 7. Διοικητικό Προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Υπηρετούντες)	39	Διάγραμμα 31. Παραστάσεις επί Υποθέσεων Κτηματολογίου.....	61
Διάγραμμα 8. Γνωμοδοτήσεις επί ερωτημάτων	43	Διάγραμμα 32. Θετικές και Αρνητικές Αποφάσεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου.....	61
Διάγραμμα 9. Πρακτικά, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις.....	44	Διάγραμμα 33. Αποφάσεις πολιτικών Δικαστηρίων επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.....	62
Διάγραμμα 10. Πρακτικά / Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής - Επισημειωματικές Πράξεις ανά κατηγορία υποθέσεων.....	45	Διάγραμμα 34. Αποφάσεις με θετική έκβαση επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για τα έτη 2022 και 2023	62
Διάγραμμα 11. Εξώδικες αιτήσεις.....	46	Διάγραμμα 35. Παραστάσεις ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ουσίας επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για τα έτη 2022 και 2023	63
Διάγραμμα 12. Αγωγές.....	47	Διάγραμμα 36. Πρακτικά -Πράξεις-Επισημειωματικές πράξεις επί υποθέσεων υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων για τα έτη 2022 και 2023.....	64
Διάγραμμα 13. Ανακοπές.....	47	Διάγραμμα 37. Εφέσεις και αναίρεσεις επί υποθέσεων αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων για τα έτη 2022 και 2023.....	64
Διάγραμμα 14. Αιτήσεις αναίρεσης.....	47	Διάγραμμα 38. Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν επί υποθέσεων οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων για τα έτη 2022 και 2023.....	64
Διάγραμμα 15. Εφέσεις.....	47	Διάγραμμα 39. Θετικές και αρνητικές αποφάσεις επί υποθέσεων μισθολογικών διαφορών	65
Διάγραμμα 16. Παραστάσεις λειτουργιών ΝΣΚ στα δικαστήρια της χώρας.....	49	Διάγραμμα 40. Θετικές και αρνητικές αποφάσεις επί υποθέσεων διοικητικών προστίμων	66
Διάγραμμα 17. Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν το 2023.....	50	Διάγραμμα 41. Θετικές & Αρνητικές αποφάσεις επί υποθέσεων δημοσίων συμβάσεων.....	66
Διάγραμμα 18. Αποφάσεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο το 2023.....	50	Διάγραμμα 42. Διαχειρισθέντα έγγραφα για το έτος 2023.....	104
Διάγραμμα 19. Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο.....	51		
Διάγραμμα 20. Αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο το 2023.....	51		
Διάγραμμα 21. Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο.....	52		
Διάγραμμα 22. Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν εντός του 2022, για τις οποίες έγινε ενέργεια εντός του έτους.....	52		
Διάγραμμα 23. Όργανα - Επιτροπές - Ομάδες Εργασίας	55		
Διάγραμμα 24. Υποθέσεις κτηματολογίου.....	56		

Προλογικό Σημείωμα Προέδρου

Το 2023, ένα χρόνο μετά τη συμπλήρωση των 140 χρόνων από τη σύσταση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δύο χρόνια μετά τη θέσπιση του νέου Οργανισμού του με τον ν.4831/2021, αποτέλεσε ένα έτος παραγωγικό και δημιουργικό για το ΝΣΚ που επιβεβαίωσε τη διαχρονική συμβολή του στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος, του συμφέροντος, δηλαδή, της ολότητας του κοινωνικού συνόλου και στην αποτελεσματική άσκηση της Δημόσιας Διοίκησης, στο πλαίσιο των αρχών του κράτους δικαίου.

Παράλληλα, επιβεβαίωσε τη δυνατότητα του ΝΣΚ να προσαρμόζεται στις αυξανόμενες και μεταβαλλόμενες ανάγκες της σύγχρονης εποχής, καθώς, με οδηγό τον νέο Οργανισμό του, το ΝΣΚ σταδιακά αναμορφώνει τη δομή και τη λειτουργία του, ενώ προωθεί τον ψηφιακό μετασχηματισμό του για ένα εξειδικευμένο και καινοτόμο ΝΣΚ.

Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και η πρόκληση της ομαλής μετάβασης στο νέο τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του ΝΣΚ, το οποίο τα τελευταία χρόνια καλείται να αντιμετωπίσει νέα νομικά ζητήματα που ανακύπτουν από τις σύγχρονες δράσεις της Διοίκησης. Συγχρόνως, αποτυπώνει την εργασία του κυρίου και διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ που εξάντλησε τις δυνατότητες αξιοποίησης στον μέγιστο βαθμό των μέσων που έχει στη διάθεσή του για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

Η παρούσα ετήσια έκθεση, πρωτίστως, παρουσιάζει το επιστημονικό, συστηματικό, πολυσχιδές και συλλογικό έργο του ΝΣΚ, το οποίο τα τελευταία χρόνια καλείται να αντιμετωπίσει νέα νομικά ζητήματα που ανακύπτουν από τις σύγχρονες δράσεις της Διοίκησης. Συγχρόνως, αποτυπώνει την εργασία του κυρίου και διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ που εξάντλησε τις δυνατότητες αξιοποίησης στον μέγιστο βαθμό των μέσων που έχει στη διάθεσή του για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

Επίσης, παρουσιάζει τις κανονιστικές αποφάσεις που θεσπίστηκαν για την αποτελεσματική λειτουργία του ΝΣΚ, τις δράσεις για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από την ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών και για την ανάπτυξη των δομικών στοιχείων των Ψηφιακών Υπηρεσιών του με στόχο την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών στη Διοίκηση και στους πολίτες, οι οποίες θα χαρακτηρίζονται από ακρίβεια, ασφάλεια και διαλειτουργικότητα.

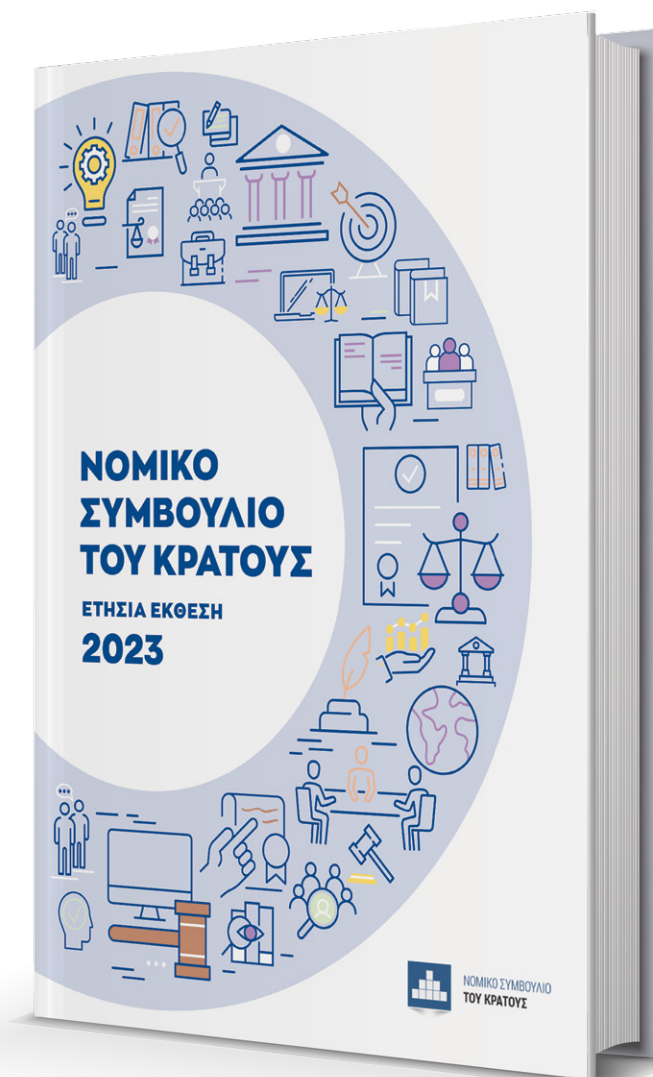
Το ΝΣΚ αποδεικνύει και κατά το έτος 2023 ότι αποτελεί θεματοφύλακα των συμφερόντων του Κράτους, συμπαραστάτη και ουσιαστικό αρωγό της Διοίκησης προς διασφάλιση της νομιμότητας της διοικητικής δράσης, του σεβασμού και της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών, στα οποία, άλλωστε, αποσκοπεί και η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, διότι εξελίσσεται ενόψει των εκάστοτε κοινωνικοπολιτικών και οικονομικών συνθηκών και μπορεί να κινηθεί συλλογικά και να αναπτύξει στρατηγικό τρόπο σκέψης για την επίτευξη του θεσμικού του ρόλου, διατυπώνοντας οράματα, θέτοντας μακροχρόνιους στόχους και αποφεύγοντας την παγίδα της απλής διεκπεραίωσης των αρμοδιοτήτων του.

Αναλαμβάνοντας τον Σεπτέμβριο του 2023 τη θέση της Προέδρου του ΝΣΚ και έχοντας υπηρετήσει σε αυτό επί 40 έτη, είμαι πεπεισμένη ότι το ΝΣΚ, πάντα προσηλωμένο στην αποστολή του, καινοτόμο και σύγχρονο θα συνεχίσει να είναι κοντά στο Κράτος - στη Διοίκηση, στο προσωπικό του, αλλά και στην κοινωνία - στους πολίτες και μέσω της ηλεκτρονικής - ψηφιακής χρηστής διακυβέρνησης και της διαλειτουργικότητας με τους Φορείς της Δικαιοσύνης και της Διοίκησης, θα λειτουργεί πλέον απλούστερα, ταχύτερα, ποιτικότερα και πιο αποτελεσματικά, παρέχοντας βέλτιστες δημόσιες υπηρεσίες τόσο στη Διοίκηση όσο και στους πολίτες, ενώ ταυτόχρονα θα βρίσκεται στο κέντρο της επιστημονικής διαλεκτικής και του γόνιμου προβληματισμού για την αρτιότερη οργάνωση της και λειτουργία της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Οι προκλήσεις είναι πολλές, αλλά είναι βέβαιο ότι το ΝΣΚ, ως όργανο της Πολιτείας με υπεραιωνόβια διαδρομή και δράση, στηριζόμενο πάντα στην πίστη και αφοσίωση του κύριου και διοικητικού προσωπικού του, είναι σε θέση να επιτελεί τον θεσμικό του ρόλο και τη συνταγματική αποστολή του.

**Η Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
Νίκη Μαριόλη**

Συνοπτική παρουσίαση και δομή της Ετήσιας Έκθεσης του 2023

Η παρούσα Έκθεση συντάσσεται, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 120 του ν.4831/2021 (Α'170), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 38 του ν.4949/2022 (Α'126), στο οποίο ορίζεται ότι:

«Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους συντάσσει Έκθεση για κάθε έτος, η οποία διαβιβάζεται στον Υπουργό Οικονομικών, παραδίδεται στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων και παρουσιάζεται στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων, μέχρι τα τέλη Ιουνίου κάθε έτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Στην έκθεση αυτή γίνεται καταγραφή και αποτίμηση του έργου του ΝΣΚ για το έτος που πέρασε και περιλαμβάνονται παρατηρήσεις και προτάσεις για τις ρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση της λειτουργίας και της οργάνωσης του ΝΣΚ, την αντιμετώπιση των προβλημάτων σχετικά με τη λειτουργία της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης, καθώς και την αρτιότερη και επωφελέστερη για το Δημόσιο δικαστική παράσταση ή εξώδικη εκπροσώπησης του....»

Η Έκθεση που ακολουθεί διαρθρώνεται στα εξής κεφάλαια:

Στο 1ο Κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας του ΝΣΚ, μετά την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων υπό τον νέο Οργανισμό νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων.

Στο 2ο Κεφάλαιο αφενός γίνεται αναφορά στην αποστολή και τις αρμοδιότητες του ΝΣΚ, αφετέρου παρουσιάζεται η οργανωτική δομή και η λειτουργία του ΝΣΚ για το έτος 2023. Κατά το έτος αυτό λειτούργησαν οι τρεις πρώτοι Θεματικοί Σχηματισμοί, υλοποιώντας σταδιακά την οργανωτική αναδιάρθρωση που προβλέπει ο Οργανισμός του ΝΣΚ και δίνοντας μια νέα δυναμική στη διεξαγωγή των νομικών υπηρεσιών του.

Στο 3ο Κεφάλαιο παρουσιάζεται το ανθρώπινο δυναμικό του ΝΣΚ που διεκπεραιώνει το έργο του: οι λειτουργοί του ΝΣΚ και τα μέλη διοικητικού προσωπικού που στελεχώνουν τα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου και την Κεντρική Υπηρεσία του, οι ασκούμενοι δικηγόροι, καθώς και οι δικηγόροι του Δημοσίου, στους οποίους ανατίθεται η δικαστική εκπροσώπηση και υπεράσπιση των υποθέσεων του Δημοσίου, μετά από απόφαση του Προέδρου του ΝΣΚ, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Οργανισμό του.

Στο 4ο Κεφάλαιο γίνεται αποτίμηση του έργου του ΝΣΚ για το έτος 2023. Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του ΝΣΚ της χρονικής αυτής περιόδου, τόσο στο πλαίσιο άσκησης του γνωμοδοτικού του έργου, όσο και στο επίπεδο της δικαστικής υποστήριξης ενώπιον των εθνικών, ενωσιακών, διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων, εθνικών και διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων, της εξώδικης εκπροσώπησης και γενικότερα της νομικής υπεράσπισης του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) και των λοιπών Φορέων των οποίων διεξάγει τη νομική υπηρεσία, παρατίθεται δε και το έργο των δικηγόρων του Δημοσίου. Στην Έκθεση καταγράφεται, επίσης, η διεθνής δραστηριότητα του ΝΣΚ, το έργο της Κεντρικής Υπηρεσίας του και των Διευθύνσεών της, των Θεματικών Σχηματισμών, του Γραφείου Επιθεώρησης και του Αυτοτελούς Γραφείου Προστασίας Δεδομένων, ενώ παρουσιάζονται και οι δράσεις που αναπτύχθηκαν για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του ΝΣΚ.

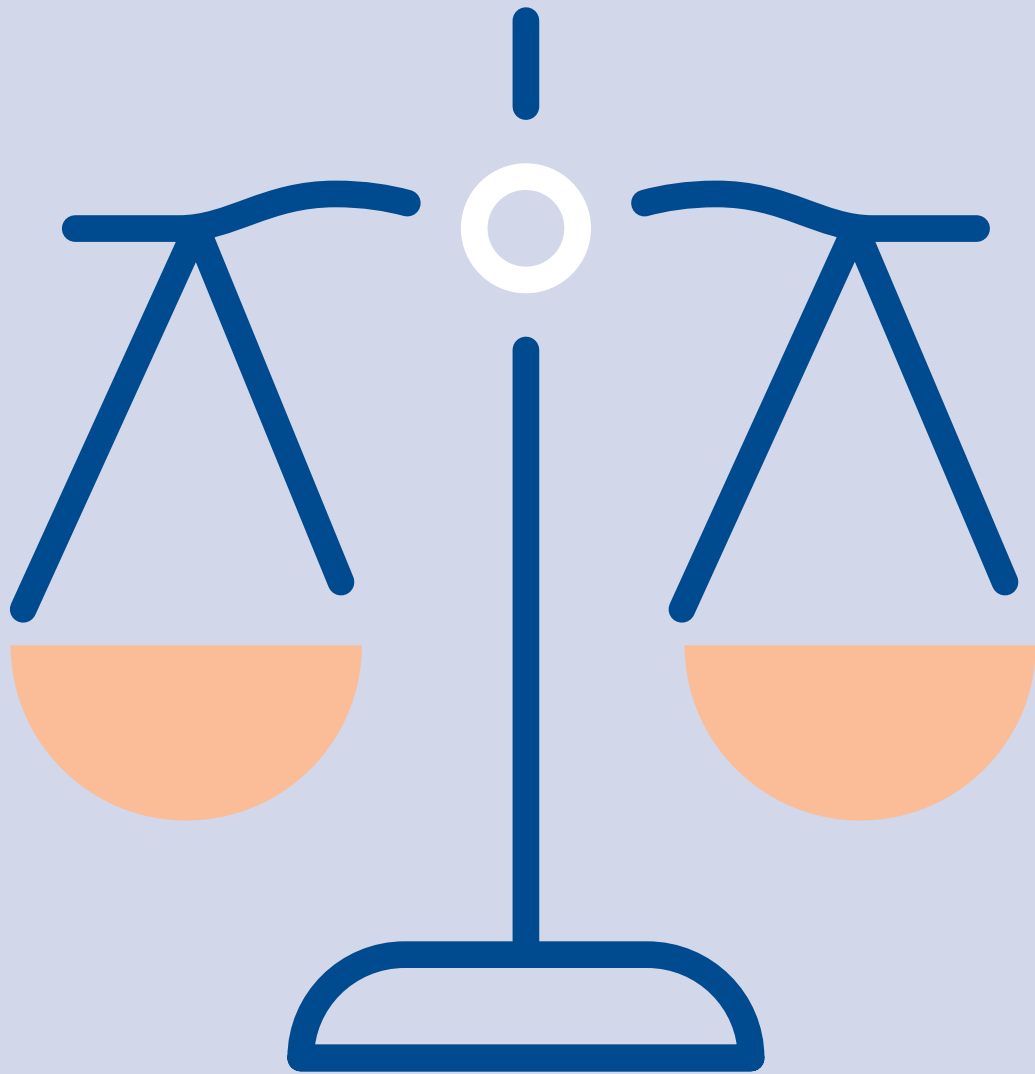
Στο 5ο και τελευταίο Κεφάλαιο καταγράφονται οι στόχοι και οι προοπτικές του ΝΣΚ για το μέλλον, καθώς και σειρά προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας τόσο της Δικαιοσύνης και της Διοίκησης όσο και του ίδιου του ΝΣΚ, το οποίο ως εκ του ρόλου και της αποστολής του μπορεί να λειτουργήσει ως συνεκτικός δεσμός μεταξύ των δύο ανωτέρω θεσμών.

Τέλος, για την πληρέστερη παρουσίαση του πολυσχιδούς έργου του Σώματος, παρατίθενται σε **Παραρτήματα (Α και Β)**, ενδεικτικά, σημαντικές γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ που εκδόθηκαν και υποθέσεις που χειρίστηκαν, κατά το έτος 2023, οι λειτουργοί του (Παράρτημα Α), καθώς και οι συμμετοχές - ομιλίες λειτουργών του ΝΣΚ σε συνέδρια - ημερίδες και δημοσιεύσεις (Παράρτημα Β).

Κεφάλαιο 1

Θεσμικό πλαίσιο

Το θεσμικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) αποτελούν **το άρθρο 100Α του Συντάγματος, ο ν.4831/2021** «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις» (Α' 170), **το π.δ.51/2022** «Αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)» (Α' 123), καθώς και οι κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω νομοθετημάτων εκδοθείσες κανονιστικές ρυθμίσεις.

1.1. Συνταγματική κατοχύρωση του ΝΣΚ στο άρθρο 100Α του Συντάγματος

«Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και τα σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών και υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτό. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανήκουν ιδίως η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου και η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό. Στο κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 88 παράγραφοι 2 και 5 και 90 παράγραφος 5».

Με τις διατάξεις του άρθρου 100Α του Συντάγματος, το οποίο εισήχθη με την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001 από τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων με το από 6 Απριλίου 2001 Ψήφισμα (Α' 84) που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α' 85), ρυθμίσθηκε συνταγματικά ο θεσμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως ενιαίας ανώτατης Αρχής του Κράτους, η οποία υφίσταται και λειτουργεί προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος αδιάλειπτα πάνω από 140 χρόνια (από το 1882). Ειδικότερα, με το πρώτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 100Α,

το οποίο εντάσσεται συστηματικά στο Τμήμα Ε'/Κεφάλαιο 2ο του Συντάγματος που αναφέρεται στη Δικαστική Εξουσία, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους κατοχυρώθηκε συνταγματικά και στον κοινό νομοθέτη ανατέθηκε η εξειδίκευση των διατάξεων για τη συγκρότηση και λειτουργία του, καθώς και των διατάξεων που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών και των διοικητικών υπαλλήλων του. Με το δεύτερο εδάφιο του ανωτέρω άρθρου καθορίζεται ενδεικτικά ο πυρήνας της αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, δηλαδή η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου και η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό, ενώ με το τρίτο εδάφιο περιβάλλονται με ισχυρές θεσμικές εγγυήσεις οι λειτουργοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (κύριο προσωπικό του), με την ανάλογη εφαρμογή για αυτούς κρίσιμων διατάξεων που αφορούν στη θεσμική θωράκιση των δικαστικών λειτουργών, σε θέματα αποδοχών, ορίου ηλικίας για την αποχώρηση από την ενεργό υπηρεσία και επιλογής του Προέδρου και των Αντιπροέδρων από το Υπουργικό Συμβούλιο, ανώτατης θητείας τεσσάρων ετών για τον Πρόεδρο (άρθρα 88 παρ.2 και 5, 90 παρ.5 και 118 παρ.1 Συντάγματος).

1.2. Το νομοθετικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας του ΝΣΚ: Ο ν.4831/2021 (Οργανισμός του ΝΣΚ)

Ο ν.4831/2021, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τα άρθρα 63 του ν.4876/2021 (Α' 251) και 22-38 του ν.4949/2022 (Α' 126) έχει ως αντικείμενό του τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων, της διάρθρωσης και του τρόπου λειτουργίας του ΝΣΚ, κατά την παροχή νομικής υποστήριξης στο Δημόσιο και στους λοιπούς Φορείς που αυτό εκπροσωπεί, καθώς και τη ρύθμιση της γενικής υπηρεσιακής κατάστασης των λειτουργών και του διοικητικού προσωπικού του.

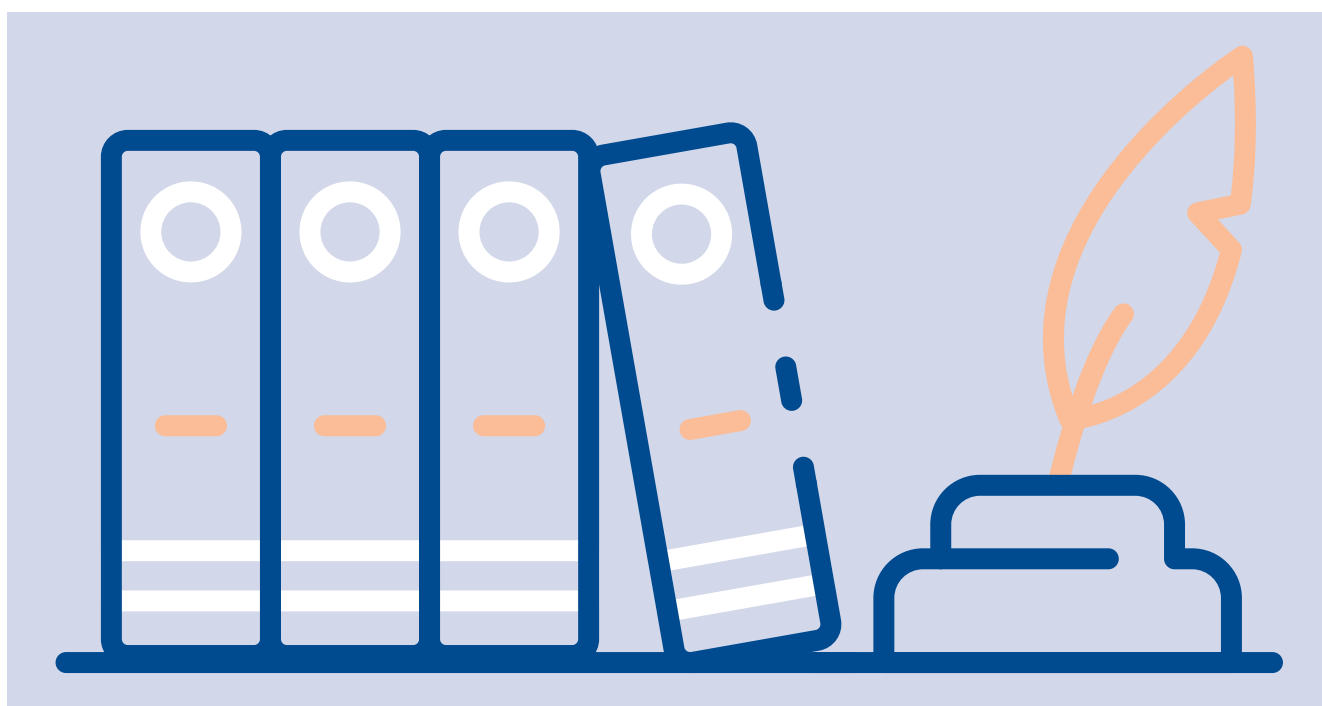
Η τριετής ήδη εφαρμογή του Οργανισμού του ΝΣΚ καταδεικνύει τον εκσυγχρονισμό, την ευελιξία, τη μεγαλύτερη διαφάνεια, την εξωστρέφεια, την επιτάχυνση και απλούστευση των διαδικασιών λειτουργίας του, προκειμένου, μεταξύ άλλων, και το ΝΣΚ να συμβάλλει στη γρήγορη και ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης και στην εκτέλεση των αποφάσεων των δικαστηρίων.

1.3.

Νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο

Το προαναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο που θεσπίζει ο ν.4831/2021 συμπληρώνεται από ένα πλέγμα νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων που εκδόθηκαν είτε κατόπιν προβλεπόμενης σχετικής εξουσιοδότησης είτε προς τροποποίηση υφιστάμενων ρυθμίσεων:

- ▶ Το άρθρο 74 του ν.4916/2022 (Α'65) τροποποίησε το άρθρο 6 του ν.1816/1988 (Α'251), που αφορά στην παρακράτηση των αμοιβών διαιτησίας των λειτουργών του ΝΣΚ, και προέβλεψε την κατ' εξουσιοδότηση έκδοση υπουργικής απόφασης για το άνοιγμα νέου τραπεζικού λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδος και τη ρύθμιση των θεμάτων συγκρότησης και λειτουργίας της προβλεπόμενης στις νέες διατάξεις Επιτροπής για τον έλεγχο και τη διαχείριση του εν λόγω τραπεζικού λογαριασμού, καθώς και του τηρούμενου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στον οποίο κατατίθεται ποσοστό 40% των ως άνω αμοιβών των λειτουργών-διαιτητών. Ο ως άνω τραπεζικός λογαριασμός του Ελληνικού Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδος για την κατάθεση ποσοστού 25% των διαιτητικών αμοιβών των μελών του ΝΣΚ ανοίχθηκε με την απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδος υπό την ομάδα λογαριασμών 234», με αριθμό οικ.2/123031/ΔΛΤΠ-Α/31-05-2022 (Β' 2727). Καθιερώθηκε έτσι ένα διαφανές σύστημα ορθολογικής διαχείρισης και δίκαιης κατανομής των ποσών που παρακρατούνται από τις διαιτητικές αμοιβές των λειτουργών του ΝΣΚ.
- ▶ Τα άρθρα 22 έως 38 του ν.4949/2022 (Α'126) τροποποίησαν διατάξεις του ν.4831/2021, προκειμένου να καλυφθούν κενά ή να διορθωθούν γραφικά ή λεκτικά σφάλματα του ανωτέρω νόμου, που διαπιστώθηκαν κατά την εφαρμογή των διατάξεων του στην πράξη μετά την έναρξη της ισχύος του.
- ▶ Τα άρθρα 29 και 30 παρ.2 του ν.4990/2022 (Α'210) θέσπισαν την ηλεκτρονική επίδοση εγγράφων από το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια στο Ελληνικό Δημόσιο, δια του ΝΣΚ.
- ▶ Το π.δ.51/2022 «Αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)» (Α'123), ρύθμισε τη διάρθρωση και τις αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, με το οποίο υλοποιήθηκε ο εκσυγχρονισμός της δομής και λειτουργίας του ΝΣΚ.
- ▶ Η με αριθμό 38/2022 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία ρύθμισε τον τρόπο, το όργανο και τη διαδικασία χορήγησης της άδειας πατρότητας στους άνδρες λειτουργούς του ΝΣΚ. Με την απόφαση αυτή, σε εναρμόνιση με την Οδηγία (ΕΕ)2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 20ής Ιουνίου 2019, λήφθηκαν για πρώτη φορά τα απαιτούμενα μέτρα για την εξισορρόπηση των απαιτητικών υπηρεσιακών καθηκόντων των ανδρών γονέων λειτουργών του ΝΣΚ με την οικογενειακή τους ζωή.

Στη συνέχεια με βάση τις εξουσιοδοτικές διατάξεις των άρθρων 122 και 123 ν.4831/2021, εκδόθηκαν **σειρά αποφάσεων του Προέδρου του ΝΣΚ** για τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων που άπτονταν της λειτουργίας του, μεταξύ άλλων:

- ▶ Οι με αριθμούς 404/2021, 411/2021 και 457/2021 αποφάσεις για τις αρμοδιότητες του Γραφείου Προέδρου του ΝΣΚ, της Γραμματείας του ΝΣΚ και των Σχηματισμών της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, αντίστοιχα.
- ▶ Η με αριθμό 446/2021 (Β΄5203) απόφαση, με την οποία καθορίστηκαν τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των ασκούμενων δικηγόρων στο ΝΣΚ και ρυθμίστηκαν επιμέρους σχετικά θέματα.
- ▶ Η με αριθμό 9/2022 (Β΄55) απόφαση, με την οποία καθορίστηκαν εκ νέου μετά από χρονικό διάστημα δεκαέξι ετών (από την έκδοση το έτος 2005 της απόφασης Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 116/2005), τα καθήκοντα των λειτουργών του ΝΣΚ όλων των βαθμών, σε αρμονία με τον Οργανισμό του ΝΣΚ και προσαρμοσμένα στις σύγχρονες υποχρεώσεις και απαιτήσεις.
- ▶ Η με αριθμό 26/2022 (Β΄144) απόφαση, με την οποία καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής νομικής υπεράσπισης και κάλυψης δικαστικών εξόδων για τους λειτουργούς και τους πρώην λειτουργούς του ΝΣΚ, οι οποίοι εξετάζονται, διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- ▶ Η με αριθμό 347/2022 (Β΄3662) απόφαση, με την οποία καθορίστηκαν τα επιμέρους γενικά καθήκοντα του διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ, καθώς και τα καθήκοντα του προσωπικού που κατέχει θέσεις ευθύνης Προϊσταμένων των Διευθύνσεων και των Τμημάτων τους, με σκοπό την εκτέλεση των εργασιών του διοικητικού προσωπικού με τον πιο αποδοτικό και παραγωγικό τρόπο και εν τέλει την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία κάθε Υπηρεσιακής Μονάδας του ΝΣΚ.
- ▶ Η με αριθμό 350/2022 απόφαση, με την οποία καθορίστηκαν οι επιχειρησιακοί στόχοι των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ για την επίτευξη του στρατηγικού στόχου του εκσυγχρονισμού του ΝΣΚ, προκειμένου στη

συνέχεια οι Διευθυντές να προσδιορίσουν τις απαιτούμενες ενέργειες και δράσεις ανά επιχειρησιακό στόχο, το χρονοδιάγραμμα, τα απαιτούμενα μέσα και τους πόρους για την υλοποίησή τους.

- ▶ Η με αριθμό 366/2022 απόφαση, με την οποία συγκροτήθηκε, για πρώτη φορά κατά τις διατάξεις του άρθρου 114 του νέου Οργανισμού, το Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων επιπέδου Διεύθυνσης (ΣΕΠ) στο ΝΣΚ και ορίστηκαν τα μέλη του με τριετή θητεία.
- ▶ Οι με αριθμούς 490/2022 και 507/2022 αποφάσεις, με τις οποίες προκηρύχθηκαν θέσεις ευθύνης των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ και των Τμημάτων τους για πρώτη φορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν.3528/2007, Α΄26), και καταρτίστηκαν τα περιγράμματα των θέσεων ευθύνης επιπέδου Διεύθυνσης και Τμήματος.
- ▶ Οι με αριθμούς 560/2022 (Β΄ 5601), 561/2022 (Β΄5600), 689/2022 (Β΄7101), με τις οποίες συγκροτήθηκαν οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 16 του ν.4831/2021 Θεματικοί Σχηματισμοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών (Domestic and International Arbitration Department/D.I.A.D.), Ποινικών Υποθέσεων και Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής, αντίστοιχα και ρυθμίστηκαν θέματα της λειτουργίας τους.
- ▶ Οι με αριθμούς 601/2022, 629/2022 και 632/2022 αποφάσεις με τις οποίες ορίστηκε επικεφαλής του Αυτοτελούς Γραφείου Προστασίας Δεδομένων, ρυθμίστηκαν τα θέματα λειτουργίας του Γραφείου και ορίστηκαν τα μέλη του.

Επίσης, για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Οργανισμού του ΝΣΚ, εκδόθηκε η Εγκύκλιος Προέδρου του ΝΣΚ με αριθμό πρωτ. ΚΥ1/28-03-2022 «Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 30 ν.4831/2021 “Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις” (Α΄170)», για την ομοιόμορφη και πλέον αποτελεσματική προώθηση από τους δικηγόρους του Δημοσίου των συμφερόντων του και την εξειδίκευση των υποχρεώσεων και των καθηκόντων τους.

1.4.

Εκδοθείσες αποφάσεις και εγκύκλιοι το έτος 2023

Η απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Μετάθεση της έναρξης εφαρμογής της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 29 του Ν.4831/2021 (Α' 170)», με αριθμό 164669 ΕΞ 2023, κατόπιν της αιτιολογημένης πρότασης Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό ΚΥ - 146116/1000.233/04-10-2023, ως προς την κάλυψη από τον προϋπολογισμό του ΝΣΚ των δαπανών για την προμήθεια και συντήρηση Η/Υ, εκτυπωτών και εικονοποιητών, η οποία συνδέεται με την πρόοδο υλοποίησης του Έργου «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού».

Οι Αποφάσεις Προέδρου του ΝΣΚ:

Ως προς την υπηρεσιακή κατάσταση λειτουργών του ΝΣΚ:

I. Η με αριθμό 116/2023 «Εγκατάσταση των Λειτουργών του Σχηματισμού υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) και Δικαστηρίων της αλλοδαπής, στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ», η οποία τροποποιήθηκε με τη με αριθμό 156/2023 απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ και ορίσθηκε η Δευτέρα 3 Απριλίου 2023, ως ημερομηνία εγκατάστασης των λειτουργών, που είχαν μετακινηθεί στον Σχηματισμό υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και Δικαστηρίων της αλλοδαπής και υπηρετούσαν σε Υπηρεσιακές Μονάδες εκτός της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, στον 4ο όροφο της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ,

II. Η με αριθμό 138/2023 «Επικαιροποίηση ενιαίου τύπου ηλεκτρονικού αρχείου για την καταγραφή των υποθέσεων που χειρίζεται κάθε λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)», σκοπός της οποίας ήταν να καταστεί ευχερής και να αντιμετωπιστεί ενιαία και ομοιόμορφα, όχι μόνο ο τρόπος πήρσης από τους λειτουργούς του ηλεκτρονικού αρχείου που προβλέπεται στα άρθρα 26 παρ.3 του ν.4831/2021 και 1 παρ. 6 του Καθηκοντολογίου, αλλά και η υποβολή της αναλυτικής κατάστασης των εργασιών των λειτουργών και της πορείας των υποθέσεων που χειρίζονται, τόσο στην περίπτωση της σύνταξης πρωτοκόλλου παράδοσης, κατά τη μετακίνηση ή μετάθεσή τους σε άλλη Υπηρεσιακή Μονάδα ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσιακή μεταβολή ή λήψη άδειας (κατ' άρθρο 1 παρ.9 του Καθηκοντολογίου), όσο και στο πλαίσιο των προβλεπομένων από τον Οργανισμό γνωστοποιήσεων προς τους Επιθεωρητές (άρθρο 78 παρ.6 του ν.4831/2021). Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται το έργο των λειτουργών, καθώς αποφεύγονται τυχόν διαφοροποιήσεις μεταξύ των τηρουμένων ηλεκτρονικών αρχείων που δημιουργούν πρόσθετο βάρος ή δυσχέρειες κατά την παράδοση των υποθέσεων, ενώ εξυπηρετούνται και οι ανάγκες της Επιθεώρησης με τη συμπερίληψη στο οριζόμενο στην ως άνω απόφαση ηλεκτρονικό αρχείο των αιτούμενων από τους Επιθεωρητές στοιχείων,

III. Η με αριθμό 271/2023 «Τροποποίηση της υπ' αρ. 667/2022 (Β' 6726) απόφασης Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του

Κράτους (Ν.Σ.Κ.) περί διενέργειας, από 01-01-2023 έως 30-06-2024, επιθεώρησης για το χρονικό διάστημα από 01-10-2021 μέχρι 31-12-2022 (επιθεωρούμενο διάστημα) των Παρέδρων, των Δικαστικών Πληρεξουσίων Α' και των Δικαστικών Πληρεξουσίων, σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία που ορίζονται με τις διατάξεις της παρ. 2 και της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 74, των περ. ε, στ και ι του άρθρου 75, της περ. α του άρθρου 76, των άρθρων 78 και 79 του ν.4831/2021 και με χρήση των προτύπων εντύπων που καθιερώθηκαν με την υπ' αρ. 64/2020 (Β' 572) απόφαση του Προέδρου του ΝΣΚ»,

IV. Η με αριθμό 431/2023 «Τροποποίηση της απόφασης Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 321/18-08-2021 (Β' 3941), όπως αυτή ισχύει» για τη σύσταση Γραφείων στους Σχηματισμούς Δικαστικών και Εξωδίκων Υποθέσεων ημεδαπής της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, την κατανομή υποθέσεων σε αυτά, την τοποθέτηση Προϊστάμενων των Γραφείων και τη ρύθμιση θεμάτων εποπτείας και λειτουργίας τους,

V. Η με αριθμό 497/2023 «Τροποποίηση της απόφασης Προέδρου του ΝΣΚ περί συγκρότησης στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Ομάδας Διοίκησης Έργου, με αριθμό 498/01-12-2021» με αντικείμενο την τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της ανάρτησης στο διαδίκτυο των προβλεπομένων στο άρθρο 76 παρ. 3 του ν.4727/2020 (Α' 184) πράξεων και αποφάσεων αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

VI. Η με αριθμό 500/2023 «Προκήρυξη διαγωνισμού για την πλήρωση τριάντα οκτώ (38) κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)»,

VII. Η με αριθμό 502/2023 «Συγκρότηση Θεματικών Ομάδων Εργασίας για την υλοποίηση του Έργου "Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού", με κωδικό ΟΠΣ 5069398, του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα",

VIII. Η με αριθμό 503/2023 «Εκδοση Επισημειωματικών Πράξεων σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν.4831/2021 (Α' 170)», με την οποία ρυθμίσθηκαν διαδικαστικά θέματα που ανέκυψαν λόγω του μεγάλου αριθμού αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδόθηκαν από τα Τμήματα σε Συμβούλιο κατ' άρθρο 91 του ν.4700/2020 ή με Μονομελή Σύμβαση κατ' άρθρο 178 παρ. 1 του ν.4820/2021 και κοινοποιήθηκαν στο ΝΣΚ, κατά το χρονικό διάστημα μετά την 01-07-2023, επί υποθέσεων συνταξιοδοτικής φύσεως,

IX. Η με αριθμό 539/2023 «Καθορισμός των Σχηματισμών Δικαστικών και Εξωδίκων Υποθέσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και των επιμέρους Γραφείων τους. Κατανομή των υποθέσεων στα Γραφεία, τοποθέτηση Προϊσταμένων σε αυτά και ρύθμιση θεμάτων εποπτείας και λειτουργίας τους».

Ως προς την υπηρεσιακή κατάσταση των διοικητικών υπαλλήλων του ΝΣΚ:

I. Η με αριθμό 37/2023 «Κατανομή των θέσεων του διοικητικού προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) στις Υπηρεσιακές Μονάδες του, κατά εκπαιδευτική κατηγορία και κλάδο – ειδικότητα και ορισμός του αριθμού των διοικητικών υπαλλήλων που υπηρετεί σε αυτές»,

II. Η με αριθμό 39/2023 «Τοποθέτηση διοικητικών υπαλλήλων στις Υπηρεσιακές Μονάδες του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)»,

III. Η με αριθμό 96/2023 «Αντιστοίχιση των υφισταμένων κλάδων και ειδικοτήτων των διοικητικών υπαλλήλων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) με τους οριζόμενους στο π.δ. 85/2022 (Α' 232) νέους κλάδους και ειδικότητες»,

IV. Η με αριθμό 147/2023 «Κατάταξη των διοικητικών υπαλλήλων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) στους νέους κλάδους και ειδικότητες του π.δ. 85/2022»,

V. Η με αριθμό 157/2023 «Καθορισμός των στόχων των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) του έτους 2023, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν.4940/2022 (Α' 112)»,

VI. Η με αριθμό 160/2023 «Απόφαση έκδοσης προκήρυξης-πρόσκλησης μετάταξης υπαλλήλων Δημοσίου Δικαίου στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), τριών (3) του κλάδου – ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής (SOFTWARE- HARDWARE), ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής (SOFTWARE Η HARDWARE) και τριών (3) του κλάδου –ειδικότητας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού δεδομένης της ανάγκης στελέχωσης των Υπηρεσιακών Μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με διοικητικούς υπαλλήλους»,

VII. Η με αριθμό 177/2023 «Τοποθέτηση Προϊσταμένων στις Διευθύνσεις α) Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης, β) Οικονομικών Υποθέσεων και γ) Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)»,

VIII. Η με αριθμό 203/2023 «Μερική τροποποίηση της απόφασης Προέδρου του Ν.Σ.Κ. περί παροχής εξουσιοδότησης υπογραφής στον Προϊστάμενο Διεύθυνσης Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), με αριθμό 333/24-06-2022», για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ,

IX. Η με αριθμό 426/2023 «Απόφαση έκδοσης προκήρυξης-πρόσκλησης μετάταξης υπαλλήλων Δημοσίου Δικαίου στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), πέντε (5) του κλάδου – ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής (Hardware-Software), ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, δύο (2) του κλάδου – ειδικότητας ΔΕ Υποστηρικτικού Προσωπικού/Γενικών Καθηκόντων και στα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στην Κομοτηνή {ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού}, στη Σύρο

{ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού} και στη Χαλκίδα {ενός (1) του κλάδου – ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού}}, προκειμένου να καλυφθούν επιτακτικές υφιστάμενες ανάγκες,

X. Η με αριθμό 546/2023 «Ορισμός υπευθύνου του ΝΣΚ για την εποπτεία της διαχείρισης των αιτήσεων επαναπροσδιορισμού εκκρεμών υποθέσεων ρύθμισης οφειλών και την επικοινωνία με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους».

Ως προς τη λειτουργία του Αυτοτελούς Γραφείου Προστασίας Δεδομένων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους:

Οι με αριθμούς 216/2023 και 486/2023 «Ορισμός επικεφαλής του Αυτοτελούς Γραφείου Προστασίας Δεδομένων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)» σε συνέχεια της ανάθεσης παροχής υπηρεσιών Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΥΠΔ- Data Protection Regulation DPO) σε εταιρεία.

Εγκύκλιοι Προέδρου ΝΣΚ

I. Η με αριθμό 1/2023 «Επικαιροποίηση του ενιαίου τύπου ηλεκτρονικού αρχείου για την καταγραφή των υποθέσεων που χειρίζεται κάθε Λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)» σε συνέχεια της απόφασης Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 138/2023 με την οποία επικαιροποιήθηκε ο ενιαίος τύπος ηλεκτρονικού αρχείου καταγραφής των υποθέσεων των λειτουργών του ΝΣΚ προκειμένου να προσαρμοσθεί το τηρούμενο από τους λειτουργούς ηλεκτρονικό αρχείο στις οικείες διατάξεις του ν.4831/2021 και στην απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 9/2022, «Καθορισμός Καθηκόντων των Λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (Β' 55),

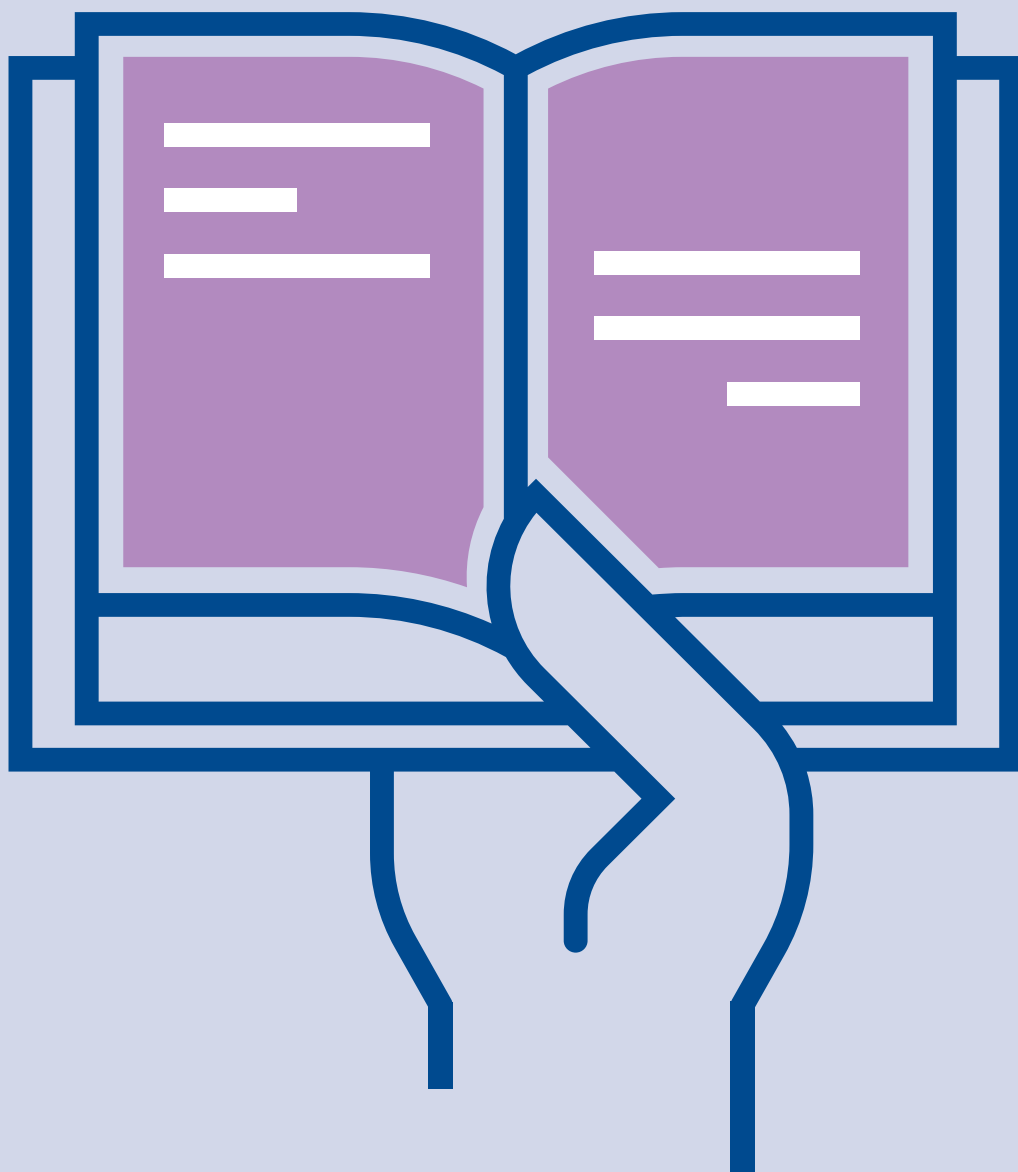
II. Η με αριθμό 2/2023 «Διαδικασία υποβολής αιτήματος, αναφοράς και κάθε υπηρεσιακού ή άλλου εγγράφου από τα μέλη του κυρίου και διοικητικού προσωπικού στις Διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ» μέσω της οποίας διασφαλίζεται ο τρόπος διενέργειας των καθορισμένων δραστηριοτήτων των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, με αντικειμενικό στόχο την εύρυθμη λειτουργία τους, τη διεκπεραίωση και τη διαχείριση των αιτημάτων, αναφορών και λοιπών εγγράφων, καθώς και την αξιόπιστη τήρηση των στοιχείων που απαιτεί ο ν.4940/2022 και η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με αριθμό ΔΣΣΚ/ΤΠΠ/Φ.1/οικ.386 (Β' 46/11-01-2023), με τις οποίες θεσπίστηκε νέο σύστημα στοχοθεσίας και αξιολόγησης για τις οργανικές μονάδες κάθε Φορέα και για τους υπαλλήλους, καθορίστηκε το περιεχόμενο των κατηγοριών στοχοθεσίας και ρυθμίστηκαν θέματα διαδικασίας και μεθοδολογίας καθορισμού στόχων και δεικτών μέτρησής τους,

Το έγγραφο Προέδρου του ΝΣΚ με αριθμό 136605/1000.23 «Μετονομασία των Δικαστικών Γραφείων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) σε Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από 15-09-2023», σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 7 του ν.4831/2021 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως ισχύει.

Κεφάλαιο 2

Αρμοδιότητες, οργάνωση και λειτουργία του ΝΣΚ

2.1.

Αποστολή και αρμοδιότητες του ΝΣΚ

2.1.1. Γενικά

Στο **άρθρο 3 του ν.4831/2021**, διακηρύσσεται πανηγυρικά ο θεσμικός ρόλος του ΝΣΚ, ως ενιαίας ανώτατης Αρχής του Κράτους που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και ορίζεται ρητά, σε αρμονία με το άρθρο 100Α του Συντάγματος, ότι η αποστολή του είναι, ιδίως, η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου, η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό.

Άρθρο 3 ν.4831/2021 Αποστολή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Το ΝΣΚ αποτελεί ενιαία ανώτατη Αρχή του Κράτους, υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών και εδρεύει στην Αθήνα. Αποστολή του, σύμφωνα με το άρθρο 100Α του Συντάγματος, είναι ιδίως, η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου, η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό. Στα μέλη του ΝΣΚ που είναι μόνιμοι ανώτατοι δημόσιοι λειτουργοί, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι παρ.2 και 5 του άρθρου 88 και η παρ.5 του άρθρου 90 του Συντάγματος.

Η αποστολή αυτή του ΝΣΚ αποκτά περιεχόμενο και εξειδικεύεται με τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων του στις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4831/2021.

Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι αρμοδιότητες αυτές

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΝΣΚ σύμφωνα με τον ν.4831/2021 (άρθρο 4 παρ.1)

- α) η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση ενώπιον των εθνικών, ενωσιακών και διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων, καθώς και ενώπιον των εθνικών και διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
- β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης,
- γ) η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου,
- δ) ο δικαστικός και εξώδικος συμβιβασμός του Δημοσίου,
- ε) η γνωμοδότηση για την υπαγωγή διαφορών του Δημοσίου σε διαιτησία, όταν αυτό δεν προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, η επεξεργασία της ρήτηρας διαιτησίας σε συμβάσεις του Δημοσίου και ο ορισμός των διαιτητών του,
- στ) η νομική συνδρομή της Διοίκησης κατά την κατάρτιση συμβάσεων,
- ζ) η νομοτεχνική υποστήριξη της Διοίκησης κατά την κατάρτιση σχεδίων νόμων ή κανονιστικών πράξεων,
- η) η εισήγηση προς τους αρμόδιους υπουργούς της θέσπισης διατάξεων αναγκαίων για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος,
- θ) η νομική υποστήριξη της Ελληνικής Δημοκρατίας στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και σε κάθε άλλο ενωσιακό ή διεθνές όργανο ή οργανισμό, πλέον αυτών της περ.α', εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από ειδική διάταξη,
- ι) η νομική υποστήριξη της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, ιδίως σε θέματα που αφορούν στη διαδικασία και τους όρους διενέργειας των αποκρατικοποιήσεων.

Στην αρμοδιότητα του ΝΣΚ ανήκει, επίσης, η νομική υποστήριξη πλήθους άλλων Φορέων (Ανεξάρτητων Αρχών και ΝΠΔΔ), βάσει ειδικών διατάξεων.

Τέλος, στην αρμοδιότητα του ΝΣΚ υπάγεται, υπό την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η υπεράσπιση των υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών και των ΝΠΔΔ, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, με απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, μετά από έγκριση σχετικού αιτήματος του υπαλλήλου από τον αρμόδιο Υπουργό, στην περίπτωση του Δημοσίου ή από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο διοίκησης των Ανεξάρτητων Αρχών ή ΝΠΔΔ, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι αναφερόμενες στο άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021 προϋποθέσεις.

2.1.2. Διεθνείς Αρμοδιότητες του ΝΣΚ

Κατά το έτος 2023 το ΝΣΚ συνέχισε την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και εκτός των ελληνικών συνόρων, ενώπιον των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ και ΓΔΕΕ), καθώς και ενώπιον διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων [International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), International Chamber of Commerce (ICC), London Court of International Arbitration (LCIA) κ.λπ.], σύμφωνα με τις προβλέψεις των άρθρων 4 παρ.1 περ.α και θ, 12, 13 παρ.1, 20 παρ.3 και 31 του Οργανισμού του (ν.4831/2021).

Σε περίπτωση δε της, κατ' εξαίρεση, ανάγκης εκπροσώπησης της Ελληνικής Δημοκρατίας ή άλλων Φορέων των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το ΝΣΚ, ενώπιον αλλοδαπών δικαστηρίων ή Αρχών, από δικηγόρους ή δικηγορικές εταιρείες της αλλοδαπής, η ανάθεση αυτή γίνεται, μετά τήρηση διαφανούς διαδικασίας, από το ΝΣΚ, το οποίο παρακολουθεί και εποπτεύει την πρόοδο των οικείων υποθέσεων, αποφαινόμενο για τη διαδικαστική τους εξέλιξη (άρθρο 31 ν.4831/2021).

Ο ρόλος του Προέδρου του ΝΣΚ ως εκπροσώπου (Agent) της Ελληνικής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του ν.4831/2021, ο Πρόεδρος του ΝΣΚ είναι ο εκπρόσωπος (Agent) της Ελληνικής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ ή Δικαστήριο) έχοντας διττό ρόλο: είναι ο εκπρόσωπος και συνήγορος της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του ανωτέρω Δικαστηρίου και επίσης ο κρατικός λειτουργός που παρέχει συνδρομή στις εθνικές αρχές για την αποτελεσματική εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) στο εσωτερικό της Χώρας.

Οι ειδικότερες αρμοδιότητες του Προέδρου του ΝΣΚ, ως Agent, είναι οι ακόλουθες:

- ▶ Συνεργάζεται με το Δικαστήριο για γενικότερα ουσιαστικά ή διαδικαστικά ζητήματα που ανακύπτουν ενώπιον αυτού και ενημερώνει το Δικαστήριο για κάθε ζήτημα που αφορά στην εθνική έννομη τάξη.
- ▶ Συνεργάζεται με τους εκπροσώπους (Agents) των άλλων Κρατών μελών για κοινή αντιμετώπιση διαφόρων ζητημάτων που αναφέρονται, είτε κατά τον χειρισμό των υποθέσεων ενώπιον του ΕΔΔΑ, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δικαστηρίου αυτού.
- ▶ Συμμετέχει σε τακτική βάση στις σχετικές με την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ Συνόδους της Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων δια του μέλους του, που αποσπά στην Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στο Συμβούλιο της Ευρώπης.
- ▶ Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και τις αρμόδιες καθ' ύλην εθνικές υπηρεσίες, για τον προσδιορισμό των αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης (ατομικών και γενικών) προς τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ και παρακολουθεί την εξέλιξη των σχετικών εθνικών διαδικασιών.

- ▶ Ενημερώνει την Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης, μέσω της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας σε αυτό, για την πορεία λήψης των γενικών και ειδικών μέτρων συμμόρφωσης προς τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ.
- ▶ Ενημερώνει τις εθνικές αρχές για τη σημαντική νομολογία του ΕΔΔΑ και την καλύτερη εφαρμογή της ΕΣΔΑ σε εθνικό επίπεδο.
- ▶ Ενημερώνει τις εθνικές αρχές για έγγραφα και μνημόνια της Υπηρεσίας Εκτέλεσης Αποφάσεων του ΕΔΔΑ και της Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρώπης, με τα οποία τίθενται γενικές αρχές ως προς την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ, καθώς και για τα διάφορα ψηφίσματα (τελικά και προσωρινά) που υιοθετεί η Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης, όταν παρακολουθεί τη συμμόρφωση των Κρατών μελών στις αποφάσεις του ΕΔΔΑ.
- ▶ Συμμετέχει σε επιτροπές και ομάδες εργασίας που ασχολούνται με τη θέσπιση μέτρων για την καλύτερη εφαρμογή της ΕΣΔΑ.
- ▶ Συμμετέχει, είτε ο ίδιος, είτε με άλλο μέλος του ΝΣΚ, που ορίζεται από αυτόν, στην εθνική νομοπαρασκευαστική διαδικασία, προς εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με εκείνο της ΕΣΔΑ.
- ▶ Αναθέτει σε μέλη του ΝΣΚ τον χειρισμό της κάθε επιμέρους υπόθεσης ενώπιον του ΕΔΔΑ.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, ένα μέλος του ΝΣΚ συμμετέχει, ως εκπρόσωπος του Agent, στον Μηχανισμό εποπτείας της εφαρμογής των αποφάσεων του ΕΔΔΑ που έχει συσταθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπό την εποπτεία του Γενικού Γραμματέα Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρα 62-66 ν.4443/2016, Α'232).

Βασικοί υποστηρικτικοί μηχανισμοί του Προέδρου, στην άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων του κατά το έτος 2023, ήταν ο Σχηματισμός Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων Αλλοδαπής της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ και ήδη ο, προβλεπόμενος στο άρθρο 16 παρ.1 περ.ζ του ν.4831/2021, Θεματικός Σχηματισμός υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ο οποίος συγκροτήθηκε με την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 689/2022 (Β'7101), με έναρξη λειτουργίας την 06-03-2023.

2.2.

Οργάνωση και λειτουργία του ΝΣΚ

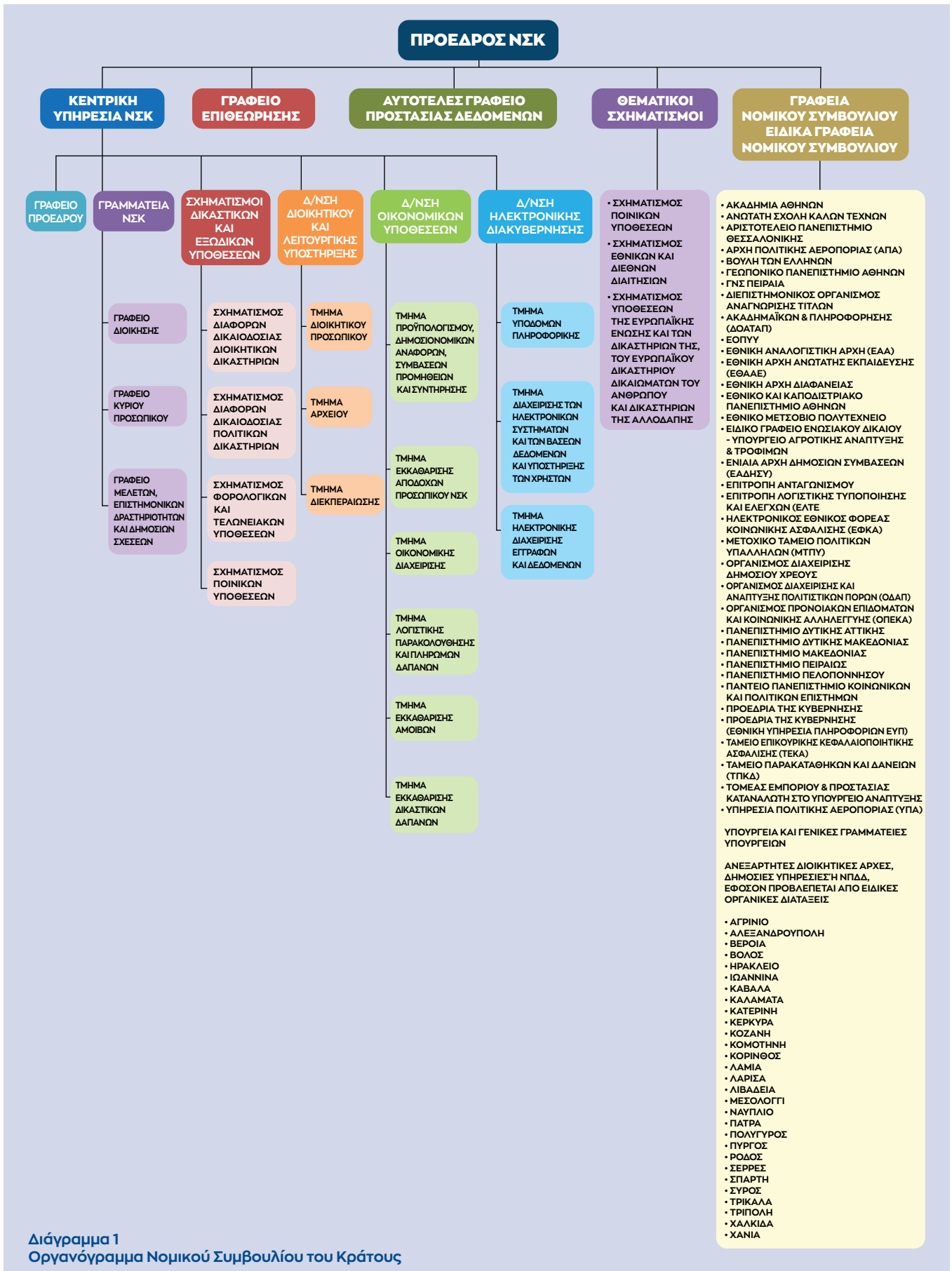
2.2.1. Οργανωτική δομή του ΝΣΚ

Οι Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ είναι:

- ▶ Κεντρική Υπηρεσία ΝΣΚ, διαρθρωμένη σε:
  - α) Γραφείο Προέδρου.
  - β) Γραμματεία ΝΣΚ.
  - γ) Σχηματισμούς Δικαστικών και Εξωδικαστικών Υποθέσεων.
  - δ) Διεύθυνση Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης.
  - ε) Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων.
  - στ) Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διαχείρισης.
- ▶ Γραφείο Επιθεώρησης.
- ▶ Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων.
- ▶ Θεματικοί Σχηματισμοί (συνολικά 3).
- ▶ Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στα Υπουργεία, στη Βουλή των Ελλήνων, στην Προεδρία της Κυβέρνησης, σε Γενικές και Ειδικές Γραμματείες Υπουργείων, σε Πανεπιστήμια και Ανεξάρτητες Αρχές (συνολικά 54).
- ▶ Ειδικά Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (συνολικά 2).
- ▶ Γραφεία Νομικού Συμβουλίου σε διάφορες πόλεις της Περιφέρειας, (συνολικά 29).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 7 του ν.4831/2021 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως ισχύει, από 15-09-2023 μετονομάστηκαν σε Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΓΝΣ) τα Δικαστικά Γραφεία του ΝΣΚ, τα οποία λειτουργούν στις πόλεις Αγρίνιο, Αλεξανδρούπολη, Βέροια, Βόλο, Ηράκλειο, Ιωάννινα, Καβάλα, Καλαμάτα, Κατερίνη, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κομοτηνή, Κόρινθο, Λαμία, Λάρισα, Λιβαδειά, Μεσολόγγι, Ναύπλιο, Πάτρα, Πολύγυρο, Πύργο, Ρόδο, Σέρρες, Σπάρτη, Σύρο, Τρίκαλα, Τρίπολη, Χαλκίδα και Χανιά, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, στον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (ΟΔΑΠ), στην Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ), στον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ) στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή (ΕΑΑ), στο Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ), καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, δημόσια υπηρεσία ή ΝΠΔΔ, κατά τα προβλεπόμενα από ειδικές οργανικές διατάξεις

Ακολουθεί διάγραμμα με την οργανωτική δομή του ΝΣΚ:

Διάγραμμα 1
Οργανόγραμμα Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

2.2.2. Συνοπτική αναφορά των αρμοδιοτήτων του Προέδρου και των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ

2.2.2.1. Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος του ΝΣΚ είναι υπηρεσιακός και πειθαρχικός Προϊστάμενος του κύριου και του διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ και στις αρμοδιότητές του, οι οποίες ορίζονται κυρίως στο άρθρο 11 του ν.4831/2021, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- ▶ Προεδρεύει στην Ολομέλεια ή στα Τμήματα.
- ▶ Παραγγέλλει την επιθεώρηση των Υπηρεσιακών Μονάδων και των λειτουργιών του ΝΣΚ, καθώς και των δικηγόρων του Δημοσίου.
- ▶ Παρέχει τις εντολές για την άσκηση αγωγής και κάθε άλλης επιθετικής δικαστικής πράξης ή ενέργειας, καθώς και

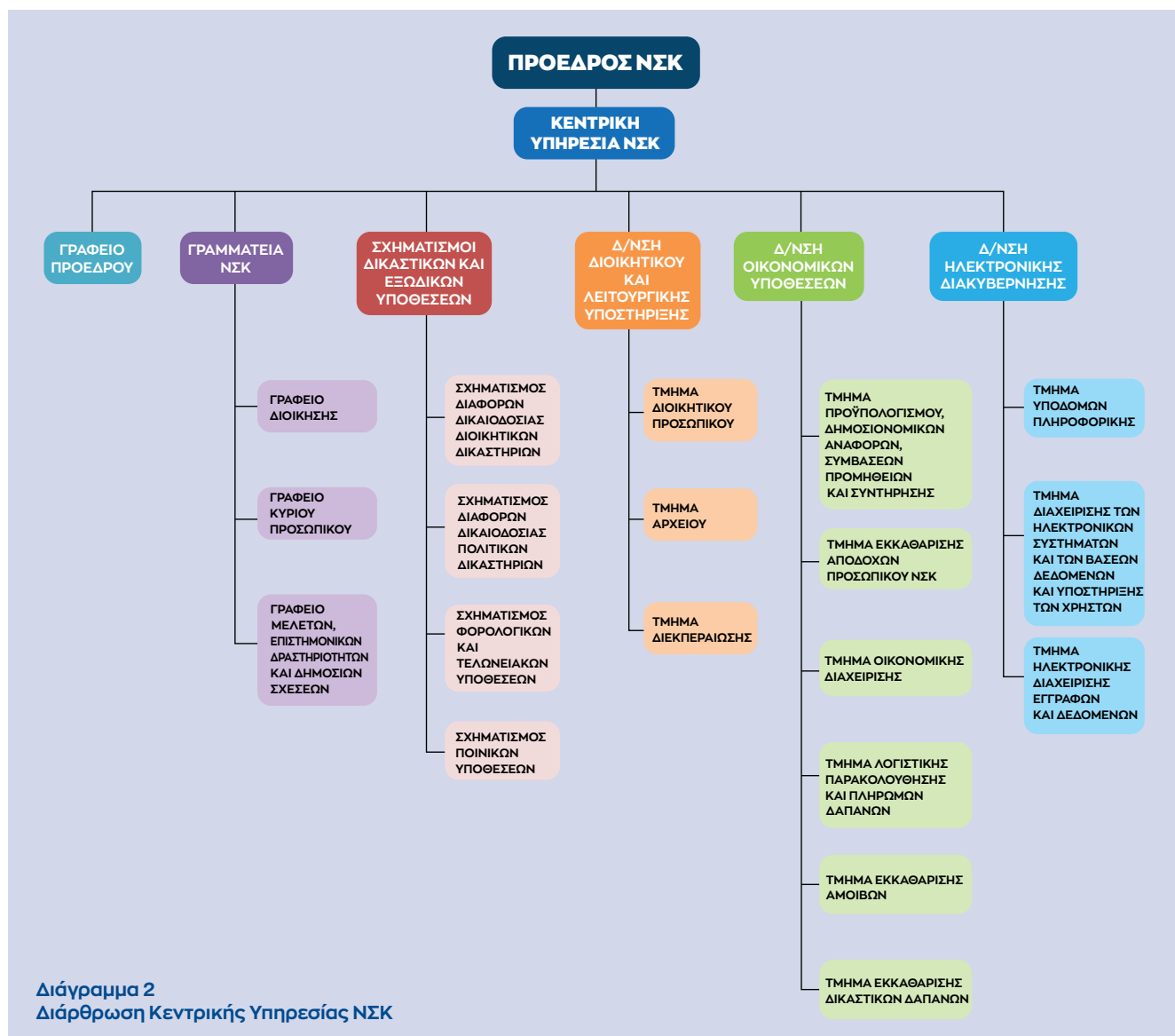
την πληρεξουσιότητα παράστασης και χειρισμού δικαστικής ή εξώδικης υπόθεσης, ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου ή αρχής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

- ▶ Εγκρίνει ή θεωρεί, αναλόγως του χρηματικού αντικειμένου ή της σπουδαιότητας της υπόθεσης, τα Πρακτικά σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις του Δημοσίου και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

Επίσης, ο Πρόεδρος του ΝΣΚ είναι Αντιπρόσωπος (Agent) της Ελληνικής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), με τις αναφερόμενες στο κεφάλαιο 2.1.2 αρμοδιότητες.

2.2.2.2. Η Κεντρική Υπηρεσία ΝΣΚ

Η Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ, δια των Γραφείων, Σχηματισμών και Διευθύνσεων από τα οποία αυτή συγκροτείται, έχει ως κύριο καθήκον τον συντονισμό και την υποστήριξη του συνολικού έργου του ΝΣΚ, με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του και τις κατά περίπτωση αποφάσεις και εντολές Προέδρου του ΝΣΚ.

Το Γραφείο Προέδρου υπάγεται απευθείας στον Πρόεδρο του ΝΣΚ και παρέχει υποστήριξη σε αυτόν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του:

- ▶ Στον σχεδιασμό του συντονισμού του έργου των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ.
- ▶ Στον έλεγχο των πάσης φύσεως εγγράφων πριν από την υπογραφή τους από τον Πρόεδρο.
- ▶ Στην επεξεργασία και σύνταξη σχεδίων νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων για τη βελτίωση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του ΝΣΚ.
- ▶ Στη σύνταξη σχεδίων εισηγήσεων προς τους αρμόδιους υπουργούς για τη θέσπιση διατάξεων αναγκαίων για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και στην κατάρτιση των συναφών σχεδίων νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων.
- ▶ Στην παρακολούθηση, σε συνεργασία με το Γραφείο Μελετών, Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων της Γραμματείας του ΝΣΚ, κάθε δημοσιεύματος στον τύπο ή στο διαδίκτυο που αφορά στο ΝΣΚ ή στις υποθέσεις που διεξάγονται από αυτό, στην ενημέρωση σχετικά του Προέδρου του ΝΣΚ και στην κατάρτιση σχεδίου απάντησης.
- ▶ Στη σύνταξη αποφάσεων του Προέδρου του ΝΣΚ, με τις οποίες συγκροτούνται ομάδες εργασίας για τον χειρισμό υποθέσεων ορισμένου αντικειμένου.

Στο Γραφείο αυτό υπηρετούν Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους ή Πάρεδροι του ΝΣΚ. Σε αυτό λειτουργεί και γραμματεία, η οποία είναι υπεύθυνη για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προέδρου του ΝΣΚ.

Στο Γραφείο Προέδρου υπάγεται και ο Γραμματέας του ΝΣΚ, λειτουργός του ΝΣΚ με βαθμό Δικαστικού Πληρεξούσιου Α', ο οποίος ασκεί χρέη γραμματέα στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας του ΝΣΚ και στα Υπηρεσιακά και Πειθαρχικά Συμβούλια του κύριου προσωπικού, έχει δε και συγκεκριμένες αρμοδιότητες επί θεμάτων που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του κύριου προσωπικού του ΝΣΚ, καθώς και αρμοδιότητες που προβλέπονται ρητά στον Οργανισμό του ΝΣΚ ή άλλες ειδικές διατάξεις.

Η Γραμματεία του ΝΣΚ υπάγεται απευθείας στον Πρόεδρο του ΝΣΚ και αποτελείται από τα Γραφεία: α) Διοίκησης, β) Κύριου Προσωπικού και γ) Μελετών, Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων. Προϊστάμενος της Γραμματείας ορίζεται, με απόφαση του Προέδρου του ΝΣΚ, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, με τον Αναπληρωτή του.

Οι αρμοδιότητες των Γραφείων της Γραμματείας που ασκούνται διά των ως άνω Γραφείων είναι οι εξής:

- ▶ Διακίνηση των Πρακτικών των Τριμελών Επιτροπών, της Ολομέλειας ή των Τμημάτων του ΝΣΚ.
- ▶ Μέριμνα, ιδίως, για τον ορισμό μελών του ΝΣΚ σε συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή Νομικών Προσώπων, τον ορισμό δικηγόρων του Δημοσίου και ασκουμένων δικηγόρων.
- ▶ Διεκπεραίωση όλων των ζητημάτων που αφορούν στο κύριο προσωπικό του ΝΣΚ (διαγωνισμός εισαγωγής, τήρηση Μητρώου και υπηρεσιακών φακέλων, χορήγηση κανονικών, αναρρωτικών και λοιπών αδειών, προετοιμασία σχεδίων αποφάσεων Προέδρου για ζητήματα που αφορούν την υπηρεσιακή και μισθολογική κατάστασή τους κ.λπ.).
- ▶ Μέριμνα για την καταχώριση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΝΣΚ (ΟΠΣ του ΝΣΚ) και σε τράπεζες νομικών πληροφοριών των γνωμοδοτήσεων του ΝΣΚ.
- ▶ Επιμέλεια για την ενημέρωση των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ και των δικηγόρων του Δημοσίου, σχετικά με τις εγκυκλίους, μελέτες ή συναφή ύλη και την ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, καθώς και για τις αποφάσεις των ευρωπαϊκών ή ημεδαπών δικαστηρίων που εμφανίζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή τέμνουν θέματα που ανακύπτουν στις υποθέσεις που αντιμετωπίζουν τα μέλη του ΝΣΚ.

Οι Σχηματισμοί δικαστικών και εξωδικαστικών υποθέσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ επιμελούνται ιδίως για:

- ▶ Τη χορήγηση και διακίνηση μέσω του ΟΠΣ του ΝΣΚ των εντολών για τον χειρισμό των υποθέσεων σε όλες τις Υπηρεσιακές Μονάδες, τους λειτουργούς του ΝΣΚ και τους δικηγόρους του Δημοσίου.
- ▶ Την αποστολή των οικείων δικογράφων, των εξώδικων αιτήσεων, των δικαστικών αποφάσεων και των λοιπών εγγράφων επί δικαστικών ή εξωδίκων υποθέσεων που κοινοποιούνται, υποβάλλονται ή περιέρχονται στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ.
- ▶ Τον έλεγχο των Πρακτικών των Τριμελών Επιτροπών όλων των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ, πριν από την έγκριση ή θέωρήσή τους από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ.
- ▶ Την εισήγηση στο αρμόδιο Τμήμα του ΝΣΚ ή στην Τριμελή Επιτροπή των υποθέσεων της αρμοδιότητάς τους και τη σύνταξη των εισηγήσεων και των σχετικών Πρακτικών, Πράξεων και Επισημειωματικών Πράξεων, κατά περίπτωση.

Ειδικά, ο Σχηματισμός Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Αλλοδαπής, Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ και ΓΔΕΕ) της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ άσκησε τις αρμοδιότητές του έως τις 06-03-2023, οπότε και καταργήθηκε με την απόφαση Προέδρου ΝΣΚ με αριθμό 689/2022, με την οποία συγκροτήθηκε ο Θεματικός Σχηματισμός υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

- ▶ **Η Διεύθυνση Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης** μεριμνά για τη διεκπεραίωση όλων των ζητημάτων που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του διοικητικού προσωπικού, καθώς και για την απρόσκοπτη και εύρυθμη λειτουργία του ΝΣΚ ως προς τις οριζόντιες υποστηρικτικές λειτουργίες του, την ορθολογική οργάνωση, στελέχωση, λειτουργία, οργανωτικό σχεδιασμό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό των Υπηρεσιών του, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 του π.δ.51/2002(Α' 123).
- ▶ **Η Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων** μεριμνά για τον σχεδιασμό, συντονισμό, ενιαία διαχείριση και εποπτεία όλων των θεμάτων που άπτονται της οικονομικής λειτουργίας του ΝΣΚ σύμφωνα με τις αρχές της ποιότητας, αποδοτικότητας και τους κανόνες της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ευθύνης, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας όλων των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ που υπάγονται σε αυτό για την εξασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας τους, καθώς και τον χειρισμό όλων των θεμάτων προμηθειών των πάσης φύσεως αγαθών και υπηρεσιών για τις ανάγκες του ΝΣΚ σύμφωνα με τις διαδικασίες της κείμενης νομοθεσίας, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του π.δ.51/2002.

- ▶ **Η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης** μεριμνά για τον σχεδιασμό, συντονισμό, διαχείριση και εποπτεία όλων των θεμάτων που άπτονται στις υποδομές πληροφορικής, στη διαχείριση των ηλεκτρονικών συστημάτων και των βάσεων δεδομένων και την υποστήριξη των χρηστών, καθώς και στην ηλεκτρονική διαχείριση των εγγράφων και των δεδομένων, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του π.δ.51/2002.

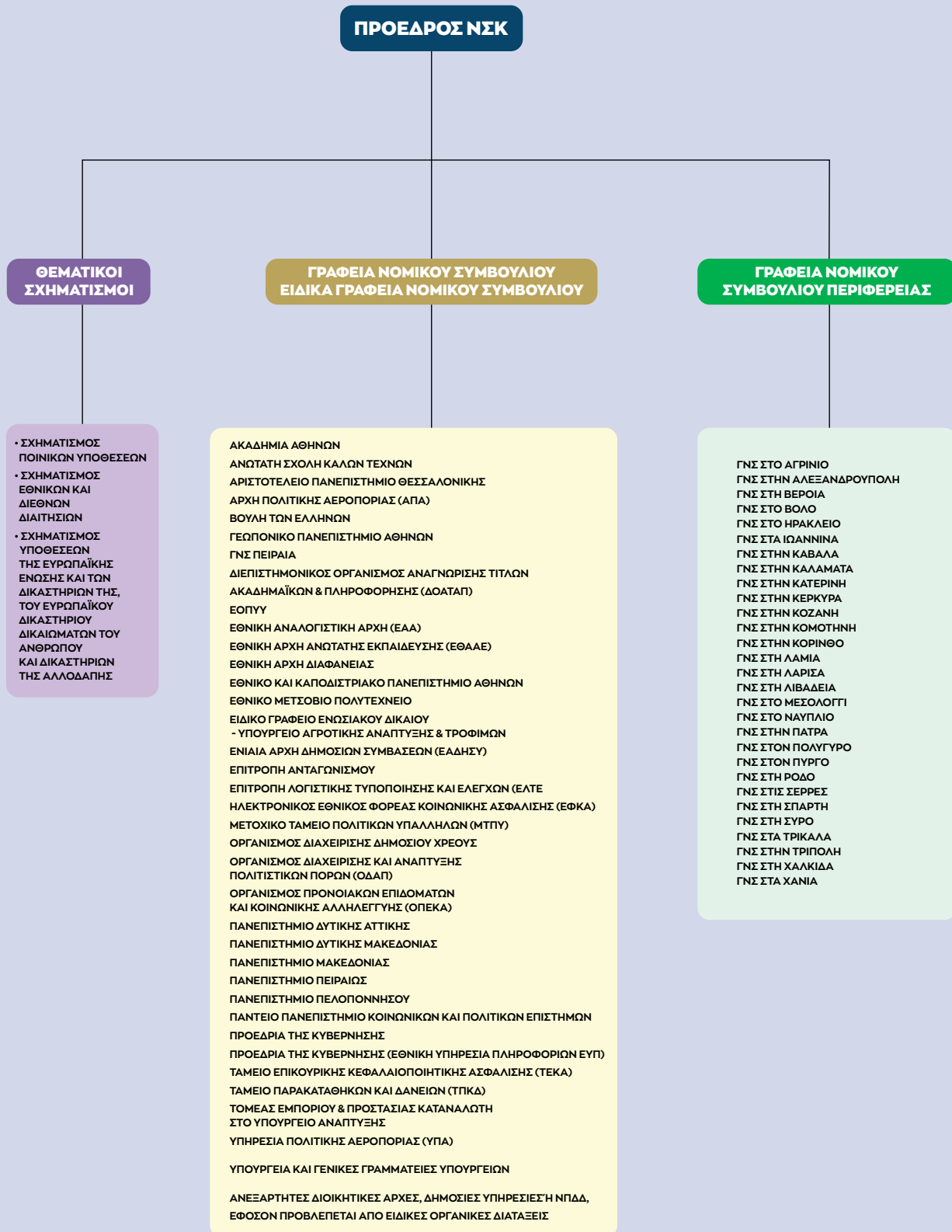
2.2.2.3. Το Γραφείο Επιθεώρησης

Το Γραφείο Επιθεώρησης είναι αρμόδιο για την αξιολόγηση των Υπηρεσιακών Μονάδων και την επιθεώρηση των λειτουργιών του ΝΣΚ. Στο εν λόγω Γραφείο υπηρετούν, με τριετή θητεία, Αντιπρόεδρος, ως επικεφαλής, και τρεις Νομικοί Σύμβουλοι, ως Επιθεωρητές, η δε αποστολή, οι στόχοι και οι αρμοδιότητές του ορίζονται στα άρθρα 74 έως 80 του ν.4831/2021.

Με το ισχύον πλαίσιο θεσπίζεται ένα διαφανές, δίκαιο και αντικειμενικό σύστημα επιθεώρησης των Δικαστικών Πληρεξουσίων και των Παρέδρων, του ΝΣΚ, σύμφωνα με το οποίο ελέγχεται ουσιαστικά και αποτελεσματικά η απόδοση του επιθεωρούμενου, αξιολογείται δε και η συνολική λειτουργία των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ στο πλαίσιο τόσο του τρόπου με τον οποίο διεξάγεται η υπηρεσία και διεκπεραιώνονται οι υποθέσεις όσο και των λειτουργικών ζητημάτων που αναφύονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του κύριου και διοικητικού προσωπικού σε αυτές.

2.2.2.4. Το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων στο ΝΣΚ είναι αρμόδιο για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών, εμπορικών, βιομηχανικών ή άλλων προστατευόμενων δεδομένων φυσικών ή άλλων προσώπων, τα οποία περιέχονται και τηρούνται στο ΝΣΚ. Εισηγείται για αιτήματα πρόσβασης σε έγγραφα που εκδίδονται από το ΝΣΚ ή περιέχονται σε αρχεία του και για θέματα που αφορούν στη νομοθεσία περί κρατικών αρχείων (άρθρο 19 του ν.4831/2021). Στελεχώνεται δε από τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ ή Data Protection Officer-DPO) του ΝΣΚ, ως επικεφαλής, από λειτουργούς και εξειδικευμένους στην πληροφορική διοικητικούς υπαλλήλους του ΝΣΚ.

Διάγραμμα 3.

Διάρθρωση των Θεματικών Σχηματισμών, των Γραφείων Νομικού Συμβουλίου και των Ειδικών Γραφείων

2.2.2.5. Θεματικός Σχηματισμοί

Με τον ν.4831/2021 προβλέπεται η αναμόρφωση της οργανωτικής δομής του ΝΣΚ με τη συγκρότηση και λειτουργία Θεματικών Σχηματισμών, για την καλύτερη, ταχύτερη και επαρκέστερη λειτουργία του σε ένα σύγχρονο Κράτος Δικαίου, και τελικά την παροχή υψηλότερου επιπέδου νομικών υπηρεσιών στο Δημόσιο και στους λοιπούς Φορείς, των οποίων τη νομική υποστήριξη διεξάγει το ΝΣΚ, με γνώμονα την εξειδίκευση, την εμπειρία και την αρτιότερη σχετική επισημονική κατάρτιση.

Έτσι, στο άρθρο 16 του Οργανισμού του ΝΣΚ (ν.4831/2021) προβλέπεται ότι, με απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, μπορούν να συγκροτηθούν οκτώ (8) Θεματικοί Σχηματισμοί, με αντικείμενο τον ενιαίο και συνολικό χειρισμό ομοειδών δικαστικών και εξώδικων υποθέσεων.

Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκαν, κατά το έτος 2022, οι προβλεπόμενες από αυτή αποφάσεις Προέδρου του ΝΣΚ για την συγκρότηση τριών Θεματικών Σχηματισμών, οι οποίοι εδρεύουν στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ και ειδικότερα:

- α) του Θεματικού Σχηματισμού ποινικών υποθέσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,
- β) του Θεματικού Σχηματισμού εθνικών και διεθνών διαιτησιών (Domestic and International Arbitration Department/DIAD) του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και
- γ) του Θεματικού Σχηματισμού υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Οι Σχηματισμοί αυτοί στους οποίους, κατά ρητή πρόβλεψη του Οργανισμού, προΐσταται λειτουργός με τον βαθμό του Αντιπροέδρου του ΝΣΚ ή του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, στελεχώνονται από λειτουργούς ανάλογα με την εξειδίκευση και εμπειρία τους στο εκάστοτε γνωστικό και επισημονικό αντικείμενο, ενώ ανά πενταετία το ένα τρίτο (1/3) των λειτουργών του ΝΣΚ που υπηρετούν σε κάθε Σχηματισμό θα ανανεωθεί, υποχρεωτικά, από άλλους λειτουργούς του ΝΣΚ κατά το αντίστοιχο ποσοστό.

2.2.2.5.1. Ο Θεματικός Σχηματισμός εθνικών και διεθνών διαιτησιών (Domestic and International Arbitration Department/DIAD) του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Ο ανωτέρω Θεματικός Σχηματισμός συγκροτήθηκε με την απόφαση Προέδρου ΝΣΚ, με αριθμό 560/2022, «Συγκρότηση του Θεματικού Σχηματισμού εθνικών και διεθνών διαιτησιών (Domestic and International Arbitration Department/D.I.A.D.) του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας του» (Β'5601), με έναρξη ισχύος της 1η-12-2022.

Στις αρμοδιότητές του ανήκει η εισήγηση ενώπιον της Τακτικής Ολομέλειας ή της Ολομέλειας Διακοπών του ΝΣΚ για την έκδοση γνωμοδότησης για την υπαγωγή των διαφορών σε διαιτησία, για την επεξεργασία ρήτρας διαιτησίας σε συμβάσεις που συνάπτει το Ελληνικό Δημόσιο, για τον ορισμό διαιτητών από πλευράς του προσώπων κατάλληλων προς

τούτο και ο εν γένει χειρισμός υποθέσεων διαιτητικών διαδικασιών με διάδικο το Ελληνικό Δημόσιο (Ελληνική Δημοκρατία), Ανεξάρτητες Αρχές και ΝΠΔΔ, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ ενώπιον κάθε εθνικού ή αλλοδαπού ή διεθνούς διαιτητικού δικαστηρίου και κέντρου, καθώς και ενώπιον επιτροπής επίλυσης τεχνικής διαφοράς, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος της, κατά περίπτωση, αρμόδιας υπηρεσίας.

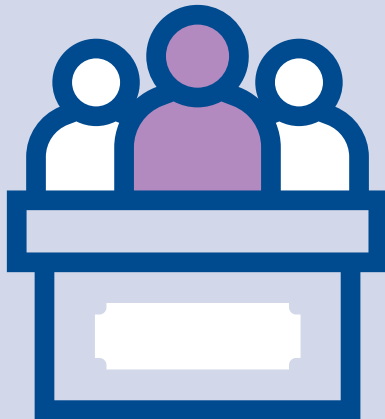
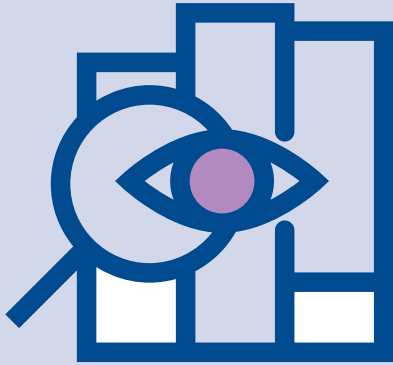
2.2.2.5.2. Ο Θεματικός Σχηματισμός ποινικών υποθέσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Ο Θεματικός Σχηματισμός ποινικών υποθέσεων συγκροτήθηκε με την απόφαση Προέδρου ΝΣΚ, με αριθμό 561/2022, «Συγκρότηση Θεματικού Σχηματισμού ποινικών υποθέσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας του» (Β'5600), με έναρξη ισχύος την 19η-12-2022.

Στις αρμοδιότητές του ανήκουν ιδίως: α) ο χειρισμός των πάσης φύσεως ποινικών υποθέσεων, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των ποινικών δικαστηρίων ουσίας της περιφέρειας Αττικής και των ποινικών Τμημάτων και της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 86 παρ.4 του Συντάγματος και, κατ' εξαίρεση, κατόπιν εντολής Προέδρου του ΝΣΚ, οποιουδήποτε ποινικού δικαστηρίου της Χώρας, όταν το Ελληνικό Δημόσιο, οι Ανεξάρτητες Αρχές και τα ΝΠΔΔ, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, συμμετέχουν και εκπροσωπούνται σε αυτές ως παθόντες από την αξιόποινη πράξη, για την υποστήριξη της κατηγορίας και την υπεράσπιση των συμφερόντων τους, β) ο χειρισμός των, ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, υποθέσεων υποβολής αιτήματος αποζημίωσης των κρατηθέντων ή στερηθέντων την ελευθερία τους, που μετέπειτα αθωώθηκαν, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 535 επ. ΚΠΔ, γ) η υπεράσπιση των υπαλλήλων του Ελληνικού Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών και των ΝΠΔΔ, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, κατόπιν απόφασης Προέδρου του ΝΣΚ και μετά από έγκριση σχετικού αιτήματος του υπαλλήλου από τον αρμόδιο Υπουργό ή από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο διοίκησης των Ανεξάρτητων Αρχών ή ΝΠΔΔ, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021 και δ) η νομική υπεράσπιση των λειτουργών του ΝΣΚ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του ν.4831/2021 και στην απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 26/2022 (Β'144).

2.2.2.5.3. Ο Θεματικός Σχηματισμός υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Ο Θεματικός αυτός Σχηματισμός συγκροτήθηκε με την απόφαση Προέδρου ΝΣΚ, με αριθμό 689/2022, «Συγκρότηση του Θεματικού Σχηματισμού υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας του» (Β'7101), με έναρξη ισχύος την 06-03-2023.

Στις αρμοδιότητές του ανήκει η εκπροσώπηση και υποστήριξη των συμφερόντων της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ και ΓΔΕΕ), του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) ή άλλου διεθνούς δικαστηρίου και διεθνούς θεσμικού οργάνου ή οργανισμού, δικαιοδοτικού ή μη, καθώς και ο ενιαίος χειρισμός των σχετικών υποθέσεων, μεταξύ δε άλλων, η εισήγηση για την αποδοχή ή μη των αποφάσεων που εκδίδονται, καθώς και για την τυχόν επίτευξη εξώδικαστικού ή δικαστικού συμβιβασμού επ' αυτών, η κατάρτιση σχεδίου νομοθετικών ρυθμίσεων, στην περίπτωση ανάγκης λήψης γενικών μέτρων συμμόρφωσης, η επικουρία του Προέδρου του ΝΣΚ, με την ιδιότητα του Εκπροσώπου (Agent) της Ελληνικής Δημοκρατίας στο ΕΔΔΑ και η συμμετοχή σε όργανα, επιτροπές, ομάδες εργασίας, συνέδρια και επιστημονικές εκδηλώσεις οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, που αφορούν σε ζητήματα αρμοδιότητας του Σχηματισμού.

2.2.2.6. Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Ειδικά Γραφεία

Τα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στα Υπουργεία, στη Βουλή των Ελλήνων, στην Προεδρία της Κυβέρνησης, σε Γενικές και Ειδικές Γραμματείες Υπουργείων, σε Πανεπιστήμια και Ανεξάρτητες Αρχές, στην Περιφέρεια και τα Ειδικά Γραφεία είναι αρμόδια ιδίως για:

- ▶ Την εισήγηση ενώπιον των Τμημάτων ή της Ολομέλειας του ΝΣΚ επί ερωτημάτων, τα οποία απευθύνονται αρμοδίως προς αυτά.
- ▶ Την ενώπιον όλων των δικαστηρίων και αρχών της καθ' ύλη ή κατά τόπο αρμοδιότητάς τους παράσταση και υπεράσπιση κάθε κατηγορίας και φύσεως υποθέσεων του Δημοσίου και των Φορέων για τους οποίους προβλέπεται η εκπροσώπηση από το ΝΣΚ και η εισήγηση ενώπιον του αρμόδιου συλλογικού οργάνου του ΝΣΚ για τις δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις που τους ανατίθενται.
- ▶ Την καθοδήγηση των Υπηρεσιών της τοπικής ή υλικής αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και
- ▶ Την εκτέλεση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, των εντολών που παρέχονται σε αυτά.

2.3.

Πλαίσιο Λειτουργίας του ΝΣΚ

Συλλογικά όργανα του ΝΣΚ

Το ΝΣΚ ως συλλογικό όργανο λειτουργεί σε Ολομέλεια, Τμήματα και Τριμελείς Επιτροπές.

Η Ολομέλεια λειτουργεί ως Πλήρης, ως Τακτική (Α΄ και Β΄ Σύνοψη), Διακοπών και ως Διοικητική Ολομέλεια. Ο αριθμός και η συγκρότηση των Τμημάτων ορίζεται για κάθε δικαστικό έτος με απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ. Κατά το έτος 2023 λειτούργησαν έξι Τμήματα.

Στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ, στα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου και στα Ειδικά Γραφεία Νομικού Συμβουλίου λειτουργούν Τριμελείς Επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται από έναν Αντιπρόεδρο ή έναν Νομικό Σύμβουλο, τον εισηγητή της υπόθεσης και από άλλο ένα μέλος του ΝΣΚ, που υπηρετεί στην Υπηρεσιακή αυτή Μονάδα. Τριμελής Επιτροπή συγκροτείται και στα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στην περιφέρεια, στα οποία υπηρετούν τουλάχιστον τρία μέλη του ΝΣΚ, από τα οποία το ένα τουλάχιστον είναι Πάρεδρος. Στα δε Γραφεία Νομικού Συμβουλίου, στα οποία υπηρετούν λιγότερα από τρία μέλη του ΝΣΚ, η Τριμελής Επιτροπή συγκροτείται με τη συμμετοχή μέλους ή μελών των Γραφείων αυτών και των υπηρετούντων στο καθ' ύλη αρμόδιο Γραφείο Νομικού Συμβουλίου Υπουργείων, Ανεξάρτητων Αρχών, ΝΠΔΔ, Αυτοτελών Υπηρεσιών και Ειδικών Γραφείων που εδρεύουν στην Περιφέρεια Αττικής. Στις υποθέσεις της περιφέρειας, όπου δεν λειτουργούν Γραφεία Νομικού Συμβουλίου, αποφαίνεται η Τριμελής Επιτροπή της ΚΥ του ΝΣΚ. Όλα τα μέλη των Τριμελών Επιτροπών έχουν δικαίωμα ψήφου.

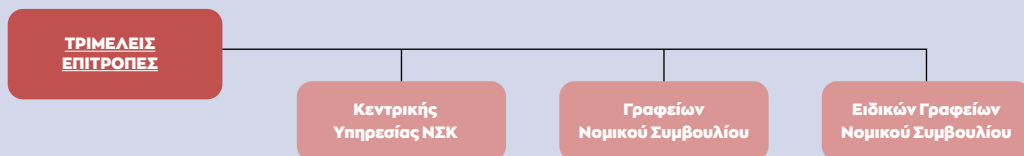
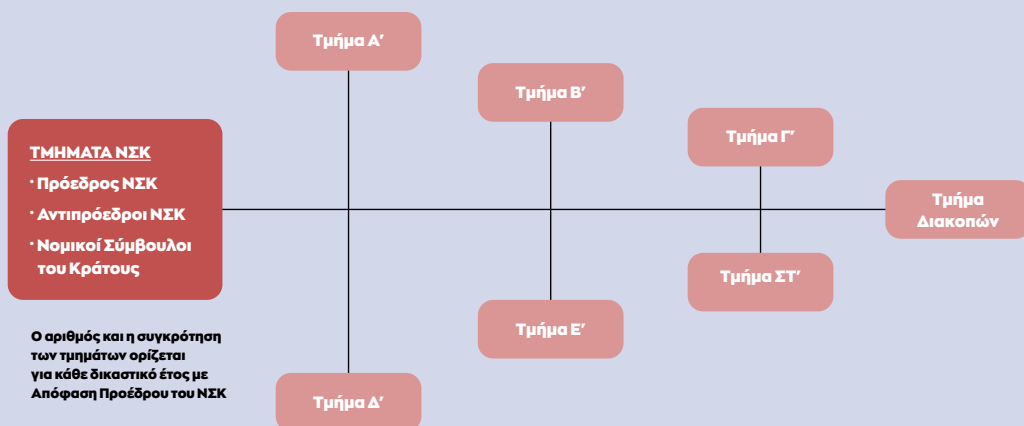
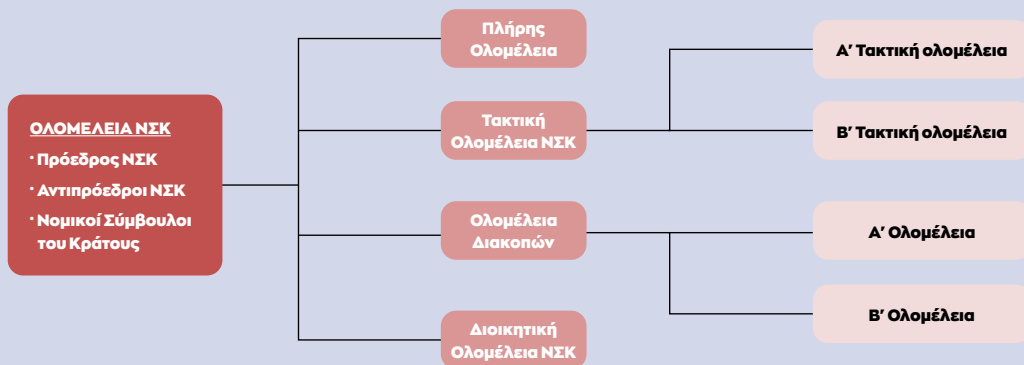
Η Πλήρης Ολομέλεια γνωμοδοτεί: α) για υποθέσεις, οι οποίες παραπέμπονται σε αυτήν από τον Πρόεδρο, την Τακτική Ολομέλεια ή την Ολομέλεια Διακοπών και β) για τον ορισμό των μελών του Γραφείου Επιθεώρησης. Ως Διοικητική εξετάζει νομικά ζητήματα γενικού ενδιαφέροντος ή μείζονος σημασίας, καθώς και ζητήματα σχετικά με τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία του ΝΣΚ και την υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών του.

Η Τακτική Ολομέλεια ή η Ολομέλεια Διακοπών γνωμοδοτεί: α) για την υποβολή διαφορών του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και Ανεξάρτητων Αρχών που η νομική υποστήριξή τους ανήκει στο ΝΣΚ σε δαιτησία, εφόσον τούτο δεν προβλέπεται από ειδική διάταξη, και την επεξεργασία της ρήτηρας δαιτησίας σε συμβάσεις του Δημοσίου, β) για τον ορισμό δαιτητών του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και Ανεξάρτητων Αρχών των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, γ) για την άσκηση ή μη ενδίκων βοηθημάτων κατά των δαιτητικών αποφάσεων, καθώς και για τους λόγους που πρέπει αυτές να προσβληθούν, δ) για υποθέσεις, οι οποίες παραπέμπονται σε αυτήν από τον Πρόεδρο ή το Τμήμα, στην τελευταία δε περίπτωση, λόγω ισοψηφίας ή ιδιαίτερης σπουδαιότητας των υποθέσεων αυτών ή για υποθέσεις που η απευθείας παραπομπή τους στην Ολομέλεια ζητείται από την ερωτώσα υπηρεσία, ε) για ερωτήμα-

τα, για τα οποία προηγήθηκε γνωμοδότηση Τμήματος που δεν έγινε αποδεκτή από το αρμόδιο όργανο και ζητείται από αυτό η παραπομπή στην Ολομέλεια. Η Τακτική Ολομέλεια ή η Ολομέλεια Διακοπών είναι αρμόδια για κάθε υπόθεση, για την οποία δεν προβλέπεται αρμοδιότητα της Πλήρους Ολομέλειας.

Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α) σε υποθέσεις, που δεν υπάγονται στις Τριμελείς Επιτροπές ή παραπέμπονται σε αυτά από τις τελευταίες, β) σε ερωτήματα της Βουλής των Ελλήνων, της Προεδρίας της Κυβέρνησης, της Διοίκησης, των Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, των ΝΠΔΔ, Ανεξάρτητων Αρχών και των ΑΕΙ, των οποίων η νομική υποστήριξη έχει ανατεθεί στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, καθώς και σε ερωτήματα Υπουργού για θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας ή γενικότερης σημασίας στα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 του ν.4831/2021 και γ) για τα σχέδια νόμων και κανονιστικών πράξεων, που παραπέμπονται στο ΝΣΚ για νομοτεχνική επεξεργασία.

Διάγραμμα 4. Διάρθρωση Συλλογικών Οργάνων ΝΣΚ

Οι Τριμελείς Επιτροπές:

α) Γνωμοδοτούν με **Πρακτικό Γνωμοδότησης**, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν.4831/2021, για τη συμβιβαστική επίλυση διαφορών ή την αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου και των Φορέων των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, τη μη άσκηση αγωγών ή άλλων ένδικων βοηθημάτων, την παραίτηση από αγωγές ή άλλα ένδικα βοηθήματα, την αποδοχή αγωγών ή άλλων ένδικων βοηθημάτων, τη μη άσκηση ένδικων μέσων κατά δικαστικών αποφάσεων και την παραίτηση από ένδικα μέσα, τη μη άσκηση ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης δανειστών ή κατά πίνακα διανομής ή την παραίτηση από ασκηθείσα ανακοπή.

Τα **Πρακτικά Γνωμοδοτήσεων** των Τριμελών Επιτροπών σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις του Δημοσίου και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) εκδίδονται ηλεκτρονικά, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του ΝΣΚ και εγκρίνονται, είτε από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ (έως το ποσό των 150.000 ευρώ, εξαιρουμένων εκείνων που αφορούν σε υποθέσεις μείζονος σημασίας), είτε από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ή το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο της ΑΑΔΕ, αντίστοιχα, ανάλογα με το οικονομικό αντικείμενο, όπως ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του τελευταίου (άρθρο 9 παρ.7 επ. ν.4831/2021). Τα Πρακτικά σε υποθέσεις ακυρωτικής διαδικασίας εγκρίνονται από τον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό.

Τα Πρακτικά πριν από την έγκρισή τους δεν δημιουργούν δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, ούτε χορηγείται αντίγραφο αυτών, ενώ μετά την έγκρισή τους δεν υπόκεινται σε έλεγχο και αναρτώνται στο διαδίκτυο όσα αφορούν σε υποθέσεις χρηματικού αντικειμένου ήδη άνω των 250.000 ευρώ, καθώς και όσα αφορούν σε εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων και δεν προκύπτει ότι η οικονομική τους αξία είναι μικρότερη των 250.000 ευρώ.

β) Αποφασίζουν με **Πράξη**, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία έγγραφης εισήγησης και έκδοσης Πρακτικού, για τις αναφερόμενες υποθέσεις και κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 6 του ν.4831/2021. Στις υποθέσεις αυτές η Πράξη χρονολογείται και υπογράφεται από τα μέλη που συγκροτούν την Τριμελή Επιτροπή, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία εισήγησης και έκδοσης πρακτικού, ύστερα από προφορική εισήγηση του εισηγητή της υπόθεσης, περιέχει συνοπτική αιτιολογία που αναφέρεται στα έγγραφα του φακέλου και το περιεχόμενό τους και δεν υπόκειται σε θεώρηση ή έγκριση. Η Πράξη, που εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ του ΝΣΚ, υπογράφεται ψηφιακά από τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής, αναρτάται υποχρεωτικά στον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης και διαβιβάζεται άμεσα στην αρμόδια υπηρεσία για τυχόν ενέργειες της αρμοδιότητάς της ή για ενημέρωσή της. Με Πράξη, που εκδίδεται με την ίδια ως άνω διαδικασία, οι Τριμελείς Επιτροπές παραπέμπουν στο οικείο Τμήμα οποιαδήποτε υπόθεση της αρμοδιότητάς τους, αν κρίνουν ότι παρουσιάζει ιδιαίτερη σπουδαιότητα ή έχει ευρύτερες δημοσιονομικές επιπτώσεις.

γ) Η Επισημειωματική Πράξη, η οποία συντάσσεται αντί Πρακτικού ή Πράξης Τριμελούς Επιτροπής για τις υποθέσεις και με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ν.4831/2021, εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ του ΝΣΚ, υπογράφεται ψηφιακά από τον χειριστή της υπόθεσης και τον Προϊστάμενο του αντίστοιχου Γραφείου ΝΣΚ, αναρτάται υποχρεωτικά στον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης και διαβιβάζεται άμεσα στην αρμόδια υπηρεσία για τυχόν ενέργειες της αρμοδιότητάς της ή για ενημέρωσή της.

Η ως άνω απλουστευμένη διαδικασία έκδοσης Πράξεων και Επισημειωματικών Πράξεων συμβάλλει στην ταχύτερη περαίωση των εκκρεμών υποθέσεων με διαφάνεια.

Η Διοίκηση συμμορφώνεται υποχρεωτικά με το περιεχόμενο των Πρακτικών Γνωμοδοτήσεων των Τριμελών Επιτροπών που έχουν εγκριθεί, καθώς και με των Πράξεων και Επισημειωματικών Πράξεων που εκδίδονται κατά τα ανωτέρω.

Τα Πρακτικά Γνωμοδοτήσεων των Τριμελών Επιτροπών, οι Πράξεις των Τριμελών Επιτροπών και οι Επισημειωματικές Πράξεις σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις αποτελούν, μετά την πάροδο 60 ημερών από την έγκρισή τους, εκτελεστούς τίτλους, για τη συμμόρφωση δε προς αυτά και για την εκτέλεσή τους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 1, 4 και 5 του ν.3068/2002, ο οποίος αφορά στη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις.

Κεφάλαιο 3

Στελέχωση του ΝΣΚ

3.1. Κύριο προσωπικό του ΝΣΚ

Το κύριο προσωπικό του ΝΣΚ αποτελείται από τους λειτουργούς, οι οποίοι απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί ή ασκούν λόγω της ιδιότητάς τους υπόκεινται αποκλειστικά στο Σύνταγμα, στους νόμους και στη συνείδησή τους.

Στις 31-12-2023 οι οργανικές θέσεις του κυρίου προσωπικού του ΝΣΚ ήταν τετρακόσιες ογδόντα (480), ενώ οι υπηρετούντες κατά το ίδιο διάστημα τετρακόσιοι εξήντα (460) λειτουργοί κατανέμονταν σε βαθμούς ως εξής:

Πρόεδρος ένας (1), Αντιπρόεδροι δέκα (10), Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους εξήντα τρεις (63), Πάρεδροι εκατόν τριάντα τρεις (133), Δικαστικοί Πληρεξούσιοι Α΄, Δικαστικοί Πληρεξούσιοι και Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι διακόσιοι πενήντα τρεις (253).

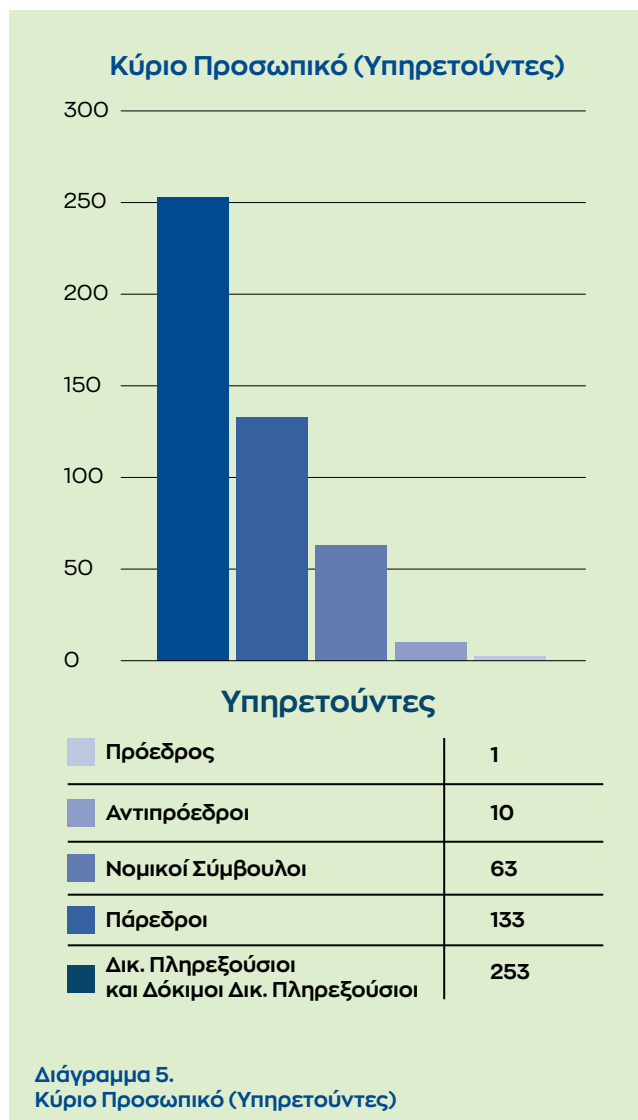
Στο ΝΣΚ εισάγονται δικαστικοί λειτουργοί, δικηγόροι ή πρώην δικηγόροι, κατόπιν διαγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 37 επ. του ν.4831/2021. Βασικές ρυθμίσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση της αντικειμενικότητας, της αξιοκρατίας και της αξιοπιστίας του διαγωνισμού, αλλά και στη στελέχωση του ΝΣΚ με επισιτήμονες υψηλού επιπέδου, είναι η διεύρυνση του γνωστικού αντικείμενου της εξεταστέας ύλης [περιλαμβάνει τα μαθήματα α) Συνταγματικό Δίκαιο, β) Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΕΣΔΑ, γ) Διοικητικό Δίκαιο και Διοικητική Δικονομία, δ) Φορολογικό Δίκαιο, ε) Αστικό Δίκαιο, στ) Εμπορικό Δίκαιο, ζ) Πολιτική Δικονομία, Αναγκαστική και Διοικητική Εκτέλεση, η) Ποινικό Δίκαιο και Ποινική Δικονομία], η αλλαγή του τρόπου βαθμολόγησης (με κλίμακα από το 0-20, βάση το 12, σε κανένα δε μάθημα της γραπτής δοκιμασίας κάτω από 10) με ιδιαίτερο βάρος στη γραπτή εξέταση σε σχέση με την προφορική, με ποσοστό 80% -20%, αντί 50%-50% που ίσχυε υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, και η κατάταξη για τυχόν ισοβαθμίες βάσει αντικειμενικών κριτηρίων (διδακτορικό, μεταπτυχιακό κ.λπ.). Εξάλλου, η τακτή ανά διετία διεξαγωγή του εισαγωγικού στο ΝΣΚ διαγωνισμού επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία του, χωρίς κενά στις οργανικές θέσεις του, ενώ εξυπηρετεί τον προγραμματισμό και την καλύτερη προετοιμασία περισσότερων υποψηφίων.

Στο πλαίσιο αυτό, με την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 500/2023 (Γ΄3108), προκηρύχθηκε Διαγωνισμός για την πλήρωση τριάντα οκτώ (38) κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων του ΝΣΚ.

Ο Διαγωνισμός αυτός είναι ο δεύτερος που διεξάγεται υπό την ισχύ των διατάξεων του ν.4831/2021, μετά από την πάροδο διετίας από τη διενέργεια του προηγούμενου Διαγωνισμού και τον διορισμό σαράντα ενός (41) Δοκίμων Δικαστικών Πληρεξουσίων, δυνάμει των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμούς 334/27-06-2022 (Γ΄1692) και 594/11-11-2022 (Γ΄2879).

Περαιτέρω, με τη με αριθμό 188/19-04-2023 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Γ΄1242/04-05-2023) και σε συμμόρφωση προς τις με αριθμούς 2328, 2329 και 2330/2022 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, διορίστηκαν επτά (7) Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην ανωτέρω απόφαση και κατά τη σειρά κατάταξής τους στον από 08-04-2019 Πίνακα Επιτυχόντων (Γ΄567) του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με τη με αριθμό 403/15-11-2018 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Γ΄1389).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί ότι με τους τελευταίους δυο Διαγωνισμούς του ΝΣΚ, οι οποίοι διεξήχθησαν και ολοκληρώθηκαν το 2019 και το 2022 αντίστοιχα, εισήλθαν εκατόν δεκαέξι (116) νέοι λειτουργοί στο ΝΣΚ, αριθμός που αντιστοιχεί στο 1/4 περίπου των μελών του, ενώ με τον Διαγωνισμό του έτους 2024 θα ανανεωθεί έτι περαιτέρω το δυναμικό του ΝΣΚ με τριάντα οκτώ (38) νέους λειτουργούς.

3.2.

Δικηγόροι Δημοσίου

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30 του ν.4831/2021 (Α' 170), δικηγόροι του Δημοσίου μπορεί να ορίζονται, για τη δικαστική εκπροσώπηση και υπεράσπιση των υποθέσεων του Δημοσίου ενώπιον των δικαστηρίων ή αρχών στις έδρες των Πρωτοδικείων ή Ειρηνοδικείων, καθώς και για τη διεκπεραίωση εξώδικων νομικών υποθέσεων και σύμπραξη με τις αρχές σε έδρες Πρωτοδικείων στις οποίες δεν λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβουλίου του ΝΣΚ, σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις και σε έδρες Πρωτοδικείων στις οποίες λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβουλίου, εφόσον συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις, εξαιτίας των οποίων οι υπηρετούντες σε αυτά δεν μπορούν, για δικαιολογημένη αιτία, να ανταπεξέλθουν στον ιδιαίτερα αυξημένο φόρτο εργασίας που οφείλεται στις περιστάσεις αυτές, καθώς και σε έδρες Ειρηνοδικείων, στις οποίες είναι δυσχερής η πρόσβαση από την έδρα του Γραφείου Νομικού Συμβουλίου στην τοπική αρμοδιότητα του οποίου ανήκει.

Οι δικηγόροι του Δημοσίου ορίζονται για μία τριετία, με απόφαση του Προέδρου του ΝΣΚ, η οποία εκδίδεται μετά από γνωμοδότηση της Τριμελούς Επιτροπής της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, συνεκτιμώμενης και της εισήγησης των αρμοδίων κατά τόπον Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ) και Κτηματικών Υπηρεσιών και ύστερα από πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΝΣΚ και του κατά τόπον αρμόδιου Δικηγορικού Συλλόγου, οφείλουν δε να ασκούν κάθε ενδεικνυόμενη δικαστική ή εξώδικη ενέργεια ή παράσταση προς υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου στις υποθέσεις που τους ανατίθενται, σύμφωνα και με τις οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 30 ν.4831/2021 που χορηγήθηκαν με την Εγκύκλιο Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 1/28-03-2022, ώστε να διασφαλίζεται η ορθή, ομοιόμορφη και αποτελεσματική υπεράσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, με την προσήκουσα άσκηση των καθηκόντων και υποχρεώσεών τους.

Η αμοιβή τους καθορίζεται ενιαία για όλη την Επικράτεια σύμφωνα με την κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών «Καθορισμός του περιεχομένου της έγγραφης συμφωνίας μεταξύ του Δημοσίου και των οριζομένων ως δικηγόρων του, για καθορισμό της αμοιβής τους», με αριθμό 53/27-02-2018 (Β' 890).

Κατά το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν δέκα (10) νέοι διορισμοί και ανανεώσεις θητειών δικηγόρων του Δημοσίου και ο συνολικός αριθμός τους ανήλθε σε πενήντα τέσσερις (54)..

3.3.

Ασκούμενοι Δικηγόροι

Η πρακτική άσκηση ασκούμενων δικηγόρων μπορεί να γίνεται σε οποιαδήποτε Υπηρεσιακή Μονάδα του ΝΣΚ, προκειμένου να συνδράμουν στο έργο των λειτουργιών του ΝΣΚ και να αποκτήσουν κατά την άσκησή τους θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις. Τα ειδικότερα ζητήματα της πρακτικής άσκησης στο ΝΣΚ ρυθμίζονται στο άρθρο 33 του ν.4831/2021, καθώς και στην απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 446/03-11-2021, για τον καθορισμό των καθηκόντων τους.

Κατά το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν ογδόντα τέσσερις (84) νέοι διορισμοί ασκούμενων δικηγόρων.

3.4.

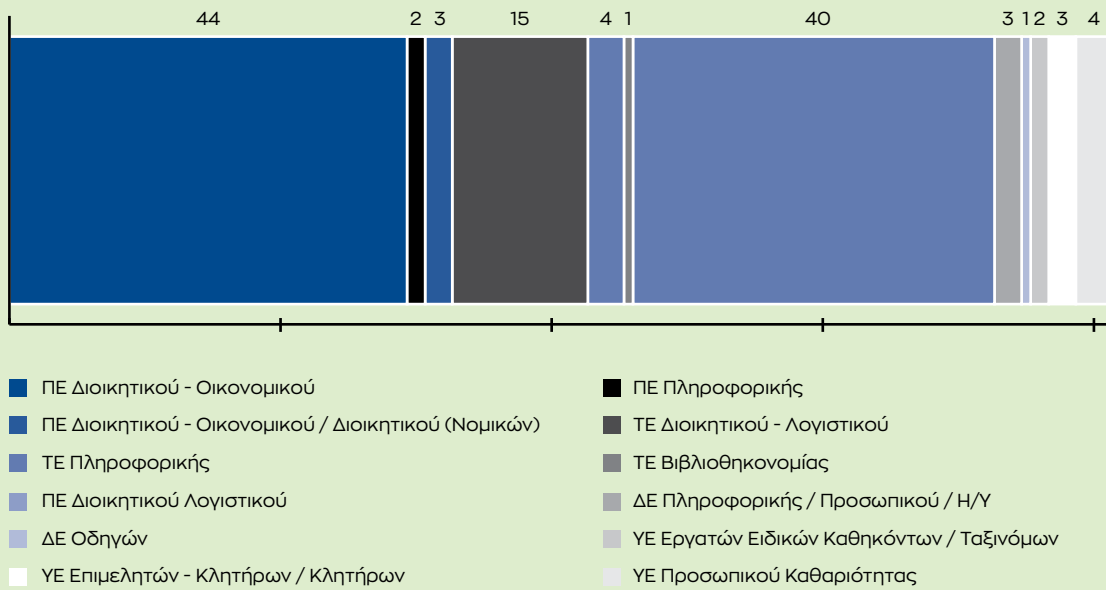
Διοικητικό Προσωπικό

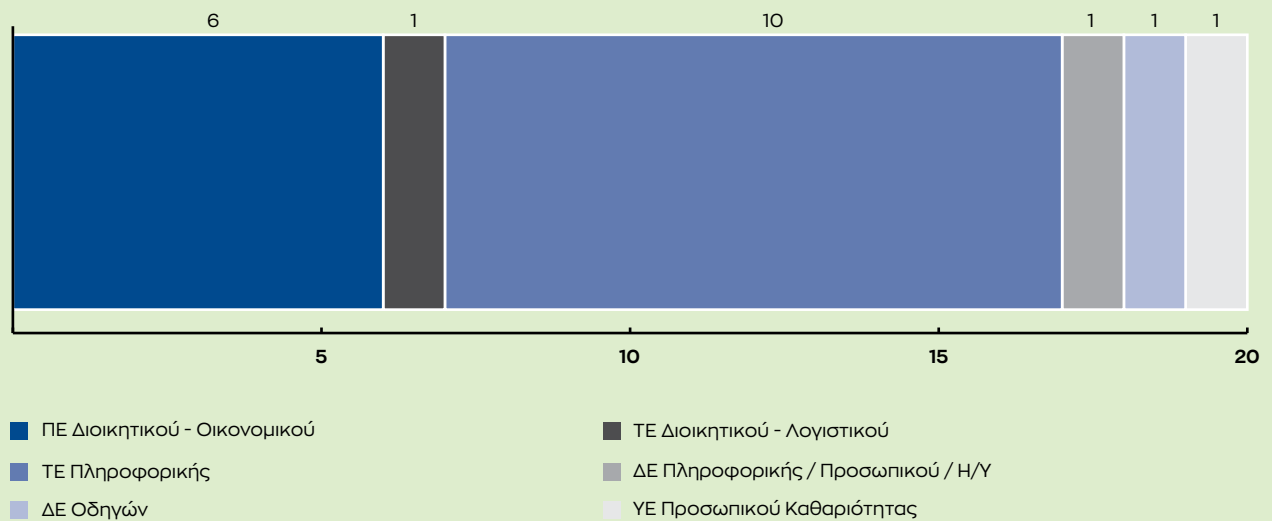
Στις 31-12-2023 οι οργανικές θέσεις των διοικητικών υπαλλήλων του ΝΣΚ ήταν εκατόν ενενήντα (190), ενώ οι υπηρετούντες κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ήταν εκατόν σαράντα δύο (142) μόνιμοι και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ), οι οποίοι κατανέμονται στους ακόλουθους κλάδους:

α) Μόνιμοι υπάλληλοι: ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού σαράντα τέσσερις (44), ΠΕ Πληροφορικής δύο (2), ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού/Διοικητικού (Νομικών) τρεις (3), ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού δεκαπέντε (15), ΤΕ Πληροφορικής τέσσερις (4), ΤΕ Βιβλιοθηκονομίας ένας (1), ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού σαράντα (40), ΔΕ Πληροφορικής/Προσωπικού Η/Υ τρεις (3), ΔΕ Οδηγών ένας (1), ΥΕ Εργατών Ειδικών Καθηκόντων/Ταξινόμων (2), ΥΕ Επιμελητών-Κλητήρων/Κλητήρων τρεις (3), ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων τέσσερις (4).

β) Ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου: ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού έξι (6), ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού ένας (1), ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού δέκα (10), ΔΕ Πληροφορικής/Προσωπικού Η/Υ ένας (1), ΔΕ Οδηγών ένας (1), ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων ένας (1).

Διάγραμμα 6.
Διοικητικό Προσωπικό Δημοσίου Δικαίου (Υπηρετούντες)

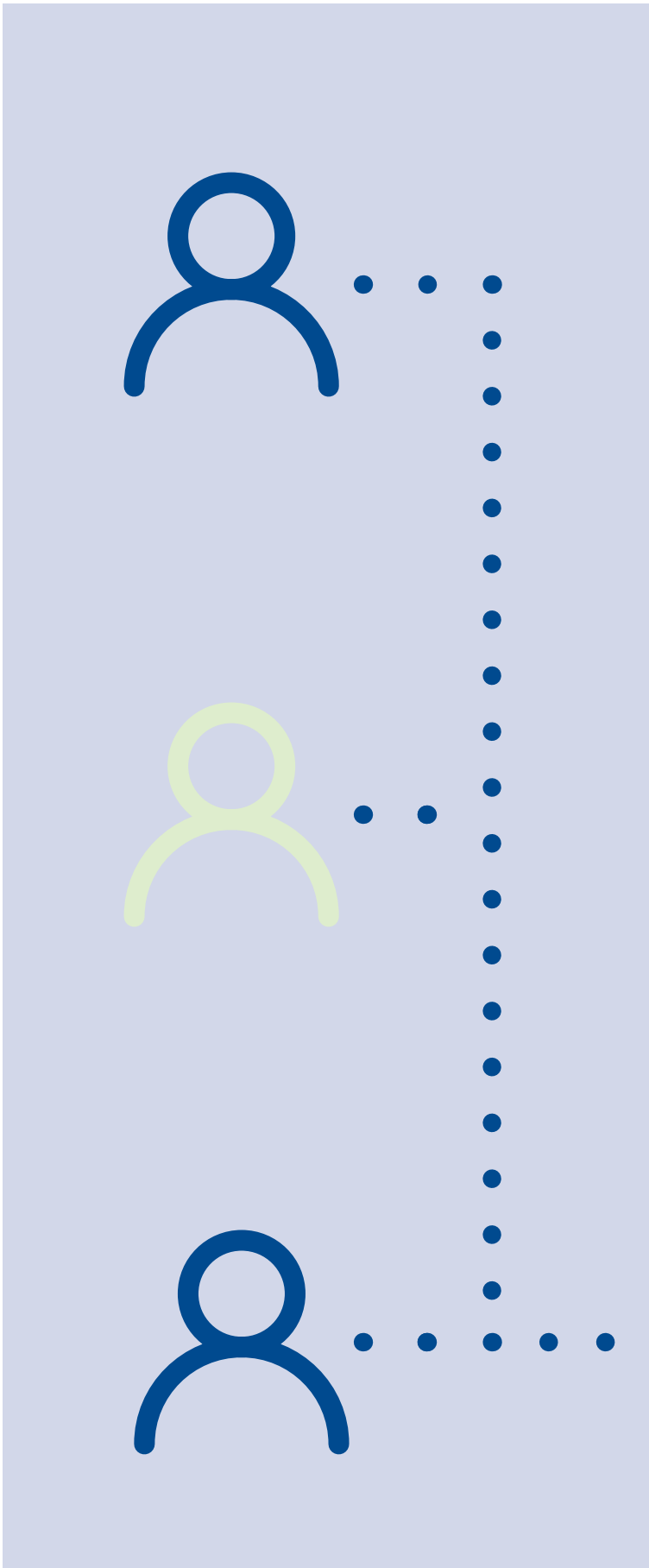

Διάγραμμα 7.
Διοικητικό Προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Υπηρετούντες)

Κατόπιν ολοκλήρωσης της διαδικασίας επιλογής Προϊσταμένων των Διευθύνσεων α) Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης, β) Οικονομικών Υποθέσεων και γ) Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από το Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων τοποθετήθηκαν οι επιλεγέντες τρεις Διευθυντές στις θέσεις τους (απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 177/2023).

Επιπλέον, με βάση την προκήρυξη για την πλήρωση θέσεων ευθύνης επιπέδου Προϊσταμένων των Τμημάτων των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ με αριθμό 507/2022), προωθήθηκε η σχετική διαδικασία επιλογής τους εντός του έτους 2023 και ήδη με την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 114/2024 πραγματοποιήθηκε και η τοποθέτηση των επιλεγέντων στη θέση τους.

Για την κάλυψη θέσεων του διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ επιτρέπεται η μετάταξη πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, μόνιμων και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των ΝΠΔΔ, καθώς και των ΝΠΙΔ, εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως οριοθετείται κάθε φορά από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 19 παρ.2 του ν.4440/2016 όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του ως προς τη χρονική διάρκεια του επιτρεπτού της μετάταξης με το άρθρο 165 παρ.2 του ν.4972/2022).

Στο πλαίσιο αυτό, εκδόθηκαν

- ▶ η με αριθμό 160/2023 «Απόφαση έκδοσης προκήρυξης-πρόσκλησης μετάταξης υπαλλήλων Δημοσίου Δικαίου στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), τριών (3) του κλάδου - ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής (SOFTWARE- HARDWARE), ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής (SOFTWARE Η HARDWARE) και τριών (3) του κλάδου -ειδικότητας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού δεδομένης της ανάγκης στελέχωσης των Υπηρεσιακών Μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με διοικητικούς υπαλλήλους»,
- ▶ η με αριθμό 426/2023 «Απόφαση έκδοσης προκήρυξης-πρόσκλησης μετάταξης υπαλλήλων Δημοσίου Δικαίου στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), πέντε (5) του κλάδου - ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής (Hardware-Software), ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, δύο (2) του κλάδου - ειδικότητας ΔΕ Υποστηρικτικού Προσωπικού/Γενικών Καθηκόντων και στα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στην Κομοτηνή {ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού}, στη Σύρο {ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού} και στη Χαλκίδα {ενός (1) του κλάδου - ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού} προκειμένου να καλυφθούν επιτακτικές υφιστάμενες ανάγκες».

Περαιτέρω, έως την 1η-01-2024 οι διοικητικοί υπάλληλοι του ΝΣΚ εξαιρούνταν από τις διατάξεις του ν.4440/2016 (Α' 224) που ίσχυαν για το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (άρθρο 66 παρ.6 του ν.4714/2020, όπως τροποποιήθηκε ως προς τη χρονική διάρκεια της εξαιρέσης με το άρθρο 165 παρ.1 του ν.4972/2022) και απαγορευόταν η απόσπασή τους κατ' εφαρμογή γενικής ή ειδικής διάταξης, σε άλλη υπηρεσία, Αρχή, Σώμα, ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, εξαιρουμένων των αποσπάσεων στην Προεδρία της Δημοκρατίας, στην Προεδρία της Κυβέρνησης, στο Γραφείο του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής και σε Γραφεία Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών της Κυβέρνησης (άρθρο 57 παρ.1 τελευταίο εδάφιο του ν.3086/2002, όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 19 παρ.2 του ν.4440/2016 και τροποποιήθηκε ως προς τη χρονική διάρκεια της απαγόρευσης με το άρθρο 165 παρ.2 του ν.4972/2022).

Επισημαίνεται ότι εντός του τρέχοντος έτους αναμένονται οι προσλήψεις, από τους επιτυχόντες στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ που διεξήχθη τον Μάρτιο του 2023, είκοσι (20) ακόμη υπαλλήλων (μόνιμο προσωπικό) κατηγορίας ΠΕ, όπως αυτές εγκρίθηκαν με τις Πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, με αριθμούς 50/2021 και 31/2022, με τις οποίες εγκρίθηκε η πρόσληψη δεκατεσσάρων (14) υπαλλήλων για το έτος 2022 και έξι (6) υπαλλήλων για το έτος 2023 αντίστοιχα.

Κεφάλαιο 4

Αποτίμηση του έργου του ΝΣΚ για το 2023

4.1.

Στατιστικά στοιχεία και αξιολόγηση-σχολιασμός αυτών

4.1.1. Έργο λειτουργιών του ΝΣΚ

4.1.1.1. Γνωμοδοτήσεις

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, θεσμικός πυλώνας της ορθής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, υπηρετεί τις αρχές του κράτους δικαίου και καθοδηγεί τα διοικητικά όργανα με την άσκηση της γνωμοδοτικής του αρμοδιότητας. Με τις γνωμοδοτήσεις του ερμηνεύονται διατάξεις του νόμου, επιλύονται νομικά ζητήματα και προτείνονται λύσεις στη Διοίκηση για τον νόμιμο χειρισμό των υποθέσεων που την απασχολούν και για την αντιμετώπιση των οποίων τέθηκαν από αυτή τα ερωτήματα, με την υπαγωγή των, κατά περίπτωση, πραγματικών γεγονότων στις ερμηνευθείσες διατάξεις.

Η άσκηση του γνωμοδοτικού έργου του ΝΣΚ γίνεται, κατά κανόνα, από τα συλλογικά του όργανα (Τμήματα ή Ολομέλεια) και, κατ' εξαίρεση, από τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους του ΝΣΚ και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με την έκδοση ατομικών γνωμοδοτήσεων. Προς διασφάλιση της ομοιομορφης προσέγγισης των υποθέσεων, της συνοχής των προτεινόμενων λύσεων, της σταθερότητας των διοικητικών καταστάσεων και εν τέλει διασφάλισης των αρχών της προστατευόμενης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου, η σύνταξη απαντητικών γνωμοδοτικών εγγράφων αποκλείεται για το σύνολο των λειτουργιών του ΝΣΚ.

Με την παρ. 3 του άρθρου 8 του Οργανισμού του ΝΣΚ θεσμοθετήθηκε μία ευέλικτη, αποτελεσματική, αλλά και γρήγορη διαδικασία εξέτασης των υποβληθέντων ερωτημάτων με την πρόβλεψη ολοκλήρωσης της διαδικασίας γνωμοδότησης **εντός προθεσμίας τριών μηνών από την υποβολή του ερωτήματος**, η οποία μπορεί να παραταθεί κατά ανώτατο όριο δύο (2) μήνες με απόφαση του Προέδρου του οικείου Τμήματος ή του Προέδρου του ΝΣΚ σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που αιτιολογούνται κατάλληλα για πολύ ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους.

Μετά την αποδοχή τους από τα αρμόδια προς τούτο όργανα, οι γνωμοδοτήσεις αποτελούν δεσμευτικές πράξεις. Ως εκ

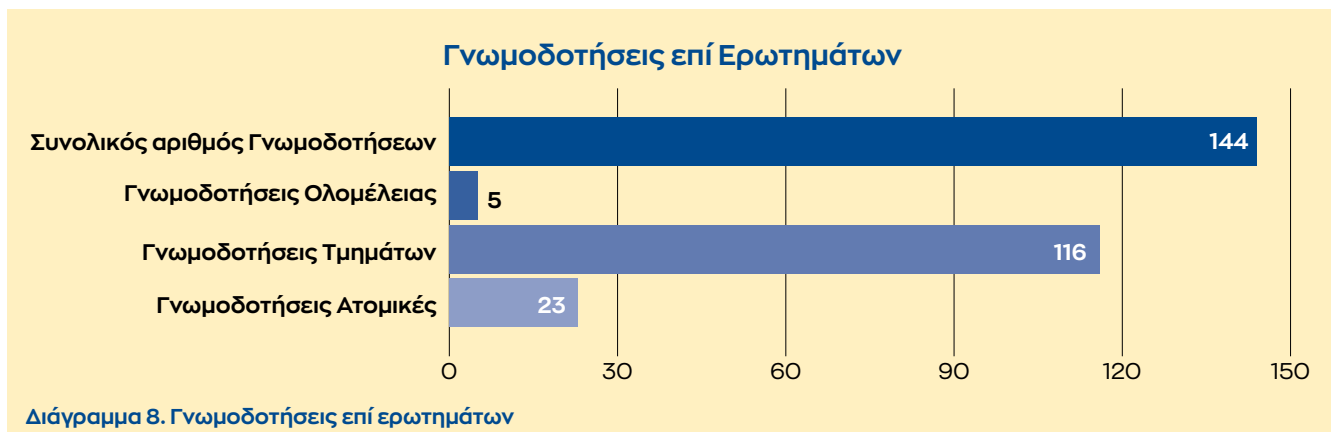
τούτου επιτυγχάνεται όχι μόνον η καθοδήγηση της Διοίκησης στην αντιμετώπιση των συγκεκριμένων υποθέσεων επί των οποίων υποβλήθηκαν τα ερωτήματα αλλά και η εφαρμογή των ερμηνευθεισών διατάξεων στις λοιπές υποθέσεις, τα πραγματικά περιστατικά των οποίων δύνανται να υπαχθούν σε αυτές.

Το, κατά τα ως άνω, πολυσχιδές γνωμοδοτικό έργο του ΝΣΚ, που εκτείνεται σε ευρύ φάσμα νομικών σχέσεων της διοίκησης είναι άμεσα προσβάσιμο σε όλους μέσω του ιστοτόπου του ΝΣΚ, στον οποίο δημοσιεύονται οι γνωμοδοτήσεις μετά την αποδοχή τους από το αρμόδιο όργανο, αλλά και μέσω του διαδικτύου στο οποίο αναρτώνται.

Υπογραμμίζεται ότι η άσκηση του γνωμοδοτικού έργου επί ερωτημάτων δεν αναιρεί την υποχρέωση των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ για καθοδήγηση της Διοίκησης επί υποθέσεων οι οποίες την απασχολούν, για την αντιμετώπιση των οποίων δεν ανακύπτει ανάγκη υποβολής ερωτήματος, είτε γιατί υφίσταται σχετική νομολογία είτε διότι έχουν εκδοθεί γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ στο πλαίσιο αντιμετώπισης ταυτοσήμων ή ομοίων υποθέσεων, αρμοδιότητα η οποία ευθέως αναφέρεται στη διάταξη του άρθρου 21 περ. ε του Οργανισμού του ΝΣΚ.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά το έτος 2023, υποβλήθηκαν συνολικά **250 ερωτήματα**. Επ' αυτών εκδόθηκαν **144 γνωμοδοτήσεις**, από τις οποίες **5 Ολομέλειας**, **116 Τμημάτων** και **23 ατομικές**. 29 ερωτήματα επεστράφησαν, ενώ τα λοιπά ερωτήματα εκκρεμούσαν κατά την 31η-12-2023 διότι, είτε ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία είτε δεν είχε παρέλθει το παραπάνω χρονικό διάστημα από την υποβολή τους. Από τις ως άνω γνωμοδοτήσεις 94 έγιναν αποδεκτές από τα αρμόδια όργανα, δηλαδή ποσοστό 65%, 1 δεν έγινε αποδεκτή, δηλαδή ποσοστό 1%, ενώ εκκρεμεί η αποδοχή 49, δηλαδή ποσοστό 34%.

Παρατηρείται ότι η υποβολή ερωτημάτων και συνακόλουθα η έκδοση γνωμοδοτήσεων κινήθηκε στα ίδια περίπου με το έτος 2022 επίπεδα.

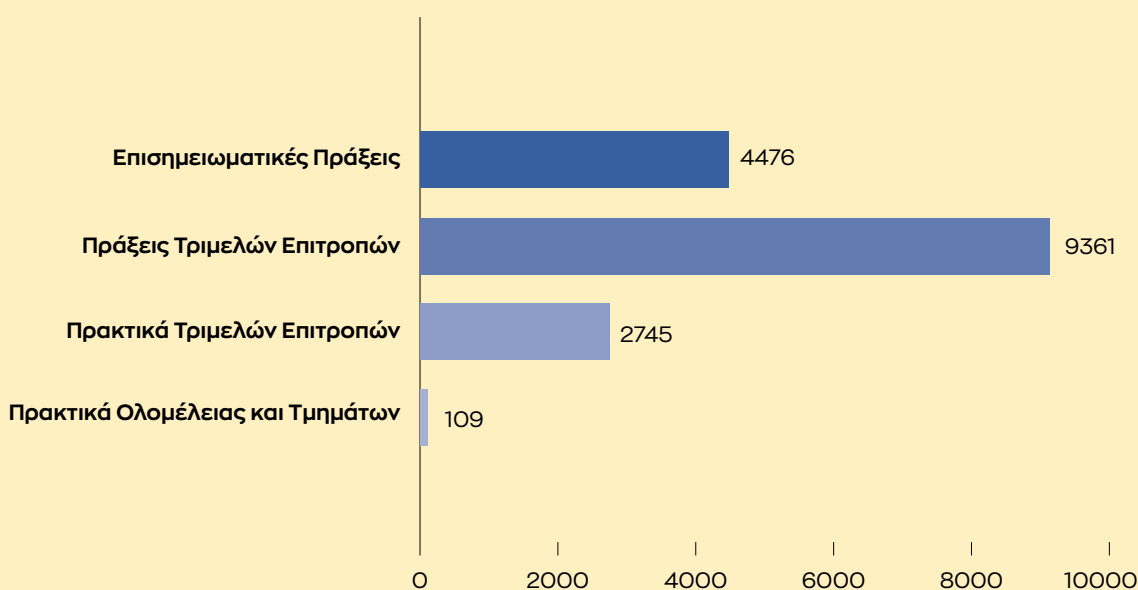
4.1.1.2. Πρακτικά – Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις

Ειδική κατηγορία γνωμοδοτήσεων του ΝΣΚ αποτελούν αυτές που αφορούν στον δικονομικό χειρισμό υποθέσεων εκ μέρους του Δημοσίου και των Φορέων των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ ή στη στάση που θα πρέπει αυτά να τηρήσουν στο πλαίσιο ήδη εκκρεμούς διαφοράς, δηλαδή τα Πρακτικά, οι Πράξεις και οι Επισημειωματικές Πράξεις, με την έκδοση των οποίων το ΝΣΚ καθίσταται και αρωγός των Ελλήνων πολιτών στις σχέσεις τους με τη Διοίκηση.

Το έτος 2023, σύμφωνα με τα στοιχεία που απεστάλησαν από τα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου εκδόθηκαν **109 Πρακτικά Τμημάτων του ΝΣΚ, 2.745 Πρακτικά Γνωμοδότησης και 8.449 Πράξεις Τριμελών Επιτροπών Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ, 4.476 Επισημειωματικές Πράξεις, καθώς και 912 Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής του άρθρου 36 παρ. 4 του ν.4389/2016**, που αφορούν φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις. Δηλαδή **συνολικός αριθμός 16.691 υποθέσεων περαιώθηκαν με Πρακτικά Τμημάτων και Τριμελών Επιτροπών ή Πράξεις Τριμελών Επιτροπών ή Επισημειωματικές Πράξεις, χωρίς βλάβη των συμφερόντων του Δημοσίου και με γνώμονα, κυρίως, τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα των αξιώσεων των αντιδίκων και την επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων από τα ανώτατα δικαστήρια**. Από τη σύγκριση των αντίστοιχων στατιστικών στοιχείων έτους 2022, με βάση τα οποία ο συνολικός αριθμός των υποθέσεων που περαιώθηκαν με την έκδοση των παραπάνω Πρακτικών κ.ο.κ. ανήλθε σε 14.054 και έτους 2021 όπου ο συνολικός αριθμός των περαιωθείσων υποθέσεων ανήλθε σε 11.689, παρουσι-

άζεται αύξηση αυτών. Ο μεγάλος αριθμός αυτών μπορεί να αποδοθεί στα εξής: α) Στην απλούστευση των εσωτερικών διαδικασιών για την έκδοση Πρακτικών, Πράξεων και Επισημειωματικών Πράξεων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του ΝΣΚ, β) στην αναγκαιότητα, που επιβάλλεται στο πλαίσιο λειτουργίας ενός σύγχρονου κράτους δικαίου, να αποφεύγεται η άσκηση απαράδεκτων ή προδήλως αβάσιμων ενδίκων βοηθημάτων, που θα ήταν δυνατόν να καθυστερήσουν την εκκαθάριση των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και γ) στις υποθέσεις που περαιώνονται στο πλαίσιο εξωδικαστικής ή συμβιβαστικής επίλυσης (βλ. παρ. 4.1.1.3). Τα ανωτέρω έχουν ως αποτέλεσμα την ελάφρυνση των Δικαστηρίων, την κατοχύρωση και ενίσχυση του αισθήματος της εμπιστοσύνης των ιδιωτών προς τους θεσμούς και την εμπέδωση της πεποίθησης ότι κύριο μέλημα των λειτουργών του ΝΣΚ είναι η συνδρομή στην ταχεία επίλυση των δικαστικών διαφορών, με γνώμονα την ανεξαρτησία της έκφρασης της επιστημονικής τους άποψης, την εξαντλητική μελέτη των στοιχείων κάθε υπόθεσης, τη δικαστηριακή εμπειρία και το αίσθημα ευθύνης απέναντι στον δικαστικό θεσμό και τους πολίτες.

Πρακτικά-Πράξεις-Επισημειωματικές Πράξεις

Διάγραμμα 9.
Πρακτικά, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις

Ακολούθως, ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα κατωτέρω στοιχεία που αφορούν σε κατηγορίες υποθέσεων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον είτε για τους ιδιώτες (ενδεικτικά: συνταξοδοτικής φύσης υποθέσεις) είτε για το Ελληνικό Δημόσιο από πλευράς δημοσιονομικού οφέλους. Ειδικότερα, από τον παραπάνω συνολικό αριθμό 16.691 Πρακτικών, Πράξεων Τριμελών Επιτροπών και Επισημειωματικών Πράξεων 8.910 εξ αυτών και σε ποσοστό περίπου ίσο με 54% (1.617 Πρακτικά, 3.670 Πράξεις και 3.623 Επισημειωματικές εκδόθηκαν από τα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) και στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Επισημαίνεται ότι τα εκδοθέντα Πρακτικά και Πράξεις των Γραφείων Νομικού Συμβουλίου στον e-ΕΦΚΑ, στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στον ΕΟΠΥΥ αφορούν σε μη άσκηση ενδίκου μέσου επί κοινωνικοασφαλιστικών υποθέσεων λόγω της επίλυσης των σχετικών νομικών ζητημάτων από το ΣΤΕ και το Ελεγκτικό Συνέδριο ή λόγω προφανώς βάσιμων αιτημάτων των διοικουμένων. Τέλος, τα συνολικά εκδοθέντα Πρακτικά, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων στην ΑΑΔΕ (Τμήμα Α' και Β'), συνολικού αριθμού 1.910, αφορούν κυρίως σε φορολογικές υποθέσεις και υποθέσεις αναγκαστικής και διοικητικής εκτέλεσης, για τις οποίες υφίσταται πάγια νομολογία ανωτάτων και ανωτέρων Δικαστηρίων.

Από τα Πρακτικά, τις Πράξεις και τις Επισημειωματικές Πράξεις των Τριμελών Επιτροπών των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ ποσοστό περίπου ίσο με 13%, 10% και 7% αντίστοιχα, αφορούν σε

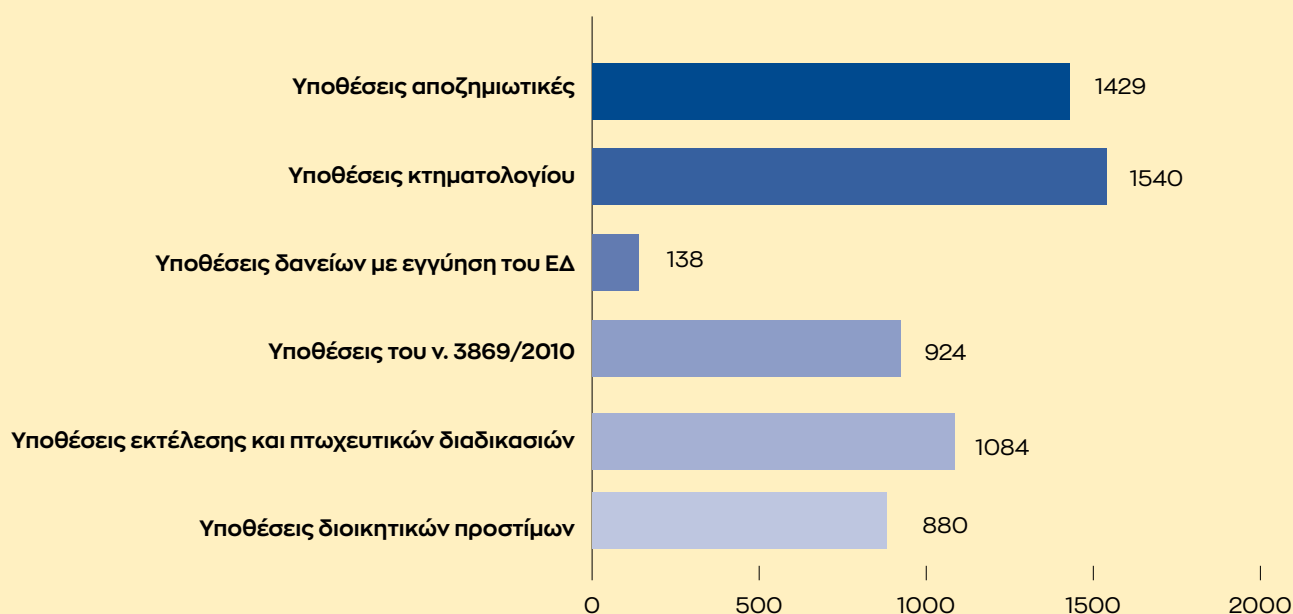
αγωγές κτηματολογίου, οι οποίες περαιώθηκαν κατόπιν εκτίμησης από τα μέλη των αρμόδιων Τριμελών Επιτροπών της νομικής και ουσιαστικής βασιμότητας των δικαιωμάτων τόσο του Δημοσίου όσο και των αντιδίκων, συντελώντας με τον τρόπο αυτό τόσο στην προσπάθεια για την ολοκλήρωση της κτηματογράφησης όσο και στην εκκαθάριση χρονιζουσών κτηματικών διεκδικήσεων.

Επίσης, σημαντικό μέρος των Πρακτικών και Πράξεων των Τριμελών Επιτροπών, καθώς και των Επισημειωματικών Πράξεων, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, περαίωσε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών με 1.084 Πρακτικά, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις και άσκησε ένδικα μέσα (αιτήσεις αναίρεσης - εφέσεις) σε 123 μόνον υποθέσεις που είχαν, όμως, σοβαρές πιθανότητες ευδοκίμησης.

Ακολούθως, με βάση τα στατιστικά στοιχεία έτους 2023 εκδόθηκαν 1.429 Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής ΝΣΚ, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις σε υποθέσεις αποζημιωτικών αγωγών (105 ΕισΝΑΚ), καθώς επίσης και 880 Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής ΝΣΚ, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων.

Επιπλέον, το ΝΣΚ αξιοποιώντας τα διαθέσιμα θεσμικά μέσα, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια και ενισχύοντας την αρχή της νομιμότητας, συνετέλεσε ουσιαστικά στη σύντομη εκκαθάριση των υποθέσεων υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν.3869/2010, περαιώνοντας 924 υποθέσεις με Πρακτικά και Πράξεις των Τριμελών Επιτροπών, καθώς και Επισημειωματικές Πράξεις.

Πράξεις - Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής Επισημειωματικές Πράξεις για σημαντικές κατηγορίες υποθέσεων

Διάγραμμα 10.
Πρακτικά/Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής - Επισημειωματικές Πράξεις ανά κατηγορία υποθέσεων

4.1.1.3. Εξώδικες Αιτήσεις

Από το έτος 2019, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 43 παρ.2 του ν.4607/2019 (Α' 65) και του άρθρου Μόνου της Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμό 272/19-06-2019 (Β' 2763), η υποβολή από τους πολίτες κάθε είδους εξωδίκων αιτήσεων για την αναγνώριση απαιτήσεων ή τη συμβιβαστική επίλυση διαφορών με το Ελληνικό Δημόσιο διενεργείται μέσω της ηλεκτρονικής πύλης e-υπηρεσίες που τηρείται στον ιστότοπο του ΝΣΚ <http://www.nsk.gov.gr>. Μέσω της ίδιας πλατφόρμας δόθηκε, το έτος 2021, η δυνατότητα και στους δικηγόρους του Δημοσίου καθώς και σε μεταφραστές, να υποβάλλουν άμεσα αιτήσεις για την καταβολή των αμοιβών τους, γεγονός που οδήγησε στην ταχεία διεκπεραίωση των αιτήσεων αυτών και στην απλούστευση των σχετικών διαδικασιών.

Συνολικά το έτος 2023 υποβλήθηκαν διαδικτυακά προς το ΝΣΚ 16.273 εξώδικες αιτήσεις.

Από τις αιτήσεις αυτές:

15.521 κατατέθηκαν στο ΝΣΚ αποκλειστικά προκειμένου να διακοπεί η παραγραφή των σχετικών αξιώσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν.4270/2014 (Α' 143), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν.4831/2021.

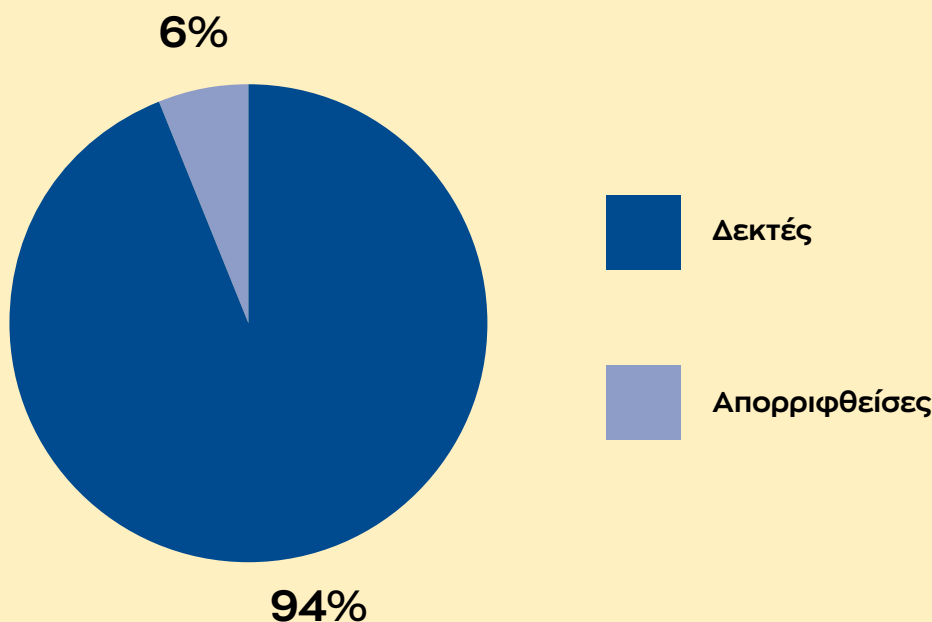
511 αιτήσεις αρχειοθετήθηκαν ή απεστάλησαν στις αρμόδιες υπηρεσίες λόγω αναρμοδιότητας του ΝΣΚ να επιληφθεί. 241 εξώδικες αιτήσεις προωθήθηκαν στα αρμόδια Γραφεία του ΝΣΚ προς περαιτέρω χειρισμό.

Από τις 241 αιτήσεις που προωθήθηκαν στα αρμόδια Γραφεία του ΝΣΚ, εκκρεμούν προς εξέταση 141, καθώς αναμένεται είτε η παροχή απόψεων εκ μέρους της Διοίκησης είτε η συμπλήρωση στοιχείων εκ μέρους των αιτούντων. Εξάλλου, σε 4 περιπτώσεις οι αιτούντες παραιτήθηκαν των αιτήσεων που υπέβαλαν. Οι λοιπές 96 αιτήσεις εξετάστηκαν επί της ουσίας και από αυτές, 90 έγιναν δεκτές, ενώ 6 απορρίφθηκαν. Συμπερασματικά, το ποσοστό αποδοχής των εξωδίκων αιτήσεων που υποβλήθηκαν κατά το έτος 2023 και εξετάστηκαν επί της ουσίας από το ΝΣΚ ανήλθε σε 94%.

Εξάλλου, επί των εξωδίκων αιτήσεων που υποβλήθηκαν στο ΝΣΚ μέχρι και το έτος 2023 σχετικά με την αναγνώριση απαιτήσεων ή τη συμβιβαστική επίλυση διαφορών με το Ελληνικό Δημόσιο, εκδόθηκαν, κατά το έτος 2023, 21 Πρακτικά της Ολομέλειας και των Τμημάτων του ΝΣΚ, 45 Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, 121 Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής και 167 Εισημειωματικές Πράξεις. Περαιτέρω, το έτος 2023 εκδόθηκαν 6 Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, 18 Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής και 82 Εισημειωματικές Πράξεις επί εξωδίκων αιτήσεων που υποβλήθηκαν μέχρι και το έτος 2023 σχετικά την αναγνώριση απαιτήσεων ή τη συμβιβαστική επίλυση διαφορών με άλλους Φορείς που εκπροσωπεί το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Το ποσοστό αποδοχής των εξωδίκων αιτήσεων που υποβλήθηκαν διαδικτυακά και εξετάστηκαν επί της ουσίας, καθώς ο μεγάλος αριθμός των Πράξεων και Πρακτικών που εκδόθηκαν το 2023, αποτελεί επιβεβαίωση της συνεχούς προσπάθειας του ΝΣΚ για την ανέξοδη για τους πολίτες και χωρίς επιβάρυνση των δικαστηρίων επίλυση διαφορών με το Δημόσιο, χωρίς βλάβη όμως των συμφερόντων του.

Αποτέλεσμα εξέτασης εξωδίκων αιτήσεων

Διάγραμμα 11. Εξώδικες αιτήσεις

4.1.1.4. Αγωγές - Ανακοπές - Λοιπά ένδικα Βοηθήματα - Ένδικα Μέσα

Το έτος 2023 ασκήθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο:

- ▶ **1.046 αγωγές**, από τις οποίες οι 857 αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου, δηλαδή ποσοστό 82 % του συνόλου των ασκηθεισών αγωγών.
- ▶ **2.278 ανακοπές**, από τις οποίες οι 2.012, δηλαδή ποσοστό 88%, στρέφονταν κατά πινάκων κατάταξης. Το σύνολο των προσκλήσεων που επιδόθηκαν στο Ελληνικό Δημόσιο με την ιδιότητά του ως δανειστή προκειμένου αυτό, στη συνέχεια να λάβει γνώση των πινάκων κατάταξης, κατά το έτος 2023 ανήλθε περίπου σε 3.347¹, οι ασκηθείσες δε 2.012 ανακοπές αντιστοιχούν σε ποσοστό 60%.

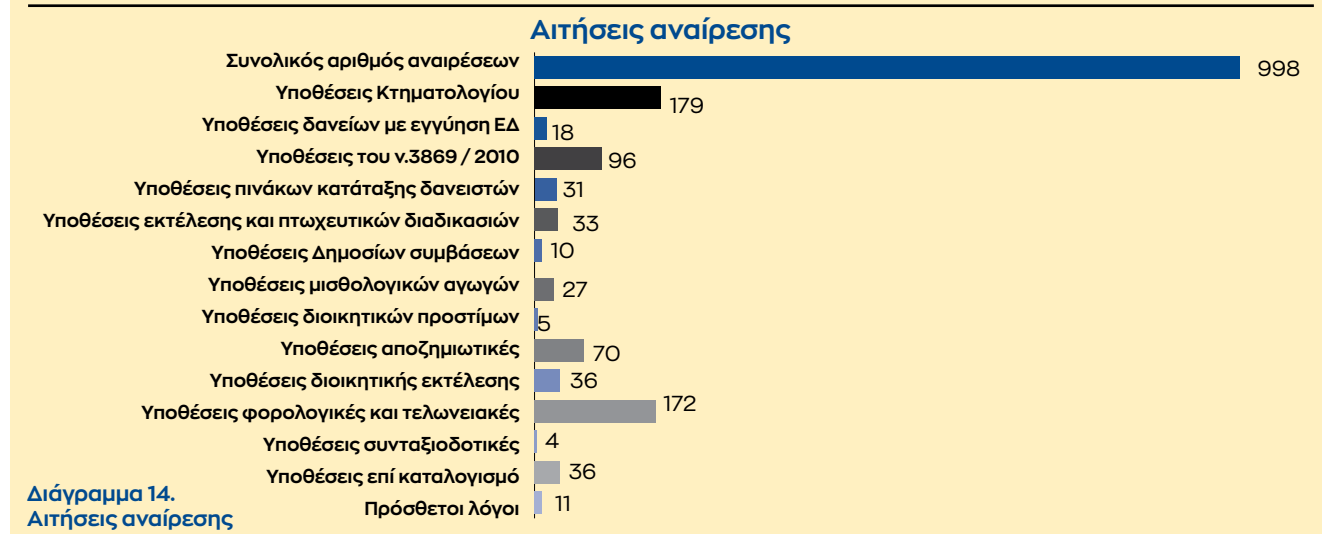
▶ 998 αιτήσεις αναίρεσης και 3.167 εφέσεις.

- ▶ Τέλος, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατατέθηκαν: 4 φιλικόι διακανονισμοί και 39 μονομερείς δηλώσεις με Πρακτικά και με Πράξεις, καθώς επίσης και 1 αίτηση παραπομπής ενώπιον του Τμήματος της Ευρείας Σύνθεσης
- ▶ Στο Ευρωπαϊκό Όργανο Συμβιβασμού (άρθρο 36-40 Καν.908/2014) υποβλήθηκε: 1 αίτηση συμβιβασμού.

Διάγραμμα 12. Αγωγές

Διάγραμμα 13. Ανακοπές

Διάγραμμα 14. Αιτήσεις αναίρεσης

Διάγραμμα 15. Εφέσεις

¹ Οι πίνακες κατάταξης δανειστών που εισήλθαν κατά το έτος 2023 στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ ανήλθαν περίπου σε 10.490. Στον αριθμό αυτό όμως περιλαμβάνονται διπλές επιδόσεις της αιτής πρόσκλησης, καθώς και προσκλήσεις που διαβιβάστηκαν στην ΚΥ από τις ΔΟΥ, μαζί με την αναγγελία τους. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στο ΟΠΣΝΣ Κ στοιχεία, εκτιμάται ότι ο πραγματικός αριθμός προσκλήσεων για πίνακες κατάταξης δανειστών που κοινοποιήθηκαν ανήλθε περίπου σε 3.347.

4.1.1.5. Παραστάσεις στα δικαστήρια

Το ΝΣΚ πραγματοποίησε το 2022 με τους λειτουργούς του τις κάτωθι παραστάσεις στα δικαστήρια:

Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης 5 Γεν. Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης 2 Ευρωπαϊκό όργανο Συμβιβασμού 1

Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (ΑΕΔ) και Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ.2 Σ (Μισθοδικείο)

- ▶ 5 στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
- ▶ 1 στο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ.2 Σ (Μισθοδικείο)

Ελεγκτικό Συνέδριο

- ▶ **1.555.**
  - 903, ποσοστό 58%, αφορούν σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις
  - 294, ποσοστό 19%, αφορούν σε υποθέσεις καταλογισμού
  - 232, ποσοστό 15%, αφορούν σε υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου
  - 68, ποσοστό 4%, αφορούν σε υποθέσεις ανακτήσεων και
  - 9, ποσοστό 1%, αφορούν σε υποθέσεις του άρθρου 163 ν.4700/2020 (πρότυπη δίκη).

Συμβούλιο της Επικρατείας

- ▶ **2.329.**
  - 889, ποσοστό 38%, αφορούν σε αιτήσεις αναίρεσης, από τις οποίες:
    - 20 αφορούν σε υποθέσεις μισθολογικών διαφορών
    - 29 αφορούν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων
    - 47 αφορούν σε υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης
    - 54 αφορούν σε υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)
    - 475 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές
    - 97 αφορούν σε υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων
  - 1.173, ποσοστό 50%, αφορούν σε αιτήσεις ακύρωσης
  - 189, ποσοστό 8%, αφορούν σε εφέσεις
  - 57, ποσοστό 2%, αφορούν σε αιτήσεις αναστολής και
  - 21, ποσοστό 1%, αφορούν σε ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του ν.3900/2010 (πilotική δίκη).

Τακτικά διοικητικά δικαστήρια

- ▶ **5.193** στο Διοικητικό Εφετείο.
  - 2.336, ποσοστό 45%, αφορούν σε ακυρωτικές υποθέσεις, από τις οποίες 62 σε αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας και
  - 2.857, ποσοστό 55%, αφορούν σε υποθέσεις ουσίας, από τις οποίες:
    - 186 αφορούν σε υποθέσεις μισθολογικών αγωγών
    - 497 αφορούν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων
    - 420 αφορούν σε υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης

- 309 αφορούν σε υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων
- 509 αφορούν σε υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)
- 693 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές και
- 26 αφορούν σε αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας.

▶ **12.486** στο Διοικητικό Πρωτοδικείο.

- 66, ποσοστό 1%, αφορούν σε ακυρωτικές υποθέσεις, από τις οποίες 2 σε αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας
- 12.420, ποσοστό 99%, αφορούν σε υποθέσεις ουσίας, από τις οποίες:
  - 1.924 αφορούν σε υποθέσεις μισθολογικών αγωγών
  - 3.098 αφορούν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων
  - 3.125 αφορούν σε υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης
  - 2.714 αφορούν σε υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)
  - 346 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές και
  - 203 αφορούν σε αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας.

Άρειος Πάγος (ως πολιτικό δικαστήριο)

- ▶ **465.**
  - 116, ποσοστό 25%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
  - 14, ποσοστό 3%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου
  - 110, ποσοστό 24%, αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)
  - 18, ποσοστό 4%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης δανειστών και
  - 20, ποσοστό 4%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών και
  - 1 υπόθεση αφορά σε ένδικο βοήθημα ή μέσο κατ' εφαρμογή του άρθρου 20Α ΚΠολΔ.

Πολιτικά δικαστήρια ουσίας

- ▶ **1.681** στο πολιτικό Εφετείο.
  - 545, ποσοστό 32%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
  - 86, ποσοστό 5%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου
  - 384, ποσοστό 23%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης δανειστών και
  - 126, ποσοστό 7%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών.
- ▶ **9.096** στο πολιτικό Πρωτοδικείο.
  - 940, ποσοστό 10%, στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, από τις οποίες:

- 207 αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
- 155 αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου και
- 130 αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών.
- 7.641, ποσοστό 84%, στο Μονομελές Πρωτοδικείο, από τις οποίες:
  - 3.106 αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
  - 1.218 αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου
  - 440 αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)
  - 1.454 αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης δανειστών και
  - 280 αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών
- 515, ποσοστό 6%, στο Πρωτοδικείο σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων και προσωρινών διαταγών.

► 2.666 στο Ειρηνοδικείο.

- 1.740, ποσοστό 65%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου
- 176, ποσοστό 7%, αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)
- 87, ποσοστό 3%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης και
- 232, ποσοστό 9%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών και
- 62, ποσοστό 2%, αφορούν σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων και προσωρινών διαταγών.

Ποινικά δικαστήρια

Οι λειτουργοί του ΝΣΚ παραστάθηκαν σε:

- **1.835** εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις κακοουρημάτων.
  - 30, ποσοστό 2%, αφορούν σε εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις κατ' αναίρεση στον Άρειο Πάγο, από τις οποίες:
    - 11 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικών – τελωνειακών αδικημάτων και
    - 16 αφορούν σε υποθέσεις απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης.
  - 422, ποσοστό 23%, αφορούν σε εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις σε δεύτερο βαθμό, από τις οποίες:
    - 325 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικών – τελωνειακών αδικημάτων
    - 58 αφορούν σε υποθέσεις απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης και
    - 4 αφορούν σε υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021.
  - 1.383, ποσοστό 75%, αφορούν σε εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις σε πρώτο βαθμό, από τις οποίες:

- 1.230 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικών – τελωνειακών αδικημάτων
- 81 αφορούν σε υποθέσεις απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης και
- 3 αφορούν σε υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021.

► 157 εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις πλημμελημάτων

- 14, ποσοστό 9%, αφορούν σε εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις σε δεύτερο βαθμό, από τις οποίες:
  - 6 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικών – τελωνειακών αδικημάτων και
  - 3 αφορούν σε υποθέσεις απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης.
- 143, ποσοστό 91%, αφορούν σε εκδικασθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις σε πρώτο βαθμό, από τις οποίες:
  - 73 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικών – τελωνειακών αδικημάτων
  - 27 αφορούν σε υποθέσεις απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης και
  - 3 αφορούν σε υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι οι λειτουργοί του ΝΣΚ πραγματοποίησαν **37.884 παραστάσεις στα δικαστήρια της χώρας και συνοπτικά:**

- **6 παραστάσεις ενώπιον των ειδικών δικαστηρίων (Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ.2 του Συντάγματος).**
- **4.374 παραστάσεις ενώπιον των ανωτάτων δικαστηρίων (Συμβούλιο της Επικρατείας, Άρειος Πάγος, Ελεγκτικό Συνέδριο).**
- **17.679 παραστάσεις ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.**
- **13.443 παραστάσεις ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ουσίας.**
- **2.382 παραστάσεις ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων (πλην Αρείου Πάγου).**

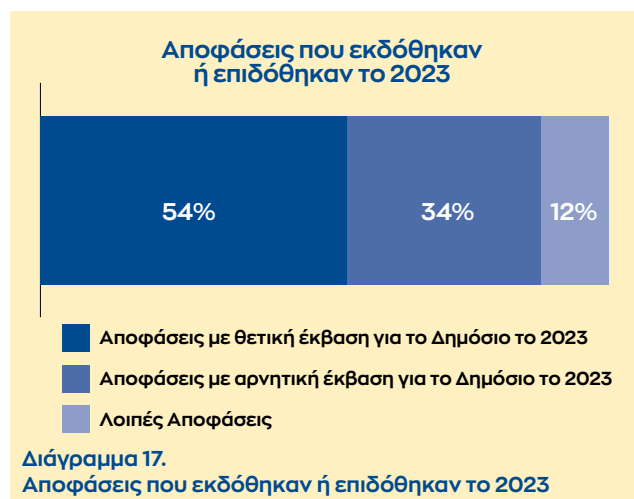

Επίσης, οι λειτουργοί του ΝΣΚ κατέθεσαν:

- 23.556 υπομνήματα - προτάσεις στα εθνικά δικαστήρια.
- 4 υπομνήματα και 22 γραπτές παρατηρήσεις σε προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ).
- 3 υπομνήματα και αιτιολογημένα αιτήματα στο Γενικό Δικαστήριο ΕΕ.
- 13 Προκαταρκτικές παρατηρήσεις - Απαντήσεις και Αιτιολογημένες γνώμες και 4 Παρατηρήσεις - Πρόσθετες επισημάνσεις επί των σχετικών πρακτικών των συσκέψεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους λοιπούς οργανισμούς, επιτροπές και υπηρεσίες της ΕΕ
- 272 Παρατηρήσεις και Υπομνήματα επί ατομικών προσφυγών και υποθέσεων ασφαλιστικών μέτρων στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).
- 6 παρατηρήσεις στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ.

4.1.1.6. Δικαστικές αποφάσεις

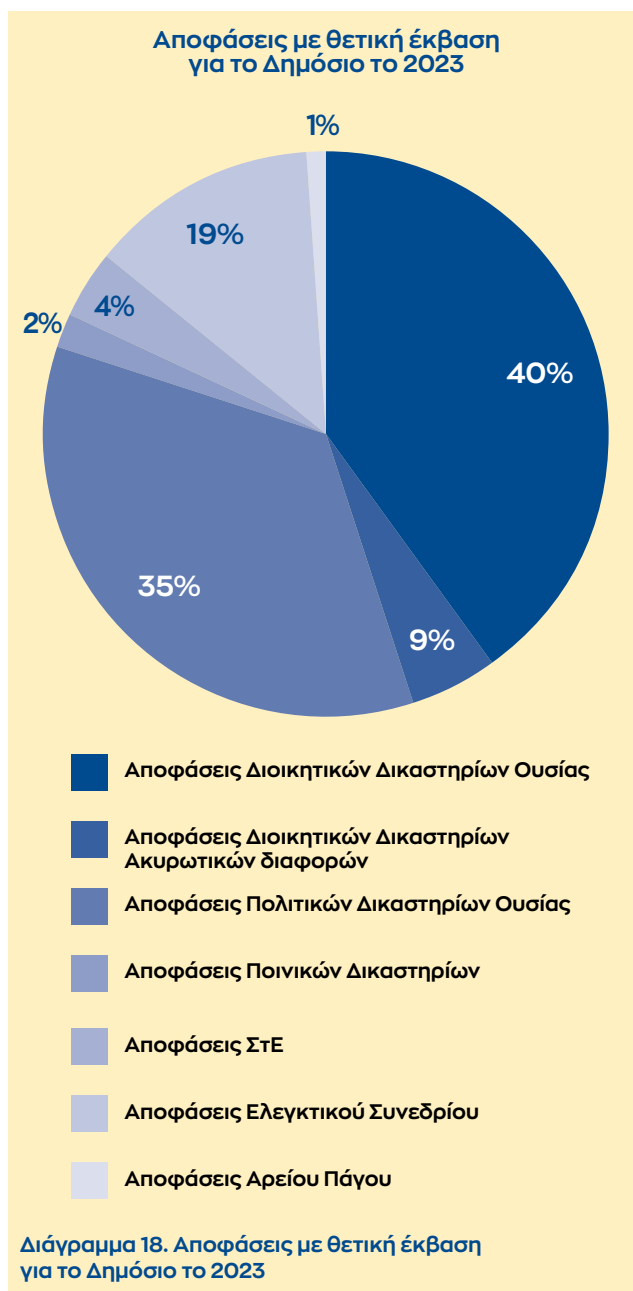

Διάγραμμα 17.

Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν το 2023

Το 2023 εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ 36.030 δικαστικές αποφάσεις. Ειδικότερα εξ αυτών:

- ▶ 19.239 αποφάσεις, ποσοστό 54%, έχουν θετική έκβαση για το Ελληνικό Δημόσιο. Από αυτές:
  - ποσοστό 40% είναι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων ουσίας
  - ποσοστό 5% είναι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων ακυρωτικών διαφορών
  - ποσοστό 35% είναι αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων ουσίας
  - ποσοστό 2% είναι αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων (πλην Αρείου Πάγου)
  - ποσοστό 4% είναι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας
  - ποσοστό 13% είναι αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και
  - ποσοστό 1% είναι αποφάσεις του Αρείου Πάγου.

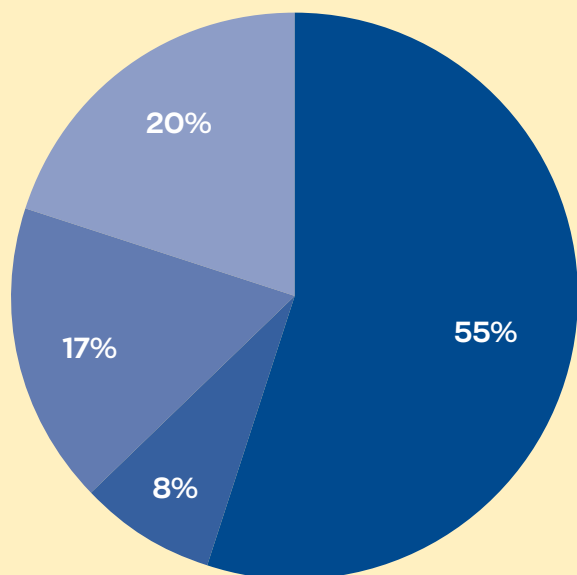

Διάγραμμα 18. Αποφάσεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

Ο κυριότερος λόγος της θετικής έκβασης των ανωτέρω υποθέσεων για το Δημόσιο είναι ότι η κρίση των Δικαστηρίων περί του αβασίμου του ενδίκου μέσου ή βοήθηματος του αντιδίκου του Ελληνικού Δημοσίου σε ποσοστό 55%, ενώ λοιποί ενδεικτικοί λόγοι της θετικής έκβασης είναι ότι κρίθηκε:

- ▶ απαράδεκτο το ένδικο μέσο ή βοήθημα του αντιδίκου Δημοσίου σε ποσοστό 20%
- ▶ βάσιμο το ένδικο μέσο ή βοήθημα του Δημοσίου σε ποσοστό 8%.

Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

- Αβάσιμο ένδικο μέσο ή βοήθημα του αντιδίκου του Δημοσίου
- Βάσιμο ένδικο μέσο ή βοήθημα του Δημοσίου
- Λοιποί λόγοι
- Απαράδεκτο ένδικο μέσο ή βοήθημα του αντιδίκου του Δημοσίου

Διάγραμμα 19. Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο

Από τα ανωτέρω στοιχεία και δεδομένου ότι το Ελληνικό Δημόσιο κατά κανόνα επέχει τη δικονομική θέση του εναγομένου ή του καθ' ου το ένδικο βοήθημα ή μέσο, προκύπτει ότι οι λειτουργοί του ΝΣΚ ανταποκρίνονται με επιτυχία στα καθήκοντά τους, προβάλλοντας παραδεκτές και βάσιμες ενστάσεις, καθώς και ισχυρισμούς στο πλαίσιο άμυνας κατά των αντιδίκων του Δημοσίου, με αποτέλεσμα τη θετική έκβαση των υποθέσεων.

- ▶ 12.345 αποφάσεις, ποσοστό 34%, έχουν αρνητική έκβαση για το Δημόσιο. Από αυτές:
  - ποσοστό 37% είναι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων ουσίας
  - ποσοστό 3% είναι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων ακυρωτικών διαφορών
  - ποσοστό 35% είναι αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων ουσίας
  - ποσοστό 1% είναι αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων (πλην Αρείου Πάγου)
  - ποσοστό 4% είναι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας
  - ποσοστό 19% είναι αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και
  - ποσοστό 1% είναι αποφάσεις του Αρείου Πάγου.

Αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

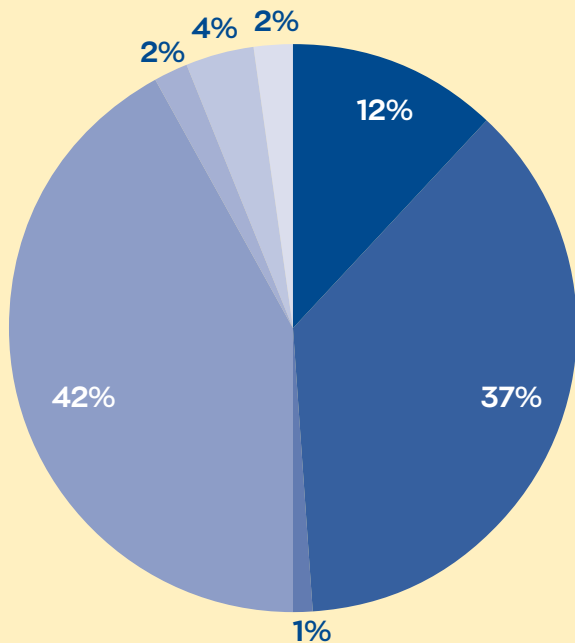
- Αποφάσεις Διοικητικών Δικαστηρίων Ουσίας
- Αποφάσεις Διοικητικών Δικαστηρίων Ακυρωτικών Διαφορών
- Αποφάσεις Πολιτικών Δικαστηρίων Ουσίας
- Αποφάσεις Ποινικών Δικαστηρίων
- Αποφάσεις ΣΤΕ
- Αποφάσεις Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Αποφάσεις Αρείου Πάγου

Διάγραμμα 20. Αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

Ο κυριότερος λόγος της αρνητικής έκβασης των ανωτέρω υποθέσεων είναι η κρίση του Δικαστηρίου περί της βασιμότητας του ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του αντιδίκου του Ελληνικού Δημοσίου σε ποσοστό 37%. Λοιποί ενδεικτικοί λόγοι αρνητικής έκβασης των ίδιων υποθέσεων είναι:

- ▶ ακυρωτέα πράξη λόγω παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας σε ποσοστό 2%
- ▶ ακυρωτέα πράξη λόγω παράβασης νόμου από τη Διοίκηση σε ποσοστό 4%
- ▶ απαράδεκτο ένδικο μέσο ή βοήθημα του Ελληνικού Δημοσίου σε ποσοστό 2%
- ▶ αβάσιμο ένδικο μέσο ή βοήθημα του Ελληνικού Δημοσίου σε ποσοστό 12%
- ▶ ακυρωτέα πράξη λόγω έλλειψης στοιχείων από τη Διοίκηση σε ποσοστό 1%.

Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

- Αβάσιμο ένδικο μέσο ή βοήθημα του Ελληνικού Δημοσίου
- Βάσιμο ένδικο μέσο ή βοήθημα του αντιδίκου του Ελληνικού Δημοσίου
- Ακυρωτέα πράξη λόγω έλλειψης στοιχείων από τη Διοίκηση
- Λοιποί λόγοι
- Ακυρωτέα πράξη λόγω παράβασης ουσιαστικού τύπου της διαδικασίας
- Ακυρωτέα πράξη λόγω παράβασης νόμου από τη Διοίκηση
- Απaráδεκτο ένδικο μέσο ή βοήθημα του Ελληνικού Δημοσίου

Διάγραμμα 21. Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο

Επί των 8.658 αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Ελληνικό Δημόσιο που επιδόθηκαν το έτος 2023:

- ▶ Ασκήθηκε ένδικο μέσο σε 2.052 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 24%.
- ▶ Δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο κατόπιν έκδοσης Πρακτικού ή Πράξης Τριμελούς επιτροπής ή Επισημειωματικής Πράξης σε 5.661 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 65%.
- ▶ Δεν χωρούσε κάποια ενέργεια σε 536 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 6%.
- ▶ Εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους 2023 οι δικαστικές ή κατά τον Οργανισμό του ΝΣΚ δέουσες ενέργειες σε 409 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 5%.

Επί των 3.687 αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Ελληνικό Δημόσιο που εκδόθηκαν το έτος 2023 (πλην των επιδοθεισών):

- ▶ Ασκήθηκε ένδικο μέσο σε 502 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 14%.
- ▶ Δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο κατόπιν έκδοσης Πρακτικού ή Πράξης Τριμελούς επιτροπής ή Επισημειωματικής Πράξης σε 643 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 17%.
- ▶ Δεν χωρούσε κάποια ενέργεια σε 706 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 19%.
- ▶ Εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους 2023 οι δικαστικές ή κατά τον Οργανισμό του ΝΣΚ δέουσες ενέργειες σε 1.836 περιπτώσεις, δηλαδή ποσοστό 50%.

Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει ότι επί των 8.858 αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Ελληνικό Δημόσιο που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν κατά το έτος 2023 και για τις οποίες έγινε ενέργεια εντός του ίδιου έτους, ασκήθηκε ένδικο μέσο σε 2.554 περιπτώσεις (ποσοστό 29%), ενώ σε 6.304 περιπτώσεις (ποσοστό 71%) δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο, κατόπιν έκδοσης Πρακτικού ή Πράξης Τριμελούς Επιτροπής ή Επισημειωματικής Πράξης του ΝΣΚ.

Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν εντός του 2023 και για τις οποίες έγινε ενέργεια εντός του ίδιου έτους

Διάγραμμα 22. Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν εντός του 2023, για τις οποίες έγινε ενέργεια εντός του έτους

Επιβεβαιώνεται, επομένως, ότι το ΝΣΚ με τους λειτουργούς του μεριμνά για τη μη άσκηση από το Ελληνικό Δημόσιο ενδίκων μέσων κατά τρόπο καταχρηστικό ή παρελκυστικό, ενώ προβαίνει στην άσκηση αυτών μόνο όταν συντρέχουν παραδεκτοί και βάσιμοι λόγοι και, ως εκ τούτου, πιθανολογείται η ευδοκίμησή τους.

Ειδικότερα, μάλιστα ως προς τις 3.687 αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Ελληνικό Δημόσιο που εκδόθηκαν εντός του έτους 2023, αλλά δεν επιδόθηκαν στο Δημόσιο, προκύπτει ότι το ΝΣΚ άσκησε με εξαιρετική φειδώ ένδικα μέσα κατ' αυτών σε μόλις 502 υποθέσεις (σε ποσοστό μόλις 14%). Σε πλείστες δε περιπτώσεις που αφορούν σε ευρύτερες κατηγορίες υποθέσεων, γενική κατεύθυνση είναι η αναμονή από

τους λειτουργούς της επίλυσης των νομικών ζητημάτων με την έκδοση αποφάσεων των ανωτάτων δικαστηρίων, στα οποία έχουν αυτά αχθεί, ή επί πιλοτικών δικών, προκειμένου να μην προβούν στην άσκηση απαράδεκτων ή αβάσιμων ενδίκων μέσων, που συνεπάγονται περαιτέρω επιβάρυνση της λειτουργίας της δικαιοσύνης και των πολιτών (π.χ. ζήτημα της νομιμοποίησης των διαχειριστικών εταιρειών του ν.3156/2003 ως ειδικών διαδόχων των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και ιδίως πράξεων εκτέλεσης², ζήτημα του περιορισμού ή της εξάλειψης ή μη της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου σε περίπτωση περιορισμού ή πλήρους εξάλειψης της κύριας οφειλής, ως αποτέλεσμα δικαστικού συμβιβασμού μεταξύ του αιτούντος φυσικού προσώπου και των πιστωτών του, κατά το άρθρο 7 παρ.2 του ν.3869/2010³, ζήτημα της συνταγματικότητας της υπαγωγής των βεβαιωμένων οφειλών ιδιωτών στην Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και τον Τελωνειακό Κώδικα στις διατάξεις του ν.3869/2010, κατά το άρθρο 1 παρ.3 του νόμου αυτού⁴).

Επισημαίνεται ότι για την ορθότερη και ακριβέστερη αποτύπωση των εργασιών του ΝΣΚ, κατά την καταγραφή των στατιστικών στοιχείων του έτους 2023, επελέγη να γίνει διάκριση, όχι μόνον ως προς τις δικαστικές αποφάσεις αφενός με θετική και αφετέρου με αρνητική έκβαση για το Ελληνικό Δημόσιο, αλλά και ως προς τις αναβλητικές, παραπεμπτικές και καταργητικές δικαστικές αποφάσεις. Οι τελευταίες αυτές αποφάσεις, που περιλαμβάνονται στο διάγραμμα, με αριθμό 17, καθώς και στον συγκεντρωτικό πίνακα που παρατίθεται στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου, ως διακριτή κατηγορία «Λοιπές αποφάσεις», ανέρχονται σε 4.446 και αντιστοιχούν περίπου σε ποσοστό 12% του συνόλου των αποφάσεων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ το έτος 2023. Οι αποφάσεις αυτές δεν εντάσσονται στην παρούσα Έκθεση στο σύνολο των αποφάσεων με θετική έκβαση, πλην όμως, ως εκ του διατακτικού τους, είναι προφανές ότι δεν επάγονται δυσμενείς για το Ελληνικό Δημόσιο συνέπειες.

Αποφάσεις πολιτικών δικαστηρίων

Επί συνόλου 6.795 αποφάσεων πολιτικών δικαστηρίων ουσίας και Αρείου Πάγου που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 με θετική έκβαση για το Δημόσιο:

- ▶ οι 923, δηλαδή ποσοστό 14%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
- ▶ οι 3.021, δηλαδή ποσοστό 44%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου
- ▶ οι 779, δηλαδή ποσοστό 11%, αφορούν σε υποθέσεις ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)
- ▶ οι 529, δηλαδή ποσοστό 8%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης και
- ▶ οι 300, δηλαδή ποσοστό 4%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών.

Περαιτέρω, επί συνόλου 4.410 αποφάσεων πολιτικών δικαστηρίων ουσίας και Αρείου Πάγου που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο:

- ▶ οι 1.652, δηλαδή ποσοστό 37%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
- ▶ οι 374, δηλαδή ποσοστό 8%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου
- ▶ οι 656, δηλαδή ποσοστό 15%, αφορούν σε υποθέσεις ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)
- ▶ οι 810, δηλαδή ποσοστό 18%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης και
- ▶ οι 223, δηλαδή ποσοστό 5%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών.

Αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων

Επί συνόλου 9.499 αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 με θετική έκβαση για το Δημόσιο:

- ▶ οι 1.222, δηλαδή ποσοστό 13%, αφορούν σε υποθέσεις μισθολογικών αγωγών
- ▶ οι 2.262, δηλαδή ποσοστό 24%, αφορούν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων
- ▶ οι 1.418, δηλαδή ποσοστό 15%, αφορούν σε υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης
- ▶ οι 1.797, δηλαδή ποσοστό 19%, αφορούν σε υποθέσεις αποζημιωτικές (105 ΕισΝΑΚ)
- ▶ οι 580, δηλαδή ποσοστό 6%, αφορούν σε υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές
- ▶ οι 178, δηλαδή ποσοστό 2%, αφορούν σε υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων και
- ▶ οι 1.413, δηλαδή ποσοστό 15%, αφορούν σε υποθέσεις ακυρωτικής αρμοδιότητας

Περαιτέρω, επί συνόλου 5.502 αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο:

- ▶ οι 749 δηλαδή ποσοστό 14%, αφορούν σε υποθέσεις μισθολογικών αγωγών
- ▶ οι 838, δηλαδή ποσοστό 15%, αφορούν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων
- ▶ οι 961, δηλαδή ποσοστό 17%, αφορούν σε υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης
- ▶ οι 651, δηλαδή ποσοστό 12%, αφορούν σε υποθέσεις αποζημιωτικές (105 ΕισΝΑΚ)
- ▶ οι 1.132, δηλαδή ποσοστό 21%, αφορούν σε υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές
- ▶ οι 54, δηλαδή ποσοστό 1%, αφορούν σε υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων και
- ▶ οι 621, δηλαδή ποσοστό 11%, αφορούν σε υποθέσεις ακυρωτικής αρμοδιότητας.

² Το σχετικό ζήτημα επιλύθηκε με την απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, με αριθμό 1/2023.

³ Διεξήχθη πιλοτική δίκη στις 16-02-2023, ενώπιον της Πλήρους Ολομέλειας του Αρείου Πάγου.

⁴ Σχετική υπόθεση συζητήθηκε στις 16-02-2023, ενώπιον της Πλήρους Ολομέλειας του Αρείου Πάγου.

Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων

Ως προς τις αποφάσεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο που εκδόθηκαν επί ποινικών υποθέσεων θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

- ▶ Σε συνολικό αριθμό 377 αποφάσεων Ποινικών Δικαστηρίων (α΄ και β΄ βαθμού καθώς επίσης και Αρείου Πάγου) 322 αφορούν σε κακουργήματα και 55 σε πλημμελήματα.
- ▶ Περαιτέρω, από τις παραπάνω 322 αποφάσεις επί αδικημάτων κακουργηματικού χαρακτήρα:
  - 230 αφορούν σε φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα
  - 31 αφορούν στα αδικήματα της απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης
  - 5 σε υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ. 4 του ν.4831/2021
- ▶ Τέλος, από τις παραπάνω 55 αποφάσεις επί αδικημάτων πλημμεληματικής μορφής:
  - 14 αποφάσεις αφορούν σε φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα
  - 7 αποφάσεις αφορούν στα αδικήματα της απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης.

Επί συνόλου 137 αποφάσεων Ποινικών Δικαστηρίων (α΄, β΄ βαθμού και Αρείου Πάγου) που εκδόθηκαν με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο, 115 από αυτές αφορούσαν σε αδικήματα κακουργηματικού χαρακτήρα και 22 σε αδικήματα πλημμεληματικής μορφής.

Από τις 115 παραπάνω αποφάσεις επί κακουργημάτων:

- ▶ 84 αφορούν σε φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα
- ▶ 17 αφορούν σε αδικήματα απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης

Περαιτέρω, από τις 22 παραπάνω αποφάσεις επί πλημμελημάτων:

- ▶ 2 αφορούν σε φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα
- ▶ 3 σε αδικήματα απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης.

4.1.1.7. Διαιτησίες

Συνολικά οι διαιτητικές υποθέσεις, εθνικές και διεθνείς, που χειρίστηκε το ΝΣΚ κατά το έτος 2023 ανέρχονται σε 37, ενώ το οικονομικό αντικείμενο των υποθέσεων αυτών ανέρχεται σε 5.846.862.199,53 ευρώ. Περαιτέρω, κατά το ίδιο έτος οι υποθέσεις επίλυσης τεχνικών διαφορών που χειρίστηκαν οι λειτουργοί του ΝΣΚ ανέρχονται σε 4 με οικονομικό αντικείμενο 49.757.630 ευρώ. Τα νομικά ζητήματα που τίθενται στις παραπάνω διαιτητικές υποθέσεις, εθνικού και διεθνούς δικαίου, είναι συχνά πολύπλοκα, ενώ οι σχετικές διαδικασίες σε πολλές υποθέσεις διεξάγονται στην αγγλική γλώσσα.

Δεδομένης της συμμετοχής του ΝΣΚ από το 2013 σε διεθνείς επενδυτικές διαιτησίες του ICSID (έτος κοινοποίησης της πρώτης αίτησης διαιτησίας κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Κέντρου), το ΝΣΚ απέκτησε μοναδική τεχνολογία στα σχετικά ζητήματα, διεθνή αναγνώριση, διατηρεί δε σταθερή επαφή με τη Γραμματεία του Κέντρου.

4.1.1.8. Επεξεργασία συμβάσεων

Από το ΝΣΚ εντός του έτους 2023 έγινε επεξεργασία 16 συμβάσεων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο ή με άλλους νομικά υποστηριζόμενους από το ΝΣΚ Φορείς (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Διεπιστημονικός Οργανισμός Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης - ΔΟΑΤΑΠ, Επιτροπή Ανταγωνισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - ΤΕΚΑ), με ποικιλία αντικειμένων, όπως:

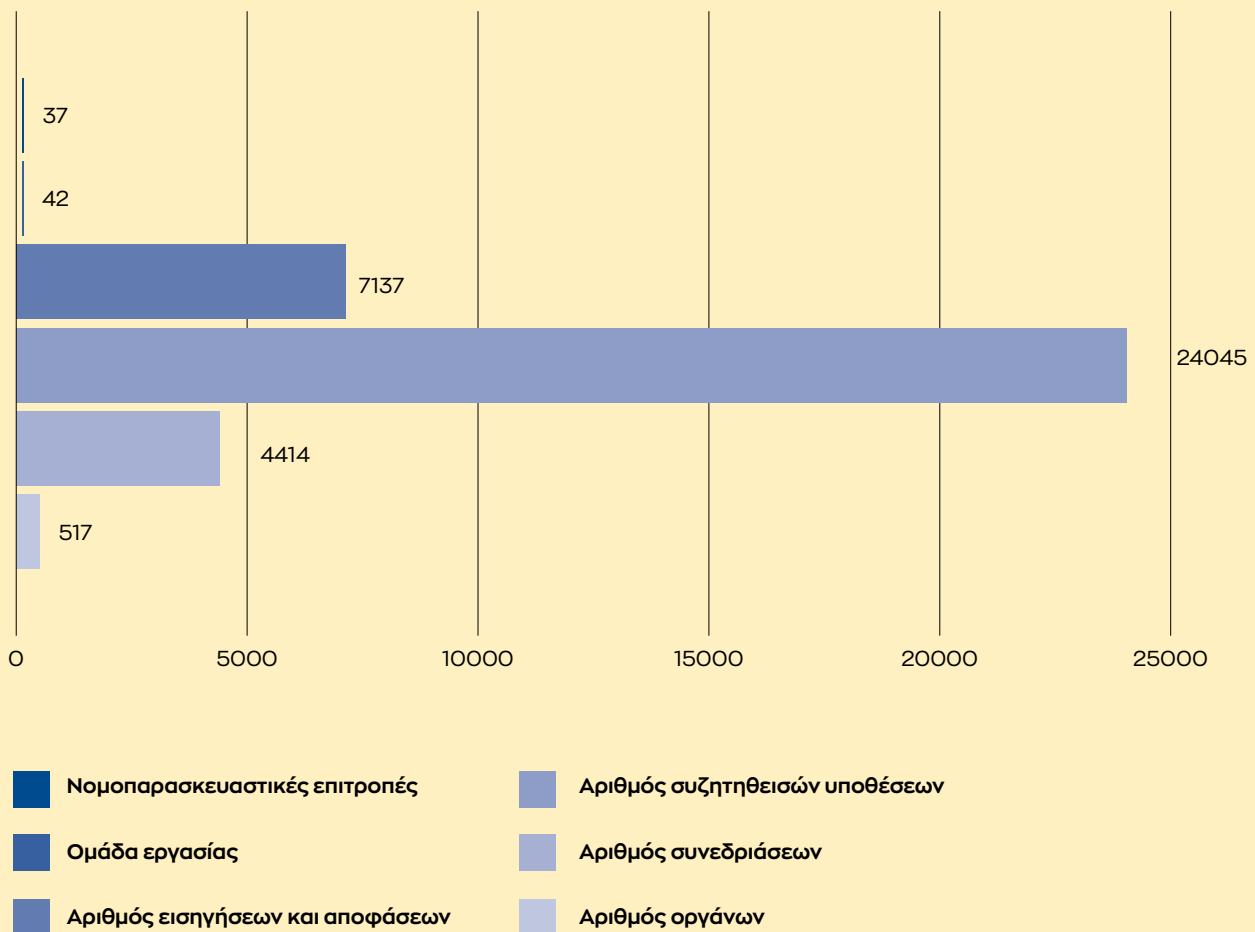
- ▶ Επεξεργασία της συμπεριλαμβανόμενης σε Συμβάσεις Παραχώρησης ρήτρας διαιτητικής επίλυσης ή/και ρήτρας τεχνικής επίλυσης διαφορών.
- ▶ Έλεγχος νομοτεχνικής αρτιότητας του περιεχομένου άρθρων συμβάσεων.
- ▶ Επίλυση επιμέρους νομικών ζητημάτων που ανέκυπταν σε σχέση με συγκεκριμένα άρθρα συμβάσεων.
- ▶ Επεξεργασία σχεδίων συμβάσεων μισθώσεων δημοσίων υπηρεσιών.

4.1.1.9. Συμμετοχές σε διοικητικά όργανα - επιτροπές - ομάδες εργασίας

Με μεγάλο αριθμό νομοθετικών διατάξεων έχει ανατεθεί στα μέλη του ΝΣΚ η συμμετοχή σε ποικίλου αντικειμένου συλλογικά και μονοπρόσωπα όργανα της Διοίκησης, καθώς και σε ομάδες εργασίας και νομοπαρασκευαστικές επιτροπές.

Οι λειτουργοί του ΝΣΚ συμμετείχαν, κατά το έτος 2023, σε 517 συλλογικά ή μονοπρόσωπα διοικητικά όργανα, σε 42 ομάδες εργασίας και 37 νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Ειδικότερα, στα συλλογικά και μονοπρόσωπα όργανα πραγματοποιήθηκαν 4.414 συνεδριάσεις, συζητήθηκαν 24.045 υποθέσεις, οι δε εισηγήσεις που υποβλήθηκαν στα συλλογικά και οι αποφάσεις που εκδόθηκαν στα μονοπρόσωπα ανήλθαν συνολικά σε 7.137. Αντίστοιχα, στις ομάδες εργασίας οι λειτουργοί του ΝΣΚ συμμετείχαν σε 245 συνεδριάσεις, ενώ στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές σε 221 συνεδριάσεις.

Συλλογικά και μονοπρόσωπα όργανα

Διάγραμμα 23. Όργανα - Επιτροπές - Ομάδες Εργασίας

4.1.1.10. Διεθνείς συμμετοχές λειτουργιών του ΝΣΚ

Μέλη του ΝΣΚ υπηρετούν με απόσπαση στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στο Συμβούλιο της Ευρώπης (1 λειτουργός) και στην Υπηρεσία Εκτέλεσης Αποφάσεων ΕΔΔΑ του Συμβουλίου της Ευρώπης (1 λειτουργός), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ.8, του π.δ.238/2003 και ήδη του άρθρου 70 παρ.6 του ν.4831/2021, συμβάλλοντας στην καθοδήγηση, στον συντονισμό και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά και στην αποτελεσματικότερη ενημέρωση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη διαδικασία της εκτέλεσης.

Μέλος του ΝΣΚ, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνούς Οικονομικής και Εμπορικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, δεδομένης της εμπειρίας του ΝΣΚ στον χειρισμό διεθνών επενδυτικών διαιτησιών, έχει ορισθεί και γνωστοποιηθεί ως εθνικό σημείο επαφής (contact-point) στο Διεθνές Κέντρο Επίλυσης Επενδυτικών Διαφορών (International Centre for Settlement of

Investment Disputes - ICSID) στο πλαίσιο αναθεώρησης των κανόνων διαδικασίας της διαιτησίας και της διαμεσολάβησης, παρίσταται δε σε σχετικές διεθνείς συναντήσεις ή/και καταθέτει γραπτές προτάσεις/σχόλια, παρατηρήσεις.

Μέλος του ΝΣΚ συμμετείχε σε διαβουλεύσεις για τη θέσπιση Κώδικα Δεοντολογίας των Διαιτητών σε Επίλυση Διαφορών Επενδυτών-Κράτους που διοργανώνει η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (United Nations Commission on International Trade Law - UNCITRAL) και το ICSID και διατύπωσε σχόλια και παρατηρήσεις.

Μέλος του ΝΣΚ συμμετείχε στις εργασίες της 77ης συνόδου της Ομάδας Εργασίας II για την διευθέτηση διαφορών (Dispute Settlement) στο πλαίσιο της UNCITRAL, με κυριότερα θέματα την πρόωρη απόρριψη αιτήματος των διαδίκων και την προκριματική απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου και την εξειδικευμένη και εξαιρετικά ταχεία επίλυση και εκδίκαση διαφορών που σχετίζονται με την τεχνολογία.

4.1.2. Έργο δικηγόρων του Δημοσίου

Σύμφωνα με τα παρασχεθέντα από τους δικηγόρους του Δημοσίου στοιχεία (στη σχετική υποχρέωση αποστολής στοιχείων ανταποκρίθηκαν οι 39 από τους 56 συνολικά δικηγόρους), οι δικηγόροι αυτοί προέβησαν στις παρακάτω αναφερόμενες ενέργειες προς εκτέλεση σχετικών εντολών του ΝΣΚ.

▶ Άσκηση 740 ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων:

- 310 αγωγές, από τις οποίες 267, δηλαδή ποσοστό 86%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου
- 165 ανακοπές, από τις οποίες 119, δηλαδή ποσοστό 72%, κατά πινάκων κατάταξης δανειστών και 46, δηλαδή ποσοστό 28% κατά πράξεων εκτέλεσης
- 57 λοιπά ένδικα βοηθήματα (αιτήσεις, προσφυγές, παρεμβάσεις κ.λπ..)
- 187 εφέσεις, από τις οποίες 80, δηλαδή ποσοστό 43%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου, 3, δηλαδή ποσοστό 2%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, 62, δηλαδή ποσοστό 33%, αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα), 20, δηλαδή ποσοστό 11%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης, 3, δηλαδή ποσοστό 2%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών και
- 21 αιτήσεις αναιρέσης, από τις οποίες 11, δηλαδή ποσοστό 52%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου, 1, δηλαδή ποσοστό 5%, αφορά σε υπόθεση δανείου με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, 3, δηλαδή ποσοστό 14%, αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα).

▶ 1.760 παραστάσεις στα δικαστήρια:

- 1.747 στα πολιτικά δικαστήρια.
- 1.657 στα Πολιτικά Πρωτοδικεία, από τις οποίες:
  - 114 στα Πολυμελή Πρωτοδικεία
  - 1.448 στα Μονομελή Πρωτοδικεία
  - 95 σε ασφαλιστικά μέτρα και προσωρινές διαταγές (ανεξαρτήτως δικαστηρίου).

Από τις ανωτέρω παραστάσεις (πλην ασφαλιστικών μέτρων και προσωρινών διαταγών), οι 957, δηλαδή ποσοστό 61%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου, οι 23, δηλαδή ποσοστό 1%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, οι 37, δηλαδή ποσοστό 2%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών, οι 141, δηλαδή ποσοστό 9% αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα) και οι 119, δηλαδή ποσοστό 8% αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης.

- 90 στα Ειρηνοδικεία, εκ των οποίων 7 σε ασφαλιστικά μέτρα και προσωρινές διαταγές.

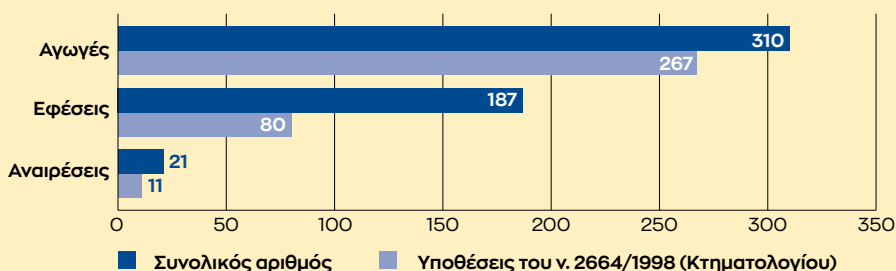
Από τις ανωτέρω παραστάσεις (πλην ασφαλιστικών μέτρων και προσωρινών διαταγών), οι 3, δηλαδή ποσοστό 4%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, οι 14, δηλαδή ποσοστό 17%, αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών, οι 22, δηλαδή ποσοστό 27% αφορούν σε υποθέσεις του ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα) και οι 14, δηλαδή ποσοστό 17% αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης.

- ▶ 11 στα διοικητικά δικαστήρια, εκ των οποίων 1 σε αίτηση αναστολής και προσωρινής δικαστικής προστασίας.

- ▶ 2 στα ποινικά δικαστήρια, σε υποθέσεις πλημμεληματικού χαρακτήρα.

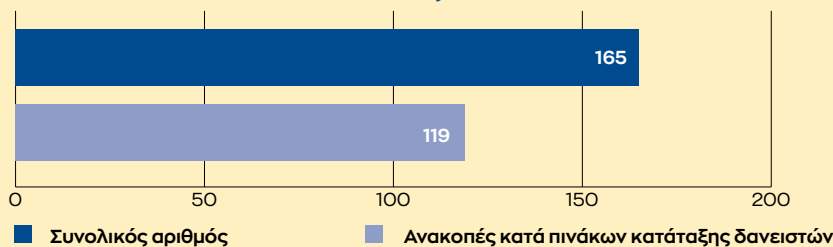
Επίσης οι δικηγόροι του Δημοσίου κατέθεσαν 1.762 υπομνήματα - προτάσεις στα εθνικά δικαστήρια.

Υποθέσεις Κτηματολογίου ανά κατηγορία δικογράφου

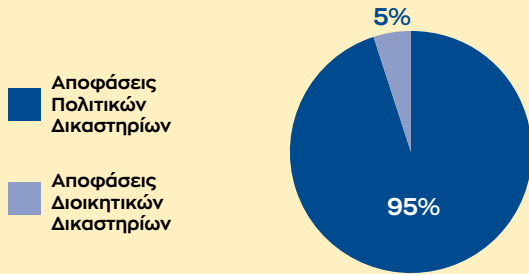
Διάγραμμα 24. Υποθέσεις κτηματολογίου

Ανακοπές

Διάγραμμα 25. Ανακοπές

Αριθμός αποφάσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο

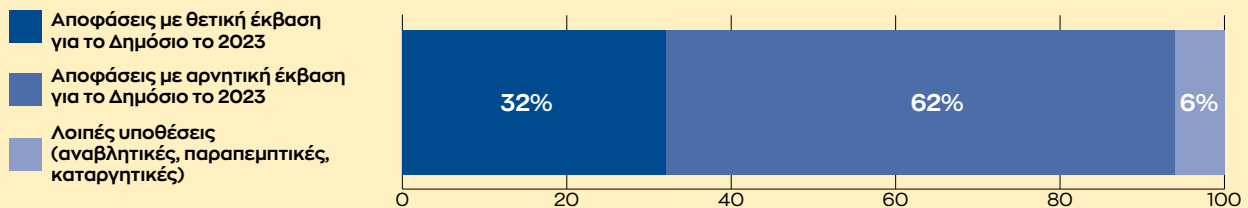
Διάγραμμα 26. Αποφάσεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο

Αριθμός αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο

Διάγραμμα 27. Αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο

Έκβαση υποθέσεων δικηγόρων Δημοσίου

Διάγραμμα 28. Έκβαση υποθέσεων δικηγόρων Δημοσίου

Το έτος 2023 εκδόθηκαν 1.010 δικαστικές αποφάσεις:

- ▶ 328 με θετική έκβαση για το Δημόσιο, δηλαδή ποσοστό 32% και αναλυτικότερα:
  - 311 πολιτικών δικαστηρίων, από τις οποίες οι 80, δηλαδή ποσοστό 26%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου, οι 16, δηλαδή ποσοστό 5%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, οι 68, δηλαδή ποσοστό 22%, αφορούν σε υποθέσεις ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα), οι 53, δηλαδή ποσοστό 17% αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης και οι 47, δηλαδή ποσοστό 15% αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών.
  - 17 αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων, από τις οποίες οι 13, δηλαδή ποσοστό 76%, αφορούν σε υποθέσεις μισθολογικών αγωγών, 2, δηλαδή ποσοστό 12%, αφορούν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων και οι 2, δηλαδή ποσοστό 12%, αφορούν σε υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ).
- ▶ 621 συνολικά αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο, δηλαδή ποσοστό 62% και αναλυτικότερα:
  - 618 πολιτικών δικαστηρίων, από τις οποίες οι 443, δηλαδή ποσοστό 72%, αφορούν σε υποθέσεις κτηματολογίου, οι 9, δηλαδή ποσοστό 1%, αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, οι 32, δηλαδή ποσοστό 5% αφορούν σε υποθέσεις ν.3869/2010 (υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα), οι 48, δηλαδή ποσοστό 8%, αφορούν σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης και οι 18, δηλαδή ποσοστό 3% αφορούν σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών και
  - 3 αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων.

Τέλος, ποσοστό 6% αντιστοιχεί σε υποθέσεις για τις οποίες εκδόθηκαν αναβλητικές, παραπεμπτικές ή καταργητικές αποφάσεις.

Κατά το έτος 2023, όπως και κατά το έτος 2022, το ποσοστό των επιδοθεισών ή εκδοθεισών αποφάσεων που χειρίστηκαν οι δικηγόροι του Δημοσίου και είχαν αρνητική έκβαση για το Δημόσιο ήταν υψηλότερο του ποσοστού των αποφάσεων με θετική έκβαση, δηλαδή 62% έναντι ποσοστού 32% (είναι αυτονόητο ότι ένα ποσοστό αποφάσεων ήταν παραπεμπτικές, αναβλητικές ως προς την έκδοση απόφασης ή καταργητικές της δίκης). Ενόψει του ότι παρατηρείται αντιστροφή των ποσοστών αυτών σε σύγκριση προς τα αντίστοιχα των αποφάσεων επί υποθέσεων που χειρίστηκαν οι λειτουργοί του ΝΣΚ, όπου κατά το έτος 2023 το ποσοστό των αποφάσεων με θετική έκβαση ανήλθε σε 54% έναντι ποσοστού 34% αποφάσεων με αρνητική έκβαση, σε συνδυασμό με το ότι οι δικηγόροι του Δημοσίου οφείλουν να προβαίνουν στις ενδεικνυόμενες δικαστικές ή εξωδικαστικές ενέργειες ή να παρίστανται προς υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Οργανισμού ΝΣΚ, εξετάζονται προτάσεις για τη βελτιστοποίηση στην άσκηση των καθηκόντων των δικηγόρων (βλ. κατωτέρω υπό το κεφάλαιο 5). Σημειωτέον, πάντως, ότι το ανωτέρω χαμηλό ποσοστό ευνοϊκών αποφάσεων οφείλεται ιδίως στο ότι στους δικηγόρους του Δημοσίου ανατίθενται συνήθως υποθέσεις κτηματολογίου όπου το Δημόσιο παρίσταται και σε κτηματολογικές αγωγές τρίτων με αίτημα τη διόρθωση των πρώτων κτηματολογικών εγγραφών επί ακινήτων που έχουν καταχωρισθεί ως αγνώστου ιδιοκτήτη και στις οποίες συνήθως δεν προβάλλονται δικαιώματα του Δημοσίου, πλην όμως καταχωρίζονται ως αποφάσεις με αρνητική έκβαση για τα συμφέροντά του χωρίς αυτό να είναι απολύτως ακριβές.

4.1.3. Σχολιασμός για ειδικότερες κατηγορίες υποθέσεων

4.1.3.1. Υποθέσεις δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Όπως προκύπτει από τα στατιστικά δεδομένα, το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο 1.555 παραστάσεις, από τις οποίες 903 αφορούσαν σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις, 294 σε υποθέσεις καταλογισμού σε βάρος δημοσίων υπολόγων, 232 σε υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου δημοσίων συμβάσεων, 68 σε υποθέσεις δημοσιονομικών διορθώσεων- ανακτήσεων, 9 σε υποθέσεις του άρθρου 163 του 4700/2020 (πρότυπη δίκη). Επίσης, όπως προκύπτει από τα ίδια στατιστικά δεδομένα, εκδόθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο 3.782 αποφάσεις, από τις οποίες θετική έκβαση για το Δημόσιο έχουν οι 2.075, δηλαδή ποσοστό 55%, ενώ 1.707 αποφάσεις, δηλαδή ποσοστό 45%, έχουν αρνητική έκβαση για το Δημόσιο⁵.

Ο στόχος που επιδιώχθηκε με την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 509/2022, που τέθηκε σε εφαρμογή από τις 05-10-2022 και με την οποία καταργήθηκε ο σχετικός Σχηματισμός της Κεντρικής Υπηρεσίας ΝΣΚ και ανατέθηκε ο χειρισμός των υποθέσεων διαφορών δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις επιμέρους καθ' ύλη αρμόδιες Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ, σε μεγάλο βαθμό φαίνεται ότι έχει επιτευχθεί. Ειδικότερα, έχει καταστεί εμφανής ο αρτιότερος χειρισμός των υποθέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου από τους λειτουργούς του ΝΣΚ, καθώς το αντικείμενο των υποθέσεων αυτών συνάπτεται πλέον με την ύλη των Υπουργείων, Αρχών, ΝΠΔΔ στα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου των οποίων υπηρετούν. Επομένως, πρόκειται για υποθέσεις στις οποίες οι ανωτέρω λειτουργοί διαθέτουν μεγαλύτερη εξοικείωση, κατάρτιση και εμπειρία, ενώ υφίσταται και η δυνατότητα πληρέστερης ενημέρωσης και στενότερης συνεργασίας με τις αρμόδιες για αποστολή απόψεων και φακέλου υπηρεσίες της Διοίκησης.

Εξάλλου, ο ανωτέρω στόχος εξυπηρετήθηκε σε μεγάλο βαθμό και με το έγγραφο της Προέδρου του ΝΣΚ με αριθμό 148202/04-11-2022 προς το Ελεγκτικό Συνέδριο, με το οποίο, μεταξύ άλλων, ζητήθηκε η έγκαιρη επίδοση των κλήσεων στο Δικαστήριο προς το Ελληνικό Δημόσιο. Τούτο σε συνδυασμό με την ανωτέρω κατάργηση του Σχηματισμού υποθέσεων Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ είχε ως αποτέλεσμα την άμεση, αμέσως μετά την επίδοση των κλήσεων και δικογράφων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, και πάντως σε εύλογο χρόνο, χρέωση των υποθέσεων για χειρισμό στις επιμέρους υπηρεσιακές μονάδες του ΝΣΚ, με ταυτόχρονη διαβίβασή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες για την έγκαιρη εκ μέρους τους αποστολή φακέλου και απόψεων τόσο στο δικαστήριο όσο και στις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ για την προετοιμασία της παράστασης των λειτουργών του ΝΣΚ ενώπιόν του.

Το γεγονός βέβαια της άμεσης διαβίβασης των δικογράφων και κλήσεων από το ΝΣΚ προς τις αρμόδιες υπηρεσίες δεν επέλυσε σε ικανοποιητικό βαθμό το ζήτημα του περιορι-

σμένου χρόνου που διαθέτουν οι υπηρεσίες για την έγκαιρη συγκρότηση του φακέλου και την αποστολή των στοιχείων στο δικαστήριο, λαμβανομένου υπόψη ότι οι κλητεύσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποστέλλονται εντός των σύντομων προθεσμιών που προβλέπονται στον ν.4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο...» (Α'127) [ενδεικτικά το άρθρο 110 προβλέπει κλήτευση 30 πλήρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση με σύντμηση μέχρι 8 πλήρεις ημέρες, το άρθρο 332 (προσυμβατικός έλεγχος) προβλέπει κλήτευση 3 πλήρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση (το ίδιο άρθρο ορίζει ότι η συζήτηση της προσφυγής ανάκλησης δεν μπορεί να απέχει λιγότερο από 8 πλήρεις ημέρες) με δυνατότητα σύντμησης για εξαιρετικούς λόγους].

Εξάλλου, τα ποσοστά των υποθέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο, αν και εμφανώς μειωμένα σε σχέση με το προηγούμενο έτος (όπου ανέρχονταν σε ποσοστό 71%), εξακολουθούν να παραμένουν υψηλά (45%). Οι παράγοντες που συμβάλλουν στη διατήρηση των υψηλών αυτών ποσοστών είναι, σε ορισμένο βαθμό, καινοί, ωστόσο σε πολλά σημεία διαφοροποιούνται και ποικίλλουν, ανάλογα με τα επιμέρους αντικείμενα των υποθέσεων αυτών. Ειδικότερα:

Από τις ανωτέρω 1.707 υποθέσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο, 1571 αφορούν σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις, αριθμός 62 αφορούν σε υποθέσεις καταλογισμού, αριθμός 15 αφορούν σε υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου δημοσίων συμβάσεων.

Όσον αφορά στις συνταξιοδοτικές υποθέσεις, το μεγαλύτερο μέρος αυτών που οδηγούνται προς επίλυση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου και έχουν δυσμενή έκβαση για το Δημόσιο, αποτελούν εφέσεις ή αγωγές διαφόρων κατηγοριών συνταξιούχων κρατικών λειτουργών ή δημοσίων υπαλλήλων που εγείρουν νομικά ζητήματα αναφορικά με τη συνταξιοδοτική τους μεταχείριση, ως προς τα οποία υφίσταται παγιωμένη πλέον νομολογία της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Εξάλλου, καθοριστικός έχει αποβεί ο ρόλος της πιλοτικής δίκης ως προς την ελάφρυνση του Ανώτατου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου από την υπέρμετρη επιβάρυνση με συνταξιοδοτικές υποθέσεις.

Εντούτοις, εξακολουθούν να υφίστανται μείζονα νομικά ζητήματα, που δεν έχουν επιλυθεί και ως προς τα οποία το έργο των λειτουργών του ΝΣΚ παρίσταται εξαιρετικά σημαντικό, λόγω του οικονομικού διακυβέυματος, αλλά συγχρόνως δυσχερές, λόγω του τεράστιου όγκου των εκκρεμών συνταξιοδοτικών υποθέσεων, αλλά και λόγω της εισέτι παρατηρούμενης μη έγκαιρης αποστολής έκθεσης απόψεων και διοικητικού φακέλου. Το πρόβλημα αυτό οφείλεται, όχι μόνο στις εξαιρετικά σύντομες δικονομικές προθεσμίες που προβλέπονται στον ν.4700/2020 για την κλήτευση των διαδίκων, όπως προεκτέθηκε, αλλά και στον τρόπο κλήτευσης του Δημοσίου, η οποία λαμβάνει χώρα, πολλές φορές, χωρίς επαρκή διευκρινιστικά στοιχεία στο σώμα της κλήσης, με

⁵ Ο αριθμός των αποφάσεων που εκδόθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι μικρότερος από τον αριθμό των αποφάσεων που αναγράφονται στον συγκεντρωτικό πίνακα στατιστικών Ι, διότι στον πίνακα αυτό οι αποφάσεις δηλώθηκαν από δύο Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ που εκπροσώπησαν δύο διαφορετικούς διαδίκους (Δημόσιο και e-ΕΦΚΑ).

αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο άμεσος συσχετισμός της με το δικόγραφο που έχει κοινοποιηθεί σε προηγούμενο χρόνο στο Δημόσιο από τον αντίδικο, καθώς υποχρέωση συγκοινοποίησή του με την οικεία κλήση από το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν προβλέπεται από τις οικείες νομοθετικές διατάξεις.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι το τελευταίο διάστημα παρατηρούνται διαρκώς αυξανόμενες περιπτώσεις κλήτευσης του Δημοσίου να παραστεί σε δίκες (σε κοινωνικοασφαλιστικές υποθέσεις μαζί με τον e-ΕΦΚΑ) ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρόλο που δεν έχει άμεσο έννομο συμφέρον από την ιδιότητα που του προσδίδεται.

Όσον αφορά στις υποθέσεις που άγονται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μετά από έφεση κατά καταλογιστικών πράξεων, που εκδίδονται στο πλαίσιο του ελέγχου των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των υπόχρεων σε δημόσια λογοδοσία, οι λόγοι που συντελούν στην έκδοση αρνητικών αποφάσεων για το Δημόσιο είναι, μεταξύ άλλων:

- α)** το γεγονός ότι το Δημόσιο, και στις δίκες αυτές, καλείται ως διάδικος, ακόμη και στις περιπτώσεις που ο καταλογισμός γίνεται σε βάρος υπολόγων των ΟΤΑ ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή και που η καταλογιστική πράξη εκδόθηκε από τα τελευταία, με αποτέλεσμα, κατά την εκδίκαση των υποθέσεων αυτών, το Δημόσιο να μην διαθέτει στοιχεία και, ως εκ τούτου, να μην έχει τη δυνατότητα να εισφέρει στη δίκη ουδέν σχετικό με την ουσία της υπόθεσης και
- β)** η δυνατότητα του δικαστηρίου, στις υποθέσεις αυτές, να ακυρώσει την καταλογιστική πράξη είτε να μεταρρυθμίσει αυτή, αφού εξετάσει ζητήματα, ορισμένα από τα οποία και αυτεπαγγέλτως, όπως η αναρμοδιότητα του οργάνου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη, η νομική πλημμέλεια της πράξης, η παράβαση δεδδικασμένου, η απώλεια του νόμιμου ερείσματος της πράξης καθώς και η δυνατότητα της μείωσης του ποσού του καταλογισμού ως το 1/10 του καταλογισθέντος ποσού, της απαλλαγής από τις προσαυξήσεις ή τόκους του κεφαλαίου, λόγω συνδρομής ελαφράς αμέλειας σε υποθέσεις καταλογισμού συγκεκριμένων προσώπων, η δυνατότητα της απαλλαγής από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, λόγω συνδρομής συγγνωστής πλάνης για το δημιουργηθέν έλλειμμα σε υποθέσεις καταλογισμού συγκεκριμένων προσώπων, αλλά και η δυνατότητα ακύρωσης ή μείωσης των καταλογισθέντων ποσών, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.

Τέλος, σχετικά με τις υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου δημοσίων συμβάσεων, λεκτέα τα ακόλουθα:

Το ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο επαναδιατυπώθηκε πρόσφατα στο Κεφάλαιο 53 (άρθρα 324 επ.) του ν.4700/2020, περιγράφει τον τρόπο διενέργειας από το Ελεγκτικό Συνέδριο του καθολικού προληπτικού ελέγχου νομιμότητας των δημοσίων συμβάσεων. Η συνταγματική κατοχύρωση (στο άρθρο 98) του ελέγχου αυτού και η ανάθεσή του στο Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο αποσκοπεί στη διασφάλιση της τήρησης, κατά τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού και της δημοσιονομικής βιωσιμότητας.

Στο πλαίσιο διασφάλισης της τήρησης των ανωτέρω αρχών, προβλέφθηκε νομοθετικά η υποχρεωτική κλήτευση του Δημοσίου επί προσφυγών αναθεώρησης κατά απόφασης Τμήματος με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή ανάκλησης, που, κατ' άρθρο 329 παρ. 2 του ν.4700/2020, εκδίδεται ενώπιον της ελάσσονος Ολομέλειας, ακόμα και εάν αυτό (Ελληνικό Δημόσιο) δεν είναι αναθέτουσα Αρχή. Όπως έχει ερμηνευθεί νομολογιακά (ΟΛΕΛΣυν 1384/2021), αν και δεν προβλέπεται ρητά στο νόμο, η κλήτευση του Ελληνικού Δημοσίου απαιτείται και στις περιπτώσεις του άρθρου 328 παρ. 6 επί διαφορών προσυμβατικού ελέγχου, όταν αυτές άγονται ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπου ζητείται η γνώμη της τελευταίας, στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγής ανάκλησης από το Τμήμα, επί ζητήματος γενικότερου ενδιαφέροντος ή μείζονος σπουδαιότητας κ.ά., ακόμα και εάν αυτό (Δημόσιο) δεν είναι αναθέτουσα Αρχή και δεν ήταν διάδικο στη δίκη της προσφυγής ανάκλησης. Η ανωτέρω ερμηνευτική άποψη εφαρμόζεται πλέον και στις δίκες επί προσφυγών ανάκλησης πράξεων των Κλιμακίου προσυμβατικών ελέγχων, κατ' άρθρο 328 παρ. 1, όπου το Δημόσιο καλείται από το δικαστήριο να συμμετάσχει ως διάδικο ακόμη και εάν αυτό (Ελληνικό Δημόσιο) δεν είναι αναθέτουσα Αρχή, χωρίς αντίστοιχη νομοθετική πρόβλεψη, με την αιτιολογία ότι η άποψη αυτή συνάδει με το γενικότερο πνεύμα του νομοθέτη, ως προς την αναγκαιότητα της παρουσίας του Ελληνικού Δημοσίου επί διαφορών προσυμβατικού ελέγχου (ΕΛΣυν334/2023).

Η νομολογιακή αυτή θέση έχει οδηγήσει στην πράξη, το Δημόσιο να καλείται να συμμετάσχει, ως διάδικο, με εκπροσώπησή του από λειτουργούς του ΝΣΚ, σε δίκες επί προσφυγών ανάκλησης πράξεων του Κλιμακίου επί προσυμβατικού ελέγχου σε συμβάσεις όπου το Δημόσιο ούτε είναι αναθέτουσα Αρχή ούτε κύριος του έργου, επομένως, ουδεμία συμμετοχή έχει (όπως σε συμβάσεις που συνάπτονται από τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού ή άλλα ΝΠΔΔ με τρίτους Φορείς), όπου οι αρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης δεν διαθέτουν φάκελο και στοιχεία και ουδεμία συνεισφορά δύνανται να παράσχουν στο δικαστήριο με τη συμμετοχή του στις δίκες αυτές, ιδίως όταν οι λόγοι προσφυγής αφορούν σε πλάνη περί τα πράγματα.

4.1.3.2. Υποθέσεις κτηματολογικών διαφορών

Οι υποθέσεις του κτηματολογίου που οδηγούν σε δικαστικές διαφορές με την εμπλοκή του Ελληνικού Δημοσίου, είναι διαχρονικά ιδιαίτερα αυξημένες:

- α) πρωτίστως διότι ήδη από το έτος 2013 αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 3 του ν.2664/1998 (με το άρθρο 2 παρ. 3 ν.4164/2013, Α'156) και ορίστηκε ότι στην περίπτωση των ακινήτων «αγνώστου ιδιοκτήτη» όταν ο φερόμενος δικαιούχος επικαλείται ως τίτλο κτήσης την έκτακτη χρησικτησία, ασκεί αγωγή που απευθύνεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου,
- β) διότι οι αρμόδιες για την προστασία των δικαιωμάτων του Δημοσίου υπηρεσίες μέχρι το έτος 2013 δεν είχαν υποχρέωση υποβολής δήλωσης κατά το στάδιο της κτηματογράφησης, με αποτέλεσμα για τις περιοχές που κτηματογραφήθηκαν πριν την ημερομηνία αυτή, να μην υποβάλουν δηλώσεις ή να τις υποβάλουν μη προσηκόντως, με αποτέλεσμα να καταχωριστούν τρίτα πρόσωπα ως δικαιούχοι ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου και
- γ) διότι πλήθος ιδιωτών ασκούν ένδικα βοηθήματα κατά του Ελληνικού Δημοσίου για ακίνητα που έχουν καταχωριστεί στις πρώτες εγγραφές είτε ως αγνώστου ιδιοκτήτη είτε με δικαιούχο κυριότητας το Ελληνικό Δημόσιο.

Για το έτος 2023 παραμένει ιδιαίτερα αυξημένος ο αριθμός των υποθέσεων του Κτηματολογίου που χειρίστηκαν οι λειτουργοί του ΝΣΚ σε όλη την επικράτεια. Σε τούτο συντέλεσε η παράταση της προθεσμίας διόρθωσης (με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν.5076/2023, Α' 207/13-12-2023) των αρχικών εγγραφών έως την 30-11-2024 σε περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν την έναρξη ισχύος του ν.3481/2006, καθώς και στις περιοχές για τις οποίες οι πρώτες εγγραφές καταχωρίστηκαν από την 01-01-2013 έως και την 31-12-2015, λίγες ημέρες πριν την λήξη της, σε συνδυασμό με το πλήθος των εσφαλμένων πρώτων εγγραφών που εκκρεμεί η διόρθωσή τους, ενώ προϊόντος του χρόνου γίνεται αντιληπτό ότι ενδεχόμενη νέα παράταση του χρόνου της προβλεπόμενης στο άρθρο 6 παρ. 2 του ν.2664/1998 αποσβεστικής προθεσμίας, θα ήταν απαραίτητη.

Όσον αφορά ειδικά στις αγωγές του Ελληνικού Δημοσίου, το έργο του ΝΣΚ για το έτος 2023 παραμένει ιδιαίτερα αυξημένο. Ειδικότερα:

- α) Ασκήθηκαν 857 κτηματολογικές αγωγές, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 82% του συνόλου των 1.046 αγωγών που ασκήθηκαν για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου το έτος 2023. Παραμένει, ωστόσο, σε εκκρεμότητα η άσκηση πλήθους αγωγών του Δημοσίου, για τις οποίες έχουν χορηγηθεί οι σχετικές εντολές, λόγω μη πληρότητας του φακέλου και εξαιτίας της έλλειψης των διαγραμμάτων που ορίζονται στην περ. θ' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν.2664/1998 για τις δασικές υπηρεσίες, καθώς η υπουργική απόφαση που καθορίζει τη διαδικασία έκδοσής τους και τα λοιπά θέματα, εκδόθηκε μόλις την 06-11-2023 (κ.υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/113980/3763/06-11-2023, Β' 6493/15-11-2023) με έναρξη ισχύος την 15-01-2024.

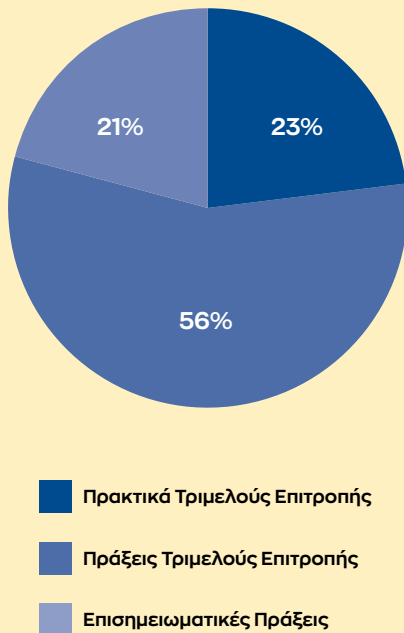
- β) Περαιώθηκαν 1.540 υποθέσεις κτηματολογίου με Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής και Επισημειωματικές Πράξεις, αφού εκτιμήθηκε από το σύνολο των χορηγηθέντων εγγράφων των υπηρεσιών, των αρμοδίων για την προβολή και διαχείριση των εμπράγματων δικαιωμάτων του Δημοσίου, ότι το Δημόσιο δεν προέβαλε βάσιμα δικαιώματα στα επίδικα ακίνητα και δεν διέθετε συγκεκριμένα στοιχεία για να αμφισβητήσει τα δικαιώματα των αντιδίκων ή, αφού εκτιμήθηκε ότι δεν συντρέχουν παραδεκτοί ή βάσιμοι λόγοι για την προσβολή των σχετικών αποφάσεων. Σε σύγκριση δε με το έτος 2022, κατά το οποίο εκδόθηκαν για τον ανωτέρω λόγο 1.188 Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής και Επισημειωματικές Πράξεις, διαπιστώνεται σημαντική αύξηση, κατά ποσοστό περίπου 30%, των υποθέσεων που περαιώθηκαν από το ΝΣΚ χωρίς την προσφυγή του Δημοσίου σε ένδικα μέσα κατά των σχετικών εκδοθεισών δικαστικών αποφάσεων, γεγονός που συντελεί, μεταξύ άλλων, στην ταχύτερη ολοκλήρωση της διαδικασίας οριστικοποίησης των κτηματολογικών εγγραφών με την εκκαθάριση των σχετικών δικαστικών διαφορών υπέρ των προσώπων, φυσικών και νομικών, που προσέφυγαν δικαστικά για τη διόρθωση των ανακριβών πρώτων εγγραφών για τα δικαιώματά τους.

Από την επισκόπηση και την αξιολόγηση του κατά τα ανωτέρω παραχθέντος έργου, προκύπτουν ως συμπεράσματα, μεταξύ άλλων τα εξής:

- Οι λειτουργοί του ΝΣΚ ασκούν κτηματολογικές αγωγές για δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου, εφόσον αυτά τεκμηριώνονται με τον κατά το δυνατόν προσφορότερο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση και προβολή των δικαιωμάτων αυτών, ώστε να ασκούνται προσηκόντως τα οικεία ένδικα βοηθήματα.
- Ένδικα μέσα ασκούνται όταν συντρέχουν λόγοι παραδεκτικής και βάσιμης άσκησής τους, προς διαφύλαξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου, ενώ ελέγχεται και πριν την εισαγωγή τους προς συζήτηση εάν έχει συντρέξει λόγος παραίτησης, ώστε να μην χρονίζουν δίκες άνευ αντικειμένου.
- Στο μεγαλύτερο μέρος τους οι οικείες υποθέσεις που έχουν ανοιχθεί με αγωγές κατά του Ελληνικού Δημοσίου περατώνονται κατά τον προβλεπόμενο στον Οργανισμό τρόπο (ήτοι αναλόγως του ποσού της ένδικης διαφοράς με Πρακτικό, Πράξη ή Επισημειωματική Πράξη), εφόσον το Δημόσιο δεν προβάλλει ούτε διαθέτει στοιχεία για να αμφισβητήσει τα επίδικα δικαιώματα ή δεν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση επίλυσης νομικού ζητήματος.

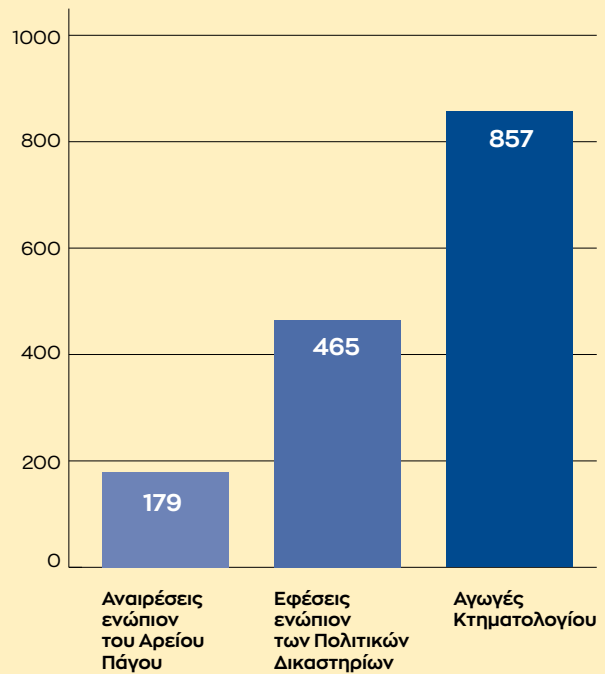
Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, και αφού τέθηκε υπόψη του ΝΣΚ το νομοσχέδιο «Επιτάχυνση των διαδικασιών ολοκλήρωσης του Ελληνικού Κτηματολογίου: Διεκπεραίωση εκκρεμοτήτων στις μεταγραφές ακινήτων και ενίσχυση της επιχειρησιακής λειτουργίας του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Ελληνικό Κτηματολόγιο" Απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών μεταβίβασης ακινήτων- ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης», υποβλήθηκαν μέσω του αρμόδιου Σχηματισμού του ΝΣΚ, παρατηρήσεις με γνώμονα τη διασφάλιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, ορισμένες από τις οποίες οδήγησαν σε διαμόρφωση των σχετικών διατάξεων προς την υποδειχθείσα κατεύθυνση.

Πρακτικά - Πράξεις - Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου

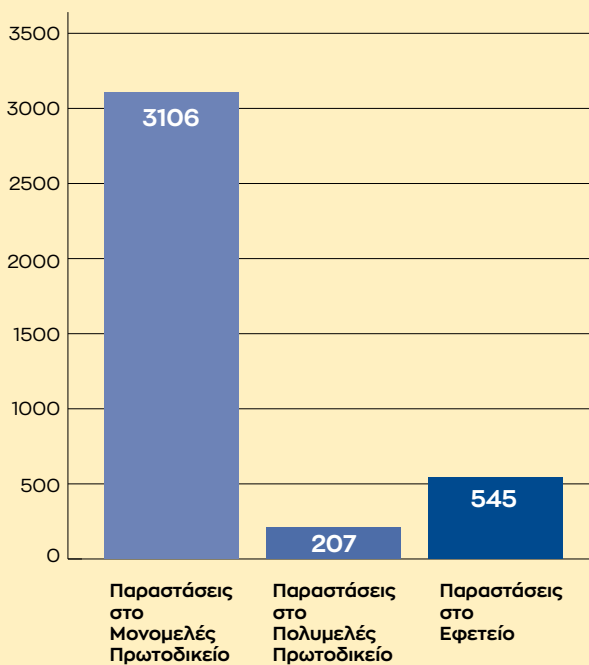
Διάγραμμα 29. Πρακτικά-Πράξεις - Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου

Δικόγραφα υποθέσεων Κτηματολογίου

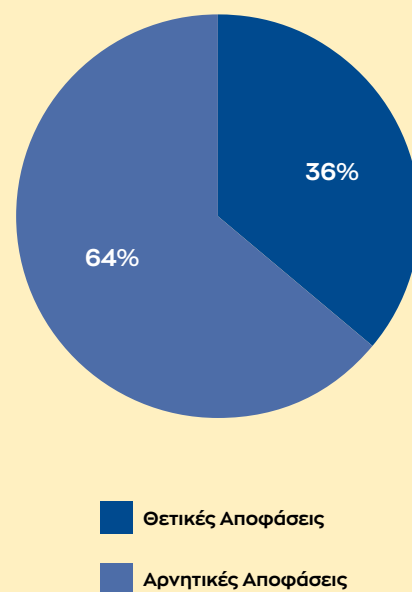
Διάγραμμα 30. Δικόγραφα επί υποθέσεων Κτηματολογίου

Παραστάσεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου

Διάγραμμα 31. Παραστάσεις επί Υποθέσεων Κτηματολογίου

Θετικές και Αρνητικές Αποφάσεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου

Διάγραμμα 32. Θετικές και Αρνητικές Αποφάσεις επί υποθέσεων Κτηματολογίου

4.1.3.3. Υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου

Οι λειτουργοί του ΝΣΚ και, σε μικρότερο βαθμό, οι δικηγόροι του Δημοσίου, χειρίστηκαν και κατά το έτος 2023, έναν μεγάλο αριθμό υποθέσεων δανείων με την εγγύηση του Δημοσίου. Η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου προς ημεδαπά ή αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οργανισμούς ή κοινοπραξίες αυτών, καθώς και οργανισμούς δημοσίου δικαίου για δάνεια, εγγυητικές επιστολές, αντεγγυήσεις, πιστώσεις και κάθε άλλο χρηματοδοτικό μέσο έχει χορηγηθεί υπέρ:

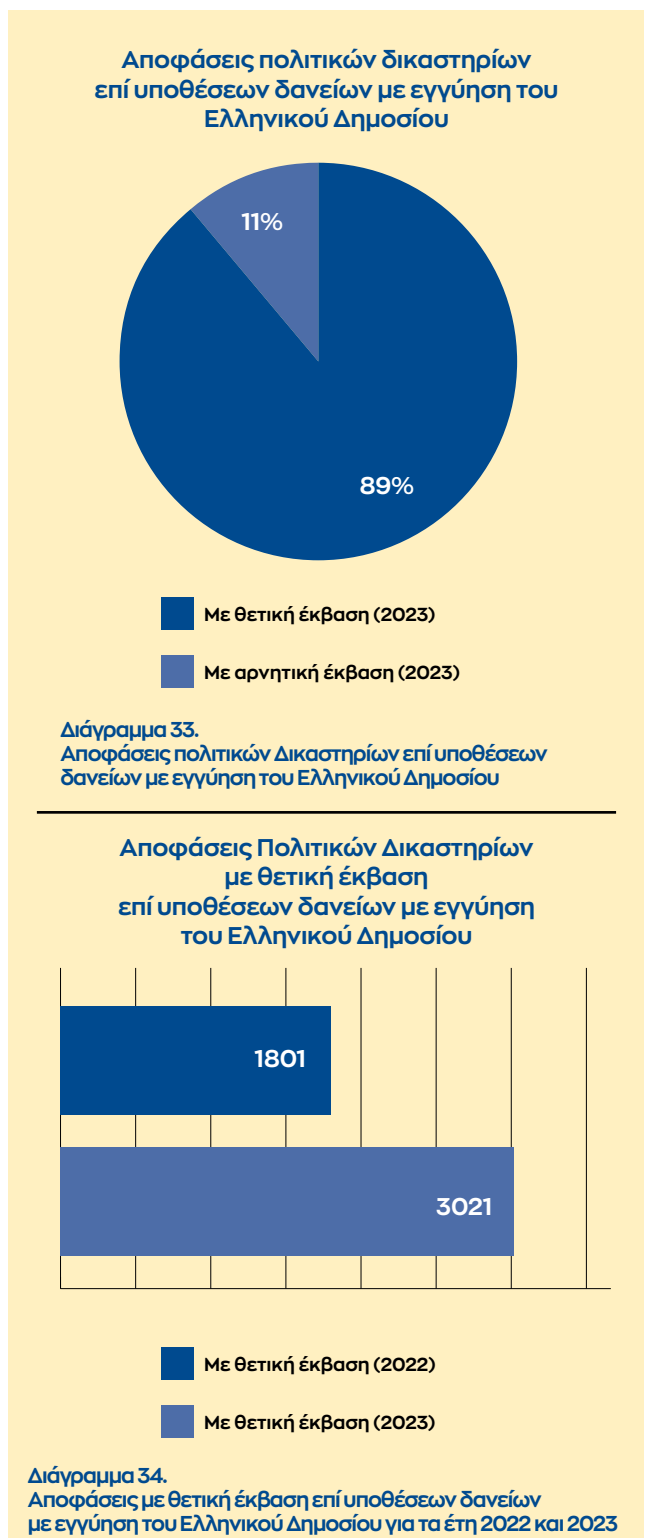
- φυσικών προσώπων ή ομάδων, των οποίων το βιοτικό επίπεδο είναι ιδιαίτερα χαμηλό, για ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών, ιδίως στεγαστική αποκατάσταση, υγεία, εκπαίδευση.
- ιδιωτικών επιχειρήσεων, επαγγελματιών και συνεταιριστικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνται: α) σε περιοχές στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση ή β) σε ορισμένο κλάδο ή ασκούν ορισμένη οικονομική δραστηριότητα.
- φυσικών προσώπων ή ομάδων αυτών, ιδιωτικών επιχειρήσεων, επαγγελματιών και συνεταιριστικών οργανώσεων, που έχουν πληγεί από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα ή σοβαρές οικονομικές διαταραχές, για την επανόρθωση της οικονομικής ζημίας και τη συνέχιση της οικονομικής τους δραστηριότητας.

Στις περιπτώσεις μη τήρησης από τους δανειολήπτες των όρων δανειοδότησης με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται σε κάθε υπουργική απόφαση ανά κατηγορία εγγυήσεων (συνήθως, στην περίπτωση μη καταβολής εκ μέρους του οφειλέτη τριών συνεχόμενων χρεολυτικών δόσεων), η δανείστρια τράπεζα στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, επικαλούμενη την εγγυητική του ευθύνη.

Η κατάπτωση της εγγύησης και η καταβολή του ποσού της στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χορήγησαν δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου είναι μία σύνθετη διοικητική διαδικασία, η οποία εκκινεί με την εκ μέρους του πιστωτικού ιδρύματος υποβολή του φακέλου της δανειοδότησης με τα δικαιολογητικά της στις αρμόδιες υπηρεσίες, μεσολαβεί ο έλεγχος των τελευταίων και η αποστολή στις αρμόδιες ΔΟΥ τριπλότυπων περιληπτικών καταστάσεων της βεβαίωσης της οφειλής (το εγγυημένο ποσό του συνολικού υπολοίπου του δανείου). Λόγω, όμως, του πολύ μεγάλου αριθμού των σχετικών υποθέσεων και της αδυναμίας των αρμόδιων υπηρεσιών να προβούν στην έγκαιρη εξέταση του συνόλου αυτών, συχνή κατάληξη είναι η άσκηση, εκ μέρους των τραπεζικών ιδρυμάτων, αγωγών κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Η εξέταση δε πλήρωσης των πραγματικών και νομικών προϋποθέσεων ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου από τις αρμόδιες υπηρεσίες είναι αναγκαία, διότι σε πλείστες υποθέσεις που εξετάστηκαν, διαπιστώθηκε ότι δεν υφίστατο εγγυητική ευθύνη του Δημοσίου.

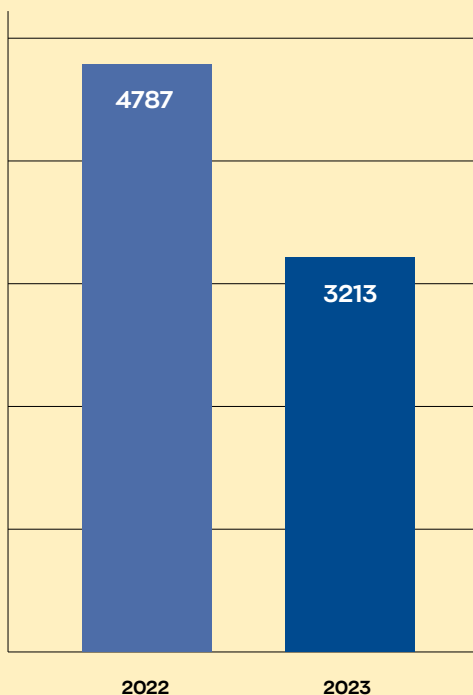
Τούτο, άλλωστε, επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι επί συνόλου 3.395 αποφάσεων πολιτικών δικαστηρίων (με θετική και αρνητική έκβαση) που αφορούν σε υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ, εντός του έτους 2023, 3.021 αποφά-

σεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο, δηλαδή ποσοστό υποθέσεων με θετική έκβαση 89%. Ο αριθμός των αντίστοιχων αποφάσεων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2022 ανήλθε στις 2.145, από τις οποίες 1.801, ποσοστό 84%, είχε θετική έκβαση. Η παρατηρούμενη σημαντική αύξηση των εκδοθεισών ή επιδοθεισών αποφάσεων αποδίδεται στο γεγονός ότι συζητήθηκαν υποθέσεις, που είχαν αποσυρθεί μαζί από τα πινάκια κατά τη διάρκεια αναστολής των εργασιών των δικαστηρίων λόγω της πανδημίας COVID-19.

Σε σύγκριση με το έτος 2022, κατά το οποίο οι παραστάσεις των λειτουργιών του ΝΣΚ, ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, στις υποθέσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ανήλθαν στις 4.787, οι αντίστοιχες παραστάσεις κατά το έτος 2023 ήταν λιγότερες, ήτοι 3.213. Η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις παραστάσεις στο Ειρηνοδικείο (1.740 παραστάσεις το έτος 2023 έναντι 2.584 παραστάσεων το έτος 2022) και συνδέεται με το γεγονός ότι η αρμόδια για την εξέταση της πλήρωσης των πραγματικών και νομικών προϋποθέσεων ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου υπηρεσία προβαίνει, συχνότερα πλέον, στην εξόφληση των ένδικων απαιτήσεων, με αποτέλεσμα την υποβολή από την πιστώτρια τράπεζα δήλωσης παραίτησης από το δικόγραφο. Τελικά, το Δημόσιο ευνοείται διπλά, καθώς αφενός δεν υποχρεώνεται στην καταβολή τόκων και αφετέρου δεν καταδικάζεται στην πληρωμή δικαστικής δαπάνης. Πάντως, οι εν λόγω υποθέσεις εξακολούθησαν να αποτελούν ένα μεγάλο ποσοστό από το σύνολο των υποθέσεων που χειρίστηκαν οι λειτουργοί του ΝΣΚ κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, ενώ, σε γενικότερο πλαίσιο, αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά, σε συνεργασία με τη Διοίκηση, παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες της τελευταίας να ανταποκριθεί στον τεράστιο όγκο των ασκηθεισών αγωγών.

Παραστάσεις ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου

Διάγραμμα 35.
Παραστάσεις ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων
επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση
του Ελληνικού Δημοσίου για τα έτη 2022 και 2023

4.1.3.4. Υποθέσεις πινάκων κατάταξης δανειστών

Κατά το έτος 2023 παραμένει αμείωτος ο αριθμός των πλειστηριασμών και κατά συνέπεια ο αριθμός των προσκλήσεων δανειστών που κοινοποιούνται στον Διοικητή της ΑΑΔΕ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα μέσω του ΟΠΣ του ΝΣΚ στην κατηγορία εγγράφων «Πρόσκληση δανειστών-Πίνακας Κατάταξης» το σύνολο των αποτελεσμάτων ανέρχεται σε 10.204 για το έτος 2023, πλην όμως όπως προαναφέρθηκε ο ακριβής αριθμός των πινάκων κατάταξης που επιδόθηκε για το παραπάνω έτος υπολογίστηκε σε 3.347⁶ έναντι 3.472 για το έτος 2022. Ο συνολικός αριθμός των ασκηθεισών, από τους λειτουργούς του ΝΣΚ, ανακοπών κατά πινάκων κατάταξης ανήλθε σε 2.012 πλέον 119 ανακοπών που ασκήθηκαν από τους δικηγόρους του Δημοσίου, δηλαδή συνολικά σε 2.131 έναντι του αντίστοιχου συνολικού αριθμού 1.515 ασκηθεισών ανακοπών κατά το έτος 2022 (1.449 από λειτουργούς του ΝΣΚ και 66 από δικηγόρους του Δημοσίου).

Από τη σύγκριση των στατιστικών στοιχείων των ετών 2022-2023 παρατηρείται αύξηση του αριθμού των ασκηθεισών ανακοπών κατά 616. Αυτό οφείλεται στο ότι κατά την έναρξη του έτους δεν είχαν επιλυθεί δικαστικά με την έκδοση αμετάκλητων αποφάσεων τα νομικά ζητήματα που προβάλλονταν, συνήθως, με λόγους ανακοπής εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου.

Ειδικότερα η άσκηση μεγάλου αριθμού ανακοπών μπορεί να αποδοθεί στα εξής:

α) Λόγω της μη επίλυσης του νομικού ζητήματος της νομιμοποίησης των εταιριών Διαχείρισης. Συγκεκριμένα, με τη δημοσίευση, στις 16-02-2023, της απόφασης της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου με αριθμό 1/2023, επιλύθηκε το νομικό ζήτημα της κατ' εξαίρεση νομιμοποίησης (ως μη δικαιούχων διαδίκων) των Εταιριών Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ), κατ' εφαρμογή των ν.4354/2015 και 3156/2003 προς άσκηση κάθε ένδικου βοηθήματος και κάθε άλλης δικαστικής ή εξώδικης ενέργειας προς είσπραξη των υπό διαχείριση απαιτήσεων. Παρόλα αυτά έως τη δημοσίευση της ως άνω αμετάκλητης απόφασης ο σχετικός λόγος περιεχόταν στη συντριπτική πλειοψηφία των ασκηθεισών ανακοπών εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου. Πλέον ο σχετικός λόγος έχει εκλείψει και ως εκ τούτου κατά το έτος 2023 εκδόθηκαν 2.340 Πρακτικά, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις (347 Πρακτικά, 1.872 Πράξεις και 121 Επισημειωματικές Πράξεις) επί υποθέσεων πινάκων κατάταξης, ενώ ο αριθμός των ασκηθέντων ενδίκων μέσων στις ανωτέρω υποθέσεις ανέρχεται σε 321 (31 αιτήσεις αναιρέσεως και 290 εφέσεις). Εκ τούτων συνάγεται ότι οι λειτουργοί του ΝΣΚ είτε παραιτούνται από τις ασκηθείσες ανακοπές είτε αποφαίνονται αρμοδίως περί της μη άσκησης ενδίκων μέσων κατά των δικαστικών αποφάσεων με τις οποίες απορρίπτεται ο σχετικός λόγος ανακοπής.

β) Στους Πίνακες κατάταξης συνήθως ελλείπει η επικουρική κατάταξη των τυχαία καταταγείσων απαιτήσεων, λόγος ο οποίος γίνεται, συνήθως, δεκτός από τα Δικαστήρια.

⁶ Η διαφοροποίηση του αριθμού οφείλεται στο γεγονός ότι στην Κεντρική Υπηρεσία πρωτοκολλούνται ως εισερχόμενα έγγραφα είτε λόγω επίδοσης είτε λόγω διαβίβασης από τη ΔΟΥ πίνακες με τον ίδιο αριθμό περισσότερες της μίας φορές.

γ) Στο γεγονός ότι παρόλο που εκδόθηκε η ως άνω δικαστική απόφαση περί της ενεργητικής νομιμοποίησης των εταιριών διαχείρισης προβάλλεται ως λόγος ανακοπή η άρνηση των εγχειρόγραφων απαιτήσεων των διαχειριστικών εταιριών, διότι παρατηρήθηκε ότι ο συγκεκριμένος λόγος συνήθως ευδοκιμεί, καθώς οι ως άνω εταιρίες δεν είναι σε θέση να καταφέρνουν να αποδείξουν ενώπιον των Δικαστηρίων ιδίως τις εγχειρόγραφες απαιτήσεις τους, με αποτέλεσμα την ευδοκίμηση του σχετικού λόγου ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου.

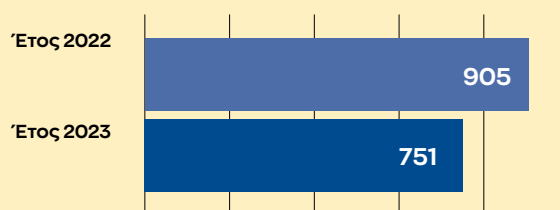
4.1.3.5. Υποθέσεις αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν.3869/2010

Από το 2010, όταν ψηφίστηκε ο ν.3869/2010 (Α'130) για την προστασία των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, υπήρξαν πολλές νομοθετικές παρεμβάσεις [ν.4161/2013 (Α'143), ν.4336/2015 (Α'94), ν.4346/2015 (Α'152), ν.4605/2019 (Α'52), ν.4714/2020 (Α'148), ν.4738/2020 (Α'207), ν.4798/2021 (Α'68)], με στόχο την επέκταση της προστασίας ευάλωτων φυσικών προσώπων και τη βελτίωση των διαδικασιών. Με το άρθρο 46 του ν.4569/2018 (Α'179), ο χειρισμός των υποθέσεων του ν.3869/2010 (Α'130), που αφορούν στη ρύθμιση χρεών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και η παράσταση ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ανατέθηκε στη Φορολογική Διοίκηση, ενώ, μόνο αν τίθενται σοβαρά νομικά θέματα, τις υποθέσεις χειρίζεται το ΝΣΚ (ιδίως ως προς την άσκηση έφεσης κατά της πρωτοδίκως εκδοθείσας δικαστικής απόφασης), μετά από τη διαβίβαση αιτιολογημένης προς τούτο γνώμης του Προϊσταμένου της αρμόδιας ΔΟΥ (ΠΟΛ 1190/2018 και 1213/2018) ή του ΚΕΒΕΙΣ Αττικής. Επίσης, το ΝΣΚ χειρίζεται τις υποθέσεις εκείνες, στις οποίες το Δημόσιο καλείται ως εγγυητής των φερόμενων προς ρύθμιση οφειλών από δανειακές συμβάσεις με πιστωτικά ιδρύματα. Παρατηρείται ότι σημαντικό μέρος των υποθέσεων που χειρίστηκε το ΝΣΚ, κατά το έτος 2023, αφορά σε υποθέσεις αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων (ν.3869/2010).

Ειδικότερα, εκδόθηκαν 924 Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις, σημειώνοντας αύξηση έναντι των αντίστοιχων 852 Πρακτικών, Πράξεων και Επισημειωματικών Πράξεων που εκδόθηκαν το έτος 2022.

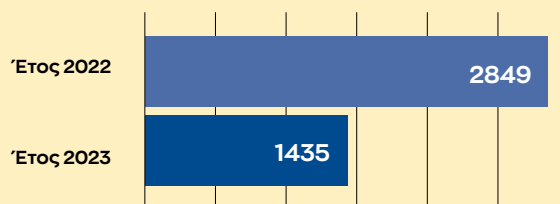
Περαιτέρω, τα ασκηθέντα ένδικα μέσα της έφεσης και αίτησης αναίρεσης ανήλθαν συνολικά στα 751 (έναντι 905 το έτος 2022), ενώ οι αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν, ανήλθαν συνολικά στις 1.435 (έναντι 2.849 το έτος 2022), από τις οποίες 656 είχαν αρνητική έκβαση για το Δημόσιο, αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό 45% επί του συνόλου των αποφάσεων του ν.3869/2010.

Εφέσεις και αναίρεσεις επί υποθέσεων αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

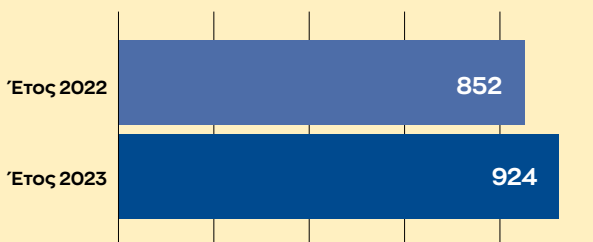
Διάγραμμα 37. Εφέσεις και αναίρεσεις επί υποθέσεων αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων για τα έτη 2022 και 2023

Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν επί υποθέσεων αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

Διάγραμμα 38. Αποφάσεις που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν επί υποθέσεων οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων για τα έτη 2022 και 2023

Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

Διάγραμμα 36. Πρακτικά - Πράξεις - Επισημειωματικές πράξεις επί υποθέσεων υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων για τα έτη 2022 και 2023

Εντός του έτους 2023 δημοσιεύθηκαν δύο πολύ σημαντικές αποφάσεις της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, που επηρέασαν αρνητικά τη θέση του Ελληνικού Δημοσίου, τόσο ως πιστωτή όσο και ως εγγυητή στις σχετικές δίκες, αφού, πλέον, η μεταστροφή της νομολογίας οδήγησε στην έκδοση πολλαπλάσιων αποφάσεων, οι οποίες, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, έχουν αρνητική έκβαση για το Δημόσιο.

Ειδικότερα, με την απόφαση με αριθμό 4/2023 της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, που δημοσιεύθηκε στις 11-05-2023, κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 1 παρ.2 περ. α' του ν.3869/2010, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 παρ. 1 του άρθρου 1 της ΥΠΟΠΑΡ.4 του άρθρου 2 του ν.4336/2015, με την οποία προβλέπεται η υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου και των οφειλών των υπερχρεωμένων οφειλετών προς το Ελληνικό Δημόσιο, με συνέπεια τον περιορισμό των σχετικών αξιώσεων του τελευταίου ή την πλήρη εξάλειψή τους, είναι συμβατή με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος.

Περαιτέρω, με την απόφαση με αριθμό 3/2023 της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, που δημοσιεύθηκε, επίσης, στις 11-05-2023, επιλύθηκε, κατά τη διαδικασία της πιλοτικής δίκης του άρθρου 20Α ΚΠολΔ, το νομικό ζήτημα σχετικά με τον ανάλογο περιορισμό της εγγυητικής ευθύνης του Δημοσίου έναντι του πιστωτικού ιδρύματος σε δανειακή σύμβαση, σε περίπτωση ρύθμισης των οφειλών με βάση τον ν.3869/2010. Κρίθηκε δε ότι ο περιορισμός ή η πλήρης εξάλειψη της κύριας οφειλής φυσικού προσώπου, ως αποτέλεσμα δικαστικού συμβιβασμού, μεταξύ αυτού και των πιστωτών, κατ' άρθρο 7 παρ. 2 του ν.3869/2010 ή, σε περίπτωση αποτυχίας του, ως συνέπεια ρύθμισης με δικαστική απόφαση, κατ' άρθρα 8 και 11 του ίδιου νόμου, δεν επιφέρει αντίστοιχα περιορισμό ή εξάλειψη της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου για την οφειλή αυτή έναντι των πιστωτών.

Στην πρώτη περίπτωση καθίσταται σαφές ότι πλέον, εφόσον δεν γίνεται δεκτός ο ισχυρισμός περί αντισυνταγματικότητας της υπαγωγής των οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση στον ν.3869/2010, δεν τίθεται ζήτημα απόρριψης αίτησης ως προς το Ελληνικό Δημόσιο για τον ως άνω λόγο, όπως συνέβαινε στην πλειονότητα των υποθέσεων μέχρι και την έκδοση της απόφασης της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου. Στο γεγονός δε αυτό πρέπει να αποδοθεί, κατά κύριο λόγο, η ύπαρξη σημαντικού ποσοστού αποφάσεων με αρνητική έκβαση.

Στη δεύτερη περίπτωση, που αφορά στις αιτήσεις που κοινοποιούνται στο Δημόσιο με την ιδιότητα του εγγυητή, κατ' ουσία, τα αποτελέσματα της απόφασης της Ολομέλειας και η επίλυση του ως άνω νομικού ζητήματος δεν αντανακλούν στις υποθέσεις του ν.3869/2010, αλλά σε αυτές των δανείων προς στεγαστική αποκατάσταση παλιννοσούντων ομογενών και Ελλήνων αθιγγάνων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Από την απόφαση αυτή παράγονται ευρύτερες δημοσιονομικές συνέπειες, τις οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Διοίκηση. Τούτο διότι πλέον το Δημόσιο, σε περίπτωση ρύθμισης εγγυημένου δανείου με βάση τον ν.3869/2010, καλείται να καταβάλει στο πιστωτικό ίδρυμα το σύνολο του εγγυημένου ποσού, δίχως να έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του πρωτοφειλέτη, εφόσον αυτός τηρήσει τη ρύθμισή του, με συνέπεια μάλιστα να ανατρέπεται και όλη η διαδικασία, που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 101 του ν.4549/2018 (Α'105), αφού δεν είναι δυνατή η βεβαίωση σε βάρος του δανειολήπτη του ποσού της καταπεσούσας εγγύησης του Δημοσίου.

Αναφορικά δε με τις αρνητικές αποφάσεις που εκδίδονται στις εν λόγω υποθέσεις, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι αιτήσεις του άρθρου 4 του ν.3869/2010, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπο των οφειλετών οι προϋποθέσεις που τάσσουν οι διατάξεις του άρθρου 1 για την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού, γίνονται δεκτές. Επομένως, οι αποφάσεις αυτές εμφανίζονται μεν ως αρνητικές για τους πιστωτές και εγγυητές, μολονότι εν τοις πράγμασι, λαμβανομένου, περαιτέρω, υπόψη ότι πρόκειται για μία συλλογική διαδικασία ρύθμισης χρεών που καταλαμβάνει το σύνολο των πιστωτών του οφειλέτη, δεν υφίσταται περιθώριο απόρριψής τους.

Έτι περαιτέρω, θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις με βάση τη διαταχθείσα από τα

Ειρηνοδικεία ή, κατ' έφεση, από τα Μονομελή Πρωτοδικεία ρύθμιση για τη διάσωση της πρώτης κατοικίας του υπερχρεωμένου φυσικού προσώπου, στο πλαίσιο του άρθρου 9 παρ. 2 του ν.3869/2010, η οφειλή προς το Ελληνικό Δημόσιο εξοφλείται ολοσχερώς, αφού σύμφωνα με τις αναλογικά εφαρμοζόμενες διατάξεις των άρθρων 974, 977 παρ. 3 και 1007 ΚΠολΔ, συνήθως, και εφόσον δεν ρυθμίζονται οφειλές και προς τον e-ΕΦΚΑ, το Δημόσιο εισπράττει τουλάχιστον το 25% του καταβλητέου από τον οφειλέτη ποσού. Εξάλλου, τονίζεται ότι σε πολλές υποθέσεις τυχόν απόρριψη της αίτησης δεν θα εξασφάλιζε ευνοϊκότερη ρύθμιση των οφειλών των αιτούντων προς τη Φορολογική Διοίκηση, λόγω της έλλειψης περιουσιακών στοιχείων και της συνδρομής περισσοτέρων προνομιούχων πιστωτών. Κατ' αποτέλεσμα, σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να γίνει λόγος για κερδισμένες υποθέσεις. Για τον λόγο αυτό, το ΝΣΚ, μέσω των αρμόδιων Τριμελών Επιτροπών, αποφασίζει τη μη άσκηση ένδικων μέσων εναντίον τους, γεγονός που εξηγεί και την αύξηση που παρατηρείται στα εκδοθέντα Πρακτικά Τριμελούς Επιτροπής, Πράξεις και Επισημειωματικές Πράξεις.

4.1.3.6. Υποθέσεις μισθολογικών αγωγών και διοικητικών προστίμων

Από τα στατιστικά στοιχεία συνάγεται ότι σημαντικό μέρος των υποθέσεων που χειρίζεται το ΝΣΚ αφορούν σε μισθολογικές αγωγές. Ο αριθμός των παραστάσεων στο ΣΤΕ ανέρχεται στις 20, στα Διοικητικά Εφετεία ανέρχεται στις 186, ενώ στα Διοικητικά Πρωτοδικεία οι παραστάσεις ανέρχονται στις 1.924.

Επί συνόλου 1.971 αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 και αφορούσαν σε μισθολογικές αγωγές, 1.222 αποφάσεις, ποσοστό 62%, είχαν θετική έκβαση για το Δημόσιο και 749, ποσοστό 38%, είχαν αρνητική έκβαση.

Οι αποφάσεις αυτές αντιστοιχούν σε ποσοστό 15% επί του συνόλου τόσο των θετικών όσο και των αρνητικών αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 επί διοικητικών διαφορών ουσίας. Η πολιτεία προβαίνει σε συνεχείς νομοθετικές προσπάθειες να περιορισθούν κατά το δυνατόν οι υποθέσεις που άγονται προς

επίλυση και συσσωρεύονται στα διοικητικά (κυρίως) δικαστήρια, με στόχο τον περιορισμό της αδικαιολόγητης υπέρμετρης επιβάρυνσης των δικαστηρίων, καθώς τούτο έχει ευρύτερες δυσμενείς επιπτώσεις στο κράτος δικαίου και στην υποχρέωση απονομής δικαιοσύνης σε εύλογο χρόνο.

Παρά ταύτα, αγωγές διαφόρων κατηγοριών κρατικών λειτουργών, δημοσίων υπαλλήλων ή συνταξιούχων που αφορούν στη μισθολογική ή συνταξιοδοτική τους μεταχείριση, συνεχίζουν να ασκούνται, είτε διότι για το ίδιο ζήτημα δεν υπάρχει πάγια νομολογία ανωτάτων δικαστηρίων είτε διότι αν και υπάρχει πάγια νομολογία, η Διοίκηση δεν συμμορφώνεται με αυτή. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα την άσκοπη παρέλκυση των δικών και την καθυστέρηση περαίωσης των υποθέσεων των διοικουμένων. Οι υποθέσεις αυτές μάλιστα, λόγω του υπερβολικού αριθμού τους (καθώς εκκρεμούν σε όλες σχεδόν τις Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ) συνεπάγονται σημαντική –και εις βάρος άλλων καθηκόντων– απασχόληση των μελών του ΝΣΚ, τα οποία είναι υποχρεωμένα να επαναλαμβάνουν τους ίδιους νομικούς ισχυρισμούς.

Περαιτέρω, άλλη σημαντική κατηγορία υποθέσεων που χειρίζεται το ΝΣΚ αποτελούν οι υποθέσεις επί προσφυγών ακύρωσης ή και μεταρρύθμισης διοικητικών προστίμων. Ειδικότερα, από τις 889 παραστάσεις επί αιτήσεων αναίρεσης που πραγματοποιήθηκαν στο ΣΤΕ το έτος 2023, 29 παραστάσεις, ήτοι ποσοστό 3% αφορούσαν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων. Ομοίως, από τις 2.857 παραστάσεις επί εφέσεων ενώπιον των Διοικητικών Εφετειών, 497 παραστάσεις, ήτοι ποσοστό 17% αφορούσαν σε υποθέσεις διοικητικών προστίμων και από τις 12.420 παραστάσεις στα Διοικητικά Πρωτοδικεία, 3.098 παραστάσεις αφορούσαν σε προσφυγές για την ακύρωση ή μεταρρύθμιση διοικητικών προστίμων, ήτοι ποσοστό 25%.

Επί συνόλου 3.100 αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 και αφορούσαν σε διοικητικά πρόστιμα, 2.262 αποφάσεις, ποσοστό 73%, είχαν θετική έκβαση για το Δημόσιο και 838, ποσοστό 27%, είχαν αρνητική έκβαση.

Οι αποφάσεις αυτές αντιστοιχούν σε ποσοστό 28% επί του συνόλου των θετικών και σε ποσοστό 17% επί του συνόλου των αρνητικών αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας

και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 επί διοικητικών διαφορών ουσίας.

Από τη μελέτη των υποθέσεων αυτών προκύπτει ότι οι λόγοι προσφυγής κατά των επιβληθέντων προστίμων σχετίζονται κυρίως με τυπικές ακυρότητες κατά την έκδοση των πράξεων επιβολής τους, όπως η αναρμοδιότητα ή η μη νόμιμη σύνθεση του οργάνου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη, η εσφαλμένη εφαρμογή διαχρονικού δικαίου διατάξεων, η παράβαση ουσιαστικού τύπου της διαδικασίας, η έλλειψη προηγούμενης ακρόασης του διοικουμένου κ.λπ, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις ζητείται ο περιορισμός του επιβληθέντος προστίμου στο προσήκον μέτρο, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.

Τα ανωτέρω σε συνδυασμό με το γεγονός ότι από το σύνολο των υποθέσεων που συζητούνται στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας (1.936), πολύ μικρότερος αριθμός άγεται στον δεύτερο βαθμό (316) και ακόμη μικρότερος στο ΣΤΕ (10) οδηγεί στο συμπέρασμα ότι είτε πρόκειται για υποθέσεις που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερα νομικά ζητήματα είτε ότι αυτά έχουν επιλυθεί με πάγια νομολογία των ανωτάτων δικαστηρίων.

4.1.3.7. Υποθέσεις Δημοσίων Συμβάσεων

Σημαντική, λόγω κυρίως του οικονομικού της αντικειμένου, κατηγορία υποθέσεων που χειρίζεται το ΝΣΚ αποτελούν οι υποθέσεις επί προσφυγών-αγωγών για διαφορές που ανακύπτουν από την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, από τις 889 παραστάσεις επί αιτήσεων αναίρεσης που πραγματοποιήθηκαν στο ΣΤΕ το έτος 2023, 97 παραστάσεις, ήτοι ποσοστό 11% αφορούσαν σε υποθέσεις διαφορών από δημόσιες συμβάσεις, σε 9 από τις οποίες κύριος του έργου δεν ήταν το Δημόσιο. Ομοίως, από τις 2.857 παραστάσεις επί εφέσεων ενώπιον των Διοικητικών Εφετειών, 309 παραστάσεις, ήτοι ποσοστό περίπου 11% αφορούσαν σε υποθέσεις διαφορών από δημόσιες συμβάσεις, σε 161 από τις οποίες κύριος του έργου δεν ήταν το Δημόσιο.

Επί συνόλου 232 αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας και των τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 και αφορούσαν σε υποθέσεις εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, 178 αποφάσεις, ποσοστό 77%, είχαν θετική έκβαση για το Δημόσιο και 54, ποσοστό 23%, είχαν αρνητική έκβαση.

Επιπλέον, επί συνόλου 1.874 αποφάσεων ουσίας του Συμβου-

λίου Επικρατείας και των διοικητικών Εφετείων που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 με θετική έκβαση για το Δημόσιο, οι 178 αποφάσεις, δηλαδή ποσοστό 10%, αφορούν σε υποθέσεις διαφορών από δημόσιες συμβάσεις, από τις οποίες 15 εκδόθηκαν από το ΣΤΕ, σε 3 από τις οποίες κύριος του έργου δεν ήταν το Δημόσιο και 163 από τα Διοικητικά Εφετεία της χώρας, σε 97 από τις οποίες κύριος του έργου δεν ήταν το Δημόσιο. Επίσης, επί συνόλου 1.730 αποφάσεων των ανωτέρω δικαστηρίων ουσίας, που εκδόθηκαν ή επιδόθηκαν στο ΝΣΚ εντός του έτους 2023 με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο, οι 54 αποφάσεις, δηλαδή ποσοστό 3%, αφορούν σε υποθέσεις διαφορών από δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες εκδόθηκαν όλες από τα Διοικητικά Εφετεία της χώρας, ενώ σε 18 από αυτές κύριος του έργου δεν ήταν το Δημόσιο.

4.1.3.8. Παράσταση των λειτουργιών του ΝΣΚ στα ποινικά δικαστήρια για την υποστήριξη της κατηγορίας

Από τα στατιστικά στοιχεία συνάγεται ότι, επί συνόλου 435 ποινικών υποθέσεων κακουρηγηματικού χαρακτήρα που εκδικάστηκαν κατά το 2023, το μεγαλύτερο μέρος, ήτοι 352 από τις υποθέσεις αυτές αφορούν σε φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα, ενώ τις 138 από αυτές χειρίστηκε ο Θεματικός Σχηματισμός ποινικών υποθέσεων, που συγκροτήθηκε με την με αριθμό 561/27-10-2022 (Β'5600) Απόφαση της Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Επίσης, επί συνόλου 1.400 ποινικών υποθέσεων κακουρηγηματικού χαρακτήρα που εκκρεμούν ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων της χώρας, το μεγαλύτερο μέρος, ήτοι 1.214 από τις υποθέσεις αυτές αφορούν σε φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα, από τις οποίες 535 εκκρεμείς υποθέσεις χειρίζεται ο Θεματικός Σχηματισμός ποινικών υποθέσεων. Σημειώνεται ότι για την τελευταία αυτή κατηγορία υποθέσεων, επί συνόλου 346 που εκδικάστηκαν σε α' και β' βαθμό, πραγματοποιήθηκαν 617 συνεδριάσεις και επί συνόλου 1.209 που εκκρεμούν, πραγματοποιήθηκαν ήδη 1.098 παραστάσεις.

Σημαντικές αλλαγές που αφορούν στην παράσταση του Ελληνικού Δημοσίου στις ποινικές δίκες επήλθαν με τις διατάξεις του ν.4987/2022 (Α' 206/04-11-2022) - Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ), με τις οποίες κωδικοποιήθηκαν οι ρυθμίσεις του καταργηθέντος ν.4174/2013. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 68 παρ. 4 έως 8 του ΚΦΔ (σε συνδυασμό και με το νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας-ΚΠοινΔ-ν.4620/2019 -96 Α' «Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας»), προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, ως προς την παράσταση του Δημοσίου ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων για τις αξιώσεις του που απορρέουν από τα εγκλήματα φοροδιαφυγής, ότι: α) το Δημόσιο παρίσταται στο ποινικό δικαστήριο μόνο για την υποστήριξη της κατηγορίας, καθώς καταργήθηκε η παράσταση του Δημοσίου ως πολιτικώς ενάγοντος ενώπιον του ποινικού Δικαστηρίου για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης από την ηθική βλάβη που αυτό υπέστη από την αξιόποινη συμπεριφορά του κατηγορουμένου και β) όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, αφού λήφθηκε υπόψη ο μεγάλος όγκος των ποινικών υποθέσεων που καλείται να υποστηρίξει το ΝΣΚ και προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εκπροσώπηση για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος εκδόθηκε, μετά από σχετική πρόταση του ανωτέρω Θεματικού Σχηματισμού ποινικών υποθέσεων του ΝΣΚ, η με αριθμό Ο.3040/14-06-2023 εγκύκλιος της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Διεύθυνση Ελεγκτικών Διαδικασιών (ΔΙΕΛΔΙ) της Γενικής Δ/νσης Φορολογίας της ΑΑΔΕ) με θέμα «Οδηγίες για το χειρισμό υποθέσεων εγκλημάτων φοροδιαφυγής από το ΝΣΚ και την εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου για την υποστήριξη της κατηγορίας καθώς και παροχή διευκρινήσεων για την υποβολή μηνυτήριων αναφορών σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 55Α και 68 του ν.4987/2022 (Α' 206)-ΚΦΔ», η οποία απευθύνθηκε προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ σχετικά με τις οφειλόμενες ενέργειές τους, κατόπιν διαπίστωσης εγκλημάτων φοροδιαφυγής στο πλαίσιο των άρθρων 55Α και 66 - 68 του ΚΦΔ.

Με την ανωτέρω εγκύκλιο, διευκρινίστηκαν προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, ζητήματα ως προς την παράσταση του Δημοσίου ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων για τις αξιώσεις που απορρέουν από τα εγκλήματα φοροδιαφυγής. Ιδιαίτερα επισημάνθηκε, για τις περιπτώσεις διαπίστωσης εγκλημάτων φοροδιαφυγής του άρθρου 66 του ΚΦΔ κακουρηγηματικού χαρακτήρα, μετά την υποβολή της μηνυτήριας αναφοράς από την αρμόδια υπηρεσία και εφόσον κρίνεται αναγκαία η παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας, όπου το Δημόσιο εκπροσωπείται στο ποινικό δικαστήριο από το ΝΣΚ, ότι η μηνυτήρια αναφορά και ο σχετικός φάκελος προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα αποστέλλονται στην αρμόδια υπηρεσία του ΝΣΚ με αίτημα στο οποίο θα πρέπει να αναφέρονται οι ειδικοί λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η εκπροσώπηση του Δημοσίου στη συγκεκριμένη ποινική δίκη από μέλος του ΝΣΚ για την υποστήριξη της κατηγορίας (σχετ. η υπό στοιχεία Ο ΔΕΛΘ1003697ΕΞ2022/13-01-2022 Οδηγία του Διοικητή ΑΑΔΕ) καθώς και ότι θα πρέπει να ορίζεται μάρτυρας που θα καταθέσει στο δικαστήριο.

Με την εγκύκλιο αυτή επιχειρήθηκε να επιλυθούν ζητήματα που είχαν επισημανθεί από το ΝΣΚ προς την ΑΑΔΕ και αφορούσαν κυρίως: α) στον περιορισμό των αιτημάτων παράστασης του Δημοσίου με λειτουργούς του ΝΣΚ για την υποστήριξη κατηγορίας μόνο σε περιπτώσεις που αιτιολογημένα η παράσταση αυτή καθίσταται, λόγω της φύσης των υποθέσεων, ουσιαστικά αποτελεσματική και β) στην αποτροπή της καθυστερημένης και με ελλιπή στοιχεία υποβολής των αιτημάτων των υπηρεσιών της ΑΑΔΕ για εκπροσώπηση από το ΝΣΚ, που είχε ως συνέπεια να δημιουργούνται ιδιαίτερες δυσχέρειες στο χειρισμό των υποθέσεων αυτών. Ειδικότερα ως προς το ζήτημα αυτό επισημάνθηκε στους Προϊστάμενους των Υπηρεσιών να μεριμνούν για την αμελλητί αποστολή με την υποβολή της μηνυτήριας αναφοράς- του αιτήματος και πλήρους διοικητικού φακέλου με τα απαιτούμενα εκ του νόμου στοιχεία (σχετ. άρθρο 24 παρ. 3 του ν.4831/2021), ώστε το ΝΣΚ να προβαίνει στις επιβαλλόμενες ενέργειες για την αποτελεσματικότερη υπεράσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

4.1.4. Αποτίμηση Έργου Θεματικών Σχηματισμών

4.1.4.1. Θεματικός Σχηματισμός Διαιτησιών

Τον Δεκέμβριο του 2023 συμπληρώθηκε ένας χρόνος από την έναρξη λειτουργίας του Θεματικού Σχηματισμού Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών. Ο Σχηματισμός αμέσως μετά τη συγκρότησή του κλήθηκε να αντιμετωπίσει πληθώρα διαιτητικών διαφορών εσωτερικών και διεθνών, ad hoc και θεσμικών, για τη διεξαγωγή των οποίων ετύγχαναν εφαρμογής διαφορετικά συστήματα όπως ΚΠολΔ, Κανονισμός Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC), Κανονισμός London Court of International Arbitration (LCIA), Κανονισμός Διεθνούς Κέντρου Διακανονισμού Επενδυτικών Διαφορών (ICSID). Προς τούτο στελεχώθηκε από εμπειροτάτους και ικανότατους Δικαστικούς πληρεξουσίου, Πάρεδρο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και Αντιπρόεδρο οι οποίοι είχαν και κατά το παρελθόν χειριστεί τέτοιες υποθέσεις.

Κατά τη διάρκεια του 2023, οι λειτουργοί του Σχηματισμού χειρίστηκαν 18 υποθέσεις επίλυσης διαιτητικών διαφορών με οικονομικό αντικείμενο 295.598.919,59 ευρώ και 4 υποθέσεις επίλυσης τεχνικών διαφορών με οικονομικό αντικείμενο 49.757.630 ευρώ. Περαιτέρω, ο Σχηματισμός εισηγήθηκε ενώπιον της Τακτικής Ολομέλειας για την επεξεργασία ρητρών διαιτητικής επίλυσης διαφορών σε 3 περιπτώσεις και για τον ορισμό διαιτητών εκ μέρους του Δημοσίου σε 18 περιπτώσεις.

Το γεγονός της λειτουργίας του Σχηματισμού και του χειρισμού των νέων διαιτητικών υποθέσεων από μια ενιαία ομάδα, μικρή μεν, πλην όμως έμπειρων και εξειδικευμένων (θεωρητικά ή/και εμπειρικά) χειριστών, παρέσχε, για πρώτη φορά, τη δυνατότητα διαμόρφωσης μιας ενιαίας στρατηγικής του ΝΣΚ ως προς την υπεράσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, την αποφυγή προβολής αντικρουόμενων θέσεων, την ποιοτική βελτίωση του περιεχομένου των δικογράφων των, με παράλληλη αύξηση της παραγωγικότητας, καθώς η εξειδίκευση της ομάδας των χειριστών παρέχει τη δυνατότητα αφιέρωσης επιπλέον χρόνου στην ουσιαστική εμπάθουση στο σύνολο των νομικών και πραγματικών πτυχών περισσότερων υποθέσεων. Ενδεικτικά, με τη διαιτητική απόφαση 17/2023 το αίτημα μείωσης του ετήσιου οικονομικού ανταλλάγματος που κατέβαλε φορέας διαχείρισης τουριστικού λιμένα κατά 470.000 ευρώ κατ' έτος, απορρίφθηκε καθ' ολοκληρία.

Περαιτέρω, ο Σχηματισμός υπήρξε θετικός και συνέβαλε στη συμβιβαστική επίλυση εκκρεμών διαιτητικών υποθέσεων, σε περιπτώσεις που συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις και υπήρχε η σύμφωνη γνώμη της Διοίκησης. Ενδεικτικά, σε 8 διαιτητικές υποθέσεις με αντικείμενο αποζημίωση παραχωρησιούχων περιφερειακών αεροδρομίων λόγω της πανδημίας COVID-19 και των κρατικών μέτρων για την αντιμετώπισή της, επήλθε συμβιβαστική επίλυση με αποτέλεσμα το αρχικώς αιτούμενο ποσό αποζημίωσης 40 εκ. ευρώ να μειωθεί σε 27,9 εκ. ευρώ.

Τα ανωτέρω ισχύουν, αντιστοίχως και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Διοίκηση επέλεξε να ζητήσει τη συνδρομή του Σχηματισμού για την υπεράσπιση των θέσεων του Ελληνικού Δημοσίου σε διαδικασίες επίλυσης τεχνικών διαφορών που ανέκυψαν στο πλαίσιο συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών και δημοσίων έργων.

Σημαντική υπήρξε η συμβολή του Σχηματισμού στις περιπτώσεις που ζητήθηκε από τη Διοίκηση η συμβολή του στη διαμόρφωση του περιεχομένου διαιτητικών ρητρών σε υπό σύναψη δημόσιες συμβάσεις /συμβάσεις παραχώρησης και ανεξάρτητα από το αντικείμενο των υπό σύναψη συμβάσεων, για την διεξαγωγή διαιτησιών στην Ελλάδα (Αθήνα), στην ελληνική γλώσσα και υπό το ελληνικό δίκαιο, γεγονός που διευκολύνει τον ουσιαστικό χειρισμό των υποθέσεων, αλλά και το έργο των διαιτητών, εξοικονομεί δαπάνες από αμοιβές και έξοδα (διαδικασίας, διαιτητών, δικηγόρων, εμπειρογνομόνων) και προωθεί την Ελλάδα ως ελκυστικό τόπο διαιτησίας.

4.1.4.2. Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών υποθέσεων

Με σκοπό τη διασφάλιση της αρτιότερης λειτουργίας του ΝΣΚ και την παροχή υψηλού επιπέδου εξειδικευμένων νομικών υπηρεσιών στο Ελληνικό Δημόσιο ή άλλο φορέα, του οποίου η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ συγκροτήθηκε, με την με αριθμό 561/27-10-2022 (Β'5600) Απόφαση Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών Υποθέσεων, η λειτουργία του οποίου ξεκίνησε στις 19-12-2022 και αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, τον χειρισμό των πάσης φύσεως υποθέσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα των ποινικών δικαστηρίων ουσίας της Περιφέρειας Αττικής και των ποινικών τμημάτων και της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου. Στο πλαίσιο της ως άνω αρμοδιότητας, με την προαναφερόμενη απόφαση ανατέθηκε στον ανωτέρω Σχηματισμό η παράσταση του Ελληνικού Δημοσίου προς υποστήριξη της ποινικής κατηγορίας, κατά την προδικασία και την κύρια διαδικασία, μετά την έγκαιρη υποβολή προς το ΝΣΚ εγγράφου αιτήματος από την υπηρεσία που είναι αρμόδια σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 24 του ν.4831/2021 [«Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (Α'170)], καθώς και κάθε προβλεπόμενη από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ενέργεια.

Από την έναρξη λειτουργίας του Θεματικού Σχηματισμού Ποινικών Υποθέσεων (19-12-2022) μέχρι το τέλος του 2023 ανοίχθηκαν νέοι ή μεταχρεώθηκαν από άλλες υπηρεσιακές μονάδες του ΝΣΚ συνολικά 1697 φάκελοι ποινικών υποθέσεων, εκ των οποίων 730 εντός του 2023. Για την ίδια χρονική περίοδο, από τις συνολικές ποινικές υποθέσεις ανά δικαστήριο προκύπτει, ότι 30 υποθέσεις αφορούσαν αιτήσεις αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου, 1.600 υποθέσεις αφορούσαν κακουργήματα στον πρώτο ή το δεύτερο βαθμό (ενώπιον Τριμελούς ή Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων) και 66 υποθέσεις αφορούσαν λοιπές περιπτώσεις (Πλημμελειοδικεία, Στρατοδικεία κ.λπ. σε Αθήνα και Πειραιά). Οι ποινικές υποθέσεις ενώπιον των Δικαστηρίων της Αθήνας ανήλθαν σε 1.455 και ενώπιον των Δικαστηρίων του Πειραιά ανήλθαν σε 145.

Ήδη κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του και στο πλαίσιο του σκοπού συγκρότησή του, ο Θεματικός Σχηματισμός ανέλαβε τις ακόλουθες πρωτοβουλίες και δράσεις για την επίλυση ζητημάτων που ανέκυψαν κατά το χειρισμό ποινικών υποθέσεων, τα οποία άπτονται της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης:

(i) Επαφές και συζητήσεις με το Διοικητή αλλά και στελέχη της ΑΑΔΕ, που οδήγησαν στην έκδοση της εγκυκλίου με αριθμό Ο.3040/14-06-2023, με την οποία παρέχονται οδηγίες προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ για το χειρισμό υποθέσεων εγκλημάτων φοροδιαφυγής από το ΝΣΚ κ.λπ.

(ii) Συναντήσεις με τους Προϊσταμένους της Εισαγγελίας Εφετείων Αθήνας και Πειραιά, στις οποίες επισημάνθηκαν προβλήματα που ανακύπτουν κατ' αρχάς από τον προσδιορισμό προς εκδίκαση των υποθέσεων, ιδίως φορολογικών αδικημάτων, που προσδιορίζονται στο έκθεμα μαζί με άλλες υποθέσεις και με τέτοια σειρά, ώστε να καθίσταται αμφίβολη έως αδύνατη η εκδίκασή τους, λόγω παρέλευσης του ωραρίου και να καθιερώνεται η συνεχής μεταφορά τους σε επόμενες δικασίμους. Για την επίλυση του προβλήματος αυτού προτάθηκε η συγκέντρωση και ο προσδιορισμός μηνιαίως, σε λιγότερες συνεδριάσεις των Τμημάτων του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων (πρόταση για 6 συνεδριάσεις από τις συνολικά 35 κατά μέσον όρο μηνιαίως), με προσδιορισμό σε αυτές αποκλειστικά των πρωτοεξακτων υποθέσεων φορολογικών αδικημάτων. Στις προτάσεις αυτές του Σχηματισμού ανταποκρίθηκε ως ένα βαθμό η Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, με αποτέλεσμα οι συνθήκες έκτοτε να έχουν διαφοροποιηθεί προς το καλύτερο, πλην όμως χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης. Άμεση υπήρξε και η ανταπόκριση του Προϊσταμένου της Εισαγγελίας Πειραιά, με την αποστολή της με αριθμό πρωτ. 986/26-05-2023 Εγκυκλίου προς τους αρμόδιους για τον προσδιορισμό των υποθέσεων αρμοδιότητας Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, Εισαγγελείς και Αντιεισαγγελείς Εφετών Πειραιά, να μεριμνούν για τον προσδιορισμό, αποκλειστικώς σε δύο (2) δικασίμους μηνιαίως, υποθέσεων που αφορούν σε φορολογικά αδικήματα.

Άλλο ένα ζήτημα που τέθηκε, με το με αριθμό πρωτ.101-1460/500001/18-12-2023 έγγραφο του Σχηματισμού προς την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, ήταν η διαπίστωση της μη κλήτευσης του Ελληνικού Δημοσίου σε λίγες μεν, πλην όμως σοβαρές υποθέσεις, στις οποίες το Δημόσιο έχει πρόδηλο έννομο συμφέρον να παραστεί προς υποστήριξη της κατηγορίας. Ειδικότερα, αφού επισημάνθηκαν οι συνέπειες της μη συμμετοχής του Δημοσίου τόσο κατά την προδικασία όσο και κατά την εκδίκαση των υποθέσεων αυτών, με το πιο πάνω έγγραφο του Σχηματισμού, ζητήθηκε να δοθούν στις αρμόδιες υπηρεσίες της Εισαγγελίας οι απαραίτητες οδηγίες ώστε να κλητεύεται το Ελληνικό Δημόσιο στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι, λόγω της φύσης των πράξεων του κατηγορητηρίου, έχει έννομο συμφέρον να λάβει μέρος ως διάδικος προς υποστήριξη της κατηγορίας.

(iii) Στο πλαίσιο της διαδικασίας σύνταξης Σχεδίου Νόμου για την τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ο Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών Υποθέσεων διαβίβασε με το με αριθμό πρωτ. 101-1345/500001/10-11-2023 έγγραφό του τις Προτάσεις του για την επικείμενη τροποποίηση των Κωδίκων, οι οποίες παρουσιάστηκαν στις 21-12-2023 στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ενώπιον των μελών της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής. Από τις Προτάσεις του Σχηματισμού εντάχθηκαν στο σχέδιο νόμου και περιλήφθηκαν στον ήδη ψηφισθέντα νόμο 5090/2024 (Α' 30) τόσο η θεσμοθέτηση της ποινικής ευθύνης του νομικού προσώπου όσο και η αυστηροποίηση των ποινών στα αδικήματα των άρθρων 235 και 236 του ΠΚ.

4.1.4.3. Θεματικός Σχηματισμός Υποθέσεων της ΕΕ και των Δικαστηρίων της, του ΕΔΔΑ και Δικαστηρίων της Αλλοδαπής

Ο Σχηματισμός υποθέσεων της ΕΕ και των Δικαστηρίων της, του ΕΔΔΑ και των Δικαστηρίων της αλλοδαπής αποτελεί τον τρίτο κατά σειρά Θεματικό Σχηματισμό που συγκροτήθηκε και λειτούργησε από 06-03-2023, με σκοπό να υπάρξει κοινή και ταχεία προσέγγιση στον χειρισμό των οικείων υποθέσεων, καλύτερη συνεργασία και συντονισμός των αρμοδίων Υπηρεσιών και, κατά συνέπεια, βελτίωση της προώθησης των συμφερόντων της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ο χειρισμός των υποθέσεων με επιμέλεια και υπευθυνότητα από μια ενιαία ομάδα λειτουργών του Σχηματισμού έμπειρων και εξειδικευμένων (θεωρητικά ή/και εμπειρικά) χειριστών, παρέχει τη δυνατότητα διαμόρφωσης με αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα μιας ενιαίας στρατηγικής του ΝΣΚ ως προς την υπεράσπιση της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Επιπλέον, ο Σχηματισμός αποτέλεσε τον βασικό υποστηρικτικό μηχανισμό του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στην άσκηση των στα οικεία κεφάλαια αναφερομένων δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων του κατά το έτος 2023.

Ειδικότερα:

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΔΔΑ

Από την έναρξη λειτουργίας του Σχηματισμού έως τις 31-12-2023, κοινοποιήθηκαν στην Ελληνική Κυβέρνηση 83 ατομικές προσφυγές κατά της Ελλάδας, ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).

Σε 33 περιπτώσεις από τις ανωτέρω, ενεργοποιήθηκε από το ΕΔΔΑ, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος των προσφευγόντων, η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων του άρθρου 39 του Κανονισμού του Δικαστηρίου και οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές κλήθηκαν να προβούν ή/και να μην προβούν σε συγκεκριμένες πράξεις και να παράσχουν εντός σύντομων προθεσμιών συγκεκριμένα στοιχεία προς το Δικαστήριο. Η ενεργοποίηση της διαδικασίας αυτής απαίτησε επείγοντα και ιδιαίτερο χειρισμό, δεδομένου ότι τυχόν άρνηση συμμόρφωσης της Ελλάδας με το ασφαλιστικό μέτρο που υποδεικνύεται από το ΕΔΔΑ, ενδέχεται να συνιστά παραβίαση του άρθρου 34 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Πρόκειται για υποθέσεις που ιδίως αφορούν στον άμεσο εντοπισμό αλλοδαπών, τη μη απομάκρυνσή τους από την Ελλάδα, την παροχή σε αυτούς φαγητού, νερού και ιατρικής φροντίδας την παροχή πρόσβασης στις διαδικασίες χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας και την εξεύρεση κατάλληλης δομής φιλοξενίας για ευάλωτες ομάδες αιτούντων άσυλο. Στις υποθέσεις αυτές τίθεται από τους προσφεύγοντες, ως κύριο, το ζήτημα πιθανής παραβίασης από την Ελλάδα του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ, σχετικά με την απαγόρευση βασανιστηρίων, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης, σε περίπτωση απομάκρυνσής τους από τη χώρα.

Οι υπόλοιπες προσφυγές εγείρουν ζητήματα παραβιάσεων των ακόλουθων άρθρων της ΕΣΔΑ:

- α) Άρθρο 2, σχετικά με το δικαίωμα προστασίας της ζωής, υπό την ουσιαστική και διαδικαστική πτυχή του,
- β) Άρθρο 3, σχετικά με την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης κρατούμενων σε φυλακές, αστυνομικά κρατητήρια και λοιπά κέντρα κράτησης ανά την Ελλάδα,
- γ) Άρθρο 5, σχετικά με τη νομιμότητα της κράτησης,
- δ) Άρθρο 6 παρ. 1, σχετικά με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και, ειδικότερα, το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο, την πληρότητα της αιτιολογίας δικαστικής απόφασης και την υπέρβαση του εύλογου χρόνου της διαδικασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων,
- ε) Άρθρο 6 παρ. 2, σχετικά με το τεκμήριο αθωότητας και άρθρο 4 παρ. 1 του εβδομού Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ (αρχή *ne bis in idem*),
- στ) Άρθρο 6 παρ. 3, σχετικά με δικαιώματα του κατηγορούμενου σε ποινική δίκη,
- ζ) Άρθρο 8, σχετικά με τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,

- η) Άρθρο 10, σχετικά με την ελευθερία έκφρασης,
- θ) Άρθρο 2 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, σχετικά με το δικαίωμα στην εκπαίδευση, υπό το φως του άρθρου 9, σχετικά με τη θρησκευτική ελευθερία,
- ι) Άρθρο 14, σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων,
- κ) Άρθρο 13, σχετικά με την έλλειψη αποτελεσματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, ιδίως για τις προαναφερόμενες υπό στοιχεία (β) και (δ) παραβιάσεις,
- λ) Άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, σχετικά με το δικαίωμα σεβασμού στην περιουσία.

Κατά τον χειρισμό των νεοεισερχόμενων προσφυγών, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του ΕΔΔΑ και προς αποφυγή πανομοιότυπων καταδικαστικών αποφάσεων κατά της χώρας, η Ελλάδα προέβη, κατά περίπτωση, σε υποβολή προς το ΕΔΔΑ δηλώσεων φιλικών διακανονισμών, κατ' άρθρο 39 της ΕΣΔΑ και, σε συνέχεια αυτών (στις περιπτώσεις απόρριψής τους από τους προσφεύγοντες) και σε ορισμένες υποθέσεις, σε υποβολή μονομερών δηλώσεων ενώπιον του ΕΔΔΑ, κατ' άρθρο 62Α του Κανονισμού του. Η εν λόγω διαδικασία διεκπεραιώθηκε μετά από την έκδοση σχετικών Πρακτικών Τριμελών Επιτροπών του Σχηματισμού (άρθρα 5 και 6 του ν.4831/2021).

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Από την έναρξη λειτουργίας του Σχηματισμού και μέχρι τις 31-12-2023, κοινοποιήθηκαν 168 νέες προδικαστικές υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ). Υποβλήθηκαν γραπτές παρατηρήσεις σε 19 προδικαστικές υποθέσεις, ενώ μέλη του Σχηματισμού συμμετείχαν σε 2 προφορικές διαδικασίες ενώπιον του ΔΕΕ και σε 2 προφορικές διαδικασίες ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, συντάχθηκαν 160 άτυπες πράξεις περί μη συμμετοχής της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων, σε ανοιγείς ενώπιον του ΔΕΕ δίκες για προδικαστικές υποθέσεις.

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΗΕ

Κατά το χρονικό διάστημα λειτουργίας του Σχηματισμού, υποβλήθηκαν 4 συμπληρωματικές παρατηρήσεις σε εκκρεμείς υποθέσεις, που αφορούν καταγγελίες ιδιωτών κατά της Ελλάδας ενώπιον της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, το οποίο κυρώθηκε με τον ν.2462/1997.

Με τις παραπάνω καταγγελίες προβάλλονται αιτιάσεις για παραβίαση δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, το δικαίωμα σε μη υποβολή σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση και το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια (μεταξύ άλλων και σε υποθέσεις επικαλούμενων άτυπων επαναπροωθησέων υπηκόων τρίτων χωρών).

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΝΣΚ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ	ΓΕΝ. ΣΥΝ.
1. Συνολικός αριθμός υποβληθέντων ερωτημάτων	250
2. Συνολικός αριθμός Γνωμοδοτήσεων	144
2α. Γνωμοδοτήσεις Ολομέλειας	5
2β. Γνωμοδοτήσεις Τμημάτων	116
2β1. από τις οποίες με προεισηγητή Λειτουργό Περιφερειακού Γραφείου	0
2γ. Γνωμοδοτήσεις Ατομικές	23
2δ. Προεισηγήσεις επί Ερωτημάτων	3
3. Επιστραφέντα ερωτήματα	29
4. Εκκρεμή ερωτήματα	77

ΕΝΟΤΗΤΕΣ 2-3: ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ / ΤΜΗΜΑΤΩΝ - ΤΗΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	
Α. Της Ολομέλειας και των Τμημάτων	
2. Συνολικός αριθμός πρακτικών της Ολομέλειας και των Τμημάτων	109
2α. από τα οποία Πρακτικά με προεισηγητή λειτουργό του Γραφείου	18
2β. από από τα οποία Πρακτικά με προεισηγητή λειτουργό Περιφερειακού Γραφείου	4
2γ. από τα οποία Πρακτικά επί εξωδίκων αιτήσεων	21
2δ. από τα οποία Πρακτικά επεξεργασίας ρήτηρας διαιτησίας	3
2ε. Συνολικός αριθμός προεισηγήσεων	18
Β. Της Τριμελούς Επιτροπής	
3. Συνολικός αριθμός Πρακτικών της Τριμελούς Επιτροπής	2.745
3α. από τα οποία Πρακτικά επί εξωδίκων αιτήσεων	51
3β. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	349
3γ. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	28
3δ. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	12
3ε. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων πινάκων κατάταξης	347
3στ. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	48
3ζ. από τα οποία Πρακτικά επί μισθολογικών αγωνών	190
3η. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων διοικητικών προστίμων	93
3θ. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων δημοσίων συμβάσεων	15
3θι. στα οποία κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	10
3ι. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων αποζημιωτικών (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	245
3ια. από τα οποία Πρακτικά επί συνταξιοδοτικών υποθέσεων	198
3ιβ. από τα οποία Πρακτικά επί υποθέσεων καταλογισμού	187
3ιβι. στα οποία ο καταλογισμός έχει χωρήσει υπέρ ΟΤΑ ή ν.π.δ.δ.	44
3ιγ. από τα οποία ομοειδή Πρακτικά (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 3α - 3ιβ.)	131

ΕΝΟΤΗΤΕΣ 4-5-6: ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	
Α. Πράξεις Τριμελούς Επιτροπής	
4. Συνολικός αριθμός Πράξεων	8.449
4α. από τις οποίες Πράξεις επί εξωδίκων αιτήσεων	139
4β. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	858
4γ. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	75
4δ. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	353
4ε. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων πινάκων κατάταξης	1.872

4στ. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων εκτέλεσης	993
4ζ. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων διοικητικών προστίμων	606
4η. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων δημοσίων συμβάσεων	41
4ηi. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	20
4θ. από τις οποίες Πράξεις επί υποθέσεων αποζημιωτικών (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	1.048
4ι. από τις οποίες ομοειδείς Πράξεις (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 4α - 4θ)	282
Β. Επισημειωματικές Πράξεις	
5. Συνολικός αριθμός Επισημειωματικών Πράξεων	4.476
5α. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί εξωδίκων αιτήσεων	249
5β. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	333
5γ. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	35
5δ. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	559
5ε. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων πινάκων κατάταξης	121
5στ. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων εκτέλεσης	43
5ζ. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων διοικητικών προστίμων	181
5η. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων δημοσίων συμβάσεων	2
5ηi. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	0
5θ. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων αποζημιωτικών (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	136
5ι. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις του άρθρου 6 παρ. 4 περ. γ' ν. 4831/2021	2.245
5ii. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί συνταξιοδοτικών υποθέσεων	1.639
5iii. από τις οποίες Επισημειωματικές Πράξεις επί υποθέσεων καταλογισμού	82
5iiiα. στις οποίες ο καταλογισμός έχει χωρήσει υπέρ ΟΤΑ ή ν.π.δ.δ.	59
5ια. από τις οποίες ομοειδείς Επισημειωματικές Πράξεις (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 5α - 5ι)	73
Γ. Πράξεις του άρθρου 36 παρ. 4 του ν. 4389/2016, όπως ισχύει (επί φορολογικών - τελωνειακών υποθέσεων κλπ.)	
6. Συνολικός αριθμός πράξεων του άρθρου 36 παρ. 4 του ν. 4389/2016	912
ΕΝΟΤΗΤΑ 7: ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ	
Στα δικόγραφα δεν θα αναφερθούν απλές διαδικαστικές πράξεις (π.χ. κλήσεις για συζήτηση μатаιωθείσας αγωγής κλπ.)	
7. Συνολικός αριθμός δικογράφων	8.369
Α. ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ	
7α. Συνολικός αριθμός αναιρέσεων ενώπιον του Αρείου Πάγου	571
7α1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2774/1998 (Κτηματολογίου)	179
7α2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	18
7α3. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 3879/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	96
7α4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	31
7α5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	33
7α6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 7α1 - 7α6)	28
7β. Συνολικός αριθμός αναιρέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας	374
7β1. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	10
7β1i. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	1
7β2. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	27
7β3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	5
7β4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	70
7β5. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	36

7β6. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	172
7β7. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 7β1 - 7β6)	21
7γ. Συνολικός αριθμός αναιρέσεων ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου	53
7γ1. από τις οποίες επί συνταξιοδοτικών υποθέσεων	4
7γ2. από τις οποίες επί υποθέσεων καταλογισμού	36
7γ2i. στις οποίες ο καταλογισμός έχει χωρήσει υπέρ ΟΤΑ ή ν.π.δ.δ.	21
7γ3. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 7γ1 - 7γ2)	0
7δ. Συνολικός αριθμός πρόσθετων λόγων αναιρέσης ενώπιον όλων των ανωτέρω Δικαστηρίων	11

Β. ΕΦΕΣΕΙΣ

7ε. Συνολικός αριθμός εφέσεων ενώπιον των Πολιτικών Δικαστηρίων	1.929
7ε1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	465
7ε2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	163
7ε3. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	655
7ε4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	290
7ε5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	90
7ε6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 7ε1 - 7ε5)	98
7στ. Συνολικός αριθμός εφέσεων ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων	1.238
7στ. Συνολικός αριθμός εφέσεων ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων	
7στ1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	175
7στ2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	236
7στ3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	402
7στ4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	245
7στ5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	51
7στ6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 7στ1 - 7στ5)	43
7ζ. Συνολικός αριθμός πρόσθετων λόγων ενώπιον όλων των ανωτέρω Δικαστηρίων	32

Γ. ΑΓΩΓΕΣ

7η. Συνολικός αριθμός αγωγών	1.046
7η1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Αγωγές Κτηματολογίου)	857

Δ. ΑΝΑΚΟΠΕΣ

7θ. Συνολικός αριθμός ανακοπών	2.278
7θ1. από τις οποίες ανακοπές κατά πινάκων κατάταξης	2.012
7θ2. από τις οποίες ανακοπές κατά πράξεων εκτέλεσης	237

Ε. ΛΟΙΠΑ ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

(αιτήσεις, προσφυγές, παρεμβάσεις κ.λπ.)

7ι. Συνολικός αριθμός βοηθημάτων και λοιπών ένδικων μέσων	837
---	-----

ΕΝΟΤΗΤΑ 8: ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ Α.Ε.Δ.

Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις

8α. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	5
8β. κατατέθηκε υπόμνημα	3

ΕΝΟΤΗΤΑ 9: ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(άρθρου 88 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 99 παρ.1 του Συντάγματος)

Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις

9α. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	1
9β. κατατέθηκε υπόμνημα	1

ΕΝΟΤΗΤΑ 10: ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις

10. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	2.329
Α. Συζητηθείσες αιτήσεις αναίρεσης	
10α. Συνολικός αριθμός αιτήσεων αναίρεσης	889
10α1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	20
10α2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	29
10α3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	47
10α4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	54
10α5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	475
10α6. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	97
10αδι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	9
10β. κατατέθηκε υπόμνημα	381
10β1. από τα οποία ομοειδή	96
Β. Συζητηθείσες αιτήσεις ακύρωσης ή εφέσεις κατά αποφάσεων Διοικητικού Εφετείου ακυρωτικής διαδικασίας	
10γ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων ακύρωσης	1.173
10δ. Κατατέθηκε υπόμνημα	519
10δ1. από τα οποία ομοειδή	76
10ε. Συνολικός αριθμός εφέσεων	189
10στ. Κατατέθηκε υπόμνημα	97
10στ1. από τα οποία ομοειδή	14
Γ. Συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας	
10ζ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων αναστολής	57
10η. κατατέθηκε υπόμνημα	21
Δ. Συζητηθέντα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 ν. 3900/2010	
10θ. Συνολικός αριθμός ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων	21
10ι. κατατέθηκε υπόμνημα	11

ΕΝΟΤΗΤΑ 11. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις

11α. Συνολικός αριθμός παραστάσεων (Περιλαμβάνονται και οι παραστάσεις της περίπτωσης 11γ.)	1.555
11α1. από τις οποίες συνταξιοδοτικές υποθέσεις	903
11α2. από τις οποίες υποθέσεις καταλογισμού	294
11α2ι. στις οποίες ο καταλογισμός έχει χωρήσει υπέρ ΟΤΑ ή ν.π.δ.δ.	137
11α3. από τις οποίες υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου	232
11α3ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	31
11α4. από τις οποίες υποθέσεις ανακτήσεων	68
11β. κατατέθηκε υπόμνημα	319
11β1. από τα οποία ομοειδή	45
Παραστάσεις σε ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 163 ν.4700/2020	
11γ. Συνολικός αριθμός	9
11δ. κατατέθηκε υπόμνημα	6

ΕΝΟΤΗΤΑ 12. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ (ΑΚΥΡΩΤΙΚΟ)

12. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	2.336
Συζητηθείσες αιτήσεις ακύρωσης (αιτήσεις, προσφυγές, παρεμβάσεις κ.λπ.)	
12α. Συνολικός αριθμός αιτήσεων	2.274
12β. κατατέθηκε υπόμνημα	566
12β1. από τα οποία ομοειδή	74
Συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας	
12γ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων	62
12δ. κατατέθηκε υπόμνημα	37

ΕΝΟΤΗΤΑ 13. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ (ΟΥΣΙΑΣ)

13. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	2.857
Συζητηθείσες υποθέσεις	
13α. Συνολικός αριθμός υποθέσεων	2.831
13α1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	186
13α2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	497
13α3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	420
13α4. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	309
13α4i. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	161
13α5. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	509
13α6. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	693
13β. κατατέθηκε υπόμνημα	1.321
13β1. από τα οποία ομοειδή	181
Συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας	
13γ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων	26
13δ. κατατέθηκε υπόμνημα	6

ΕΝΟΤΗΤΑ 14. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (ΑΚΥΡΩΤΙΚΟ)

14. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	66
Συζητηθείσες υποθέσεις	
14α. Συνολικός αριθμός υποθέσεων	64
14β. κατατέθηκε υπόμνημα	16
14β1. από τα οποία ομοειδή	2
Συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας	
14γ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων	2
14δ. κατατέθηκε υπόμνημα	2

ΕΝΟΤΗΤΑ 15. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (ΟΥΣΙΑΣ)

15. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	12.420
Συζητηθείσες υποθέσεις	
15α. Συνολικός αριθμός υποθέσεων	12.217
15α1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	1.924
15α2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	3.098
15α3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	3.125
15α4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	2.714
15α5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	346

15β. κατατέθηκε υπόμνημα	6.246
15β1. από τα οποία ομοειδή	1.592
Συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας	
15γ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων	203
15δ. κατατέθηκε υπόμνημα	16

ΕΝΟΤΗΤΑ 16. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ

Συζητηθείσες υποθέσεις

16α. Συνολικός αριθμός παραστάσεων (περιλαμβάνονται και οι παραστάσεις της περίπτωσης 16γ)	465
16α1. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	116
16α2. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	14
16α3. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	110
16α4. από τις οποίες σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης	18
16α5. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης	20
16α6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 16α1 - 16α5)	32
16β. Κατατέθηκαν προτάσεις	333
Συζητηθέντα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 20Α ΚΠολΔ	
16γ. Συνολικός αριθμός	1
16δ. Κατατέθηκαν προτάσεις	1

ΕΝΟΤΗΤΑ 17. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ

17. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	1.681
17α. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	545
17β. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	86
17γ. από τις οποίες σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης	384
17δ. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	126
17ε. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 17α - 17δ)	199

ΕΝΟΤΗΤΑ 18. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ

18. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	9.096
Α. Πολυμελές Πρωτοδικείο	
18α. Αριθμός παραστάσεων	940
18α1. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	207
18α2. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	155
18α3. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	130
18α4. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 18α1 - 18α3)	167
Β. Μονομελές Πρωτοδικείο (τακτική διαδικασία, ειδικές διαδικασίες, εκούσια)	
18β. Αριθμός παραστάσεων	7.641
18β1. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	3.106
18β2. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	1.218
18β3. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	440
18β4. από τις οποίες σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης	1.454
18β5. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	280
18β6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 18β1 - 18β5)	433

Γ. Ασφαλιστικά μέτρα, προσωρινές διαταγές	
18γ. Αριθμός παραστάσεων	515

ΕΝΟΤΗΤΑ 19. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ

19. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	2.666
19α. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	2.604
19α1. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	1.740
19α2. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	176
19α3. από τις οποίες σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης	87
19α4. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης (κοινής και διοικητικής) και πτωχευτικών διαδικασιών	232
19α5. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 19α1 - 19α4)	121
Ασφαλιστικά μέτρα, προσωρινές διαταγές	
19β. Αριθμός παραστάσεων	62

ΕΝΟΤΗΤΕΣ 20-22: ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Α. Κακουργήματα

Σύνολο υποθέσεων που εκδικάστηκαν	435
Σύνολο υποθέσεων που εκκρεμούν	1.400
20α. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν κατ' αναίρεση	19
20α1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	6
20α1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	8
20α2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	10
20α2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	12
20α3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
20α3i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
20β. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων κατ' αναίρεση	11
20β1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	5
20β1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	2
20β2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	6
20β2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
20β3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021	0
20β3i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
20γ. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε β' βαθμό	132
20γ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών αδικημάτων	93
20γ1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	156
20γ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	25
20γ2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	130
20γ3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021	0
20γ3i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
20δ. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων στον β' βαθμό	290
20δ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών αδικημάτων	232
20δ1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	248
20δ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	33
20δ2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	99
20δ3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021	4
20δ3i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	4

20ε. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε α΄ βαθμό	284
20ε1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	253
20ε1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	461
20ε2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	22
20ε2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	93
20ε3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021	0
20ε3i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
20στ. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων στον α΄ βαθμό	1.099
20στ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	977
20στ1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	850
20στ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας / δωροδοκίας / απάτης / πλαστογραφίας / ψευδούς βεβαίωσης	59
20στ2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	109
20στ3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2021	3
20στ3i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
Β. Πλημμελήματα	
Σύνολο υποθέσεων που εκδικάστηκαν (Αυτόματο άθροισμα: 21α+21γ+21ε)	51
Σύνολο υποθέσεων που εκκρεμούν (Αυτόματο άθροισμα: 21β+21δ+21στ)	106
21α. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν κατ' αναίρεση	0
21α1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
21α2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
21α2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
21α2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
21α3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2122	0
21α3i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
21β. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων κατ' αναίρεση	0
21β1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
21β1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
21β2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
21β2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
21β3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2121	0
21β3i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
21γ. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε β΄ βαθμό	6
21γ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	2
21γ1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	3
21γ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	2
21γ2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	3
21γ3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2121	0
21γ3i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
21δ. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων στον β΄ βαθμό	8
21δ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	4
21δ1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	1
21δ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	1
21δ2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
21δ3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2121	0
21δ3i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0

21ε. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάσθηκαν σε α΄ βαθμό	45
21ε1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	14
21ε1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	13
21ε2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	5
21ε2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	10
21ε3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2121	0
21ε3i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
21στ. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων στον α΄ βαθμό	98
21στ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	59
21στ1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	30
21στ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	22
21στ2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	23
21στ3. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2121	3
21στ3i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
Γ. Υποβολή Δικογράφων - Υπομνημάτων κ.λ.π. κατά την Ποινική Διαδικασία	
22. Συνολικός αριθμός υποβληθέντων Δικογράφων - Υπομνημάτων κ.λ.π.	211

ΕΝΟΤΗΤΑ 23: ΔΙΑΙΤΗΣΙΣ | ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ (ΕΕΤΔ)

A. Διαιτησίες

23α. αριθμός διαιτησιών	37
23β. αριθμός Παραστάσεων σε διαιτησίες	29
23γ. αριθμός Δικογράφων, Υπομνημάτων κ.λ.π. που υποβλήθηκαν κατά τη διαιτητική διαδικασία	26
23δ. συνολικό διεκδικούμενο ποσό σε διαιτησίες	5.846.862.199,53 €

B. Επίλυση Τεχνικών Διαφορών

23ε. αριθμός υποθέσεων επίλυσης τεχνικών διαφορών	4
23στ. αριθμός Παραστάσεων ενώπιον της ΕΕΤΔ	0
23ζ. αριθμός Δικογράφων, Υπομνημάτων κ.λ.π. που υποβλήθηκαν κατά τη διαδικασία ΕΕΤΔ	3
23η. συνολικό διεκδικούμενο ποσό σε ΕΕΤΔ	49.757.630,00 €

ΕΝΟΤΗΤΑ 24: ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

A. Συμμετοχή σε Μονομελή ή Συλλογικά Διοικητικά Όργανα

24Αα. αριθμός μονομελών ή συλλογικών οργάνων	517
ως τακτικό μέλος	517
ως αναπληρωματικό μέλος	284
24Αβ. αριθμός συνεδριάσεων	4.414
ως τακτικό μέλος	3.960
ως αναπληρωματικό μέλος	454
24Αγ. αριθμός συζητηθεισών υποθέσεων	24.045
ως τακτικό μέλος	21.109
ως αναπληρωματικό μέλος	2.936
24Αδ. αριθμός εκδοθεισών αποφάσεων των μονομελών διοικητικών οργάνων ή υποβληθεισών εισηγήσεων προς τα	7.137
συλλογικά διοικητικά όργανα (αυτόματο άθροισμα)	0
ως τακτικό μέλος	6.596
ως αναπληρωματικό μέλος	541

B - Γ. Συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας και Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές	
24B. Συνολικός αριθμός συμμετοχών σε Ομάδες Εργασίας	42
24B1. αριθμός συνεδριάσεων	245
24Γ. Συνολικός αριθμός συμμετοχών σε Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές	37
24Γ1. αριθμός συνεδριάσεων	221

ΕΝΟΤΗΤΑ 25: ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Συμπληρώνεται ο συνολικός αριθμός των Συμβάσεων μόνον εφόσον έγινε εγγράφως επεξεργασία του κειμένου αυτών από το Γραφείο κατόπιν σχετικού αιτήματος.

25. Επεξεργασία Συμβάσεων	16
----------------------------------	-----------

ΕΝΟΤΗΤΑ 26: ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

26. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	71
--	-----------

ΕΝΟΤΗΤΑ 27: ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Δικόγραφα	
27α. Συνολικός αριθμός δικογράφων	2
27α1. από τα οποία προσφυγές	0
27α2. από τα οποία αναρέσεις	0
27α3. από τα οποία ασφαλιστικά μέτρα	0
27β. Κατατέθηκε Υπόμνημα	4
27γ. Γραπτές παρατηρήσεις σε προδικαστικά ερωτήματα	22
Παραστάσεις	
27δ. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	5

ΕΝΟΤΗΤΑ 28: ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

28α. Προσφυγές κατά αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	0
28β. Κατατέθηκε υπόμνημα (αντίκρουση, απάντηση, ανταπάντηση) και αιτιολογημένα αιτήματα	3
28γ. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	2

ΕΝΟΤΗΤΑ 29

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ, ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ	
29α. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις - Απαντήσεις και Αιτιολογημένες γνώμες	13
29α1. από τις οποίες σε εικαζόμενες παραβάσεις του ενωσιακού δικαίου	13
29α2. από τις οποίες σε υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων	0
29β. Συμμετοχή σε διμερείς και πολυμερείς συσκέψεις στην ΕΕ	8
29γ. Παρατηρήσεις-Πρόσθετες επισημάνσεις επί των σχετικών πρακτικών των συσκέψεων	4

ΕΝΟΤΗΤΑ 30: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ (άρθρο 36-40 Καν. 908/2014)

30α. Αιτήσεις συμβιβασμού	1
30β. Παραστάσεις	1

ΕΝΟΤΗΤΑ 31-33: ΕΔΔΑ και ΕΑΔ ΤΟΥ ΟΗΕ

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)	
31α. Φιλικό διακανονισμοί με πρακτικά ή πράξεις	4

31α.1. από τους οποίους υποθέσεις παραβίασης του δικαιώματος στη ζωή, απαγόρευσης των βασανιστηρίων και	1
απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρα 2 και 3 ΕΣΔΑ)	0
31α.1.i από τους οποίους υποθέσεις συνθηκών κράτησης	1
31α.1.ii από τους οποίους υποθέσεις προσφύγων	0
31α.1.iii από τους οποίους υποθέσεις υπερβολικής χρήσης βίας από κρατικά όργανα	0
31α.2. από τους οποίους υποθέσεις παραβίασης ελευθερίας έκφρασης	0
31α.3. από τους οποίους υποθέσεις χρηστής απονομής δικαιοσύνης (άρθρο 6 ΕΣΔΑ)	3
31α.4. από τους οποίους υποθέσεις προστασίας της ιδιοκτησίας (άρθρο 1 Πρωτοκόλλου 1 ΕΣΔΑ)	0
31α.5. από τους οποίους υποθέσεις παραβίασης της αρχής ne bis in idem (άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7 ΕΣΔΑ)	0
31α6. από τους οποίους ομοειδείς	0
31β. Μονομερείς δηλώσεις με πρακτικά ή πράξεις	39
31β.1. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης του δικαιώματος στη ζωή, απαγόρευσης των βασανιστηρίων και	29
απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρα 2 και 3 ΕΣΔΑ)	0
31β.1.i από τις οποίες υποθέσεις συνθηκών κράτησης	28
31β.1.ii από τις οποίες υποθέσεις προσφύγων	0
31β.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπερβολικής χρήσης βίας από κρατικά όργανα	0
31β.2. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης ελευθερίας έκφρασης	0
31β.3. από τις οποίες υποθέσεις χρηστής απονομής δικαιοσύνης (άρθρο 6 ΕΣΔΑ)	3
31β.4. από τις οποίες υποθέσεις προστασίας της ιδιοκτησίας (άρθρο 1 Πρωτοκόλλου 1 ΕΣΔΑ)	0
31β.5. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης της αρχής ne bis in idem (άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7 ΕΣΔΑ)	0
31β6. από τις οποίες ομοειδείς	0
31γ. Παρατηρήσεις και υπομνήματα επί ατομικών προσφυγών	205
31γ.1. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης του δικαιώματος στη ζωή, απαγόρευσης των βασανιστηρίων και	76
απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρα 2 και 3 ΕΣΔΑ)	0
31γ.1.i από τις οποίες υποθέσεις συνθηκών κράτησης	47
31γ.1.ii από τις οποίες υποθέσεις προσφύγων	22
31γ.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπερβολικής χρήσης βίας από κρατικά όργανα	1
31γ.2. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης ελευθερίας έκφρασης	1
31γ.3. από τις οποίες υποθέσεις χρηστής απονομής δικαιοσύνης (άρθρο 6 ΕΣΔΑ)	32
31γ.4. από τις οποίες υποθέσεις προστασίας της ιδιοκτησίας (άρθρο 1 Πρωτοκόλλου 1 ΕΣΔΑ)	19
31γ.5. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης της αρχής ne bis in idem (άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7 ΕΣΔΑ)	7
31γ.6. από τις οποίες ομοειδείς	16
31δ. Αιτήσεις παραπομπής ενώπιον του Τμήματος Ευρείας Σύλληψης	1
31δ1. κατατέθηκε υπόμνημα	0
31ε. Ασφαλιστικά μέτρα	69
31ε1. κατατέθηκε υπόμνημα	67
31ε2. εκ των οποίων ομοειδή	10
32. Παραστάσεις ενώπιον του ΕΔΔΑ	1
Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ	
33. Παρατηρήσεις	6

ΕΝΟΤΗΤΕΣ 34-74: ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΕ ΘΕΤΙΚΗ Ή ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ και ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	
34. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	36.030
Α. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΘΕΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	
Α1. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ Ή ΕΠΙΔΟΘΗΚΑΝ ΤΟ 2023	
Περιλαμβάνονται και οι εν μέρει δεκτές, εφόσον η έκβαση της δίκης μπορεί να θεωρηθεί συνολικά ικανοποιητική για τα συμφέροντα του Δημοσίου	
35. Συνολικός αριθμός αποφάσεων με θετική έκβαση για το δημόσιο το 2023	19.239
36. Του ΑΕΔ	6
37. Του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 του Συντάγματος	384
38. Του Αρείου Πάγου	115
38.1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	14
38.2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	1
38.3. από τις οποίες υποθέσεις ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	23
38.4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	7
38.5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	7
39. Του Πολιτικού Εφετείου	651
39.1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	129
39.2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	58
39.3. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	101
39.4. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	63
40. Των Πολιτικών Πρωτοδικείων	3.919
40.1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	780
40.2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	1.587
40.3. από τις οποίες υποθέσεις ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	331
40.4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	375
40.5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	159
41. Των Ειρηνοδικείων	2.110
41.1. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	1.375
41.2. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	425
41.3. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	46
41.4. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	71
42α. Του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ουσίας)	339
42α.1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	7
42α.2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	10
42α.3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	11
42α.4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	10
42α.5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	267
42α.6. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	15
42α.6ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	3
42β. Του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ακυρωτικές)	494
43α. Του Διοικητικού Εφετείου (ουσίας)	1.535
43α.1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	168
43α.2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	316
43α.3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	196
43α.4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	281
43α.5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	232

43α.6. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	163
43α.6.ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	97
43β. Του Διοικητικού Εφετείου (Ακυρωτικές)	900
44α. Του Διοικητικού Πρωτοδικείου (ουσίας)	6.212
44α.1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	1.047
44α.2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	1.936
44α.3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	1.211
44α.4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	1.506
44α.5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	81
44β. Του Διοικητικού Πρωτοδικείου (Ακυρωτικές)	19
45. Του Ελεγκτικού Συνεδρίου	2.540
45.1. από τις οποίες συνταξιοδοτικές υποθέσεις	2.234
45.2. από τις οποίες υποθέσεις καταλογισμού	139
45.2ι. στις οποίες ο καταλογισμός έχει χωρήσει υπέρ ΟΤΑ ή ν.π.δ.δ.	121
45.3. από τις οποίες υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου	137
45.3ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	100
45.4. από τις οποίες υποθέσεις ανακτήσεων	4
46. Του Γενικού Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης	0
47. Του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης	10
48. Του ΕΔΔΑ	18
48.1. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης του δικαιώματος στη ζωή, απαγόρευσης των βασανιστηρίων και απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρα 2 και 3 ΕΣΔΑ)	3
48.1.ι από τις οποίες υποθέσεις συνθηκών κράτησης	0
48.1.ii από τις οποίες υποθέσεις προσφύγων	1
48.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπερβολικής χρήσης βίας από κρατικά όργανα	3
48.2. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης ελευθερίας έκφρασης	0
48.3. από τις οποίες υποθέσεις χρηστής απονομής δικαιοσύνης (άρθρο 6 ΕΣΔΑ)	3
48.4. από τις οποίες υποθέσεις προστασίας της ιδιοκτησίας (άρθρο 1 Πρωτοκόλλου 1 ΕΣΔΑ)	4
48.5. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης της αρχής ne bis in idem (άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7 ΕΣΔΑ)	4
49. Του Ευρωπαϊκού Οργάνου Συμβιβασμού	0
50. Αποφάσεις και πράξεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Λοιπών Οργανισμών, Επιτροπών και Υπηρεσιών της Ε.Ε.	0
51. Αποφάσεις Διαιτητικών Δικαστηρίων	8
52. Αποφάσεις Ποινικών Δικαστηρίων	377
52α. ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ	322
52α.1 που εκδικάσθηκαν κατ' αναίρεση	16
52α.1.ι. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	4
52α.1.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	9
52α.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
52α.2. που εκδικάσθηκαν σε β' βαθμό	102
52α.2.ι από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	57
52α.2.ii από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	14
52α.2. iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	5
52α.3. που εκδικάσθηκαν σε α' βαθμό	204
52α.3.ι. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	169

52α.3.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	8
52α.3. iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
52β. ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ	55
52β.1. που εκδικάσθηκαν κατ' αναίρεση	2
52β.1.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
52β.1.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	2
52β.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
52β.2. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάσθηκαν σε β' βαθμό	3
52β.2.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	1
52β.2.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
52β.2.iii. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
52β.3. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάσθηκαν σε α' βαθμό	50
52β.3.i από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών αδικημάτων	13
52β.3.ii από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	5
52β.3.iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
A2. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΘΕΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	
52Α2α. Απαράδεκτο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του αντιδίκου του Δημοσίου	3.742
52Α2β. Αβάσιμο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του αντιδίκου του Δημοσίου	10.582
52Α2γ. Βάσιμο του ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του Δημοσίου	1.528
B. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟ 2023	
53. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	12.345
54. του ΑΕΔ	0
55. Του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 του Συντάγματος	2
56. του Αρείου Πάγου	119
56.1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	22
56.2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	4
56.3. από τις οποίες υποθέσεις ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	10
56.4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	4
56.5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	3
57. Του Πολιτικού Εφετείου	718
57.1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	336
57.2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	15
57.3. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	153
57.4. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	42
58. Των Πολιτικών Πρωτοδικείων	2.712
58.1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	1.294
58.2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	118
58.3. από τις οποίες υποθέσεις ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	179
58.4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	619
58.5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	137

59. Των Ειρηνοδικείων	861
59.1. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	237
59.2. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	467
59.3. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	34
59.4. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	41
60α. Του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ουσίας)	268
60α.1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	4
60α.2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	6
60α.3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	17
60α.4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	9
60α.5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	222
60α.6. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	0
60α.6ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	0
60β. Του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ακυρωτικές)	190
61α. Του Διοικητικού Εφετείου (ουσίας)	1.462
61α.1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	97
61α.2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	171
61α.3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	189
61α.4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	170
61α.5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	656
61α.6. από τις οποίες υποθέσεις δημοσίων συμβάσεων	54
61α.6ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	18
61β. Του Διοικητικού Εφετείου (ακυρωτικές)	419
62α. Του Διοικητικού Πρωτοδικείου (ουσίας)	3.151
62α.1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	648
62α.2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	661
62α.3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	755
62α.4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	472
62α.5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	254
62β. Του Διοικητικού Πρωτοδικείου (Ακυρωτικές)	12
63. Του Ελεγκτικού Συνεδρίου	2.315
63.1. από τις οποίες συνταξοδοτικές υποθέσεις	2.179
63.2. από τις οποίες υποθέσεις καταλογισμού	62
63.2ι. στις οποίες ο καταλογισμός έχει χωρήσει υπέρ ΟΤΑ ή ν.π.δ.δ.	6
63.3. από τις οποίες υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου	15
63.3ι. στις οποίες κύριος του έργου δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο	7
63.4. από τις οποίες υποθέσεις ανακτήσεων	0
64. Του Γενικού Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης	0
65. Του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης	0
66. Του ΕΔΔΑ	13
66.1. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης του δικαιώματος στη ζωή, απαγόρευσης των βασανιστηρίων και απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρα 2 και 3 ΕΣΔΑ)	10
66.1.i από τις οποίες υποθέσεις συνθηκών κράτησης	2
66.1.ii από τις οποίες υποθέσεις προσφύγων	7
66.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπερβολικής χρήσης βίας από κρατικά όργανα	0
66.2. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης ελευθερίας έκφρασης	0

66.3. από τις οποίες υποθέσεις χρηστής απονομής δικαιοσύνης (άρθρο 6 ΕΣΔΑ)	1
66.4. από τις οποίες υποθέσεις προστασίας της ιδιοκτησίας (άρθρο 1 Πρωτοκόλλου 1 ΕΣΔΑ)	1
66.5. από τις οποίες υποθέσεις παραβίασης της αρχής ne bis in idem (άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7 ΕΣΔΑ)	0
67. Του Ευρωπαϊκού Οργάνου Συμβιβασμού	1
68. Αποφάσεις και πράξεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Λοιπών Οργανισμών, Επιτροπών και Υπηρεσιών της Ε.Ε.	1
69. Αποφάσεις Διαιτητικών Δικαστηρίων	2
70. Αποφάσεις Ποινικών Δικαστηρίων	137
70α. ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ	115
70α.1 που εκδικάστηκαν κατ' αναίρεση	1
70α.1.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
70α.1.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	1
70α.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
70α.2. που εκδικάστηκαν σε β' βαθμό	29
70α.2.i από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών αδικημάτων	19
70α.2.ii από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	5
70α.2. iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
70α.3. που εκδικάστηκαν σε α' βαθμό	85
70α.3.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	65
70α.3.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	11
70α.3. iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
70β. ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ	22
70β.1. που εκδικάστηκαν κατ' αναίρεση	1
70β.1.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
70β.1.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
70β.1.iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
70β.2. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε β' βαθμό	2
70β.2.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
70β.2.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	1
70β.2.iii. από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0
70β.3. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε α' βαθμό	19
70β.3.i από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	2
70β.3.ii από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	1
70β.3.iii από τις οποίες υποθέσεις υπεράσπισης κατ' άρθρο 4 παρ.4 του ν.4831/2022	0

Β1. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΠΟΥ ΕΠΙΔΟΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟ 2023

71. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	8.658
71α. Αποφάσεις κατά των οποίων ασκήθηκε ένδικο μέσο	2.052
71β. Αποφάσεις κατά των οποίων δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο κατόπιν της έκδοσης Πρακτικού Τριμελούς Επιτροπής/ Πράξης/Επισημειωματικής Πράξης	5.661
71γ. Αποφάσεις κατά των οποίων δεν χωρούσε ενέργεια	0
71δ. Αποφάσεις κατά των οποίων δεν έγινε ενέργεια εντός του 2023	536
	409

Β2. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΤΟ 2023

(ΠΛΗΝ ΕΠΙΔΟΘΕΙΣΩΝ)

72. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	3.687
72α. Αποφάσεις κατά των οποίων ασκήθηκε ένδικο μέσο	502
72β. Αποφάσεις κατά των οποίων δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο κατόπιν της έκδοσης Πρακτικού Τριμελούς Επιτροπής/ Πράξης/Επισημειωματικής Πράξης	643
72γ. Αποφάσεις κατά των οποίων δεν χωρούσε ενέργεια	0
72δ. Αποφάσεις κατά των οποίων δεν έγινε ενέργεια εντός του 2023	706
	1.836

Β3. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟ 2023

73α. Ακύρωση λόγω παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας	286
73β. Ακύρωση λόγω παράβασης νόμου	540
73γ. Απαράδεκτο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του Δημοσίου	232
73δ. Αβάσιμο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του Δημοσίου	1.442
73ε. Βάσιμο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του αντιδίκου του Δημοσίου	4.594
73στ. Έλλειψη στοιχείων από τη Διοίκηση	100
73ζ. Αντίθεση με πάγια νομολογία Ανωτάτων Δικαστηρίων	2.419
73η. Πλημμέλειες του εθνικού συστήματος ελέγχου	18
73θ. Ενισχύσεις μη συμβατές ή δαπάνες αποκλειόμενες από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1
73ι. Επαναλαμβανόμενες - συνήθεις παραβάσεις της ΕΣΔΑ. Μη συμμόρφωση με πάγια νομολογία του ΕΔΔΑ	3

Γ. ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

74. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	4.446
74α. από τις οποίες αναβλητικές	2.753
74β. από τις οποίες παραπεμπτικές	784
74γ. από τις οποίες καταργητικές	936

ΕΝΟΤΗΤΑ 75: ΕΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΡΟΔΗΛΩΣ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΩΝ ή ΑΒΑΣΙΜΩΝ ΕΝΔΙΚΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ή ΜΕΣΩΝ

Η καταγραφή στο πεδίο είναι ανεξάρτητη από την παραπάνω καταχώριση του συνόλου των αποφάσεων με θετική/αρνητική έκβαση κλπ

75. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	0
75α. υποβληθέντα από τους αντιδίκους αιτήματα συζήτησης της υπόθεσης στο ακροατήριο	21
75β. υποβληθέντα από το Δημόσιο αιτήματα συζήτησης της υπόθεσης στο ακροατήριο	0

ΕΝΟΤΗΤΑ 76: ΕΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩ ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΡΟΔΗΛΩΣ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΩΝ ή ΑΒΑΣΙΜΩΝ ΕΝΔΙΚΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ή ΜΕΣΩΝ

Η καταγραφή στο πεδίο είναι ανεξάρτητη από την παραπάνω καταχώριση του συνόλου των αποφάσεων με θετική/αρνητική έκβαση κλπ

76. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	0
76α. υποβληθέντα από τους αντιδίκους αιτήματα συζήτησης της υπόθεσης στο ακροατήριο	0
76β. υποβληθέντα από το Δημόσιο αιτήματα συζήτησης της υπόθεσης στο ακροατήριο	0

ΕΝΟΤΗΤΑ 77 - 81: ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΕΥΛΟΓΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΔΙΚΗΣ

Η καταγραφή στο πεδίο είναι ανεξάρτητη από την παραπάνω καταχώριση του συνόλου των αποφάσεων με θετική/αρνητική έκβαση κλπ

Σύνολο αιτήσεων	186
77. Σύνολο αιτήσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας	14
77α. από τις οποίες έγιναν δεκτές	4
77α1. συνολικό ποσό που επιδικάστηκε σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου	10.000,00 €
77β. από τις οποίες απορρίφθηκαν	4
77γ. από τις οποίες εκκρεμούν	2
78. Σύνολο αιτήσεων ενώπιον του Αρείου Πάγου	2
78α. από τις οποίες έγιναν δεκτές	0
78α1. συνολικό ποσό που επιδικάστηκε σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου	0,00 €
78β. από τις οποίες απορρίφθηκαν	2
78γ. από τις οποίες εκκρεμούν	0
79. Σύνολο αιτήσεων ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου	123
79α. από τις οποίες έγιναν δεκτές	117
79α1. συνολικό ποσό που επιδικάστηκε σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου	301.380,00 €
79β. από τις οποίες απορρίφθηκαν	5
79γ. από τις οποίες εκκρεμούν	0
80. Σύνολο αιτήσεων ενώπιον των λοιπών Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων	25
80α. από τις οποίες έγιναν δεκτές	10
80α1. συνολικό ποσό που επιδικάστηκε σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου	55.000,00 €
80β. από τις οποίες απορρίφθηκαν	5
80γ. από τις οποίες εκκρεμούν	10
81. Σύνολο αιτήσεων ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων	22
81α. από τις οποίες έγιναν δεκτές	12
81α1. συνολικό ποσό που επιδικάστηκε σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου	15.000,00 €
81β. από τις οποίες απορρίφθηκαν	2
81γ. από τις οποίες εκκρεμούν	8

ΕΝΟΤΗΤΑ 82 - 85: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

(Τα στοιχεία θα δηλωθούν από τον Προϊστάμενο του Γραφείου όπως προκύπτουν από τα στοιχεία της Γραμματείας)

82. Συνολικός Αριθμός εγγράφων	766.988
82α. αριθμός Εισερχομένων Εγγράφων	493.412
82β. αριθμός Εξερχομένων Εγγράφων	273.576
ΝΕΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	
83. Αριθμός νέων υποθέσεων	54.949
84. Αριθμός νέων ερωτημάτων	322

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ενότητα 1: Δικόγραφα		ΓΕΝ.ΣΥΝ.
Στα δικόγραφα δεν θα αναφερθούν απλές διαδικαστικές πράξεις (π.χ. κλήσεις για συζήτηση μταιωθείσας αγωγής κλπ.)		
1. Συνολικός αριθμός εγγράφων		740
Αναιρέσεις		
1α. Συνολικός αριθμός αναιρέσεων		21
1α1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)		11
1α2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου		1
1α3. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)		3
1α4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης		0
1α5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών		0
1α6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 1α1, 1α2, 1α3, 1α4 και 1α5)		5
Εφέσεις		
1β. Συνολικός αριθμός εφέσεων		187
1β1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)		80
1β2. από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου		3
1β3. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)		62
1β4. από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης		20
1β5. από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών		3
1β6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 1β1, 1β2, 1β3, 1β4 και 1β5)		19
Αγωγές		
1γ. Συνολικός αριθμός αγωγών		310
1γ1. από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Αγωγές Κτηματολογίου)		267
Ανακοπές		
1δ. Συνολικός αριθμός ανακοπών		165
1δ1. από τις οποίες ανακοπές κατά πινάκων κατάταξης		119
1δ2. από τις οποίες ανακοπές κατά πράξεων εκτέλεσης		46
Λοιπά ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα		
(αιτήσεις, προσφυγές, παρεμβάσεις κ.λπ.)		
1ε. Συνολικός αριθμός λοιπών ένδικων		57
Ενότητα 2: Παραστάσεις στο Διοικητικό Πρωτοδικείο		
Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις.		
2 Συνολικός αριθμός παραστάσεων		11
Συζητηθείσες υποθέσεις		
2α. Συνολικός αριθμός υποθέσεων		10
2α1. από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών		3
2α2. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων		4
2α3. από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης		0
2α4. από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ'άρθρο 105 ΕισΔΝΑΚ)		1
2α5. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές		1
2β. κατατέθηκε υπόμνημα		4
Συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής και αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας		
2γ. Συνολικός αριθμός αιτήσεων		1
2δ. κατατέθηκε υπόμνημα		0

Ενότητα 3: Παραστάσεις στο Πρωτοδικείο

Στις παραστάσεις συμπεριλαμβάνονται και οι καταθέσεις προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 237 παρ. 1 ΚΠολΔ.

Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις.

3. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	1657
Πολυμελές	
3α. Αριθμός παραστάσεων	114
3α1. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	41
3α2. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	8
3α3. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	21
3α4. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 3α1, 3α2 και 3α3)	43
Μονομελές (τακτική διαδικασία, ειδικές διαδικασίες, εκούσια)	
3β. Αριθμός παραστάσεων	1448
3β1. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	916
3β2. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	15
3β3. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	141
3β4. από τις οποίες σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης	119
3β5. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	16
3β6. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 3β1, 3β2, 3β3, 3β4 και 3β5)	178
Ασφαλιστικά μέτρα, προσωρινές διαταγές	
3γ. Αριθμός παραστάσεων	95

Ενότητα 4: Παραστάσεις στο Ειρηνοδικείο

Στις παραστάσεις συμπεριλαμβάνονται και οι καταθέσεις προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 237 παρ. 1 ΚΠολΔ.

Δεν θα υπολογισθούν οι παραστάσεις σε αναβληθείσες υποθέσεις.

4. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	90
4α. Συνολικός αριθμός παραστάσεων	83
4α1. από τις οποίες σε υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	3
4α2. από τις οποίες σε υποθέσεις του ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	22
4α3. από τις οποίες σε υποθέσεις πινάκων κατάταξης	14
4α4. από τις οποίες σε υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	14
4α5. από τις οποίες ομοειδείς (πλην των ανωτέρω περιπτώσεων 4α1, 4α2, 4α3 και 4α4)	30
Ασφαλιστικά μέτρα, προσωρινές διαταγές	
4β. Αριθμός παραστάσεων	7

Ενότητα 5: Ποινικές Υποθέσεις**A. Πλημμελήματα**

Σύνολο υποθέσεων που εκδικάστηκαν	0
Σύνολο υποθέσεων που εκκρεμούν	2
5α. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε β' βαθμό	0
5α1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
5α1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
5α2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
5α2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
5β. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων στον β' βαθμό	0
5β1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
5β1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
5β2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
5β2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	0
5γ. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε α' βαθμό	0
5γ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
5γ1i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
5γ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
5γ2i. αριθμός συνεδριάσεων σε αυτές	0
5δ. Αριθμός εκκρεμών υποθέσεων στον α' βαθμό	2
5δ1. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	1
5δ1i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	1
5δ2. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	1
5δ2i. αριθμός παραστάσεων σε αυτές	1
B. Υποβολή Δικογράφων - Υπομνημάτων κ.λπ. κατά την Ποινική Διαδικασία	
Συνολικός αριθμός υποβληθέντων Δικογράφων - Υπομνημάτων κ.λπ.	11

Ενότητα 6: Αποφάσεις με Θετική ή Αρνητική Έκβαση για το Δημόσιο και λοιπές περιπτώσεις

Αριθμός αποφάσεων που εκδόθηκαν το 2023

6. Συνολικός αριθμός αποφάσεων

1010

Α. Αποφάσεις με θετική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

Περιλαμβάνονται και οι εν μέρει δεκτές, εφόσον η έκβαση της δίκης μπορεί να θεωρηθεί συνολικά ικανοποιητική για τα συμφέροντα του Δημοσίου

6Α. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	328
6Α1. των Πολιτικών Πρωτοδικείων	264
6Α1.i από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	77
6Α1.ii από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	8
6Α1.iii από τις οποίες επί υποθέσεων ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	56
6Α1.iv από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	46
6Α1.v από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	36
6Α2. των Ειρηνοδικείων	47
6Α2.i από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	3
6Α2.ii από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	8
6Α2.iii από τις οποίες επί υποθέσεων ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	12
6Α2.iv από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	7
6Α2.v από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	11
6Α3. των Διοικητικών Πρωτοδικείων	17
6Α3.i από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	13
6Α3.ii από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	2
6Α3.iii από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	0
6Α3.iv από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	2
6Α3.v από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	0
6Α4. Αποφάσεις Ποινικών Δικαστηρίων	
ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ	0
6.Α4.1. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε β' βαθμό	0
6.Α4.1.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
6.Α4.1.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
6Α4.2. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε α' βαθμό	0
6Α4.2.i από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών αδικημάτων	0
6Α4.2.ii από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
6Α5. Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο	
6Α5.i Απαράδεκτο ενδίκου μέσου ή βοήθηματος του αντιδίκου του Δημοσίου	38
6Α5.ii Αβάσιμο ενδίκου μέσου ή βοήθηματος του αντιδίκου του Δημοσίου	89
6Α5.iii Βάσιμο του ενδίκου μέσου ή βοήθηματος του Δημοσίου	30

Β. Αποφάσεις με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο το 2023

Περιλαμβάνονται και οι εν μέρει δεκτές, εφόσον η έκβαση της δίκης μπορεί να θεωρηθεί συνολικά ικανοποιητική για τα συμφέροντα του Δημοσίου

6B. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	621
6B1. των Πολιτικών Πρωτοδικείων	595
6B.1.i από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	442
6B.1.ii από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	4
6B.1.iii από τις οποίες επί υποθέσεων ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	22
6B.1.iv από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	47
6B1.v από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	16
6B2. των Ειρηνοδικείων	23
6B.2.i από τις οποίες υποθέσεις του ν. 2664/1998 (Κτηματολογίου)	1
6B.2.ii από τις οποίες υποθέσεις δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	5
6B.2.iii από τις οποίες επί υποθέσεων ν. 3869/2010 (Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα)	10
6B.2.iv από τις οποίες υποθέσεις πινάκων κατάταξης	1
6B2.v από τις οποίες υποθέσεις εκτέλεσης και πτωχευτικών διαδικασιών	2
6B3. των Διοικητικών Πρωτοδικείων	3
6B.3.i από τις οποίες υποθέσεις μισθολογικών αγωγών	0
6B.3.ii από τις οποίες υποθέσεις διοικητικών προστίμων	2
6B.3.iii από τις οποίες υποθέσεις διοικητικής εκτέλεσης	0
6B.3.iv από τις οποίες υποθέσεις αποζημιωτικές (κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ)	1
6B3.v από τις οποίες υποθέσεις φορολογικές και τελωνειακές	0
6B4. Αποφάσεις Ποινικών Δικαστηρίων	0
ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ	0
6B.4.1. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε β' βαθμό	0
6B.4.1.i. από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων	0
6B.4.1.ii. από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
6B.4.2. Αριθμός υποθέσεων που εκδικάστηκαν σε α' βαθμό	0
6B.4.2.i από τις οποίες υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών αδικημάτων	0
6B.4.2.ii από τις οποίες υποθέσεις απιστίας/δωροδοκίας/απάτης/πλαστογραφίας/ψευδούς βεβαίωσης	0
6B5. Ενδεικτικές αιτίες έκδοσης αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο το 2023	
6B5.i Ακύρωση λόγω παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας	5
6B5.ii Ακύρωση λόγω παράβασης νόμου	0
6B5.iii Απαράδεκτο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του Δημοσίου	6
6B5.iv Αβάσιμο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του Δημοσίου	117
6B5.v Βάσιμο ενδίκου μέσου ή βοηθήματος του αντιδίκου του Δημοσίου	357
6B5.vi Έλλειψη στοιχείων από τη Διοίκηση	20
6B5.vii Αντίθεση με πάγια νομολογία Ανωτάτων Δικαστηρίων	2

Γ. Αριθμός αποφάσεων λοιπών περιπτώσεων

6Γ. Συνολικός αριθμός αποφάσεων	61
6Γ.1 από τις οποίες αναβλητικές	51
6Γ.2 από τις οποίες παραπεμπτικές	8
6Γ.3 από τις οποίες καταργητικές	2

4.2.

Δραστηριότητα Προέδρου του ΝΣΚ ως Agent της Ελληνικής Δημοκρατίας

Η δραστηριότητα της Προέδρου του ΝΣΚ ως Agent της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά το έτος 2023, με την υποστήριξη του Σχηματισμού Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων Αλλοδαπής της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ και ήδη του, προβλεπόμενου στο άρθρο 16 παρ.1 περ.ζ του ν.4831/2021, Θεματικού Σχηματισμού υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ήταν η ακόλουθη:

- ▶ Περιορισμός των εκκρεμών προς εκτέλεση αποφάσεων σε 67, μετά τη λήψη εκ μέρους των Εθνικών Αρχών επαρκών ατομικών και γενικών μέτρων συμμόρφωσης με τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ τις οποίες έθεσε υπόψη τους ο Agent.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης αποφάσισε τη λήξη της επιτήρησης εκτέλεσης 35 αποφάσεων του ΕΔΔΑ, οι οποίες αποτελούσαν μέρος ευρύτερων κατηγοριών υποθέσεων υπό επιτήρηση εκτέλεσης, και αφορούσαν ιδίως, στις ακόλουθες παραβιάσεις:

- μη εκτέλεση αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων σε υποθέσεις α) άρσης ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων, β) ρύθμισης επικοινωνίας γονέως με τέκνο και γ) συνθήκες κράτησης σε αστυνομικό τμήμα
- συνθήκες διαβίωσης ασυνόδευτου ανηλίκου
- διάκριση σε βάρος μέλους της μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης, λόγω υποχρεωτικής εφαρμογής του ισλαμικού νόμου (Σαρία) σε αστική υπόθεση
- παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή κρατουμένου, λόγω επιβολής πειθαρχικής ποινής για άρνηση διενέργειας σωματικού ελέγχου
- μη πρόσβαση σε δικαστήριο, λόγω τυπολατρικής ερμηνείας των προϋποθέσεων παραδεκτού αίτησης για καταβολή αποζημίωσης λόγω μη νόμιμης κράτησης
- παραβίαση περιουσιακού δικαιώματος, λόγω αιτιολογίας δικαστικής απόφασης επί αίτησης καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης σε απαλλοτρίωση σχετικά με τον κρίσιμο χρόνο εκτίμησης της αξίας του ακινήτου.

- ▶ Σύνταξη και αποστολή εγγράφων διάχυσης αποφάσεων του ΕΔΔΑ σε 11 υποθέσεις. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν στις ακόλουθες παραβιάσεις:

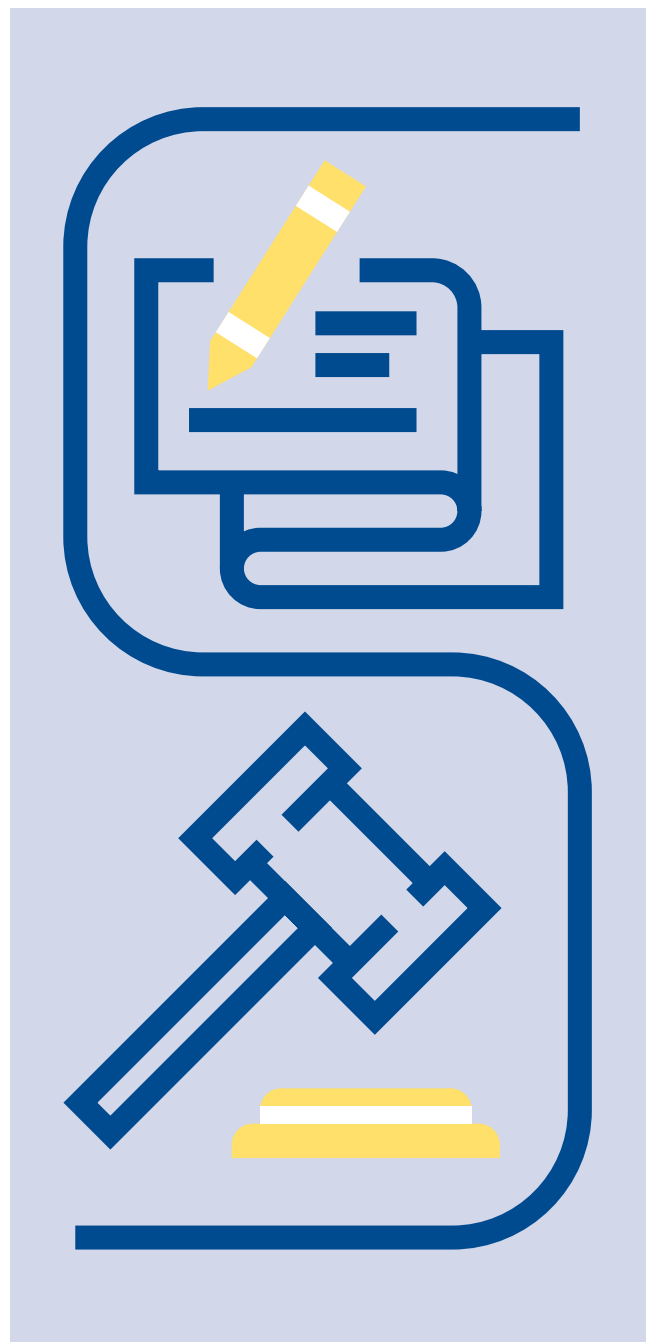
- παραβίαση: α) του άρθρου 2 (δικαίωμα στη ζωή) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (εφεξής η Σύμβαση ή ΕΣΔΑ), ως προς όλους τους προσφεύγοντες, τόσο κατά το διαδικαστικό σκέλος (ελλιπής και μη αποτελεσματική ποινική διερεύνηση των συνθηκών του ναυαγίου πλοιαρίου στο οποίο επέβαιναν πολίτες τρίτων χωρών, μερικοί από τους οποίους πνίγηκαν), όσο και κατά το ουσιαστικό του σκέλος (παράλειψη διενέργειας των θετικών ενεργειών που απορρέουν από το εν λόγω άρθρο με σκοπό την προστασία της ζωής των επιβαινόντων στο παραπάνω πλοιαίο) και β) του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), ως προς τους διασωθέντες προσφεύγοντες με αριθμούς 1 έως 9, 12, 13 και 16, λόγω μη δικαιολόγησης της σκοπιμότητας του σωματικού ελέγχου στον οποίο υποβλήθηκαν αυτοί, καθώς και εξαιτίας των συνθηκών υπό τις οποίες ο εν λόγω σωματικός έλεγχος διενεργήθηκε
- παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή (άρθρο 8 της ΕΣΔΑ) λόγω μη επαρκούς αιτιολόγησης αποφάσεων, με τις οποίες απορρίφθηκαν αιτήσεις κρατουμένου για χορήγηση έκτακτης άδειας, ώστε να επισκεφθεί την νοσηλευόμενη μητέρα του και, στη συνέχεια, να παραστεί στην κηδεία της και β) της έλλειψης εθνικού ενδίκου βοηθήματος για την αμφισβήτηση της νομιμότητας των εν λόγω αποφάσεων (άρθρο 13 της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 8)
- παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (εφεξής η Σύμβαση ή ΕΣΔΑ), λόγω της μη ενδελεχούς ποινικής διερεύνησης των ισχυρισμών του προσφεύγοντος ότι παραδόθηκε από τις Ελληνικές Αρχές στις Τουρκικές Αρχές
- παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ) λόγω μη εκτέλεσης ή καθυστερημένης εκτέλεσης αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων
- παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας (άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ) από δημόσιες δηλώσεις κρατικού αξιωματούχου σχετικά με την ενοχή της προσφεύγουσας
- παραβίαση της αρχής ne bis in idem (άρθρο 4 του 7ου Πρωτοκόλλου), λόγω επιβολής διπλής κύρωσης για την ίδια πράξη, ήτοι επιβολή προστίμων για κατασκευή και διατήρηση αυθαίρετου κτίσματος και καταδίκη από ποινικό δικαστήριο για τις ίδιες πράξεις
- παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ), λόγω σιωπηρής απόρριψης αιτήματος του προσφεύγοντος για υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (μη πρόσβαση σε δικαστήριο, άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ), λόγω μη συμβατής με την ΕΣΔΑ ερμηνείας των προϋποθέσεων παραδεκτού (χρόνος έναρξης προθεσμίας για άσκηση αίτησης αναίρεσης σε ποινική δίκη)
- παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (μη πρόσβαση σε δικαστήριο, άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ), λόγω τυπολατρικής ερμηνείας των προϋποθέσεων παραδεκτού των αιτήσεων του προσφεύγοντος με αίτημα τη χορήγηση αποζημίωσης, λόγω κράτησης μετέπειτα αθωωθέντος
- παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (μη πρόσβαση σε δικαστήριο, άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ), λόγω άρνησης άρσης βουλευτικής ασυλίας σε υπόθεση δυσφήμισης.

Μετά από διάχυση αποφάσεων του ΕΔΔΑ εκδόθηκαν, στο πλαίσιο λήψης γενικών μέτρων συμμόρφωσης κατά το έτος 2023 εκδόθηκαν από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου 3 Εγκύκλιοι (1/2023, 11/2023 και 18/2023).

- ▶ Σύνταξη και αποστολή «Σχεδίων Δράσης» και «Αναφορών Δράσης» σε 14 υποθέσεις ή ομάδες υποθέσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται:
  - 9 από τις προαναφερόμενες υποθέσεις για τις οποίες έγινε διάχυση αποφάσεων
  - 1 υπόθεση που αφορά σε παραβίαση του δικαιώματος στην οικογενειακή ζωή, σε συνδυασμό με παραβίαση του άρθρου 14 (απαγόρευση διακρίσεων) λόγω μη συμπερίληψης των ομόφυλων προσώπων στο σύμφωνο συμβίωσης που θεσπίστηκε με το ν.3719/2008
  - 1 υπόθεση που αφορά στις συνθήκες κράτησης σε χώρο της Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης
  - 1 υπόθεση που αφορά σε παραβίαση περιουσιακού δικαιώματος και δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, λόγω απόρριψης αιτήματος που υποβλήθηκε κατά τη διαδικασία απαλλοτριώσεων
  - 1 υπόθεση που αφορά σε παραβίαση του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης
  - 1 υπόθεση που αφορά σε παραβίαση λόγω διάκρισης σε βάρος μέλους της μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης, εξαιτίας της υποχρεωτικής εφαρμογής του ισλαμικού νόμου (Σαρία) σε αστική υπόθεση.
- ▶ Σύνταξη 3 «Ανακοινώσεων» (Communications) για τη συζήτηση των ομάδων υποθέσεων, με αντικείμενο α) τη μη εκτέλεση αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων, β) περιστατικά αυθαίρετης συμπεριφοράς των σωμάτων ασφαλείας και γ) τις συνθήκες διαβίωσης αιτούντων άσυλο, με τις οποίες οι ελληνικές αρχές, αφενός απαντούσαν σε ερωτήματα που είχαν τεθεί από την Επιτροπή, κατά την προηγούμενη συνεδρίαση της, και αφετέρου εξέθεταν τα ληφθέντα μέτρα, προς συμμόρφωση με τις σχετικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ.
- ▶ Σύνταξη και αποστολή απαντήσεων σε αναφορές (Communications του Κανόνα 9.2 του Κανονισμού της Επιτροπής Υπουργών) προσφευγόντων προς την Επιτροπή Υπουργών σε υποθέσεις συνθηκών κράτησης σε καταστήματα κράτησης.

- ▶ Σύνταξη και αποστολή 5 εγγράφων παροχής απόψεων προς τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία Στρασβούργου, οι οποίες αφορούσαν σε παρατηρήσεις και σχόλια επί σχεδίων Σημειώσεων και Αποφάσεων που είχαν συνταχθεί από τη Γραμματεία της Επιτροπής Υπουργών και προωθηθεί στην Επιτροπή, προς συζήτηση και λήψη απόφασης (ομάδα υποθέσεων με αντικείμενο παραβίαση του δικαιώματος του «συνεταιρίζεσθαι» και ζητήματα τροποποίησης των κανόνων λειτουργίας της Επιτροπής Υπουργών).
- ▶ Ενημέρωση της Υπηρεσίας Εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ σχετικά με την καταβολή σε δικαιούχους (προσφεύγοντες και εκπροσώπους τους) επιδικασθέντων ποσών δίκαιης ικανοποίησης που ανήλθαν συνολικά σε 3.785.189,87 ευρώ.

4.3. Γραφείο Επιθεώρησης

Κατά το έτος 2023, από το Γραφείο Επιθεώρησης ΝΣΚ αξιολογήθηκαν 16 Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ και επιθεωρήθηκαν συνολικά 78 λειτουργοί του, σύμφωνα με τα άρθρα 76-79 του ν.4831/2021, το άρθρο δεύτερο της απόφασης Προέδρου ΝΣΚ, με αριθμό 64/2020, και την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμό 563/2019, κατά το μέρος που εξακολουθεί να ισχύει.

Ειδικότερα, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2023, αξιολογήθηκαν 9 Υπηρεσιακές Μονάδες ΝΣΚ, επιθεωρήθηκαν 46 λειτουργοί ΝΣΚ (11 Πάρεδροι, 4 Δικαστικοί Πληρεξούσιοι Α', 18 Δικαστικοί Πληρεξούσιοι και 13 Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι), συντάχθηκαν δε ισάριθμες εκθέσεις αξιολόγησης και επιθεώρησης. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους 2023 αξιολογήθηκαν 7 Υπηρεσιακές Μονάδες ΝΣΚ και επιθεωρήθηκαν 32 λειτουργοί του (5 Πάρεδροι, 16 Δικαστικοί Πληρεξούσιοι Α' και 11 Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι), συντάχθηκαν δε ισάριθμες εκθέσεις αξιολόγησης και επιθεώρησης.

Συμπερασματικά, από τις ως άνω εκθέσεις επιθεώρησης των λειτουργών του ΝΣΚ, που διενεργήθηκαν κατά το έτος 2023, προέκυψε ότι αυτοί ανταποκρίθηκαν στις απαιτήσεις της ορθής διαχείρισης των υποθέσεων που τους ανατέθηκαν.

Όσον αφορά στις αξιολογήσεις των ανωτέρω Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ που διενεργήθηκαν κατά το ίδιο έτος, προέκυψε, καταρχάς, η εύρυθμη λειτουργία όλων των αξιολογηθέντων Γραφείων Νομικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα, από την επιτόπια επίσκεψη των Επιθεωρητών, σε συνδυασμό και με τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη τους από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ, διαπιστώθηκε ότι το έργο στις Μονάδες αυτές διεξήχθη ομαλά, χωρίς ουσιαστικά προβλήματα και χωρίς ιδιαίτερες εκκρεμότητες.

Η στελέχωση των Γραφείων κρίθηκε ικανοποιητική σε όλους τους βαθμούς, πλην όμως σε μερικές περιπτώσεις επισημάνθηκε ότι χρήζει ενίσχυσης στον βαθμό του Δικαστικού Πληρεξουσίου. Ήδη, μετά την ολοκλήρωση του διενεργηθέντος Διαγωνισμού και την πλήρωση 41 κενών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων, κατέστη δυνατή η κάλυψη των υφιστάμενων κατά τον χρόνο σύνταξης των σχετικών εκθέσεων κενών.

Περαιτέρω, διαπιστώθηκε ότι οι Προϊστάμενοι μεριμνούν για την άρτια οργάνωση των Γραφείων και την εύρυθμη λειτουργία τους, καθώς και για την ορθολογική κατανομή των υποθέσεων στους υπηρετούντες, σχετικά δε παράπονα δεν διατυπώθηκαν από τους υφιστάμενους τους. Επίσης, στα Γραφεία επικρατεί κλίμα σύμπτωσης και συνεργασίας και δεν διαπιστώθηκε δυσαρμονία μεταξύ των υπηρετούντων σε κάποιο Γραφείο.

Σύμφωνα δε με τις σχετικές εκθέσεις οι στεγαστικές και λοιπές ανάγκες (επίπλωση, θέρμανση, ψύξη) των Γραφείων καλύπτονται, κατά κανόνα, ικανοποιητικά. Ως προς τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό, διαπιστώθηκε ότι, ενώ έχει εκσυγχρονισθεί σε μεγάλη έκταση, χρειάζονται περαιτέρω ενέργειες για την ολοκλήρωση της αναβάθμισής του, την αναβάθμιση της ταχύτητας της διαδικτυακής σύνδεσης, την υποστήριξη του ΟΠΣ του ΝΣΚ, της ψηφιακής υπογραφής και των τηλεδιασκέψεων καθώς και αντικατάσταση παλαιωμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, εκτυπωτών και φωτοτυπικών μηχανημάτων.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες εγκατάστασης, στέγασης και λειτουργίας των Γραφείων Νομικού Συμβουλίου και των Ειδικών Γραφείων Νομικού Συμβουλίου βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των αντίστοιχων Υπουργείων σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 29 του ν.4831/2021 και, ως εκ τούτου, οι αρμόδιες υπηρεσίες των τελευταίων θα πρέπει να ικανοποιούν τα σχετικά αιτήματα των Προϊσταμένων των Γραφείων, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία τους. Το ίδιο ισχύει και για τις δαπάνες για την προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών εκτυπωτών και εικονοποιητών, τη συντήρηση, καθώς και την προμήθεια των ανταλλακτικών του εξοπλισμού αυτού έως 30-09-2024, μετά τη μετάθεση της έναρξης εφαρμογής της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 29 του ν.4831/2021, αρχικώς με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με αριθμό 542/2022 (Β' 5601) και στη συνέχεια με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό 164669 ΕΞ 2023 (Β' 6473).

4.4. Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων

Προκειμένου να συνεχισθεί και κατά το έτος 2023 η άσκηση καθηκόντων Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων του ΝΣΚ από ανεξάρτητο πρόσωπο, συνομολογήθηκαν, με τήρηση της προβλεπόμενης στο νόμο διαδικασίας, οι με αριθμό 75722/03-05-2023 και 161180/13-11-2023 Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης για την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων - ΓΚΠΔ και του ν.4624/2019 και τη συμμόρφωση του ΝΣΚ με τις απαιτήσεις τους, καθώς και την άσκηση καθηκόντων Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων, εξάμηνης και ετήσιας διάρκειας αντίστοιχα. Δυνάμει των παραπάνω συμβάσεων ανατέθηκε η παροχή υπηρεσιών Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΥΠΔ- Data Protection Regulation DPO) αρχικά στην εταιρεία με την επωνυμία «ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΕΠΕ» και δ.τ.: «Advanced Quality Services (AQS) Ltd» (μέχρι τις 03-11-2023) και εν συνεχεία στην εταιρεία με την επωνυμία «ΝΙΚΟΛΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΧΑΡΑ ΖΕΡΒΑ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - NK Law Firm».

Οι επικεφαλής και τα μέλη του Αυτοτελούς Γραφείου Προστασίας Δεδομένων προέβησαν κατά το έτος 2023, στο πλαίσιο και των προαναφερθεισών Συμβάσεων, στις ακόλουθες ενέργειες:

- Συνεχή ανάλυση της κατάστασης ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων που διαχειρίζεται το ΝΣΚ και αξιολόγηση των υφιστάμενων πρακτικών, των γραπτών πολιτικών και διαδικασιών, των πληροφοριακών συστημάτων και δικτυακών υποδομών και κάθε στοιχείου που επηρεάζει την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων σε όλες τις δραστηριότητες και τις Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ.
- Υποστήριξη Στελεχών ΝΣΚ σε θέματα διαχείρισης Προσωπικών Δεδομένων.
- Καθορισμό και υλοποίηση ενεργειών του μηχανισμού cookies της ιστοσελίδας του ΝΣΚ.
- Πραγματοποίηση ελέγχου Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (IT Audit), βάσει των προτύπων ISO 27001 & 27701 στις 25-07-2023, σε συνεργασία με τα στελέχη του Τμήματος Διαχείρισης των Ηλεκτρονικών Συστημάτων και αποστολή προτύπων Πολιτικών Ασφαλείας προς έλεγχο και οριστικοποίηση.
- Σύνταξη Οριζόντιων Μέτρων Συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ ως κάτωθι:

Διαδικασίες

- Εκτίμηση Αντικτύπου - Διαχείριση και Αντιμετώπιση Κινδύνων
- Διαδικασία Διαχείρισης Περιστατικών (επιχειρησιακή συνέχεια)
- Αναφορά & Διαχείριση Περιστατικών Ασφαλείας
- Διαχείριση Αλλαγών
- Διαχείριση Αιτημάτων
- Διαδικασία Ασφαλούς Καταστροφής Δεδομένων

Πολιτικές

- Διαχείριση Ασφάλειας σε Συμφωνίες με Τρίτους
- Πολιτική Φυσικής Ασφάλειας Χώρων - Φυσικής Πρόσβασης
- Πολιτική Επικοινωνίας με τις Αρχές
- Εκπαίδευση Προσωπικού
- Πολιτική Διαχείρισης Προσωπικών Δεδομένων του Προσωπικού κατά τις Μετακινήσεις του
- Πολιτική Ασφαλούς Καταστροφής Δεδομένων

Έντυπα

- Πρόσθεμα σύμβασης με τους εργαζόμενους του ΝΣΚ
- Πρόσθεμα σύμβασης με εκτελούντες την επεξεργασία
- Ενημερωτικό Κείμενο για την φόρμα αιτήσεων που υποβάλλει οποιοσδήποτε προς το ΝΣΚ.
- Έντυπο Ενημέρωσης & Συγκατάθεσης.
- Ανασκόπηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για το χαρακτηρισμό των αρχείων του ΝΣΚ με σκοπό την γνωμοδότηση επί της διαδικασίας διαχείρισης, οργάνωσης, φύλαξης και εκκαθάρισής τους και τον καθορισμό διαδικασίας και ενεργειών υλοποίησης.

- Επιτόπια αυτοψία εγκατάστασης φυσικού αρχείου ΝΣΚ, με σκοπό την ανάλυση κινδύνων ως προς τη φυσική διαρροή προσωπικών εγγράφων.
- Διεξαγωγή την Τετάρτη 1 Νοέμβριου 2023 εκπαιδευτικού Σεμιναρίου επί των αρχών του ΓΚΠΔ και των μέτρων συμμόρφωσης (30-10-2023) σε όλους τους λειτουργούς και το Διοικητικό Προσωπικό του ΝΣΚ δια ζώσης και παράλληλα μέσω τηλεδιάσκεψης. Το αρχείο της παρουσίασης (pdf) σεμιναρίου αναρτήθηκε στο βασικό Μενού του ΟΠΣ του ΝΣΚ.
- Σύνταξη και ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΝΣΚ ενημέρωσης σχετικά με το λόγο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των υποψηφίων του διαγωνισμού για την πλήρωση 38 κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

4.5. Δραστηριότητα του Γραφείου Προέδρου του ΝΣΚ

Οι υπηρετούντες στο Γραφείο Προέδρου, κατά το ανωτέρω έτος, παρείχαν υποστήριξη προς την Πρόεδρο του ΝΣΚ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, και ιδίως στον σχεδιασμό του συντονισμού του έργου των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ, στον έλεγχο των αποφάσεων, εντολών, συμβάσεων και πάσης φύσεως εγγράφων πριν από την υπογραφή τους από την Πρόεδρο, στην επεξεργασία και σύνταξη σχεδίων νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων για τη βελτίωση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του ΝΣΚ και στη σύνταξη αποφάσεων της Προέδρου του ΝΣΚ, με τις οποίες συγκροτούνται ομάδες εργασίας για τον χειρισμό υποθέσεων ορισμένου αντικειμένου.

Η Γραμματέας του ΝΣΚ άσκησε χρέη Γραμματέα στις Ολομέλειες, στα Υπηρεσιακά και Πειθαρχικά Συμβούλια του κύριου προσωπικού του ΝΣΚ, κατάρτισε την ημερήσια διάταξη και συνυπέγραψε τα σχετικά πρακτικά συνεδρίασης. Κατάρτισε σχέδιο των αποφάσεων του Προέδρου ή του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του κύριου προσωπικού του ΝΣΚ από την πρόσληψη μέχρι και τη συνταξιοδότησή του. Κατάρτισε σε δύο περιπτώσεις σχέδιο πειθαρχικής αγωγής και τρία σχέδια εντολών για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης. Επιμελήθηκε τη διαδικασία για τη διεξαγωγή του Διαγωνισμού πλήρωσης 38 κενών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων που προκηρύχθηκε το 2023 και διενεργείται το 2024.

Η γραμματεία του Γραφείου Προέδρου κατά το έτος 2023 διεκπεραίωσε την εισερχόμενη και εξερχόμενη έγχαρτη και ηλεκτρονική αλληλογραφία στο Γραφείο, καθώς και κάθε απόφαση, πράξη ή έγγραφο που υπέγραψε η Πρόεδρος του ΝΣΚ και δεν ανήκει στην αρμοδιότητα άλλης Υπηρεσιακής Μονάδας της ΚΥ του ΝΣΚ. Μερίμνησε για την υπογραφή κάθε

πράξης ή εγγράφου από την Πρόεδρο του ΝΣΚ και για την περαιτέρω διεκπεραίωσή τους, για την τήρηση του Πρωτοκόλλου διαβαθμισμένων (εισερχομένων και εξερχομένων) εγγράφων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ και του Αρχείου εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, σημαντικών αποφάσεων και εγκυκλίων της Προέδρου του ΝΣΚ και ρύθμισε τα ζητήματα που αφορούν στις επικοινωνίες, συνεργασίες και παραστάσεις της Προέδρου του ΝΣΚ.

4.6. Δραστηριότητα της Γραμματείας του ΝΣΚ

Η Γραμματεία του ΝΣΚ, αποτελούμενη από το Γραφείο Διοίκησης, το Γραφείο Κύριου Προσωπικού και το Γραφείο Μελετών, Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων, κατά το έτος 2023, άσκησε τα προβλεπόμενα από την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 411/2021, καθήκοντά της και ειδικότερα:

Το Γραφείο Διοίκησης επιμελήθηκε την παραλαβή των Πρακτικών των Τριμελών Επιτροπών, της Ολομέλειας ή των Τμημάτων του ΝΣΚ, την προώθηση για θεώρηση ή έγκριση, κατά περίπτωση, στο κατά νόμο αρμόδιο όργανο και περαιτέρω την επιστροφή τους, μετά την έγκριση, στις ανωτέρω Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ, προκειμένου να επισπευσθεί η εκτέλεσή τους. Επιπλέον, συγκέντρωσε τα απαιτούμενα στοιχεία και κατάρτισε σχέδια αποφάσεων Προέδρου του ΝΣΚ για τον ορισμό μελών του ΝΣΚ σε συλλογικά όργανα και επιτροπές και για τον ορισμό δικηγόρων του Δημοσίου και ασκουμένων δικηγόρων.

Το Γραφείο Κυρίου Προσωπικού μερίμνησε για την προετοιμασία έκδοσης κάθε εγγράφου, πράξης ή απόφασης που έχει σχέση με την πρόσληψη και περαιτέρω την υπηρεσιακή και μισθολογική κατάστασή τους, καθώς και για τη συνταξιοδότησή τους.

Το Γραφείο Μελετών, Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων μερίμνησε για την καταχώριση στο πληροφοριακό σύστημα του ΝΣΚ των γνωμοδοτήσεων του ΝΣΚ και των περιλήψεών τους, καθώς και για τη συγκέντρωση, ευρετηρίαση και ανάρτηση αυτών, κατά τις κείμενες διατάξεις στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Επιπλέον, επιμελήθηκε για την ενημέρωση των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ και των δικηγόρων του Δημοσίου, περί των εγκυκλίων, μελετών ή συναφούς ύλης, για την ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας και αποφάσεων των ευρωπαϊκών ή ημεδαπών δικαστηρίων που εμφανίζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή τέμνουν θέματα που ανακύπτουν στις υποθέσεις που αντιμετωπίζουν τα μέλη του ΝΣΚ ή μεταβάλλουν τις λύσεις που έχουν δοθεί σ' αυτά από τα δικαστήρια σε θέματα που αφορούν στις δίκες του Δημοσίου.

4.7.

Έργο - Δραστηριότητες των Διευθύνσεων του ΝΣΚ

4.7.1. Έργο της Διεύθυνσης Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης

Η Διεύθυνση Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης λειτούργησε σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο νέο Οργανισμό του ΝΣΚ (ν.4831/2021) και το π.δ.51/2022, με τρία Τμήματα.

Η Διεύθυνση Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης μερίμνησε κατά το έτος 2023 για την υποστήριξη της απρόσκοπτης και εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιών του ΝΣΚ και παρακολούθησε την υπηρεσιακή κατάσταση των διοικητικών υπαλλήλων και όλες τις ψηφιακές εφαρμογές του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα.

Το εν γένει έργο της Διεύθυνσης επιτελέστηκε μέσω των ενεργειών της ίδιας αλλά και των Τμημάτων που υπάγονται σε αυτήν, ως εξής:

α) Τμήμα Διοικητικού Προσωπικού:

- Διαχειρίστηκε τα θέματα της υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του διοικητικού προσωπικού και εξέδωσε τις σχετικές πράξεις ή αποφάσεις για την τοποθέτηση, μετακίνηση, απόσπαση ή μετάθεσή τους. Πέραν δε των συνήθων θεμάτων, το Τμήμα μερίμνησε και για: α) την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων ενεργειών που ανέκυψαν από την έκδοση του π.δ. 85/2022 (έκδοση πράξεων αντιστοίχισης των υφιστάμενων κλάδων και ειδικοτήτων με τους οριζόμενους νέους κλάδους και ειδικότητες, κατάταξη σε αυτούς των υπηρετούντων υπαλλήλων, καθώς και ενημέρωση του ψηφιακού οργανογράμματος και όλων των ψηφιακών εφαρμογών που είναι ενταγμένες σε αυτό, β) την έκδοση προκηρύξεων για την επιλογή προϊσταμένων Διευθύνσεων και Τμημάτων, την προετοιμασία των φακέλων για τη μοριοδότηση των υποψηφίων.
- Επιτάχυνε τη διαδικασία ψηφιοποίησης των υπηρεσιακών φακέλων των υπαλλήλων.
- Τήρησε το μητρώο και τους υπηρεσιακούς φακέλους του διοικητικού προσωπικού και συνέταξε, εξέδωσε και κοινοποίησε έγγραφα, πράξεις και αποφάσεις που έχουν σχέση με την υπηρεσιακή, πειθαρχική και μισθολογική κατάσταση του.
- Διενήργησε έλεγχο νομιμότητας των εν γένει στοιχείων του μητρώου του διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ.
- Έλεγε την τήρηση του ωραρίου εργασίας και χορήγησε τις προβλεπόμενες άδειες στο διοικητικό προσωπικό.
- Συνέταξε ηλεκτρονικά τα Δελτία Ατομικής και Υπηρεσιακής Κατάστασης (ΔΑΥΚ) και διαβίβασε τα σχετικά δικαιολογητικά στις αρμόδιες υπηρεσίες χορήγησης συντάξεων.
- Υπέβαλε στην αρμόδια Αρχή τους καταλόγους των διοικητικών υπαλλήλων που είναι υπόχρεοι σε Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης.

- Κίνησε τη διαδικασία αξιολόγησης του διοικητικού προσωπικού για μεν το έτος 2022 σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4369/2016, για δε το 2023 με τις διατάξεις του ν.4940/2022, με τον ορισμό των αξιολογητών και των αξιολογούμενων, τη διαβίβαση ερωτηματολογίου προς τους αξιολογητές των προϊσταμένων, την καταχώριση τυχόν χειρόγραφων εκθέσεων, τον έλεγχο της ορθής συμπλήρωσης των προβλεπόμενων εντύπων επίτευξης στόχων και δεξιοτήτων προϊσταμένων και την εν γένει παρακολούθηση όλων των σταδίων της διαδικασίας.
- Διαχειρίστηκε και επεξεργάστηκε τα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα, τα οποία αφορούν στο Ψηφιακό Οργανόγραμμα της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, στα περιγράμματα θέσεων εργασίας και στην αξιολόγηση του διοικητικού προσωπικού.
- Κίνησε τη διαδικασία για τη συγκρότηση και τον ορισμό των μελών των προβλεπόμενων συλλογικών οργάνων, συνέδραμε στο έργο αυτών με την παροχή των απαιτούμενων στοιχείων και επιμελήθηκε της εκτέλεσης των αποφάσεων που έλαβαν κατά το έτος 2023, καθώς και της τήρησης του αρχείου πρακτικών.
- Εκτίμησε τις ανάγκες των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ σε ανθρώπινο διοικητικό δυναμικό, κίνησε και παρακολούθησε τις σχετικές διαδικασίες πλήρωσης των κενών θέσεων και συνέταξε, υπέγραψε και κοινοποίησε κάθε σχετικό έγγραφο, πράξη ή απόφαση. Ειδικότερα, μερίμνησε για τη μετάταξη διοικητικών υπαλλήλων στην Κεντρική Υπηρεσία, στα Γραφεία Νομικού Συμβουλίου στα Χανιά, στη Σύρο, στην Κομοτηνή και στη Χαλκίδα, προς πλήρωση κενωθεισών θέσεων και κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών. Τέλος κίνησε τη διαδικασία μετάταξης στον ειδικότητα ΠΕ Διοικητικού (ΝΟΜΙΚΩΝ) τριών από τους υπηρετούντες υπαλλήλους του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού οι οποίοι πληρούσαν τις προϋποθέσεις του νόμου. Υποστήριξε τη διαδικασία για την κατάρτιση ομάδας υπερωριακής εργασίας από διοικητικό προσωπικό, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, προς αντιμετώπιση έκτακτων και ειδικών υπερωριακών αναγκών.
- Μερίμνησε για τις ενέργειες που απαιτούνται στο πλαίσιο του Πολιτικού Σχεδιασμού Έκτακτης Ανάγκης σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες ή Φορείς του Δημοσίου Τομέα.
- Συνέταξε τις καταστάσεις του διοικητικού προσωπικού (άρθρο 88 του ν.3528/2007, Α' 26) και τις κοινοποίησε ηλεκτρονικά.

β) Το Τμήμα Αρχείου:

- Τήρησε το έγχαρτο αρχείο της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ
- Επιμελήθηκε τη διακίνηση εντός της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ των φυσικών φακέλων και εγγράφων στους αρμόδιους χειριστές τους.
- Υποστήριξε τη διαδικασία ανάθεσης σε δικαστικούς επιμελητές των επιδόσεων εγγράφων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των περιφερειακών Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ που περιήλθαν σε αυτή (συγκεκριμένα 4.276 εγγράφων, τα οποία διαβιβάστηκαν στην Κεντρική Υπηρεσία προς επίδοση), παρακολούθησε την προσήκουσα επίδοσή τους και διαβίβασε τις σχετικές εκθέσεις επίδοσης στους αρμόδιους εντολείς.

- Μετά την απόφαση Προέδρου με αριθμό 504/2022, κατόπιν σχετικής άδειας των Γενικών Αρχείων του Κράτους και προκειμένου να εξοικονομηθεί επαρκής χώρος στο αρχείο της Υπηρεσίας, επιμελήθηκε της καταστροφής αρχαιακού υλικού 95.000 φακέλων, οι οποίοι φυλάσσονταν από το 1970 και εντεύθεν.

γ) Το Τμήμα Διεκπεραίωσης:

- Μερίμνησε για την ταχυδρομική αποστολή 18.664 και την ιδιόχειρη παράδοση 400 φυσικών εγγράφων υποθέσεων που διαχειρίζεται η Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ.
- Συνέταξε, κατόπιν ελέγχου τις συγκεντρωτικές καταστάσεις των ταχυδρομικών αντικειμένων της Κεντρικής Υπηρεσίας, καθώς και 384 αντίστοιχες καταστάσεις που αφορούν το Γραφείο Νομικού Συμβουλίου στον Πειραιά και τα περιφερειακά Γραφεία Νομικού Συμβουλίου και τις απέστειλε στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών.
- Παρέλαβε τα τιμολόγια υπηρεσιών ταχυμεταφορών και βεβαίωσε την ακρίβεια αυτών, προωθώντας τα προς πληρωμή στο αρμόδιο Τμήμα της Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων.

4.7.2. Έργο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων λειτουργεί με τη δομή του ισχύοντος Οργανισμού του ΝΣΚ (ν.4831/2021) και τις αρμοδιότητες του π.δ.51/2022, με έξι Τμήματα.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων μερίμνησε, κατά το έτος 2023, για:

i) τη διασφάλιση της ομαλής εκτέλεσης του προϋπολογισμού και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) του ΝΣΚ, της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, της έγκαιρης πληρωμής των υποχρεώσεων του ΝΣΚ, της ορθής αποτύπωσης και έκδοσης των απολογιστικών οικονομικών στοιχείων, της έγκαιρης, αποτελεσματικής και με διαφάνεια, προμήθειας κάθε είδους υλικών και άυλων αγαθών, της αποδοτικής λειτουργίας και ασφάλειας των κτιριακών εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού και των τεχνικών υποδομών του ΝΣΚ,

ii) της ορθής εφαρμογής των κατευθυντηρίων αρχών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ) και τη διασφάλιση διαβίβασης αξιόπιστων δημοσιονομικών αναφορών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

iii) τη διατύπωση αιτιολογημένων εισηγήσεων για κάθε σχέδιο νόμου, προεδρικού διατάγματος ή πρότασης αναφορικά με τη δημοσιονομική επίπτωση στο σκέλος των δαπανών του προϋπολογισμού και του ΜΠΔΣ του ΝΣΚ και

iv) την αποτελεσματική άσκηση της λειτουργίας της οικονομικής διοίκησης με σύγχρονες διαδικασίες και με κριτήρια κόστους - οφέλους.

Το εν γένει έργο της Διεύθυνσης επιτελέστηκε μέσω των ενεργειών της ίδιας αλλά και των Τμημάτων που υπάγονται σε αυτήν (Τμήμα Προϋπολογισμού, Δημοσιονομικών Αναφορών, Συμβάσεων, Προμηθειών και Συντήρησης, Τμήμα Εκκα-

θάρισης Αποδοχών Προσωπικού ΝΣΚ, Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης, Τμήμα Λογιστικής Παρακολούθησης και Πληρωμών Δαπανών, Τμήμα Εκκαθάρισης Αμοιβών και Τμήμα Εκκαθάρισης Δικαστικών Δαπανών).

Τα κυριότερα αντικείμενα του έργου της Διεύθυνσης για το έτος 2023 σχετίστηκαν με την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού του ΝΣΚ, τη σύνταξη δημοσιονομικών αναφορών, την κατάρτιση συμβάσεων, τη διενέργεια προμηθειών, τη μισθοδοσία του προσωπικού του ΝΣΚ, την εκκαθάριση αμοιβών συνεργαζόμενων φυσικών και νομικών προσώπων, τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και αναλήψεων υποχρέωσης, την εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων, την καταβολή δικαστικών δαπανών σε δικαιούχους και τη βεβαίωση είσπραξης εσόδων από δικαστικές δαπάνες.

Ειδικότερα, οι εντολές που εκδόθηκαν το έτος 2023 για τη βεβαίωση δικαστικών δαπανών προς τις ΔΟΥ σε όλη την επικράτεια ανήλθαν σε 4.120, βάσει δε των σχετικών ενεργειών βεβαιώθηκε υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου το συνολικό ποσό των 1.191.790,95 ευρώ.

Τέλος, στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά η ποσοτική αποτίμηση των εκδοθέντων και εξοφληθέντων ενταλμάτων και αναλήψεων υποχρέωσης (τα οποία καλούνται συνολικά ως εκδοθείσες πράξεις) για το έτος 2023, όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία της Διεύθυνσης. Ειδικότερα, εκδόθηκαν 2.798 πράξεις (από αυτές 2.539 αφορούσαν σε εντάλματα τακτικά, παγίων, προπληρωμής και Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (ΕΑΠ), ενώ 259 αφορούσαν σε αναλήψεις, ανακλήσεις και συμπληρωματικές αναλήψεις) και εξοφλήθηκαν συνολικά 2.533 χρηματικά εντάλματα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΔΟΘΕΙΣΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ & ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ 2023

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	Α' ΤΡΙΜ	ΑΠΡ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝ	Β' ΤΡΙΜ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	Γ' ΤΡΙΜ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ	Δ' ΤΡΙΜ	ΕΤΗΣΙΟ
ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	45	30	19	94	8	23	12	43	9	5	20	34	26	15	25	66	237
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	0	0	0	0	0	0	0		0	0	1	1	1	6	1	8	9
ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	0	0	1	1	0	2	1	3	0	1	0	1	1	6	1	8	13
ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	0	5	17	22	2	15	6	23	4	4	5	13	9	15	11	35	93
ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΕΑΠ)	6	5	10	21	9	11	9	29	3	4	4	11	5	19	9	33	94
ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΤτΕ)	9	246	243	498	184	231	185	600	232	110	170	512	275	235	227	737	2347
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	2	5
ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ				636				698				575				889	2798
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	2	0	2	5
ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	0	4	12	16	8	10	8	26	4	5	6	15	8	10	16	34	91
ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΕΑΠ)	0	6	5	11	10	9	11	30	9	3	4	16	4	5	28	37	94
ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΤτΕ)	0	205	258	463	149	276	176	601	229	117	164	510	263	229	277	769	2343
ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ				490				657				544				842	2533

4.7.3. Έργο της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Με τον ν.4831/2021 (άρθρα 13 και 17) και το σχετικό π.δ.51/2022 (άρθρο 4) προβλέφθηκε η συγκρότηση και ρυθμίστηκαν αντίστοιχα οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Έργο της Διεύθυνσης για το έτος 2023 αποτέλεσε η μέριμνα για τον σχεδιασμό, συντονισμό, διαχείριση και εποπτεία όλων των θεμάτων που άπτονται των υποδομών πληροφορικής, της διαχείρισης των ηλεκτρονικών συστημάτων και των βάσεων δεδομένων και της υποστήριξης των χρηστών, καθώς και της ηλεκτρονικής διαχείρισης των εγγράφων και των δεδομένων. Επίσης, βασική μέριμνα της Διεύθυνσης υπήρξε η προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού του ΝΣΚ και η διασφάλιση της δυναμικής παρουσίας του στη νέα ψηφιακή εποχή, όπως θα εκτεθεί ειδικότερα στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο.

Το εν γένει έργο της Διεύθυνσης επιτελέστηκε μέσω των ενεργειών της ίδιας, αλλά και των Τμημάτων που υπάγονται σε αυτήν, ως εξής:

α) Τμήμα Υποδομών Πληροφορικής:

- Επιμελήθηκε τον σχεδιασμό για την εγκατάσταση, τη συντήρηση καθώς και την εξασφάλιση της αδιάλειπτης και αποτελεσματικής λειτουργίας των κάθε είδους υποδομών πληροφορικής του ΝΣΚ.
- Εντόπισε και διαχειρίστηκε τους κινδύνους ασφαλείας στα συστήματα και υποδομές του ΝΣΚ (π.χ. στο σύστημα εξυπηρέτησης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ΝΣΚ και στις υποδομές μέσωσ αποθήκευσης δεδομένων και διατήρησης αντιγράφων ασφαλείας) και εισηγήθηκε για την αντιμετώπιση των κινδύνων και για τη βελτίωση και συντήρηση των υποδομών.
- Συνεργάστηκε με τους αρμόδιους δημόσιους Φορείς στο πεδίο της ασφάλειας, καθώς και της τεχνικής διαχείρισης και εκμετάλλευσης των δικτύων και τηλεπικοινωνιών της Δημόσιας Διοίκησης.
- Επεξεργάστηκε τις προδιαγραφές των αναγκαίων έργων υποδομών πληροφορικής και παρακολούθησε την καλή εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων συντήρησης και υποστήριξης.
- Διενέργησε τακτικούς προληπτικούς ελέγχους στα συστήματα του ΝΣΚ.
- Εισηγήθηκε την προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού υποδομών πληροφορικής και των αναλωσίμων και επιμελήθηκε τη διάθεσή τους, καθώς και την απομάκρυνση του αποσυρόμενου εξοπλισμού.
- Υποστήριξε τις τηλεδιασκέψεις που διενεργήθηκαν με τη χρήση των υποδομών της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ.
- Υποστήριξε τους χρήστες του περιφερειακού εξοπλισμού του ΝΣΚ για την καλή λειτουργία και την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτού.
- Μεριμνήσε για την ένταξη των οργανικών μονάδων του ΝΣΚ στο Δίκτυο Δημόσιου Τομέα – ΣΥΖΕΥΞΙΣ II και την αναβάθμιση όλου του σχετικού εξοπλισμού ΤΠΕ. Η σχετική διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη, η ολοκλήρωσή της δε αναμένεται να αποφέρει πολλά και σημαντικά οφέλη στο ΝΣΚ, μεταξύ των οποίων η ασφάλεια, η εξοικονόμηση πόρων και χρημάτων (λόγω

ατέλειας των τηλεφωνικών κλήσεων κ.ά.) και η αύξηση της ταχύτητας σύνδεσης στο διαδίκτυο.

- Μεριμνήσε για την αναβάθμιση των υποδομών του Κέντρου Δεδομένων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ (αποθηκευτικού χώρου, εξοπλισμού διατήρησης αντιγράφων ασφαλείας, καθώς και εξυπηρετητών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, βάσης δεδομένων, δικτύου και οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων).

β) Τμήμα Διαχείρισης των Ηλεκτρονικών Συστημάτων και των Βάσεων Δεδομένων και Υποστήριξης των Χρηστών:

- Διαχειρίστηκε και παρακολούθησε την καλή λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος, των εφαρμογών και του έτοιμου λογισμικού που χρησιμοποιεί το ΝΣΚ.
- Μεριμνήσε για την επέκταση και αναβάθμιση των υφιστάμενων συστημάτων, υποσυστημάτων και εφαρμογών του ΝΣΚ.
- Μελέτησε και εισηγήθηκε την εφαρμογή μέτρων απλοποίησης διοικητικών διαδικασιών με τη χρήση υπηρεσιών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- Επεξεργάστηκε τις προδιαγραφές των αναγκαίων έργων που αφορούν σε εφαρμογές πληροφορικής και παρακολούθησε την καλή εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων συντήρησης και υποστήριξης.
- Διαχειρίστηκε τις διαδικτυακές πύλες του ΟΠΣ του ΝΣΚ και του ιστότοπου του ΝΣΚ, καθώς και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυτού.
- Συνεργάστηκε με υπηρεσίες άλλων Φορέων στο πεδίο της διαχείρισης πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών στο πλαίσιο διαλειτουργικότητας ή διεπαφής τους.
- Συνέταξε και τεκμηρίωσε τεχνικά νέα εγχειρίδια χρήσης εφαρμογών λογισμικού, καθώς και επικαιροποίησε τα ήδη υπάρχοντα.
- Προδιέγραψε και υλοποίησε τεχνικά πρόγραμμα Η/Υ που αφορά τη συμμετοχή των λειτουργών του ΝΣΚ σε συλλογικά όργανα, για τις ανάγκες του Γραφείου Διοίκησης της Γραμματείας του ΝΣΚ.
- Προδιέγραψε και υλοποίησε τεχνικά προγράμματα Η/Υ για την ευκολότερη διαχείριση δικαστικών υποθέσεων (δικάσιμοι, εκδοθείσες αποφάσεις) από το Σχηματισμό Ποινικών Υποθέσεων.
- Πραγματοποίησε εκπαιδευτικά σεμινάρια με διάφορα αντικείμενα προς επιμόρφωση τόσο των λειτουργών όσο και των διοικητικών υπαλλήλων του ΝΣΚ.
- Υποστήριξε τους χρήστες του ΟΠΣ, των εφαρμογών και του έτοιμου λογισμικού που διαθέτει το ΝΣΚ, ήτοι 470 λειτουργών και 151 διοικητικών υπαλλήλων του ΝΣΚ, 140 διοικητικών υπαλλήλων διατεθειμένων στα Γραφεία του ΝΣΚ, καθώς και των πάσης φύσεως εξωτερικών χρηστών (δικηγόρων και δικαστικών επιμελητών που συνεργάζονται με το Δημόσιο, φυσικών και νομικών προσώπων και οντοτήτων που υποβάλλουν εξώδικα αιτήματα κ.ά.).
- Διαχειρίστηκε την άντληση διοικητικής πληροφόρησης από τις βάσεις δεδομένων του ΝΣΚ, την προ-επεξεργασία της, τον μετασχηματισμό, την εισαγωγή της σε μη παραγωγικές βάσεις δεδομένων και την έκδοση στατιστικών στοιχείων.

γ) Τμήμα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων και Δεδομένων:

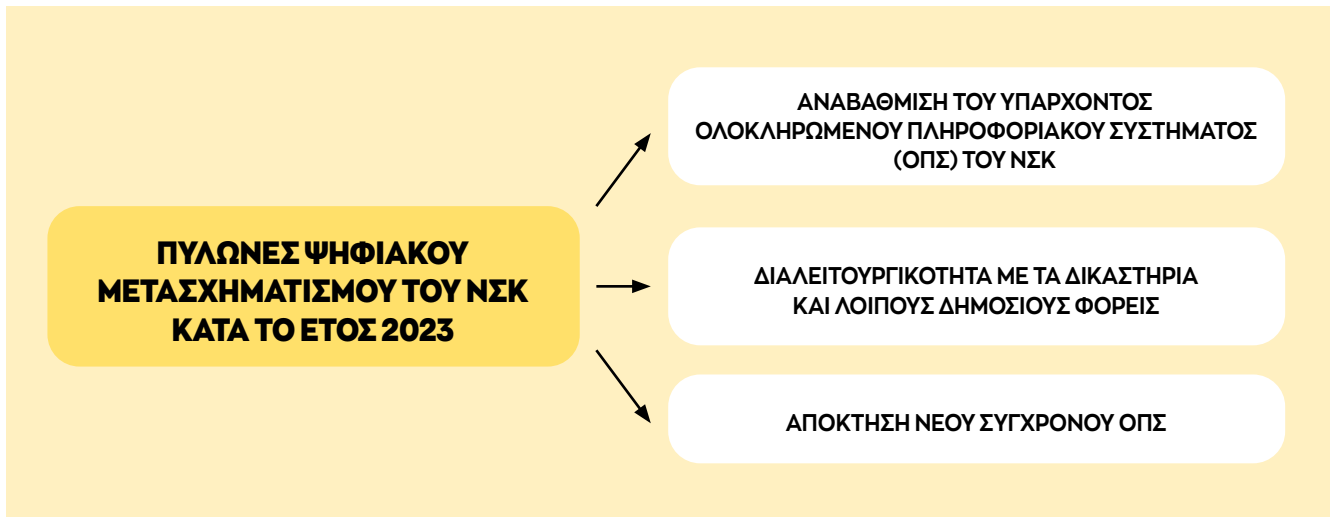
- Διαχειρίστηκε ηλεκτρονικά (πρωτοκόλληση, εικονοποίηση, ευρετηρίαση, προώθηση), με τη χρήση ΤΠΕ, τα κάθε μορφής έγγραφα (φυσικά ή άυλα) που εισήλθαν στην Κεντρική Υπηρεσία του ΝΣΚ και επιμελήθηκε για την εισαγωγή, επεξεργασία και αναζήτηση στο ΟΠΣ του ΝΣΚ των εγγράφων αυτών, καθώς και των δεδομένων και μεταδεδομένων τους. Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των παραπάνω εγγράφων και τη μείωση του συνολικού χρόνου που απαιτείται προκειμένου να διαβιβαστούν τα έγγραφα στο αρμόδιο προς χειρισμό τμήμα, μερίμνησε για την αναδιοργάνωση του χώρου υποδοχής εισερχομένων εγγράφων (επιδόσεων) στο ισόγειο της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ και για την αλλαγή ροής των σχετικών διαδικασιών διαβίβασης.
- Διαχειρίστηκε τις διαδικτυακές υπηρεσίες διεπαφής με τρίτους, Φορείς ή πρόσωπα.
- Μερίμνησε για την παροχή προς κάθε ενδιαφερόμενο (εσωτερικό χρήση ή πολίτη) πληροφοριών, οι οποίες σχετίζονται με τη διαχείριση των εγγράφων που τον αφορούν. Με στόχο την ταχύτερη ανταπόκριση του ΝΣΚ, μερίμνησε για την κατάργηση/συγχώνευση των πλειόνων λογαριασμών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στους οποίους αποστέλλονταν σχετικά αιτήματα και για την αλλαγή του τρόπου χειρισμού των εισερχόμενων μηνυμάτων σε κοινόχρηστο περιβάλλον.
- Για την ταχύτερη διεκπεραίωση των εργασιών του τμήματος και την διευκόλυνση της καθημερινής εργασίας των υπαλλήλων του, μερίμνησε για: α) τη σύνταξη εγχειριδίων χρήσης διαδικασιών πρωτοκόλλησης, οπτικοποίησης, ευρετηρίασης και χειρισμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, β) τη δημιουργία νέων εργαλείων διαχείρισης και χειρισμού των εισερχομένων ηλεκτρονικών μηνυμάτων (αποθήκευση, αποκοπή, συνένωση κ.λπ.) και γ) την βέλτιστη αξιοποίηση ήδη διαθέσιμων εργαλείων του εξυπηρετητή οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων που διαθέτει το ΝΣΚ.
- Για την καλύτερη λειτουργία του Τμήματος μερίμνησε για τη δημιουργία εργαλείων εσωτερικής διαχείρισης (μέτρησης αποδοτικότητας προσωπικού, αδειών κ.λπ.).

Το Τμήμα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων και Δεδομένων (ΗΔΕΔ) κατά την διάρκεια του 2023 διαχειρίστηκε περισσότερα από 150.500 έγγραφα, εκ των οποίων περισσότερα από 128.000 έγγραφα εισήχθησαν σε φυσική μορφή, περισσότερα από 17.000 ήταν ηλεκτρονικά μηνύματα και περισσότερα από 5.500 ήταν ηλεκτρονικά έγγραφα που ελήφθησαν μέσω διαλειτουργικότητας.

δ) Όλα τα Τμήματα της Διεύθυνσης, κατά λόγο αρμοδιότητας, συνεργάστηκαν για τη μελέτη της συμβατότητας του τεχνικού εξοπλισμού που αποκτήθηκε, με τις εφαρμογές, τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και το περιβάλλον διαλειτουργικότητας του ΝΣΚ.

4.8. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του ΝΣΚ κατά το έτος 2023

4.8.1. Αναβάθμιση του υπάρχοντος Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του ΝΣΚ

Κατά το έτος 2023 ολοκληρώθηκε η υλοποίηση σειράς νέων λειτουργικότητων στο υφιστάμενο ΟΠΣ του ΝΣΚ, στο πλαίσιο αναβάθμισης αυτού, η οποία εκκίνησε κατά το έτος 2021 και αποσκοπεί στη βέλτιστη εξυπηρέτηση των αναγκών του ΝΣΚ έως την απόκτηση νέου, σύγχρονου ΟΠΣ. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

- Έχοντας υπόψη την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ με αριθμό 157/2023 «Καθορισμός των στόχων των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) του έτους 2023, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν.4940/2022 (Α'112)» και με στόχο τις ταχύτερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες, την αύξηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και την απλούστευση των διαδικασιών, καθιερώθηκε από 09-10-2023 η υποβολή παντός αιτήματος του διοικητικού προσωπικού, μέσω του ΟΠΣ του ΝΣΚ. Σχετικώς έλαβαν χώρα οι αναγκαίες αλλαγές στο ΟΠΣ του ΝΣΚ, ενώ διασφαλίστηκε η συμμόρφωση με όσα προβλέπονται στο εγχειρίδιο πολιτικής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των λειτουργών και υπαλλήλων του ΝΣΚ.
- Προς διευκόλυνση της υποδοχής των αιτήσεων συμμετοχής στο διαγωνισμό για την πλήρωση 38 κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων στο ΝΣΚ που προκηρύχθηκε με την Απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 500/2023 (Γ'3108), προδιαγράφηκε και υλοποιήθηκε νέα διαδικασία αποστολής των αιτήσεων με τη χρήση της πλατφόρμας e-Υπηρεσίες της ιστοσελίδας του ΝΣΚ, με δι-

ασφάλιση των προσωπικών δεδομένων των αιτούντων. Με τη συγκεκριμένη υλοποίηση, πάγιο αίτημα του Γραφείου Κυρίου Προσωπικού του ΝΣΚ, προδιαγράφηκε μία ευκολότερη και ταχύτερη διαδικασία τόσο για τους αιτούντες όσο και για τους διοικητικούς υπαλλήλους του ΝΣΚ, με σημαντική μείωση του διοικητικού κόστους.

- Επικαιροποιήθηκε το Σύστημα Διαδικτυακών Υπηρεσιών Διεπαφής για την αποστολή εγγράφων των ΔΟΥ στο ΝΣΚ. Με το Σύστημα αυτό παρέχεται η δυνατότητα σε όλες τις ΔΟΥ της Επικράτειας να αποστέλλουν έγγραφα που απευθύνονται στο ΝΣΚ, καθώς και τα συνημμένα σε αυτά, στην ηλεκτρονική διεύθυνση διεπαφής του ΝΣΚ (web service Client) wsclient.nsk.gr, σε ηλεκτρονική μορφή (αρχεία τύπου PDF).
- Προστέθηκε στο ΟΠΣ του ΝΣΚ νέα κατηγορία εγγράφων με τίτλο «Σχέδιο Πρακτικού Επιλογής Δικηγόρων», ενώ προδιαγράφηκε και η ροή κινήσεων των σχετικών Πρακτικών. Μέχρι το χρονικό αυτό σημείο, τα Πρακτικά αυτά υπογράφονταν από τους λειτουργούς της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ με φυσικό τρόπο, ενώ πλέον, μετά την προδιαγραφή και υλοποίηση της ανωτέρω λειτουργικότητας η όλη διαδικασία (διακίνηση εγγράφων και υπογραφή αυτών) γίνεται ψηφιακά.

Η υλοποίηση των ανωτέρω λειτουργικότητων συμβάλλει ουσιαστικά στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του ΟΠΣ του ΝΣΚ, διευκολύνει το έργο των διοικητικών υπαλλήλων και λειτουργών του ΝΣΚ και συντείνει στη βέλτιστη εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Περαιτέρω, κατά το έτος 2023:

- Δημοσιεύτηκαν οι Διακηρύξεις για τη συντήρηση των Έργων α) «Υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)» (Διακήρυξη με αρ. πρωτ. 165186/14-11-2023 - ΑΔΑ: ΨΒ-

3ΦΟΡΡΕ-ΗΟ3) και β) «Ψηφιοποίηση του αρχειακού υλικού δικαστικών γραφείων περιφερειακών οργανικών μονάδων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίησή του» (Διακήρυξη με αρ. πρωτ. 174668/01-12-2023 - ΑΔΑ: ΩΖΗΨΟΡΡΕ-ΟΜ7). Σχετικώς συνήφθησαν ήδη οι συμβάσεις, με αριθμούς 26411/19-02-2024 (ΑΔΑΜ: 24ΣΥΜΝΟ14315764 2024-02-23) και 29526/23-02-2024 (ΑΔΑΜ: 24ΣΥΜΝΟ14344478 2024-02-29) αντίστοιχα.

- Υπογράφηκε η σύμβαση, με αριθμό 152496/02-11-2023 (ΑΔΑΜ: 23ΣΥΜΝΟ13697643 2023-11-02), για την «Αγορά του δικαιώματος - ανανέωση της άδειας χρήσης του λογισμικού προστασίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου “Cisco Email Security Cloud Solution for 700 users” για ένα (1) έτος και για επτακόσιους (700) χρήστες λειτουργούς και διοικητικούς υπαλλήλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και της παροχής υπηρεσιών ενεργοποίησης και τεχνικής υποστήριξης λειτουργίας του προαναφερόμενου λογισμικού».

Με την ανωτέρω σύμβαση διασφαλίστηκε για ένα ακόμη έτος η προστασία του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διοικητικών υπαλλήλων και λειτουργών του ΝΣΚ από επιθέσεις και απειλές στο περιεχόμενο της υπηρεσιακής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, καθώς και η εν γένει ασφαλής και ομαλή λειτουργία του. Τούτο, διότι το ως άνω λογισμικό έχει προηγμένες δυνατότητες άμεσου εντοπισμού των απειλών, προστασίας και αποκλεισμού τους, όπως και δυνατότητες αποφυγής απώλειας δεδομένων, ενώ παρέχει ασφάλεια σημαντικών πληροφοριών κατά τη μεταφορά αυτών με κρυπτογράφηση.

4.8.2. Διαλειτουργικότητα του ΟΠΣ του ΝΣΚ με τα δικαστήρια και με τις δημόσιες υπηρεσίες

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2023 έγιναν περαιτέρω βήματα για:

- Την ανάπτυξη διαλειτουργικότητας του ΟΠΣ του ΝΣΚ με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων για τη Διοικητική Δικαιοσύνη (ΟΣΔΔΥ-ΔΔ), με στόχο να καταστεί δυνατή η ηλεκτρονική επίδοση εγγράφων [κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 παρ.7 του π.δ.18/1989 (Α'8) και 48 παρ.6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν.2717/1999, Α'97), όπως αυτά διαμορφώθηκαν με τα άρθρα 29 και 30 παρ.2 ν.4990/2022 (Α'210)] και ειδικότερα δικαστικών αποφάσεων και κλήσεων / δικογράφων του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο ΝΣΚ, για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, σε υποθέσεις ουσίας, καθώς και αποφάσεων με τις οποίες επιδικάζεται δικαστική δαπάνη υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου σε κάθε είδους υποθέσεις. Σχετικώς, κατόπιν συνεργασίας μελών του ΝΣΚ και δικαστικών λειτουργών, συντάχθηκε σχέδιο της προβλεπόμενης στις διατάξεις των άρθρων 29 και 30 παρ.2 του ν.4990/2022 απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Ήδη δε εκδόθηκε η σχετική κ.υ.α. «Ηλεκτρονικές επιδόσεις εγγράφων από το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια προς το Ελληνικό Δημόσιο

μέσω διαλειτουργικότητας μεταξύ του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικών Δικαστηρίων (Ο.Σ.Δ.Δ.Υ. Δ.Δ.) και του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ο.Π.Σ. Ν.Σ.Κ.)», με αριθμό 17850/2024 (Β'2286). Με την απόφαση αυτήν, μεταξύ άλλων, καθορίστηκαν ο τρόπος διενέργειας των ηλεκτρονικών επιδόσεων, οι κατηγορίες των επιδιδόμενων εγγράφων, ο τύπος, το περιεχόμενο και τα στοιχεία της έκθεσης ηλεκτρονικής αποστολής, οι περιπτώσεις πλημμελών ηλεκτρονικών αποστολών και ο τρόπος διαχείρισής τους, καθώς και ο χρόνος έναρξης της σχετικής διαδικασίας.

- Την ανάπτυξη, στο πλαίσιο του έργου «Ανάπτυξη Υπηρεσιών Διαδικτύου (Web Services) για την επίτευξη της Διαλειτουργικότητας μεταξύ των Πληροφοριακών Συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης», διαλειτουργικότητας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων του ΝΣΚ αφενός και των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των ΔΟΥ, του ΓΛΚ, του ΝΠΔΔ «Ελληνικό Κτηματολόγιο» και αφετέρου του Συστήματος Ηλεκτρονικών Επιδόσεων (αφορά στην ηλεκτρονική επίδοση στο ΝΣΚ δικογράφων από δικαστικούς επιμελητές).

4.8.3. Απόκτηση νέου σύγχρονου ΟΠΣ από το ΝΣΚ

4.8.3.1. Το σχετικό Έργο

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις αφενός και οι περιορισμένες τεχνικές δυνατότητες του υφιστάμενου ΟΠΣ (αρχιτεκτονικής έτους 2009) αφετέρου, κατέστησαν αδήριτη ανάγκη την απόκτηση νέου, σύγχρονου ΟΠΣ από το ΝΣΚ.

Για τον σκοπό αυτό διενεργήθηκε σχετικός Διαγωνισμός, με αντικείμενο έργο: «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού» και Αναθέτουσα Αρχή την Κοινωνία της Πληροφορίας Μ.Α.Ε (ΚΤΠ Μ.Α.Ε.). Η διαγωνιστική διαδικασία του ανωτέρω Έργου, το οποίο συνιστά τον βασικό πυλώνα της μεταρρύθμισης του ΝΣΚ κατά τα επόμενα έτη, ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του έτους 2023.

Το σύγχρονο και καινοτόμο αυτό Έργο, προϋπολογισμού 9.368.211,63 ευρώ (μη περιλαμβανομένου ΦΠΑ 24%), θα καταστήσει το ΝΣΚ πρωτοπόρο στον τομέα των ψηφιακών

υπηρεσιών, εξασφαλίζοντας τη βέλτιστη και αποδοτικότερη λειτουργία του, προς όφελος των λειτουργών και υπάλληλων του, των συνεργαζόμενων υπηρεσιών, αλλά και των πολιτών που απευθύνονται σε αυτό. Ειδικότερα:

Το σύνολο των συστημάτων που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο του Έργου θα παρέχεται μέσω περιβάλλοντος υπολογιστικού νέφους. Συγκεκριμένα, το Έργο θα εγκατασταθεί και θα φιλοξενηθεί στις υποδομές του Κυβερνητικού Υπολογιστικού Νέφους G-Cloud. Μάλιστα, κατόπιν ενεργειών του ΝΣΚ και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, εξασφαλίστηκε ότι το ΝΣΚ θα είναι ένας από τους πρώτους δημόσιους Φορείς που θα κάνουν χρήση των υπηρεσιών που θα προσφέρει το Έργο «G-Cloud Next Generation», μετά την υλοποίηση του οποίου το Κυβερνητικό Υπολογιστικό Νέφος G-Cloud θα είναι σε θέση να παρέχει ένα σύνολο από νέες προηγμένες υπηρεσίες νέφους που θα επιτρέπουν την φιλοξενία και την υποστήριξη πολύπλοκων Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Φορέων της Δημόσιας Διοίκησης με υψηλές απαιτήσεις σε διαθεσιμότητα, απόδοση και ασφάλεια.

Στο «νέο ΟΠΣ» θα ενσωματώνονται αυτοματοποιημένες δυνατότητες εξυπηρέτησης των παραγωγικών λειτουργιών καθώς και των χρηστών του, τόσο των εσωτερικών (κυρίου και διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ καθώς και συνεργαζόμενων με το ΝΣΚ δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών κ.λπ.) όσο και των εξωτερικών (φυσικών και νομικών προσώπων και οντοτήτων).

Ενδεικτικά, στο νέο Έργο θα περιλαμβάνονται:

- Η μετάπτωση του συνόλου των δεδομένων και διαδικασιών (φακέλων – εγγράφων, γνωμοδοτήσεων, οικονομικών υποθέσεων, βιβλιοθήκης, μητρώων κύριου και διοικητικού προσωπικού, πρακτικών κ.ά.) από το υπάρχον ΟΠΣ στο νέο.
- Η παροχή στον χρήστη οποιασδήποτε Υπηρεσιακής Μονάδας της δυνατότητας εισαγωγής στο σύστημα δεδομένων ευρετηρίασης σε εισερχόμενο έγγραφο, παραγωγής σχετιζόμενου με αυτό εξερχόμενου εγγράφου ή εντύπου, καθώς και διακίνησης της πληροφορίας μέσω του πληροφοριακού συστήματος, χωρίς την υποχρεωτική εμπλοκή στην όλη διαδικασία διεκπεραίωσης των παραπάνω ενεργειών άλλων χρηστών ή Υπηρεσιακών Μονάδων.
- Η παροχή στους χρήστες δυνατότητας διάσκεψης, απευθείας αλληλογραφίας, μέσω forum διαλόγων ή και άλλων οπτικοακουστικών λειτουργιών κ.ά., που επιτρέπουν την ανταλλαγή απόψεων, πληροφοριών και δεδομένων, την συνεπεξεργασία εγγράφων, την παροχή οδηγιών και εγκρίσεων των ιεραρχικώς προϊσταμένων σε πραγματικό χρόνο και, γενικώς, την τηλε-εργασία – απομακρυσμένη εργασία.
- Η οργάνωση της διαχειριζόμενης από κάθε χρήστη ύλης σε προσωπικό χαρτοφυλάκιο-οργανωτή, που ταξινομεί τις υποθέσεις και τα έγγραφα του χρήστη αλλά και της Υπηρεσιακής Μονάδας σε κατάλληλες κατηγορίες ανάλογα με τη φύση της εργασίας τους, τις καταχωρίζει σε ημερολόγιο με τις κατά περίπτωση ενδεικνυόμενες ενέργειες, ειδοποιεί τον κάτοχο του χαρτοφυλακίου για τις προθεσμίες που απαιτούνται για την διεκπεραίωση των υποθέσεων και ενημερώνει τον ίδιο καθώς και τον ιεραρχικώς αρμόδιο για την εκπλήρωσή ή την τυχόν απώλειά τους.

- Η οντολογική αναγνώριση μεταδεδομένων κάθε εισερχόμενου εγγράφου με την υποστήριξη του συστήματος μηχανικής μάθησης και η αυτόματη μεταφορά τους στις προτυποποιημένες φόρμες εισαγωγής των στοιχείων του περιεχομένου τους, ώστε να υπάρχουν δομημένες οι πληροφορίες τους, κατά το στάδιο της οποίας απαιτούμενης παραγωγής τους στο εσωτερικό περιβάλλον του ΝΣΚ.
- Η αυτοματοποιημένη ευρετηρίαση, μετά από οντολογική αναγνώριση, για την εισαγωγή κάθε εισερχόμενου εγγράφου στον κατάλληλο φάκελο, μέσω διαδικασιών «έξυπνης» αναζήτησης προκαταχωρισθέντων όρων και καθοδήγησης του χρήστη με προτεινόμενες από το ίδιο το σύστημα ενέργειες, ώστε να επιτυγχάνεται η ταχύτητα και συνάμα η ορθότητα της ευρετηρίασης.
- Η τήρηση ενός φακέλου υπόθεσης προς ευρετηρίαση κάθε εγγράφου που εισέρχεται-παράγεται μέσω του ΟΠΣ, είτε από τρίτο είτε από Μονάδα ή Γραφείο της Κεντρικής Υπηρεσίας, είτε από άλλη Υπηρεσιακή Μονάδα και αφορά στην σχετική υπόθεση-ενδιαφερόμενο-αντίδικο, ώστε να εξασφαλίζεται η άμεση πρόσβαση όλων των εμπλεκόμενων χρηστών στο σύνολο των στοιχείων της υπόθεσης και όχι στην τήρηση για κάθε τέτοιο έγγραφο ξεχωριστού φακέλου από κάθε συναρμόδια ή εμπλεκόμενη Υπηρεσιακή Μονάδα (όπως έχει δομηθεί το υφιστάμενο ΟΠΣ), μολοντί πρόκειται για την ίδια υπόθεση-ενδιαφερόμενο-αντίδικο, κατάσταση που προκαλεί σύγχυση καθώς και κοπιώδεις συνδυαστικές σχετικές αναζητήσεις.
- Η αναζήτηση νομικών πληροφοριών στο περιεχόμενο των κάθε είδους ψηφιοποιημένων εγγράφων και αρχείων που παράγονται εκτός του εσωτερικού περιβάλλοντος του ΝΣΚ και εισάγονται στο νέο πληροφοριακό σύστημα καθώς και εκείνων που παράγονται εντός του νέου πληροφοριακού συστήματος και η σημασιολογική συσχέτιση του περιεχομένου των κάθε είδους στοιχείων και πληροφοριών τους, προς αξιοποίησή τους στις εργασίες που εκτελούν οι χρήστες του ΟΠΣ (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά κριτήρια αναζήτησης νομικής πληροφορίας, πληροφορίας που αφορά στη διαχείριση με βάση τη φύση των υποθέσεων και τους αντιδίκους κ.λπ.).
- Η αυτοματοποιημένη παραγωγή δεδομένων και μεταδεδομένων, αξιοποιήσιμων για λόγους έκδοσης ποιοτικών στατιστικών στοιχείων, διενέργειας επιθεώρησης και εν γένει εσωτερικού ελέγχου, ορθολογικής διαχείρισης ανθρωπίνων και υλικών πόρων, ποσοτικής και ποιοτικής αποτίμησης της συνεισφοράς των Υπηρεσιακών Μονάδων και του προσωπικού του ΝΣΚ ή των προσώπων με τα οποία συνεργάζεται το ΝΣΚ, χάραξη στρατηγικής και υποβολή προτάσεων πολιτικής.
- Η πλήρης τήρηση ψηφιακού μητρώου και υπηρεσιακών φακέλων των λειτουργών του ΝΣΚ και η αυτοματοποιημένη έκδοση κάθε εγγράφου που έχει σχέση με την υπηρεσιακή, πειθαρχική και μισθολογική κατάσταση αυτών.
- Η διαχείριση by default/by design των προσωπικών δεδομένων των χρηστών σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΓΚΠΔ και της εθνικής νομοθεσίας.

Στα χαρακτηριστικά του εν λόγω Έργου, εκτός των άλλων, συμπεριλαμβάνονται πλήρεις διαλειτουργικότητες με δικαστήρια και διοικητικούς Φορείς, καθώς και με συστήματα διαχείρισης εγγράφων τρίτων Φορέων, που επιτρέπουν την αυτοματοποιημένη διεπαφή και αμοιβαία εξυπηρέτησή τους, αλλά και άκρως προηγμένες τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η μηχανική μάθηση σε συνδυασμό με νομικές οντολογίες. Ειδικότερα η μηχανική μάθηση, η οποία είναι κλάδος της τεχνητής νοημοσύνης, αφορά στο σύνολο των τεχνικών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή υπολογιστικών μοντέλων. Τα μοντέλα τροφοδοτούνται με μεγάλο όγκο ειδικών δεδομένων - παραδειγμάτων («εκπαίδευση») και προσαρμόζονται στην αποδοτική και ταχεία επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων που αφορούν σε νέα δεδομένα παρόμοιας φύσης. Λόγω της πολυπλοκότητας των δεδομένων, δεν μπορούν να επιλυθούν τα προβλήματα αυτά αποδοτικά από τις συμβατικές λύσεις λογισμικού, η διαχείριση δε των μοντέλων μηχανικής μάθησης, των πηγών δεδομένων τροφοδότησης τους και η εφαρμογή τους στην επίλυση προβλημάτων, θα αποτελέσει ειδικό μέρος της υλοποίησης και θα υποστηρίζει πλήρως τις απαιτήσεις του ΟΠΣ. Με τον τρόπο αυτό το σύστημα του ΝΣΚ θα βελτιώνει την απόδοσή του μέσω της αξιοποίησης προηγούμενης γνώσης και εμπειρίας, χωρίς να υπάρχει ανάγκη να προγραμματιστεί εκ νέου. Επίσης, το Έργο προβλέπει την αντικατάσταση του παλαιάς τεχνολογίας περιφερειακού εξοπλισμού των Υπηρεσιακών Μονάδων και των λειτουργών του ΝΣΚ με την προμήθεια νέου εξοπλισμού, σύγχρονης τεχνολογίας (σταθερών και φορητών υπολογιστών, καθώς και ταμπλετών).

Τα κυριότερα οφέλη από την απόκτηση του νέου ΟΠΣ αναμένεται να είναι τα ακόλουθα:

- Αναβάθμιση και βελτιστοποίηση της λειτουργίας των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ, μέσω της καλύτερης οργάνωσης, της πληρέστερης υλικοτεχνικής υποδομής και της περιστολής δαπανών.
- Αύξηση της παραγωγικότητας του κύριου και διοικητικού προσωπικού του ΝΣΚ, μέσω του εκσυγχρονισμού του τρόπου εργασίας, του περιορισμού των λαθών, της μείωσης του χρόνου διεκπεραίωσης και του ενιαίου τρόπου χειρισμού των υποθέσεων.
- Υποστήριξη της διαδικασίας της αξιολόγησης του προσωπικού του ΝΣΚ και των συνεργαζόμενων με αυτό προσώπων, της έκδοσης αναλυτικών στατιστικών δεδομένων και της παρακολούθησης της επίτευξης των επιχειρησιακών στόχων.
- Αναβαθμισμένη διασύνδεση με συνεργαζόμενους Φορείς του Δημοσίου και με όλα τα δικαστήρια της χώρας.
- Παροχή αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών προς τους απευθυνόμενους στο ΝΣΚ πολίτες, με την αξιοποίηση πολυκαναλικής επικοινωνίας και νέων εξωστρεφών διαδικασιών.

4.8.3.2. Πορεία του Έργου

Η Διακήρυξη του Έργου «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού», με αριθμό πρωτ. ΚΤΠ Μ.Α.Ε. 1940/29-12-2021, δημοσιεύθηκε αρχικώς στις 30-12-2021, κατόπιν δε των αναγκαίων διορθώσεων, δημοσιεύθηκε εκ νέου στις 04-02-2022.

Το μεγαλύτερο μέρος της σχετικής διαγωνιστικής διαδικασίας έλαβε χώρα το έτος 2022, προσωρινή ανάδοχος δε για το Έργο αναδείχθηκε με την απόφαση της ΚΤΠ Μ.Α.Ε., με αριθμό 1592/26-01-2023, η εταιρεία «Uni Systems Μ.Α.Ε.». Ακολούθησε η υποβολή από την προσωρινή ανάδοχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατόπιν συμπλήρωσης των σχετικών ελλείψεων που διαπιστώθηκαν, εκδόθηκε το Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού & Αξιολόγησης Προσφορών (ΕΔΔΑΠ), με αριθμό 8/11-04-2023 (με το οποίο η Επιτροπή εισηγήθηκε την αποδοχή της προσφοράς της ανωτέρω εταιρείας ως προς τα δικαιολογητικά και την κατακύρωση του Έργου σε αυτήν), καθώς και η απόφαση κατακύρωσης, με αριθμό πρωτ. 8610/24-04-2023. Ακολούθησε στις 17-05-2023 η διαβίβαση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 324 ν.4700/2020, από την ΚΤΠ Μ.Α.Ε. σχεδίου σύμβασης στο Ελεγκτικό Συνέδριο, προς διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου. Σχετικώς εκδόθηκε η Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αριθμό 417/2023, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης. Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε προσφυγή ανάκλησης τόσο εκ μέρους της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. όσο και εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο άσκησε και πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. (πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. άσκησε και η ανάδοχος του Έργου). Η συζήτηση των ανωτέρω ενδίκων βοηθημάτων έλαβε χώρα την 18η-08-2023, σχετικώς δε εκδόθηκε η απόφαση του Έβδομου (ΣΤ' θερινού) Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αριθμό 1291/2023. Με την απόφασή του αυτή το Δικαστήριο: α) δέχτηκε τις προσφυγές ανάκλησης και τις ασκηθείσες παρεμβάσεις, β) ανακάλεσε την Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αριθμό 417/2023 και γ) αποφάνθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. και της εταιρείας «Uni Systems Μ.Α.Ε.» για την ανάθεση της σύμβασης με τίτλο «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού». Τελικώς συνήφθη μεταξύ της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. και της ανωτέρω εταιρείας η σύμβαση με αριθμό 2247/2023.

Στη συνέχεια, με απόφαση της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. συστάθηκαν και συγκροτήθηκαν οι Επιτροπές Παρακολούθησης Έργου και Παραλαβής Έργου, στις οποίες ορίστηκαν από την Προέδρου του ΝΣΚ ως μέλη και αναπληρωτές τους λειτουργοί και διοικητικοί υπάλληλοι του ΝΣΚ. Παράλληλα, επικαιροποιήθηκαν τα μέλη της προβλεπόμενης στο άρθρο 5 της από 18-10-2019 Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ του ΝΣΚ και της ΚΤΠ Μ.Α.Ε. Ομάδας Διοίκησης Έργου.

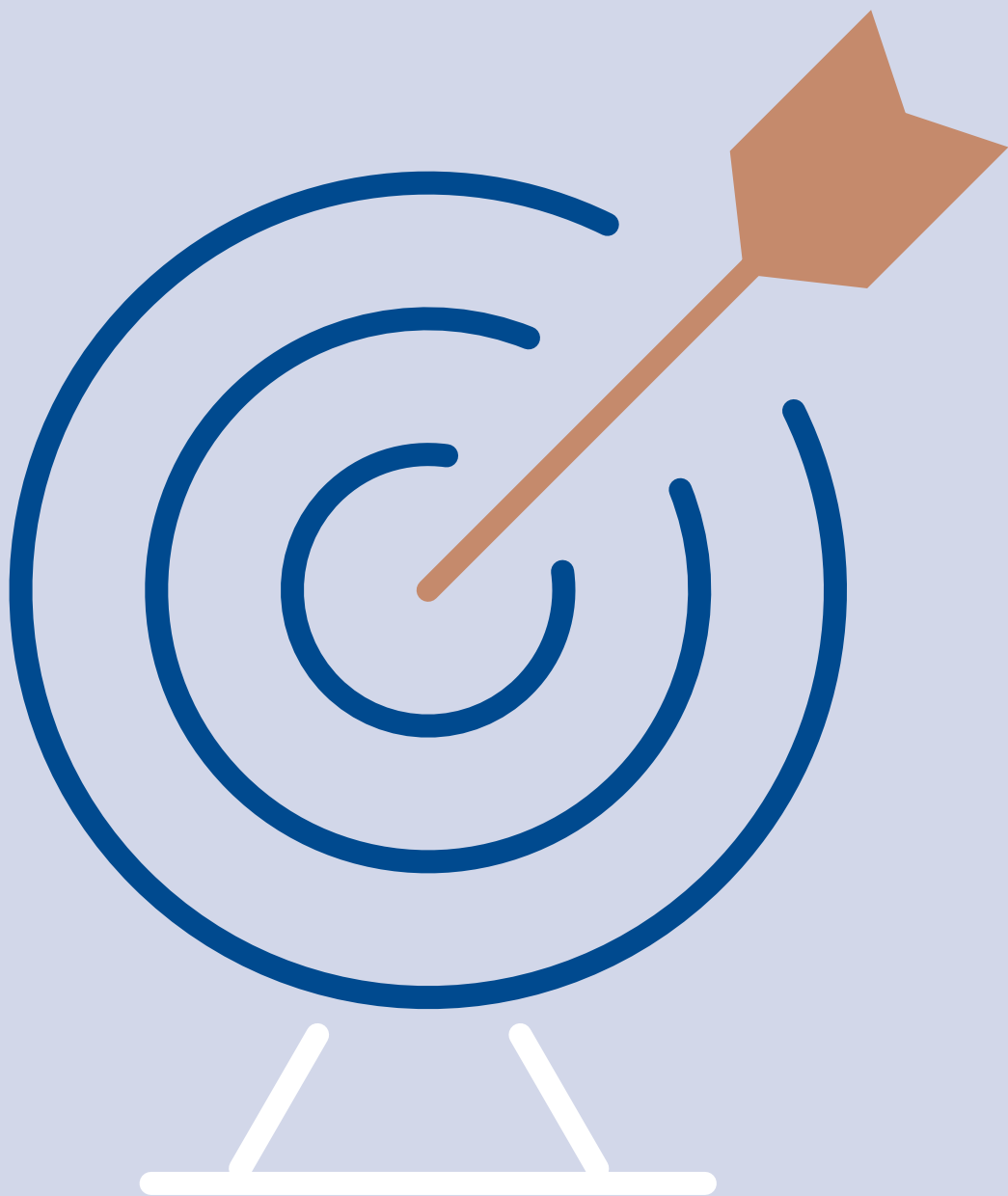
Περαιτέρω, με την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 502/2023 συγκροτήθηκαν 4 Θεματικές Ομάδες Εργασίας, με τη συμμετοχή λειτουργών και διοικητικών υπαλλήλων του ΝΣΚ, για την υλοποίηση του ανωτέρω Έργου. Το μήνα Νοέμβριο του έτους 2023 ξεκίνησαν οι συσκέψεις των μελών της πρώτης εκ των ανωτέρω Ομάδων με στελέχη της αναδόχου, προκειμένου να παρασχεθεί η αναγκαία από το ΝΣΚ συνδρομή για την ανάλυση των απαιτήσεων του Έργου και την εκπόνηση της προβλεπόμενης στην ανωτέρω σύμβαση μελέτης εφαρμογής. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει:

- Την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.
- Την εκπόνηση εκτενούς σχεδίου όλων των υπηρεσιακών διαδικασιών - ροών εργασίας που απαιτούνται για τις διαδικασίες παραγωγής, επεξεργασίας, έγκρισης/απόρριψης κ.λπ. που διενεργούνται εντός του ΟΠΣ.
- Την ανάλυση των ρόλων και των δικαιωμάτων των χρηστών.
- Τον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής των εφαρμογών, με τη χρήση σύγχρονων και καινοτόμων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η μηχανική μάθηση σε συνδυασμό με νομικές οντολογίες.
- Τον λειτουργικό σχεδιασμό των εφαρμογών, με βασική αρχή την επίτευξη υψηλής χρηστικότητας και εργονομίας.
- Την εκπόνηση μελέτης διαλειτουργικότητας - διαπαφών, οι οποίες έχει προβλεφθεί να αφορούν στα πληροφοριακά συστήματα όλων των ημεδαπών δικαστηρίων και δημοσίων φορέων.
- Την εκπόνηση πλήρους οδηγού για τη διαδικασία και τις δοκιμές ελέγχου που θα γίνουν στο πλαίσιο των παραλαβών του Έργου.
- Την εκπόνηση μελέτης ασφαλείας και τον καθορισμό των επιθυμητών και αναμενόμενων αποτελεσμάτων ασφαλείας από την εφαρμογή πολιτικής ασφαλείας.
- Την εκπόνηση μελέτης συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ.

Κεφάλαιο 5

Στόχοι & προοπτικές του ΝΣΚ

5.1.

Βελτίωση της λειτουργίας του ΝΣΚ - Παρατηρήσεις και Προτάσεις

5.1.1. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του ΝΣΚ κατά το έτος 2024

5.1.1.1. Υλοποίηση του νέου ΟΠΣ

Το έτος 2024 αποτελεί το έτος, κατά το οποίο έχουν δρομολογηθεί σημαντικές διαδικασίες για την πρόοδο του ψηφιακού μετασχηματισμού του ΝΣΚ. Ειδικότερα κατά το έτος αυτό, και μάλιστα εντός του πρώτου εξαμήνου, αναμένεται να ολοκληρωθεί η εκπόνηση του σχεδίου διαχείρισης και ποιότητας έργου και της μελέτης εφαρμογής του Έργου «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού», καθώς και η παράδοση και εγκατάσταση από την ανάδοχο νέου σύγχρονου εξοπλισμού και έτοιμο λογισμικό, που αναμένεται να διευκολύνουν σημαντικά το έργο των διοικητικών υπαλλήλων και λειτουργών του ΝΣΚ. Ο νέος εξοπλισμός που θα παραδοθεί και θα εγκατασταθεί στο ΝΣΚ περιλαμβάνει:

- Εξυπηρετητή (server) μηχανικής μάθησης.
- Central Switch και switches ορόφων της Κεντρικής Υπηρεσίας.
- 285 σταθερούς σταθμούς εργασίας (desktop).
- 460 φορητούς σταθμούς εργασίας (notebook).
- 200 ταμπλέτες.
- Οθόνες, εκτυπωτές, σαρωτές, πολυμηχανήματα, κάμερες.

Τα ανωτέρω θα συνοδεύονται και από το αναγκαίο για τη λειτουργία τους έτοιμο λογισμικό το οποίο θα παραδοθεί και θα εγκατασταθεί στο ΝΣΚ.

Περαιτέρω, κατά το έτος 2024 αναμένεται να προχωρήσει σημαντικά από την ανάδοχο του Έργου η ανάπτυξη νέων εφαρμογών και ειδικότερα η ανάπτυξη του λογισμικού υποδομών εφαρμογών και παραγωγικών λειτουργιών (μεταξύ άλλων του λογισμικού των υποσυστημάτων διαχείρισης υποθέσεων, εργασιών, συνεδριάσεων και ερωτημάτων / γνωμοδοτήσεων). Το νέο λογισμικό που θα αναπτυχθεί θα επιτρέπει την ψηφιοποίηση / οπτική αναγνώριση κειμένων, την υποστήριξη ψηφιακών υπογραφών και την πολυκαναλική ενημέρωση (ενημέρωση με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, sms, ενημερώσεις μέσω του feed της διαδικτυακής πύλης, δυνατότητα πρόσβασης από κινητές πλατφόρμες). Περαιτέρω, θα αναπτυχθεί λογισμικό που θα καταστήσει εφικτή τη λειτουργία συστήματος οντολογιών και μηχανικής μάθησης, την επισήμειωση κειμένων, την υποστήριξη επεξεργασίας φυσικής γλώσσας, την υποστήριξη σημασιολογικής αναζήτησης και την συν-επεξεργασία και εν γένει διαχείριση εγγράφων. Κατά τους θερινούς μήνες του έτους

2024 αναμένεται να λάβει χώρα η αρχική εκπαίδευση του συστήματος μηχανικής μάθησης, ενώ στην πορεία υλοποίησης του έργου θα ακολουθήσουν επανεκπαιδεύσεις.

Η ανάπτυξη νέων εφαρμογών αναμένεται να συνεχιστεί και μετά το πέρας του έτους 2024 με τη ανάπτυξη λογισμικού για το υποσύστημα διοικητικών λειτουργιών - επιθεώρησης, το υποσύστημα οικονομικής διαχείρισης και τη διαδικτυακή πύλη. Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης εφαρμογών θα συνταχθούν εγχειρίδια χρήσης και τεκμηρίωσης (λειτουργικής και υποστηρικτικής) και θα επικαιροποιηθεί η μελέτη εφαρμογής.

Οι επόμενες φάσεις του Έργου περιλαμβάνουν τη μετάπτωση δεδομένων, τη δοκιμαστική λειτουργία, την εκπαίδευση χρηστών - διαχειριστών και, τέλος, την πιλοτική λειτουργία του νέου ΟΠΣ. Ο ορίζοντας ολοκλήρωσής του είναι τριετής από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης (27-10-2023).

5.1.1.2. Ηλεκτρονική διασύνδεση του ΝΣΚ με τα δικαστήρια και τους δημόσιους φορείς

Η ηλεκτρονική διασύνδεση του υπάρχοντος ΟΠΣ του ΝΣΚ με τα αντίστοιχα πληροφορικά συστήματα όλων των δικαστηρίων και των εν γένει δημοσίων Φορέων αποτελεί σταθερό στόχο πρωταρχικής σημασίας για το Σώμα. Η διασύνδεση αυτή αναμένεται να αυξήσει σημαντικά την παραγωγικότητα των λειτουργών του ΝΣΚ και να συμβάλει τόσο στην ουσιαστική επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης, με την εξαπλούστευση των διαδικασιών και την δραστική περιστολή οικονομικού και διοικητικού κόστους όσο και στην καλύτερη λειτουργία της Διοίκησης, με προφανή πλεονεκτήματα τόσο για το ΝΣΚ και για τη Διοίκηση, όσο και για τους πολίτες. Προς τούτο αναμένεται εντός του 2024:

- Η ολοκλήρωση υλοποίησης στο ΟΠΣ του ΝΣΚ και στο ΟΣΔ-ΔΥ-ΔΔ, η οποία καθιστά εφικτή την περαιτέρω διασύνδεση των δύο συστημάτων και την ενδοσυστημική (ήτοι απευθείας από το ΟΠΣ του ΝΣΚ στο ΟΣΔΔΥ-ΔΔ) ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων.
- Η περαιτέρω πρόοδος του σχεδιασμού, στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Υπηρεσιών Διαδικτύου (Web Services) για την επίτευξη της Διαλειτουργικότητας μεταξύ των Πληροφοριακών Συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης», διαλειτουργικότητας αφενός μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων του ΝΣΚ και των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των ΔΟΥ, του ΓΛΚ, του ΝΠΔΔ «Ελληνικό Κτηματολόγιο» και αφετέρου του Συστήματος Ηλεκτρονικών Επιδόσεων (αφορά την ηλεκτρονική επίδοση στο ΝΣΚ δικογράφων από δικαστικούς επιμελητές).

5.1.2. Αναμόρφωση της οργανωτικής δομής του ΝΣΚ

- Ο νομοθέτης, εντοπίζοντας τους δυναμικούς θεματικούς τομείς που αναμένεται να συμβάλουν στην προοπτική ανάπτυξης της Χώρας, αναμόρφωσε την οργανωτική δομή του ΝΣΚ και εξειδίκευσε και προσδιόρισε στο άρθρο 16 του ν.4831/2021 οκτώ (8) Θεματικούς Σχηματισμούς, οι οποίοι μπορούν να συγκροτηθούν με απόφαση του Προέδρου του ΝΣΚ, με αντικείμενο τον ενιαίο και συνολικό χειρισμό ομοειδών δικαστικών και εξώδικων υποθέσεων.

Περαιτέρω, ο νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τη σημασία του γνωμοδοτικού έργου του ΝΣΚ και την ανάγκη συνεχούς καθοδήγησης της Διοίκησης, προβλέπει ότι αυτό εξακολουθεί να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των Γραφείων Νομικού Συμβουλίου που λειτουργούν στα Υπουργεία, στις Αρχές και στα ΝΠΔΔ, των οποίων την υπεράσπιση διεξάγει το ΝΣΚ.

Μετουσιώνεται, με τον τρόπο αυτό, σε πράξη ένα «δυσαιδικό» σύστημα οργάνωσης και λειτουργίας του ΝΣΚ, το οποίο αφενός εξασφαλίζει την ενιαία αντιμετώπιση ομοειδών υποθέσεων και τη νομική εξειδίκευση, αφετέρου προάγει το γνωμοδοτικό έργο του ΝΣΚ, μέσω της στελέχωσης κάθε Γραφείου Νομικού Συμβουλίου με Αντιπροέδρους, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους και Παρέδρους.

Η άμεση και ταυτόχρονη συγκρότηση και λειτουργία των Θεματικών Σχηματισμών, ωστόσο, δεν είναι κατ' αρχήν ευχερής, διότι συνάπτεται με το πρακτικό ζήτημα της στέγασης και υλικοτεχνικής υποδομής τους, ανακατανομής των πολλών χιλιάδων υποθέσεων προς χειρισμό, της ενημέρωσης και προετοιμασίας της Διοίκησης, καθώς και με γενικότερα ζητήματα ρύθμισης του πλαισίου λειτουργίας τόσο των Θεματικών Σχηματισμών όσο και των Υπουργείων, των Αρχών και των ΝΠΔΔ, των οποίων την υπεράσπιση διεξάγει το ΝΣΚ.

Για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, η λειτουργία του ΝΣΚ με Θεματικούς Σχηματισμούς και Γραφεία Νομικού Συμβουλίου σχεδιάζεται προσεκτικά και υλοποιείται σταδιακά και ομαλά, ώστε να υπάρξει η αναγκαία προσαρμογή, αξιολογώντας και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων της λειτουργίας των πρώτων Θεματικών Σχηματισμών.

Ο επόμενος Σχηματισμός που προγραμματίζεται να συγκροτηθεί είναι ο **Θεματικός Σχηματισμός Φορολογικών-Τελωνειακών Υποθέσεων και Υποθέσεων Εκτέλεσης**.

Το ΝΣΚ, με το Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων το οποίο λειτουργεί στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), παρέχει ήδη εξειδικευμένη υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε υποθέσεις φορολογικών-τελωνειακών διαφορών και διαφορών διοικητικής και αναγκαστικής εκτέλεσης, αν και με διαφορετική δομή από αυτήν που εισήχθη με τον ν.4831/2021.

Η σύσταση του Σχηματισμού φορολογικών - τελωνειακών υποθέσεων και υποθέσεων εκτέλεσης απαιτείται, προκειμένου να εναρμονιστεί η λειτουργία αυτού του Ειδικού Γραφείου με τον τρόπο λειτουργίας των Θεματικών Σχηματισμών που προβλέπει ο Οργανισμός του ΝΣΚ. Η συγκρότηση αυτού του Σχηματισμού, όμως, προϋποθέτει την προ-

ηγούμενη μελέτη και ρύθμιση των ζητημάτων στέγασης και υλικοτεχνικής υποδομής, την ανάληψη των δαπανών λειτουργίας του από το ΝΣΚ, ενώ απαιτείται η εξέταση από κοινού με τον Διοικητή της ΑΑΔΕ του ενδεχομένου τροποποίησης του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του υφιστάμενου Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων στην ΑΑΔΕ.

- Η οργανωτική αναδιάρθρωση του ΝΣΚ, όμως, δεν περιορίζεται στη συγκρότηση των Θεματικών Σχηματισμών, αλλά περιλαμβάνει και ένα νέο φιλόδοξο σχέδιο για τη λειτουργία των περιφερειακών Γραφείων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (όσων δηλαδή βρίσκονται εκτός της Περιφέρειας Αττικής), τα οποία προβλέπεται να συγχωνευθούν σταδιακά και να λειτουργήσουν στις έδρες των Περιφερειών της Χώρας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 παρ.7 του ν.4831/2021. Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υπάρχουν σε πόλεις- εφετειακές έδρες που δεν αποτελούν έδρες Περιφέρειας, μπορούν να διατηρηθούν, εφόσον ειδικές συνθήκες (όπως γεωγραφικές συνθήκες, ύπαρξη μεγάλου όγκου υποθέσεων κ.ά.), δικαιολογούν την κατ' εξαίρεση διατήρησή τους προσωρινά ή μόνιμα. Με την προγραμματιζόμενη χωροταξική αναδιάρθρωση σκοπείται η σημαντική μείωση των δαπανών για τη λειτουργία των Γραφείων, όπως και των δαπανών για την απασχόληση δικηγόρων του Δημοσίου, ενώ ταυτόχρονα, όχι μόνο περιορίζονται οι μεταθέσεις των λειτουργών του ΝΣΚ και του διοικητικού προσωπικού και η ορθολογική κατανομή του προσωπικού του, αλλά επιτυγχάνεται τελικά και ο ενιαίος, αρτιότερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος χειρισμού των υποθέσεων από Γραφεία με καλύτερη στελεχιακή οργάνωση και υλικοτεχνική υποδομή.

Στο πλαίσιο αυτό και κατά τις προβλέψεις του προαναφερόμενου άρθρου 21 παρ.7 του ν.4831/2021, από 15-09-2023, έχουν ήδη μετονομασθεί τα Δικαστικά Γραφεία του ΝΣΚ σε Γραφεία Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΓΝΣ) (με αριθμό πρωτ. 136605/1000.23/14-09-2023 έγγραφο Προέδρου ΝΣΚ).

Πρόκειται για ένα μακρόπνοο σχέδιο που πρέπει να στηριχθεί σε εμπειριστατωμένη μελέτη μετά από την ορθή αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, σε συνδυασμό με τις εθνικές παραμέτρους και τους ειδικότερους, μετρήσιμους, κατά το δυνατόν, στόχους, συνυπολογίζοντας, μεταξύ άλλων, τη ροή των διαδικασιών, τη γεωγραφική τοποθεσία, τις υποδομές, το επίπεδο της ψηφιοποίησης και τις δυνατότητες και παροχές των δικαστηρίων. Άλλωστε, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Οργανισμού του ΝΣΚ, η σταδιακή συγχώνευση των Γραφείων της περιφέρειας συμβαδίζει με την ολοκλήρωση των διαδικασιών για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικών δικών και την πλήρη ψηφιοποίηση του ΝΣΚ.

Η χωροταξία συνάπτεται στενά με τη δημόσια πολιτική για την ανοιχτή διακυβέρνηση με τη χρήση των νέων τεχνολογιών, με τη δημόσια πολιτική για τις κτιριακές υποδομές των δημοσίων κτιρίων και με τη δημόσια πολιτική για το νέο μοντέλο διοίκησης (new public management), όπως έχει αποτυπωθεί σε ευρωπαϊκά κείμενα καθώς και με τις λοιπές πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στον πολυεπίπεδο εκσυγχρονισμό της δικαιοσύνης.

Η ως άνω αναδιάρθρωση των περιφερειακών Μονάδων του ΝΣΚ συντονίζεται με το εθνικό σχέδιο για τη Δικαιοσύνη, όπως αποτυπώνεται σε σειρά θεσμικών κειμένων τα οποία περιέχουν τις στρατηγικές κατευθύνσεις για την ελληνική οικονομία και τους θεσμούς και ειδικότερα με την αντίστοιχη αναδιάταξη που έχει θεσπιστεί για τις περιφέρειες των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων τους, στο πλαίσιο της εισαγωγής του θεσμού των τηλεματικών δικών με τον ν.5028/2023 (Α' 54), καθώς και με το νέο Δικαστικό Χάρτη και τη νέα αρχιτεκτονική στη δομή της Δικαιοσύνης τόσο όσον αφορά στην κατανομή αρμοδιότητας στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, όσο και στη διαμόρφωση της κατανομής των δικαστικών υπηρεσιών ανά την επικράτεια με τελικό στόχο βέβαια την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη απονομή της δικαιοσύνης προς όφελος των πολιτών.

Σε κάθε περίπτωση, θα διασφαλιστεί η ήπια μετάπτωση στο νέο σχήμα που τυχόν κριθεί αναγκαίο, με ένα καλά οργανωμένο σχέδιο δράσης και εκκτίηση των επιπτώσεων του μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος.

5.1.3. Γραφείο Επιθεώρησης

Λαμβάνοντας υπόψη τη μέχρι τώρα υπάρχουσα εμπειρία από τη λειτουργία του θεσμού, ήδη τετραετή, τις επισημάνσεις και προτάσεις της Ομάδας Εργασίας, η οποία συγκροτήθηκε στις 19-12-2022, με την απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 676/2022, αλλά και τις διαπιστώσεις του Γραφείου Επιθεώρησης από τις μέχρι σήμερα αξιολογήσεις και επιθεωρήσεις ενόψει και της επικείμενης αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης, του μεγέθους, του φόρτου εργασίας και των υποδομών των Γραφείων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΓΝΣ), που βρίσκονται εκτός της Περιφέρειας Αττικής, εξετάζεται συνολικά το σύστημα επιθεώρησης των λειτουργιών και των Υπηρεσιακών Μονάδων του ΝΣΚ και εντοπίζονται τυχόν ζητήματα στο ισχύον θεσμικό - κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την επιθεώρηση, τα οποία πιθανόν να χρήζουν βελτίωσης, τροποποίησης ή συμπλήρωσης στο πλαίσιο της μέριμνας για τη λειτουργία του θεσμού με τρόπο δίκαιο, αξιοκρατικό, αντικειμενικό, διαφανή, αποτελεσματικό και σύγχρονο.

Ιδίως εξετάζονται τα θέματα που αφορούν στη σύνθεση και στους στόχους του Γραφείου Επιθεώρησης, στα καθήκοντα και στις αρμοδιότητες των μελών του, στις υποχρεώσεις των λειτουργιών προς τους Επιθεωρητές, στον τρόπο διεξαγωγής της επιθεώρησης, στα κριτήρια αξιολόγησης και στις εκθέσεις επιθεώρησης καθώς και η δυνατότητα αποτύπωσης αρχών «καλής πρακτικής», οι οποίες θα καθιερώνουν μια ορθολογική και αξιόπιστη μέθοδο επιθεώρησης.

5.1.4. Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων

Το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων του ΝΣΚ για την επίτευξη του στόχου της διαρκούς διασφάλισης της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών, εμπορικών, βιομηχανικών ή άλλων προστατευόμενων δεδομένων φυσικών ή άλλων προσώπων, τα οποία περιέχονται και τηρούνται στο ΝΣΚ, θα απαιτηθεί να προβεί σε συνεχή ανάλυση της κατάστασης ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων που διαχειρίζεται το ΝΣΚ, την αξιολόγηση των υφιστάμενων πρακτικών, των γραπτών

πολιτικών και διαδικασιών, των πληροφοριακών συστημάτων και δικτυακών υποδομών και κάθε στοιχείου που επηρεάζει την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων σε όλες τις δραστηριότητες και τις Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ, αλλά και την υποστήριξη των λειτουργιών και των υπαλλήλων του ΝΣΚ σε θέματα διαχείρισης Προσωπικών Δεδομένων.

Ήδη το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις του ΝΣΚ προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες (επεξεργασία πολιτικών), ώστε στο προσεχές διάστημα:

- να πραγματοποιηθεί ο ορθός χαρακτηρισμός των αρχείων (ενεργά, ημιενεργά, ανενεργά και διηνεκούς υπηρεσιακής χρησιμότητας),
- να προσδιορισθεί η διαδικασία και ο χρονικός άξονας διαβίβασης αρχείων στο Γενικό Αρχείο του Κράτους, και, εκκαθάρισης αρχείων.

Περαιτέρω, το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων διαμορφώνει τη διαβάθμιση των εγγράφων στο ΟΠΣ του ΝΣΚ σε δημόσια, εσωτερικά, εμπιστευτικά, αυστηρώς εμπιστευτικά, ενώ προγραμματίζεται και ενημέρωση του προσωπικού του ΝΣΚ, αναφορικά με τις υπό διαμόρφωση πολιτικές κατηγοριοποίησης και διαβάθμισης των αρχείων και των εγγράφων του ΝΣΚ και τήρησης και καταστροφής δεδομένων.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και ο στόχος της επεξεργασίας σχεδίου ρυθμίσεων για τον ορισμό της διαδικασίας, του τρόπου και των όρων διαχείρισης, οργάνωσης, φύλαξης και εκκαθάρισης του αρχειακού υλικού του ΝΣΚ, προκειμένου να προωθηθεί η θέσπιση σχετικής κανονιστικής πράξης.

Προς την ίδια κατεύθυνση και για τις ανάγκες της 1ης Φάσης της σύμβασης του Έργου «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού» (κωδικός ΟΠΣ 5069398 - Ε.Π «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα») κατά την οποία εκπονείται η μελέτη εφαρμογής, ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ) και οι λειτουργοί που στελεχώνουν το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Δεδομένων σε συνεργασία με τον ανάδοχο του Έργου εξετάζουν το βαθμό συμμόρφωσης του ΝΣΚ μέσω του νέου ΟΠΣ με τον ΓΚΠΔ, καταγράφουν τις ροές των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τις κατηγορίες που ανήκουν τα δεδομένα, τις ομάδες των υποκειμένων δεδομένων καθώς και τους σκοπούς της επεξεργασίας, με έκφραση στο βαθμό κατά τον οποίο ενδέχεται να εντοπισθούν περιπτώσεις οι οποίες δικαιολογούν την διενέργεια μελέτης εκτίμησης αντικτύπου, ενώ ελέγχουν τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (IT Audit) οι οποίες θα εφαρμοστούν στο νέο ΟΠΣ.

5.1.5. Ζητήματα ως προς την παράσταση των λειτουργιών του ΝΣΚ στα ποινικά δικαστήρια για την υποστήριξη της κατηγορίας

Από την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων του έτους 2023 προκύπτει ότι τόσο οι υπηρεσιακές μονάδες του ΝΣΚ εκτός της Περιφέρειας Αττικής όσο και κυρίως ο Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών Υποθέσεων, ανέλαβαν, κατ' αποδοχή σχετικών αιτημάτων των υπηρεσιών του Δημοσίου, σημαντι-

κό αριθμό υποθέσεων, εκ των οποίων σε αρκετές από αυτές, κατά κοινή παραδοχή των λειτουργών του ΝΣΚ, ιδίως αυτών που υπηρετούν στον Σχηματισμό, δεν υφίστατο η ανάγκη παράστασής του για την πλήρη και αποτελεσματική υποστήριξη των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

Για τον περιορισμό των ανωτέρω αιτημάτων αλλά και της παράστασης του Ελληνικού Δημοσίου προς υποστήριξη ποινικής κατηγορίας με λειτουργούς του ΝΣΚ σε υποθέσεις χωρίς ιδιαίτερη σπουδαιότητα (όπως οι υποθέσεις πλημμεληματικού χαρακτήρα), δρομολογείται ήδη, με πρωτοβουλία του Θεματικού Σχηματισμού, σχέδιο απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη των παρ. 7 και 8 του άρθρου 122 του Οργανισμού ΝΣΚ (ν.4831/2021). Η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει προς την κατεύθυνση του περιορισμού των παραστάσεων του Δημοσίου με λειτουργούς του ΝΣΚ αποκλειστικά σε ποινικές υποθέσεις που, είτε λόγω οικονομικού αντικειμένου, είτε λόγω αναφυσόμενων νομικών ζητημάτων, είτε για άλλους λόγους (π.χ. κοινωνικό αντίκρισμα της υπόθεσης), είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Κριτήριο, εν προκειμένω, είναι η ουσιαστική συμβολή των παριστάμενων λειτουργών του ΝΣΚ στην υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου, καθώς και στην απονομή της Δικαιοσύνης.

5.1.6. Ζητήματα ως προς την προσήκουσα και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων των δικηγόρων του Δημοσίου

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω (κεφάλαιο 4.1.2) κατά το έτος 2023, όπως και κατά το έτος 2022, διαπιστώθηκε ότι στις υποθέσεις που χειρίστηκαν οι δικηγόροι του Δημοσίου το ποσοστό των επιδοθεισών με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο ήταν σαφώς υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό αποφάσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο και συγκεκριμένα, 62% έναντι ποσοστού 32%. Ενόψει αυτού και σε συνδυασμό με το ότι οι δικηγόροι του Δημοσίου οφείλουν να προβαίνουν στις ενδεικνυόμενες δικαστικές ή εξωδικαστικές ενέργειες ή στην παράσταση προς υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Οργανισμού ΝΣΚ, προτείνονται τα εξής:

Εντατικοποίηση του ελέγχου των υποθέσεων που χειρίζονται οι δικηγόροι του Δημοσίου και αξιολόγηση του έργου τους, με σκοπό να διαπιστώνεται στο συντομότερο δυνατό χρόνο ο τυχόν μη προσήκων χειρισμός και να εντοπίζεται η αιτία της έκδοσης μεγάλου αριθμού αποφάσεων με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο. Στο πλαίσιο της διακήρυξης και υλοποίησης του νέου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) ΝΣΚ έχει καταγραφεί και ήδη υλοποιείται η απαίτηση για τον έγκαιρο και αποτελεσματικό έλεγχο του προσήκοντος ή μη χειρισμού μιας υπόθεσης εκ μέρους του δικηγόρου του Ελληνικού Δημοσίου κατά το χρόνο που ολοκληρώνεται μία δικαστική ή εξωδικαστική ενέργεια εκ μέρους του.

Παροχή κατευθυντήριων οδηγιών, όπου απαιτείται από τη σοβαρότητα της υπόθεσης και αποστολή προτύπων δικογράφων ή των ενδεικνυόμενων ισχυρισμών, ενστάσεων κ.λπ. που προτείνονται με τη συνδρομή των αρμοδίων Γραφείων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης των εξελίξεων κατόπιν της αναμόρφωσης του Δικαστικού Χάρτη της χώρας (με τη συγχώνευση Δικαστηρίων στον α' βαθμό), θα επαναξιολογηθούν, στον κατάλληλο χρόνο και με τον κατάλληλο τρόπο, η αναγκαιότητα, ο αριθμός και ο τρόπος χειρισμού των υποθέσεων εκ μέρους των δικηγόρων του Δημοσίου, ώστε να εναρμονισθούν με τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του ν.5108/2024 (Α' 65).

5.2.

Αρτιότερη και επωφελέστερη δικαστική παράσταση ή εξώδικη εκπροσώπηση του Δημοσίου και των λοιπών Φορέων από το ΝΣΚ -Ζητήματα ως προς τη λειτουργία της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης - Παρατηρήσεις και Προτάσεις

Η αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους εξαρτάται στενά από την εν γένει δράση της Διοίκησης, δεδομένου ότι ο τρόπος λειτουργίας της επηρεάζει τη φύση και την έκταση των διαφορών στις οποίες εμπλέκονται το Δημόσιο και οι λοιποί Φορείς, η νομική υποστήριξη των οποίων διεξάγεται από το ΝΣΚ.

Οι όποιες ανεπάρκειες και παθογένειες εντοπίζονται στον τρόπο που η Διοίκηση εκτελεί τα καθήκοντά της αντανakλούν και στον τρόπο και στην αποτελεσματικότητα του χειρισμού των επιμέρους δικαστικών ή εξωδίκων υποθέσεων εκ μέρους των λειτουργών του ΝΣΚ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Περαιτέρω, η ορθή και αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης μέσω της ταχύτητας και της ποιότητάς της είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διασφάλιση του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας. Ένα αξιόπιστο και δίκαιο νομικό σύστημα το οποίο ανταποκρίνεται εγκαίρως στα αιτήματα δικαστικής προστασίας έχει καίρια σημασία τόσο για τους ιδιώτες, όσο κυρίως για τη δημοσιονομική πορεία της χώρας, τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος και την εν γένει αναπτυξιακή προοπτική της ελληνικής οικονομίας, αφού επηρεάζει καθοριστικά όχι μόνο τα δημόσια έσοδα, αλλά και τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Στη συνέχεια γίνεται συνοπτική καταγραφή των βασικότερων και συχνότερα ανακυπτόντων προβλημάτων αναφορικά με τη λειτουργία της Διοίκησης και της Δικαιοσύνης συνοδευόμενη από προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

5.2.1. Ζητήματα ως προς τη διαβίβαση δικογράφων και παροχή απόψεων και στοιχείων προς τις Υπηρεσιακές Μονάδες και τους λειτουργούς του ΝΣΚ

Παρά τις σαφείς, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν.4831/2021, υποχρεώσεις των δημοσίων Αρχών και Υπηρεσιών για την άμεση παροχή απόψεων, πληροφοριών και στοιχείων προς τους λειτουργούς του ΝΣΚ, καθώς και κάθε άλλης συνδρομής (π.χ. έγκαιρη υπόδειξη μαρτύρων) για την υπεράσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου με τον επωφελέστερο τρόπο, έχει παρατηρηθεί:

- Η μη αποστολή / η μη εμπρόθεση διαβίβαση στο ΝΣΚ των εισαγωγικών ή λοιπών δικογράφων, όταν αυτά επιδίδονται σε υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να υφίσταται προφανής κίνδυνος απώλειας των δικονομικών και ουσιαστικών δικαιωμάτων του Δημοσίου.
- Η παράλειψη αποστολής / η μη έγκαιρη διαβίβαση από τη Διοίκηση στο ΝΣΚ αναλυτικής και εμπεριστατωμένης έκθεσης απόψεων, συνοδευόμενη από το σύνολο των πρόσφορων στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και η μη σχετική συνεργασία με συναρμόδιες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο χειρισμός των υποθέσεων από τους λειτουργούς του ΝΣΚ και, επιπροσθέτως, στις δικαστικές υποθέσεις να δημιουργούνται ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα ανάλγως της διαδικασίας εκδίκασης (π.χ. απώλεια δικαιωμάτων του Δημοσίου, απαράδεκτο της προβολής ισχυρισμών, επιβράδυνση εκδίκασης των υποθέσεων, τεκμήριο ομολογίας πραγματικών ισχυρισμών αντιδίκων του Δημοσίου σε δίκες ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων).

Ενδεικτικές είναι οι εξής σχετικές περιπτώσεις:

- Μη αποστολή ή απρόσφορη αποστολή από τις αρμόδιες για τη διαχείριση και την προβολή των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των ακινήτων υπηρεσίες των αναγκαίων στοιχείων για τον αποτελεσματικό χειρισμό υποθέσεων κτηματολογίου (ζήτημα το οποίο αναπτύσσεται εκτενέστερα και στη συνέχεια), εμπραγμάτου δικαίου, αναγνώρισης δικαιούχων επί απαλλοτριώσεων κ.ά.
- Μη έγκαιρη χορήγηση απόψεων και στοιχείων ή παροχή ελλιπών απόψεων ή ακόμα και αδυναμία παροχής αυτών από το Τμήμα Ειδικών Θεμάτων και Δικαστικών Υποθέσεων της Διεύθυνσης Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων (ΔΚΕΚΚ) σε αγωγές πιστωτικών ιδρυμάτων κατά του Ελληνικού Δημοσίου, με αίτημα την καταβολή των ποσών που αντιστοιχούν στην εγγύηση του Δημοσίου που έχει καταπέσει σε δάνεια και ρυθμίσεις οφειλών φυσικών και νομικών προσώπων, κατά τις διατάξεις του ν.2322/1995 (Α' 143) και ήδη των άρθρων 91 - 108 του ν.4549/2018 (Α' 105), οι οποίες εκκρεμούν, κατά χιλιάδες, σε διάφορα στάδια.
- Χορήγηση ανακριβών απόψεων (π.χ. επίκληση εγγράφων που δεν προσκομίζονται, καθώς και γεγονότων που δεν προκύπτουν από προσκομιζόμενα έγγραφα) και μη αποστολή ή

μη έγκαιρη αποστολή διοικητικού φακέλου από υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης, ενώ, σε περίπτωση αναρμοδιότητας ή συναρμοδιότητας με άλλη υπηρεσία, μη διαβίβαση του φακέλου στην αρμόδια/συναρμόδια υπηρεσία σε υποθέσεις είσπραξης δημοσίων εσόδων του Κράτους.

- Αποστολή κλήσεων προς συζήτηση υποθέσεων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων την προτεραιότητα της δικασίμου, παρότι αυτές έχουν κοινοποιηθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες μήνες πριν τη δικάσιμο.
- Καθυστερημένη αποστολή αποφάσεων που εκδίδονται επί των ανακοπών ΚΕΔΕ, με αποτέλεσμα, λόγω της σύντομης τριακονθήμερης προθεσμίας ελέγχου της ορθότητας των αποφάσεων, τη βεβιασμένη, πολλές φορές, για τη διαφύλαξη της νόμιμης προθεσμίας, άσκηση ενδίκου μέσου, ακόμα και σε περιπτώσεις που η άσκηση αυτού δεν πιθανολογείται να ευδοκιμήσει, οπότε ακολουθούν πρόσθετες ενέργειες για την παραίτηση από αυτό, με σχετική ενασχόληση τόσο των λειτουργών του ΝΣΚ όσο και των δικαστηρίων.
- Καθυστέρηση της αποστολής διοικητικού φακέλου, ιδίως σε ακυρωτικές διαφορές, με χαρακτηριστική περίπτωση τις υποθέσεις Ιθαγένειας.

Κατόπιν τούτων, για την αντιμετώπιση των ανωτέρω κρίσιμων ζητημάτων, πέραν της καταλληλότερης στελέχωσης της Διοίκησης και της αρτιότερης κατανομής των υπηρετούντων υπαλλήλων μεταξύ των δημοσίων Υπηρεσιών, προτείνεται να προβλεφθεί νομοθετικά η συγκρότηση και λειτουργία σε κάθε δημόσιο Φορέα ειδικής Υπηρεσιακής Μονάδας, που θα έχει στην αρμοδιότητά της τη μέριμνα:

- α) για την υποδοχή των εγγράφων που απευθύνονται στο Φορέα (ταχυδρομικά ή με ΤΠΕ) από τα δικαστήρια και το ΝΣΚ, με αίτημα την αποστολή έκθεσης απόψεων και φακέλου και β) για την έγκαιρη και προσήκουσα σύνταξη και διαβίβαση της σχετικής έκθεσης απόψεων με τα απαραίτητα στοιχεία φακέλου για την αντίκρουση των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων των αντιδίκων του Δημοσίου και την προάσπιση των συμφερόντων του. Η διασύνδεση των Γραφείων Νομικών Συμβουλίου με τις δημόσιες υπηρεσίες, και η ηλεκτρονική, ως εκ τούτου, διαβίβαση των εγγράφων, αποτελεί ζητούμενο μιας σύγχρονης δημόσιας Διοίκησης.

5.2.2. Ζητήματα ως προς τις κτηματολογικές αγωγές και τις κτηματολογικές εγγραφές

Η άσκηση των κτηματολογικών αγωγών από το Ελληνικό Δημόσιο και η διαχείριση των συναφών με αυτές θεμάτων έχει αναδειχθεί τα τελευταία έτη σε μείζον ζήτημα. Διαπιστώνεται ότι:

- Οι κατά τόπους και καθ' ύλην αρμόδιες για τη διαχείριση και προβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων του Δημοσίου υπηρεσίες (Κτηματικές Υπηρεσίες, Διευθύνσεις Δασών, Δασαρχεία, Εφορείες Αρχαιοτήτων, Διευθύνσεις Πολιτικής Γης, Τμήματα Τοπογραφίας, Εποικισμού και Αναδασμού ή/και Τμήματα Δημοσίας Περιουσίας των Περιφερειών κ.λπ.), επικαλούμενες συνήθως τον φόρτο εργασίας, την υποστελέχωσή τους και τη μη υποστήριξή τους με υπαλλήλους

των αναγκαίων ειδικοτήτων (όπως π.χ. με τοπογράφους μηχανικούς για τον έλεγχο ή για την εκπόνηση τοπογραφικών διαγραμμάτων, διαγραμμάτων γεωμετρικών μεταβολών κ.λπ.), δεν έχουν υποβάλει στο ΝΣΚ αιτήματα συνυποβλημένα με τα στοιχεία που απαιτούνται για την έγερση πληθώρας κτηματολογικών αγωγών για ακίνητα του Δημοσίου για τα οποία εκκρεμεί - σύμφωνα με άτυπη εκ μέρους τους ενημέρωση προς τα ΓΝΣ και τους δικηγόρους του Δημοσίου - η διόρθωση ανακριβών πρώτων κτηματολογικών εγγραφών, με αποτέλεσμα την διακύβευση (με την οριστικοποίηση των πρώτων εγγραφών, η οποία επέρχεται στις 30-11-2024, για πλήθος περιπτώσεων/περιοχών) των συμφερόντων του Δημοσίου και τη δημιουργία σοβαρότατων ζητημάτων ως προς την κατοχύρωση των εμπραγμάτων δικαιωμάτων του επί της δημόσιας και ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας του. Ήδη, το διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία παρίσταται ανεπαρκές για την απαραίτητη μελέτη των σχετικών υποθέσεων, τη σύνταξη βάσιμης αγωγής και την παραδεκτή άσκησή της (κατάθεση και επίδοση).

- Οι κατά τόπους και καθ' ύλην, ως άνω, αρμόδιες για τη διαχείριση και προβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων του Δημοσίου υπηρεσίες υποβάλλουν αιτήματα άσκησης κτηματολογικών αγωγών, παρέχοντας ελλιπή ή και αντιφατικά, ενίοτε, στοιχεία αναφορικά με τα εμπράγματα δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου επί της δημόσιας και ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας του, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εκκαθάριση των υποθέσεων είτε με την άσκηση των αγωγών είτε, ανάλογα με τη φύση και το οικονομικό αντικείμενο της διαφοράς, με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 7 ν.4831/2021 για τον καθορισμό τηρητέας πορείας [άρθρο 27 παρ.1 του ν.4831/2021 και άρθρο 1 παρ.1 περ.α και γ' της απόφασης Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό 9/2022 «Καθορισμός καθηκόντων των Λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (Β' 55)].
- Ειδικά για τα ακίνητα δασικού χαρακτήρα, κατά το έτος 2023, κατέστη δυνατή η άσκηση κτηματολογικών αγωγών από το Ελληνικό Δημόσιο μόνο στις περιπτώσεις που η αρμόδια Υπηρεσία προέβαλε δικαιώματα στο σύνολο της έκτασης, ενώ η άσκηση των αγωγών αυτών στην περίπτωση που προέβαλε δικαιώματα σε τμήματα ακινήτων, δεν κατέστη δυνατή, καθώς η με αρ. 113980/3769/06-11-2023 κ.υ.α. (Β' 6493) των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 6 παρ. 3 περ. θ του ν. 2664/1998 (Α' 275), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 109 παρ. 1 του ν. 4819/2021 (Α' 129), και καθορίζει την διαδικασία έκδοσης, τη μορφή και το περιεχόμενο του οριζόμενου στην προαναφερόμενη διάταξη διαγράμματος γεωμετρικών μεταβολών, το οποίο ειδικώς για τα ως άνω ακίνητα, προσαρτάται, επί ποινή απαραδέκτου, στο δικόγραφο της αγωγής, της αίτησης ή της προσφυγής, έχει έναρξη ισχύος την 15-01-2024.
- Σημαντικές δυσχέρειες δημιουργήθηκαν και από την δυστοκία των υπηρεσιών στην εφαρμογή νεοπαγών διατάξεων, που περιορίζουν την προβολή δικαιωμάτων εκ μέρους του Δημοσίου στο πλαίσιο των κτηματολογικών (και εν γένει εμπράγματων) υποθέσεων, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται σημαντικά η ομαλή και προσήκουσα άσκηση

αρμοδιοτήτων εκ μέρους των λειτουργών του ΝΣΚ και των Δικηγόρων του Δημοσίου, επιβαρυνομένων και των επιλαμβανομένων σχετικά Δικαστηρίων. Συγκεκριμένα:

- α)** Οι υπηρεσίες δεν προβαίνουν στον οικείο έλεγχο και στην άσκηση της σχετικής αρμοδιότητάς τους για την εφαρμογή του άρθρου 16 του ν.5024/2023 (Α' 41) (στο οποίο προβλέπονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες το Δημόσιο απέχει σε τρεις κατηγορίες ακινήτων από την άσκηση κτηματολογικών αγωγών της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.2664/1998 ή εάν έχουν ασκηθεί αυτές, οι εκκρεμείς δίκες καταργούνται), επικαλούμενες ότι δεν έχει εκδοθεί η κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 19 του ανωτέρω ν.5024/2023 κανονιστική πράξη που ρυθμίζει τα επιμέρους θέματα της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 16, ούτε έχουν εκδοθεί εγκύκλιοι και επαρκείς κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή του οικείου άρθρου.
- β)** Αντίστοιχοι περιεχομένου δυσχέρειες παρουσιάζονται κατά περίπτωση και στο πλαίσιο των υποθέσεων που επηρεάζονται από το κανονιστικό πεδίο των διατάξεων της περ. IV της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν.3208/2003 (Α' 303), που προστέθηκε με το άρθρο 152 του ν.4819/2021 (Α' 129), στο οποίο προβλέπονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα εκτάσεις των περιοχών του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 του ν.998/1979.
- Προβλήματα υποστελέχωσης και αδυναμίας απόκρισης στην πληθώρα των σχετικών υποθέσεων επικαλούνται ενίοτε και οι υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης, οι οποίες είναι επικροτισμένες, ως εκ της αρμοδιότητάς τους, με τον έλεγχο της ακρίβειας των αρχικών κτηματολογικών εγγραφών ως προς τις οικείες εμπράγματα ασφάλειες (π.χ. υποθήκες και προσημειώσεις υπέρ ΑΑΔΕ) και τα βάρη (π.χ. κατασχέσεις) που επιβάλλουν, και της συνακόλουθης μέριμνας, σε περίπτωση ανακρίβειας, για την δρομολόγηση των αναγκαίων ενεργειών διόρθωσής τους, στο πλαίσιο των προβλεπόμενων στο ν.2664/1998, με την αποστολή, μεταξύ άλλων και για την περίπτωση της δικαστικής διόρθωσης, των αναγκαίων στοιχείων στις κατά τόπους αρμόδιες Υπηρεσιακές Μονάδες του ΝΣΚ. Για τους ανωτέρω λόγους, δεν έχει ακόμη διεξαχθεί πλήρης έλεγχος από τις αρμόδιες ΔΟΥ της ακρίβειας των αρχικών κτηματολογικών εγγραφών ως προς τις σχετικές εμπράγματα ασφάλειες.
  - Το έτος 2023, παρά τις πραγματοποιηθείσες κατά το παρελθόν έτος, διαβουλεύσεις μεταξύ του ΝΣΚ και του ΝΠΔΔ «Ελληνικό Κτηματολόγιο» και τις επανειλημμένες σχετικές οχλήσεις, δεν υπήρχε η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής ατελώς:
- α)** εγγραπτών πράξεων από τους λειτουργούς του ΝΣΚ, τους δικηγόρους του Δημοσίου και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου και
- β)** αίτησης για τη λήψη κτηματολογικών φύλλων και αποσπασμάτων κτηματολογικών διαγραμμάτων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου. Για τους λειτουργούς του ΝΣΚ και τους δικηγόρους του Δημοσίου το ζήτημα επιλύθηκε πρόσφατα τόσο ως προς την υποβολή ατελώς εγγραπτών πράξεων όσο και ως προς τη λήψη ατελώς των κτηματολογικών διαγραμμάτων.
- Συναφές ζήτημα, που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης, στο πλαίσιο, εξάλλου, και του επιχειρούμενου ψηφιακού μετασχηματισμού του Κράτους, προκύπτει από τη διαπιστωθείσα, μέσω της συνεργασίας του ΝΣΚ με τις υπηρεσίες του Δημοσίου που διαχειρίζονται και προβάλλουν τα εμπράγματα δικαιώματά του, έλλειψη πρόβλεψης δυνατότητας σύνδεσής τους με την ηλεκτρονική βάση του Ελληνικού Κτηματολογίου για έρευνα στις κτηματολογικές εγγραφές, όπως παρέχεται στους δικηγόρους και τους λειτουργούς του ΝΣΚ, με αποτέλεσμα την εκ μέρους τους αδυναμία εντοπισμού και ταύτισης των επίδικων ακινήτων και τη συνακόλουθη παροχή ελλιπών απόψεων, με προφανή κίνδυνο για τα συμφέροντα του Δημοσίου. Παράλληλα, οι υπηρεσίες στερούνται της πλήρους διαλειτουργικότητας με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Κτηματολογίου, ώστε να υποβάλουν αιτήσεις για εγγραπτές πράξεις ή για χορήγηση αντιγράφων, πιστοποιητικών κ.λπ.
  - Έτερο ζήτημα, που αναδείχθηκε το έτος 2023, αφορά στην ομαλή διεξαγωγή των δικών που ανοίχθηκαν με την άσκηση αγωγών εκ μέρους του Δημοσίου εξαιτίας της αδιάκριτης εφαρμογής, από ορισμένα δικαστήρια (χαρακτηριστικό παράδειγμα Πρωτοδικείο Θεσπρωτίας) του άρθρου 3 παρ. 3 του ν.4640/2019 (Α' 190), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 65 του ν.4647/2019 (Α' 204) [σύμφωνα με το οποίο, το έγγραφο, με το οποίο ο πληρεξούσιος δικηγόρος ενημερώνει τον εντολέα του για τη δυνατότητα διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς ή μέρους αυτής σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον εντολέα και τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής που τυχόν ασκηθεί ή με τις προτάσεις το αργότερο μέχρι τη συζήτησή της, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης της αγωγής]. Συγκεκριμένα, λόγω της κρίσης για την εφαρμογή του άρθρου αυτού και στις περιπτώσεις προσφυγής στο Δικαστήριο από το Δημόσιο (και τα εξομοιούμενα με αυτό πρόσωπα), κηρύσσονταν απαράδεκτες οι αγωγές του, επειδή δεν υπέβαλε έντυπο ενημέρωσης του εντολέα του για τη διαδικασία διαμεσολάβησης. Για την επίλυση του ζητήματος αυτού προωθήθηκε προς το αρμόδιο και έχουν τη σχετική νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργείο Δικαιοσύνης σχέδιο σχετικής νομοθετικής ρύθμισης και ήδη με την παρ. 1 του άρθρου 47 του ν.5108/2024 (Α' 65/02-05-2024) προστέθηκε η παράγραφος 3 στο ανωτέρω άρθρο, η οποία ορίζει ότι η υποχρέωση ενημέρωσης δεν εφαρμόζεται στις διαφορές με διάδικο μέρος το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Από το σύνολο των ανωτέρω, σαφώς προκύπτει, ότι οι αρμόδιες για την προστασία των εμπραγμάτων δικαιωμάτων του Δημοσίου υπηρεσίες που σχετίζονται με τις διαδικασίες του κτηματολογίου, στο πλαίσιο της έρευνας που υποχρεούνται να διεξάγουν για τον σκοπό αυτό, είναι απολύτως απαραίτητο να στελεχωθούν επαρκώς με το κατάλληλο διοικητικό προσωπικό (π.χ. μηχανικούς για την εκπόνηση διαγραμμάτων κ.λπ.), με σκοπό να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οποιασδήποτε σχετικής βλάβης των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με τα ακίνητα επί των οποίων προβάλλουν δικαιώματα κυριότητας.

Επιτακτική δε παρίσταται η ανάγκη στελέχωσης των δασικών υπηρεσιών κατόπιν έκδοσης της προαναφερόμενης κ.υ.α για την έκδοση του διαγράμματος γεωμετρικών μεταβολών στα ακίνητα δασικού χαρακτήρα, η έναρξη ισχύος της οποίας άρχεται την 15-1-2024, ενόψει του μικρού χρονικού διαστήματος που απομένει μέχρι την λήξη της σχετικής προθεσμίας (την 30-11-2024) εντός της οποίας πρέπει να ασκηθούν οι εν λόγω αγωγές, ενώ θα πρέπει να ολοκληρωθεί κάθε εκκρεμότητα για την πλήρη εφαρμογή της διάταξης, ώστε να καταστεί εφικτή η άμεση εκπόνηση των εν λόγω διαγραμμάτων.

Εξάλλου, προτείνεται η χορήγηση οδηγιών και η έκδοση εγκυκλίων προς: α) τις αρμόδιες υπηρεσίες (Κτηματικές Υπηρεσίες και Διευθύνσεις Εποικισμού) για την εφαρμογή του άρθρου 16 του ν.5024/2023, καθώς και την υλοποίηση της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 19 του ίδιου νόμου, β) τις δασικές υπηρεσίες για την εφαρμογή των διατάξεων για την εκ μέρους τους προβολή ή μη δικαιωμάτων [αναλυτικές οδηγίες, πρωτίστως για την εφαρμογή του άρθρου 10 παρ. 1 περ. IV του ν.3208/2003 (Α' 303), όπως προστέθηκε με το άρθρο 152 του ν.4819/2021 (Α' 129), σε συνέχεια των σχετικά εκδοθεισών εγκυκλίων ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/115255/6217/02-12-2021 και ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/7886/411/23-02-2022, αλλά και για την εφαρμογή του άρθρου 149 του ν.4819/2021, στο πλαίσιο της οποίας, επίσης, οι αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να παρέχουν σαφείς απόψεις περί της προβολής ή μη εκ μέρους τους δικαιωμάτων για λογαριασμό του Δημοσίου].

Τέλος, παρίσταται επιτακτική η ανάγκη της δημιουργίας ή βελτίωσης του αναγκαίου πλήρους πλαισίου και της αποτελεσματικής άμεσης λειτουργίας αυτού, για την εξασφάλιση της δυνατότητας και στις αρμόδιες υπηρεσίες, να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αιτήσεις: α) για την ηλεκτρονική καταχώριση εγγραπτών πράξεων (αποφάσεων κ.λπ.) στο κτηματολόγιο, και β) για την έκδοση πιστοποιητικών, όπως το κτηματολογικό φύλλο, το απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος κ.ά., ατελώς, ήτοι χωρίς την ανάρτηση εντύπου οφειλής και την ακόλουθη εξόφληση του οφειλόμενου ποσού.

5.2.3. Ζητήματα ως προς την κατάταξη απαιτήσεων του Δημοσίου σε πίνακες κατάταξης δανειστών.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- α) τη σειρά κατάταξης των απαιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου από τη διανομή πλειστηριάσματος με βάση τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 975 επ. ΚΠολΔ, καθώς οι αναγγελθείσες απαιτήσεις του έπονται των απαιτήσεων των δανειστών, που είναι συνήθως εξοπλισμένες με εμπράγματα ασφάλειες και
- β) την αυξημένη, πλέον, προστασία του νομοθέτη στις αποδοχές των εργαζομένων, με τη θέσπιση υπερπρονομίου για τις απαιτήσεις αυτές,

Προτείνεται η φορολογική διοίκηση να εξετάσει το ενδεχόμενο να προβαίνει στην εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα (πρωτίστως των οφειλετών του Δημοσίου με μεγάλες οφειλές) και όχι στην απλή εγγραφή κατάσχεσης, όπως συνήθως γίνεται, δεδομένου ότι, με το νέο νομοθετικό καθεστώς στην αναγκαστική εκτέλεση, η κατάσχεση αποδεικνύεται αναποτελεσματική μέθοδος είσπραξης δημοσίων εσόδων.

5.2.4. Άσκηση δικαστικών ενεργειών εκ μέρους των λειτουργών του ΝΣΚ στην πτωχευτική διαδικασία του ν.4738/2020 (Α' 207) μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας (ΗΜΦ) του άρθρου 213 του εν λόγω νόμου

Εντός του έτους 2023, προωθήθηκαν οι διαδικασίες για την πρόσβαση των λειτουργών του ΝΣΚ και των δικηγόρων του Δημοσίου στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας, προς άσκηση εκ μέρους τους δικαστικών ενεργειών στην πτωχευτική διαδικασία του ν.4738/2020 για λογαριασμό της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), ως εκπροσώπου του Ελληνικού Δημοσίου, και συγκεκριμένα στις πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου, στις οποίες η υποβολή αίτησης και παρέμβασης διενεργείται υποχρεωτικώς ηλεκτρονικά.

Ειδικότερα, κατόπιν του εγγράφου με αριθμό πρωτ. Α.Π.190011ΕΞ2022ΥΠΟΙΚ/23-12-2022 της νυν Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, με το με αριθμό πρωτ. ΚΥ-67919/9850Β3/07-04-2023 έγγραφο της ΚΥ του ΝΣΚ, μετά την παράθεση των ειδικών ρυθμίσεων σχετικά με τις αρμοδιότητες του ΝΣΚ για τη δικαστική και εξώδικη εκπροσώ-

πηση του Δημοσίου, αλλά και των αρμόδιων υπηρεσιών του Δημοσίου για παροχή αιτήματος, πληροφοριών και στοιχείων, οι οποίες (ρυθμίσεις) καταλαμβάνουν και την άσκηση των απαιτούμενων από τις διατάξεις των άρθρων 172 επ. του ν.4738/2020 αρμοδιοτήτων, τόσο εκ μέρους του θεσμικού πιστωτή, που εν προκειμένω είναι η ΑΑΔΕ, όσο και εκ μέρους του εξουσιοδοτημένου από αυτή νομικού της παραστάτη, ήτοι του ΝΣΚ, ζητήθηκε από την προαναφερόμενη υπηρεσία η πρόβλεψη συγκεκριμένης διαδικασίας στην πλατφόρμα του ΗΜΦ, ώστε να καθίσταται δυνατή η άσκηση, εκ μέρους των λειτουργών του ΝΣΚ και των δικηγόρων του Δημοσίου, δικαστικών ενεργειών στις υποθέσεις αυτές μέσω της πλατφόρμας.

Ακολούθησε νεότερο έγγραφο της Προέδρου του ΝΣΚ, με αριθμό πρωτ. 161537/9853B3/06-11-2023, προς τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, ένεκα της μη μέχρι τότε ολοκλήρωσης της διαδικασίας πρόσβασης της ΑΑΔΕ, ως θεσμικού πιστωτή, στην πλατφόρμα του ΗΜΦ, και εκ νέου επισήμανση των σχετικών ζητημάτων και του διακυβεύματος για τα έννομα συμφέροντα της ΑΑΔΕ, λαμβανομένου υπόψη του προοδευτικά αυξανόμενου αριθμού αιτήσεων πτώχευσης μικρού αντικειμένου, που είτε κοινοποιούνται με επιμέλεια των ίδιων των αιτούντων είτε περιέρχονται μέσω των υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης στην ΚΥ του ΝΣΚ.

Με το με αριθμό πρωτ. 170601ΕΞ2023/20-11-2023 έγγραφο της Γενικής Γραμματέως Χρηματοπιστωτικού Τομέα & Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σε απάντηση του εγγράφου

του ΝΣΚ με αριθμό πρωτ. ΚΥ-67919/9850B3/07-04-2023, γνωστοποιήθηκε η ολοκλήρωση της λειτουργικότητας στο παραγωγικό περιβάλλον του ΗΜΦ, που αφορά στις αιτήσεις πτώχευσης, για τις οποίες απαιτούνται δικαστικές ενέργειες εκ μέρους της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων από τους λειτουργούς του ΝΣΚ και τους δικηγόρους του Δημοσίου, κατόπιν υποβολής προς το ΝΣΚ, με φυσικό ή ηλεκτρονικό τρόπο, αιτιολογημένου αιτήματος της αρμόδιας υπηρεσίας και διαβίβασης του οικείου φακέλου, και ζητήθηκε η αποστολή των στοιχείων των στελεχών του ΝΣΚ, που θα καταχωρισθούν στη βάση δεδομένων του ΗΜΦ με την ιδιότητα του «Διαχειριστή Χρηστών ΝΣΚ». Κατόπιν των ανωτέρω, εκδόθηκε η απόφαση Προέδρου του ΝΣΚ με αριθμό 41/19-01-2024.

Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών που απαιτούνταν από την πλευρά του ΝΣΚ, αναμένεται η άμεση υλοποίηση των λειτουργικότητων και η έκδοση επικαιροποιημένων οδηγιών χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας πτώχευσης μικρού και μεγάλου αντικειμένου από την πλευρά της Γενικής Γραμματέως Χρηματοπιστωτικού Τομέα & Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, έτσι ώστε, κατόπιν της υποβολής του προαναφερόμενου αιτιολογημένου αιτήματος της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης και τη διαβίβαση του οικείου φακέλου για άσκηση δικαστικών ενεργειών, οι λειτουργοί του ΝΣΚ και οι δικηγόροι του Δημοσίου να αποκτήσουν πρόσβαση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΗΜΦ, με χρήση, αρχικά, των προσωπικών τους κωδικών στο gsis.gr και, στη συνέχεια, εκείνων στο olomeleia.gr.

5.2.5. Ζητήματα ως προς τις ρυθμίσεις οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν.3869/2010

Η άσκηση ή μη, εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, των ένδικων βοηθημάτων ή μέσων που προβλέπονται τόσο από τις γενικές όσο και από τις ειδικές διατάξεις, αποφασίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 46 του ν.4569/2018, από τον αρμόδιο για την επιδίωξη της είσπραξης Προϊστάμενο υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης. Στην περίπτωση που αποφασιστεί η μη άσκηση ένδικου μέσου, συντάσσεται επισημειωματική πράξη στον φάκελο της υπόθεσης. Στην αντίθετη περίπτωση, αποστέλλεται ο φάκελος στο ΝΣΚ, με αιτιολογημένη γνώμη της υπηρεσίας για την άσκηση του ένδικου μέσου. Σχετικά, έχει παρατηρηθεί ότι ορισμένες ΔΟΥ διαβιβάζουν την απόφαση με αρνητική έκβαση για το Δημόσιο στο ΝΣΚ προς άσκηση ένδικου μέσου, χωρίς να εκθέτουν συγκεκριμένους λόγους που καθιστούν αναγκαία την άσκησή του και, κατ' αποτέλεσμα, το ΝΣΚ καλείται να ασκήσει την αποφασιστική αρμοδιότητα που ανήκει στη Φορολογική Διοίκηση.

Συνεπώς, προτείνεται η ΑΑΔΕ να παράσχει άμεσα σαφείς οδηγίες προς τις υπηρεσίες της, προκειμένου να περιοριστεί το φαινόμενο αυτό.

Εξάλλου, δεδομένου ότι με την προαναφερθείσα διάταξη έχει ανατεθεί η εκπροσώπηση του Δημοσίου κατά την πρωτοβάθμια δικαστική διαδικασία ρύθμισης των οφειλών στον Προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας της φορολογικής διοίκησης, προκειμένου να μειωθεί η επιβάρυνση του έργου του ΝΣΚ και των λειτουργών του από διαδικασίες που δεν παρουσιάζουν σημαντικά νομικά και πραγματικά ζητήματα, προτείνεται να επεκταθεί η ρύθμιση αυτή και σε παρεπόμενες δίκες, όπως π.χ. δίκες επί αιτήσεων αντικατάστασης του κατ' άρθρο 9 παρ. 1 του ν.3869/2010 διορισθέντος εκκαθαριστή για την εκποίηση περιουσίας, πιστοποίησης της απαλλαγής του οφειλέτη από το υπόλοιπο των οφειλών του κατ' άρθρο 11 παρ. 1 του ίδιου νόμου κ.λπ. Τούτο διότι περιέρχεται στο ΝΣΚ προς χειρισμό ικανός αριθμός τέτοιων δικογράφων, ενώ και σε αυτές τις περιπτώσεις συντρέχει ο ως άνω δικαιολογητικός λόγος περιορισμού της επιβάρυνσης.

5.2.6. Ζητήματα ως προς τις μισθολογικές αγωγές

Συνεχίζεται η συσσώρευση αγωγών διαφόρων κατηγοριών κρατικών λειτουργών, δημοσίων υπαλλήλων ή συνταξιούχων που αφορούν στη μισθολογική ή συνταξιοδοτική τους μεταχείριση και προς επίλυση του ζητήματος αυτού πρέπει στις σχετικές υποθέσεις να επιδιώκεται η διεξαγωγή πρότυπης δίκης ή «δίκης- πιλότου», προς αποφυγή έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων και σημαντικής καθυστέρησης για τους διαδίκους, με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της αρχής της ενότητας της νομολογίας, της επιτάχυνσης της διαδικασίας απονομής δικαιοσύνης σε ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος και της αποτροπής πρόσθετης οικονομικής επιβάρυνσης του Δημοσίου (με τόκους και δικαστικά έξοδα).

Με την κωδικοποίηση δε και ευρύτερη γνωστοποίηση των αποφάσεων των ανωτάτων δικαστηρίων επί των σχετικών υποθέσεων θα περιορισθεί ο αριθμός των αγωγών που ασκούνται από λειτουργούς ή δημοσίου υπαλλήλους ή συνταξιούχους σε περίπτωση θετικής έκβασης για το Δημόσιο, ενώ σε περίπτωση δικαίωσης των αντιδίκων του Δημοσίου προτείνεται να γίνονται νομοθετικές ρυθμίσεις για τα μισθολογικά ζητήματα που έχουν επιλυθεί με πάγια νομολογία (ενδεικτικά ένστολων, δικαστών), ώστε να περιορισθεί ο μεγάλος αριθμός υποθέσεων με βέβαιη αρνητική έκβαση για το Δημόσιο.

Για το λόγο αυτό, όσον αφορά στις υποθέσεις αυτές (π.χ. αγωγές δικαστικών λειτουργών, ενστόλων κ.ά.), προτείνεται η επιδίωξη διεξαγωγής πιλοτικής δίκης και η ανάληψη πρωτοβουλιών από το όργανο της Διοίκησης σε νομοθετικό ή/και κανονιστικό επίπεδο, προκειμένου να μην αναφύονται σχετικές διαφορές.

5.2.7. Ζητήματα ως προς τις υποθέσεις Ελεγκτικού Συνεδρίου

Στο πλαίσιο του αρτιότερου χειρισμού των υποθέσεων για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και την αποτελεσματικότερη συμπαράσταση στο έργο του Δικαστηρίου αυτού καθώς και στην ενδυνάμωση των σχέσεών του με το ΝΣΚ πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με τους Προέδρους των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στα οποία ανήκει η αρμοδιότητα επίλυσης κυρίως των συνταξιοδοτικών διαφορών, εκτέθηκαν οι εκατέρωθεν προβληματισμοί και τέθηκαν οι βάσεις για μία πιο στενή συνεργασία.

Δεδομένου ότι το ζήτημα του περιορισμένου χρόνου που διαθέτει η Διοίκηση για τη σύνταξη και αποστολή έκθεσης απόψεων και διοικητικού φακέλου εξακολουθεί να υφίσταται, σε μεγάλο βαθμό οφειλόμενο στους ανωτέρω παράγοντες που αναπτύχθηκαν στο οικείο κεφάλαιο (4.1.3.1), θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι επαφές μεταξύ ΝΣΚ και Δικαστηρίου προς την κατεύθυνση της εξεύρεσης λύσεων, όπως οι εξής:

- Η περαιτέρω βελτίωση του χρόνου επίδοσης των κλήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Δημόσιο, ήτοι η επίδοσή τους χωρίς εξάντληση των οικονομικών δυνατοτήτων, δεδομένων των εξαιρετικά σύντομων προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν.4700/2020 (Α' 127).
- Η συμπερίληψη στο σώμα της κλήσης, που επιδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο, περισσότερων διευκρινιστικών στοιχείων, ώστε να μπορεί άμεσα να συσχετιστεί με το σχετικό φάκελο που τηρείται στο ΝΣΚ, μετά την επίδοση του δικογράφου από τον αντίδικο.
- Η δυνατότητα αποστολής του δικογράφου μαζί με την κλήση που επιδίδεται στο ΝΣΚ, ιδίως σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις.

5.2.8. Ζητήματα ως προς τα διοικητικά πρόστιμα και τις εν γένει τυπικές ακυρότητες πράξεων της Διοίκησης

Δεδομένου ότι, όπως αναπτύχθηκε στο οικείο κεφάλαιο (4.1.3.6.), ένα μεγάλο μέρος των υποθέσεων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ουσίας, που χειρίζονται οι λειτουργοί του ΝΣΚ, αφορούν σε προσφυγές κατά διοικητικών προστίμων, πολλές από τις οποίες αφενός δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερα νομικά ζητήματα και αφετέρου είναι μικρού αντικειμένου, μελετάται η δυνατότητα, σε συνεργασία με τις υπηρεσιακές μονάδες του ΝΣΚ, να καταγραφούν οι επιμέρους κατηγορίες προστίμων που επιβάλλονται, κατά τις κείμενες διατάξεις, και η κατηγοριοποίησή τους ανάλογα: α) με το όργανο επιβολής τους, β) το βαθμό πολυπλοκότητας της διαδικασίας τόσο για τη διαπίστωση της παράβασης όσο και για τον τρόπο επιβολής αντίστοιχου προστίμου, γ) το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου κ.ά.

Από τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν, θα μπορούν ευχερέστερα να εντοπισθούν οι περιπτώσεις όπου είναι αναγκαία η παράσταση του Δημοσίου, κατά την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό των αντίστοιχων προσφυγών για την ακύρωση διοικητικών προστίμων, από λειτουργούς του ΝΣΚ και, αντίστοιχα, οι περιπτώσεις που είναι δυνατή η, με αντίστοιχη νομοθετική ρύθμιση, παράσταση από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

Άλλωστε, για την αντιμετώπιση του ζητήματος της κατ'επανάληψη έκδοσης διοικητικών πράξεων με όμοιες τυπικές ακυρότητες (συνήθης πλημμέλεια), η οποία παρατηρείται όχι μόνο στις υποθέσεις προσφυγών κατά διοικητικών προστίμων αλλά στις εν γένει ακυρωτικές υποθέσεις, προτείνεται η σύνταξη και χρήση τυποποιημένων μορφών διοικητικών πράξεων, η θέσπιση αποτελεσματικών εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου της νομιμότητας, αλλά και η ανάπτυξη αποτελεσματικών διοικητικών μορφών επίλυσης διαφορών σε αντίστοιχες υποθέσεις και μηχανισμών αυτοδιόρθωσης του διοικητικού έργου, όπως και η ανάκληση των παράνομων πράξεων από την ίδια τη Διοίκηση.

5.2.9. Ζητήματα ως προς την κρατική Εποπτεία των ΟΤΑ και τη συμμετοχή μελών του ΝΣΚ σε επιτροπές άσκησης ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ

Στα άρθρα 215 επ. ν.3852/2010 (όπως τροποποιήθηκαν τελευταίως το 2018 και ισχύουν) προβλέπεται η λειτουργία 7 Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας (ΑΥΕ) ΟΤΑ, δια των οποίων ασκείται η προβλεπόμενη στο άρθρο 102 παρ.4 του Συντάγματος (αλλά και στο άρθρο 214 ν.3852/2010) κρατική εποπτεία των ΟΤΑ (έλεγχος νομιμότητας των πράξεών τους). Παρά το γεγονός, ωστόσο, ότι η λειτουργία των ΑΥΕ ΟΤΑ προβλέπεται ήδη από το 2010, καθώς και ότι η βούληση του νομοθέτη για τη λειτουργία τους επιβεβαιώθηκε το 2018, αυτές δεν έχουν ακόμα λειτουργήσει. Αντί αυτού, ο

έλεγχος νομιμότητας συνεχίζει να γίνεται από το μεταβατικό σχήμα που προβλέπεται στο άρθρο 238 ν.3852/2010: Σε πρώτο στάδιο από το Γραμματέα (πρώην Συντονιστή) της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σε δεύτερο στάδιο (ελέγχονται δηλ. οι αποφάσεις του Γραμματέα, εφόσον προσβληθούν) από τις οικείες Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 ν.3463/2006 (για τους ΟΤΑ Α' βαθμού) και τις οικείες Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του π.δ.30/1996 (για τους ΟΤΑ Β' βαθμού), στις οποίες μετέχουν και λειτουργοί του ΝΣΚ.

Δεδομένου ότι το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία των ΑΥΕ υπάρχει εδώ και 14 χρόνια και είναι σαφώς πληρέστερο αυτού της λειτουργίας των ανωτέρω Επιτροπών, για την οποία έχει αναφερθεί από τους συμμετέχοντες λειτουργούς του ΝΣΚ σειρά προβλημάτων, προτείνεται η άμεση στελέχωση και λειτουργία των ΑΥΕ ΟΤΑ, κατά τα προβλεπόμενα στο ν.3852/2010.

5.2.10. Ζητήματα ως προς την αποτελεσματική εκδίκαση υποθέσεων ενώπιον των Δικαστηρίων

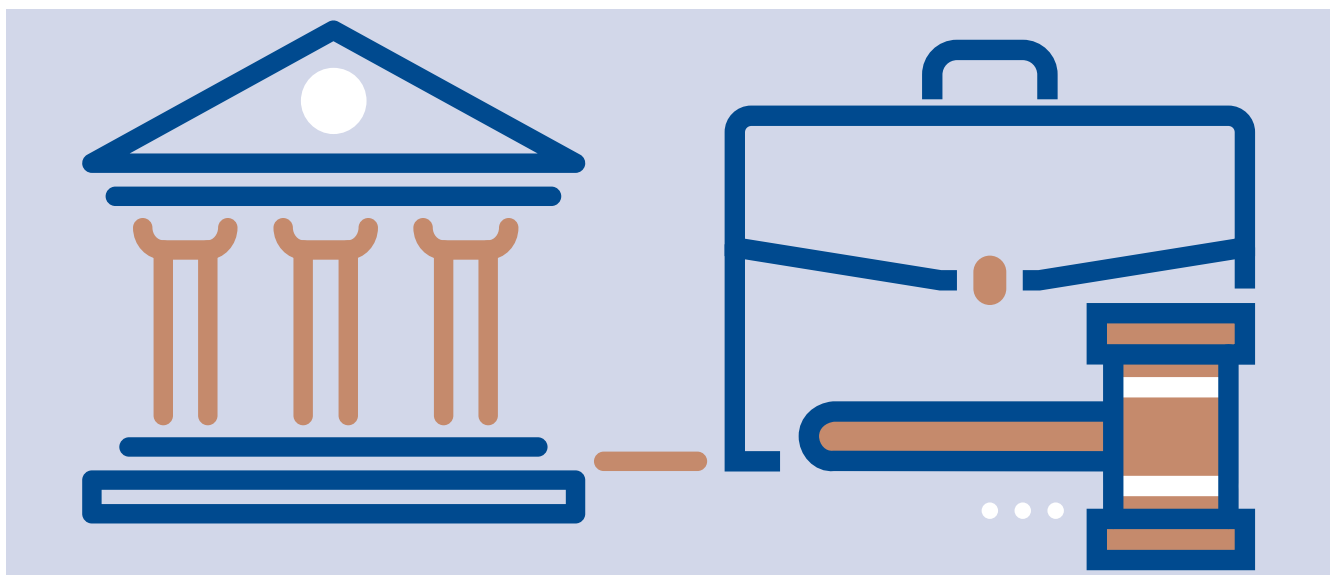
Κατά το έτος 2023, από τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Δικαιοσύνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση [The 2023 EU Justice Scoreboard – COM (2023) 309], από έρευνες και μελέτες που διενεργήθηκαν από κοινωνικούς εταίρους, θεματικά συνέδρια με θέμα τη Δικαιοσύνη, αλλά και από τις διαπιστώσεις των λειτουργών του ΝΣΚ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως δικαστικών παραστατών του Δημοσίου και των λοιπών Φορέων που αυτό εκπροσωπεί, παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- Ο χρόνος εκδίκασης των υποθέσεων ανά βαθμό δικαιοδοσίας (προσδιορισμός, συζήτηση, έκδοση απόφασης) παρά τη σημειούμενη επιτάχυνση, παραμένει μη ικανοποιητικός. Χαρακτηριστικό της καθυστέρησης απονομής της δικαιοσύνης είναι ότι ενώ, με βάση τα στοιχεία του Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ έτους 2023, η χώρα μας δεν είναι στις πρώτες θέσεις ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ, στον αριθμό εισαγωγής νέων υποθέσεων, εντούτοις παραμένει στις τελευταίες θέσεις τόσο στο χρόνο εκδίκασης όσο και στον αριθμό ολοκλήρωσης των εκκρεμών υποθέσεων. Πέραν των ανωτέρω, αξιοσημείωτο παράδειγμα αποτελούν οι σημαντικές καθυστερήσεις που παρατηρούνται, ειδικότερα, στην εκδίκαση των υποθέσεων ενώπιον των ποινικών Δικαστηρίων ουσίας, κυρίως λόγω αλληπάλληλων αναβολών (παρέλευση του ωραρίου των δικαστηρίων, αποδοχή αιτήματος αναβολής για λόγους που αφορούν στο πρόσωπο του κατηγορουμένου ή του συνηγόρου του κ.ά.). Συγκεκριμένα, από τα ετήσια στατιστικά στοιχεία του ΝΣΚ έτους 2023 προέκυψε ότι ο συνολικός αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων κακουργηματικής μορφής ενώπιον των δευτεροβάθμιων Δικαστηρίων είναι υπερδιπλάσιος των αντίστοιχων εκδικασθεισών (290 έναντι 132), εκ των οποίων 232 εκκρεμείς υποθέσεις αφορούν σε φορολογικά - τελωνειακά αδικήματα και για τις οποίες οι λειτουργοί ΝΣΚ έχουν ήδη πραγματοποιήσει 248 παραστάσεις μόνο για αναβολή ή διακοπή, ενώ εκδικάσθηκαν μεν 93 υποθέσεις φορολογικών ή τελωνειακών αδικημάτων, πλην όμως απαιτήθηκε

η παράσταση των λειτουργιών ΝΣΚ σε 156 συνεδριάσεις. Οι αριθμοί είναι πιο δυσμενείς όσον αφορά σε εκκρεμείς υποθέσεις κακουρηγηματικής μορφής ενώπιον των πρωτοβάθμιων ποινικών Δικαστηρίων, που ανέρχονται σε 1.099, εκ των οποίων 977 αφορούν σε υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων, ενώ για τις συγκεκριμένες υποθέσεις έχουν ήδη πραγματοποιηθεί 850 παραστάσεις. Αντιθέτως, μόλις 284 υποθέσεις εκδικάσθηκαν στον πρώτο βαθμό, εκ των οποίων 253 υποθέσεις φορολογικών - τελωνειακών αδικημάτων, για τις οποίες, όμως, πραγματοποιήθηκαν 461 παραστάσεις. Η παραπάνω αναφερόμενη καθυστέρηση στην απονομή της Δικαιοσύνης διαπιστώνεται και από τις συνολικά 186 υποθέσεις δίκαιης ικανοποίησης λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, που εκδικάσθηκαν ενώπιον όλων των Δικαστηρίων κατά το έτος 2023, ενώ το συνολικό επιδικασθέν ποσό σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ήταν 381.380 ευρώ.

- Το Δημόσιο καλείται να παραστεί σε δίκες χωρίς προφανές έννομο συμφέρον. Ειδικότερα, στις δίκες ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το Ελληνικό Δημόσιο καλείται τόσο σε κοινωνικοασφαλιστικές υποθέσεις με τον e-ΕΦΚΑ, όσο και σε υποθέσεις επί εφέσεων κατά καταλογιστικών πράξεων, που έχουν εκδοθεί σε βάρος υπόλογων από ΟΤΑ ή άλλα ΝΠΔΔ, αλλά και επί προσφυγών ανάκλησης πράξεων του Κλιμακίου Προσυμβατικού Ελέγχου, όπου το Δημόσιο δεν είναι η αναθέτουσα αρχή, παρόλο που το Δημόσιο δεν έχει άμεσο έννομο συμφέρον εκ της ιδιότητας που του προσδίδεται, αποτελεί τον δικονομικό κανόνα. Ομοίως το Ελληνικό Δημόσιο συχνά καλείται ως διάδικος από τα διοικητικά δικαστήρια αντί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τούτο επιφέρει αδικαιολόγητη διεύρυνση των υποκειμενικών ορίων της δίκης με επιπλέον κόστος και καθυστέρηση, καθώς και πρόσθετη ενασχόληση των λειτουργών του ΝΣΚ, χωρίς ουσιαστική συνεισφορά στην ορθή αντιμετώπιση των υποθέσεων, αφού δεν υπάρχουν από πλευράς Δημοσίου στοιχεία, ούτε και υπηρεσία του που να παράσχει απόψεις, ενώ τα ανωτέρω πρόσωπα (ΟΤΑ κ.λπ.) εκπροσωπούνται με τους νομικούς παραστάτες τους.

- Καθυστέρηση της καθαρογραφής των αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων (και ιδίως του Εφετείου Αθηνών και των Ειρηνοδικείων), οι οποίες έχουν δημοσιευθεί ήδη από ετών και παραμένουν με τη μορφή σχεδίου, όπως προβλεπόταν στις διατάξεις του άρθρου 304 του ΚΠολΔ, πριν από την αντικατάστασή τους με αυτές του άρθρου 11 του ν.4055/2012 και ισχύουν από 02-04-2012, γεγονός που επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο αναλαμβάνει την πρωτοβουλία της καθαρογραφής τους προκειμένου να επισπεύσει τις διαδικασίες εκτέλεσης ή να προβεί το ταχύτερο δυνατόν στις προβλεπόμενες ενέργειες (άσκηση ενδίκων μέσων ή έκδοση Πρακτικού / Πράξης Τριμελούς Επιτροπής).
- Επίδοση κλήσεων των διοικητικών Δικαστηρίων κατά σύντηξη της προβλεπόμενης προθεσμίας, ανεξάρτητα από τη συνδρομή εξαιρετικών λόγων, με αποτέλεσμα η Διοίκηση να αδυνατεί να αποστείλει έγκαιρα έκθεση απόψεων και διοικητικό φάκελο, η δε συζήτηση της υπόθεσης να αναβάλλεται για τον λόγο αυτό.
- Κατά το μέρος που αφορά στη νομοθετική εξουσία, παραμένει η πολυνομία και κακονομία, παρατηρείται συχνή αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος που διέπει τις έννομες σχέσεις και θέσπιση διατάξεων που περιέχουν ασάφειες ή κενά, καθώς επίσης και διατάξεων οι οποίες εντάσσονται συστηματικά ως τροπολογίες σε νομοθετήματα άσχετα με το ρυθμιστικό τους πεδίο. Όλα τα παραπάνω δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου με αποτέλεσμα πλήθος διαφορών να οδηγούνται στα Δικαστήρια, δυσχεραίνοντας, παράλληλα, το έργο των λειτουργών της Δικαιοσύνης.
- Αδυναμία θέσπισης αποτελεσματικών εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου της νομιμότητας των εκδοθεισών πράξεων της Διοίκησης ή της μη συμμόρφωσης αυτής στις δικαστικές αποφάσεις, που σε συνδυασμό με την έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών στους εξωδικαστικούς μηχανισμούς επίλυσης διαφορών και την παγιωμένη αντίληψη των πολιτών ότι απαιτείται η προσφυγή στη Δικαιοσύνη ακόμα και σε ήσσονος σημασίας υποθέσεις επιβαρύνουν τους Δικαστικούς λειτουργούς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Ως μέτρα αντιμετώπισης των υπαρχόντων προβλημάτων, αλλά και εξορθολογισμού των δικονομικών διαδικασιών προτείνονται τα ακόλουθα:

- Η ευρύτερη χρήση της δυνατότητας πιλοτικής δίκης και των προδικαστικών ερωτημάτων αυτεπαγγέλτως από τα δικαστήρια, διότι οι διαδικασίες αυτές συντελούν στην έγκαιρη επίλυση των αναφευμένων ζητημάτων, καθώς επίσης και θέσπιση, στο πλαίσιο πιλοτικής δίκης επί προδικαστικών ζητημάτων, ταχύτερου τρόπου αναστολής της προόδου των σχετικών δικών και με λιγότερο διοικητικό κόστος (αποφυγή κοινοποίησης κλήσεων προς συζήτηση, παράσταση διαδίκων κλπ.), όπως π.χ. με Πράξη/Πρακτικό του Δικαστηρίου, αντί της εκδίκασης των εκκρεμών όμοιων αγωγών και της έκδοσης αποφάσεων αναστολής της προόδου της δίκης.
- Η επίδοση της κλήσης των διοικητικών δικαστηρίων τουλάχιστον εξήντα ημέρες πριν από τη δικάσιμο και μόνο η κατ'εξαίρεση σύντμηση της προθεσμίας αυτής.
- Η επίσημη καθαρογραφία των αποφάσεων προηγούμενων ετών που έχουν δημοσιευτεί σε σχέδιο αλλά και η τήρηση και εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 304 του ΚΠολΔ, όπως ισχύουν από 02-04-2012.
- Η μη διεύρυνση των υποκειμενικών ορίων της δίκης με την αδικαιολόγητη κλήση του Δημοσίου να παραστεί σε δίκες που δεν έχει έννομο συμφέρον.
- Η άμεση τροποποίηση των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, προκειμένου να προσαρμόζονται στην πάγια νομολογία των ανωτάτων δικαστηρίων.
- Η επέκταση της δικονομικής δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 50 παρ.3α του π.δ. 18/1989 και ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπό προϋποθέσεις, ώστε, αν προβάλλεται ενώπιόν τους λόγος που αναφέρεται σε πλημμέλεια η οποία μπορεί να καλυφθεί εκ των υστέρων, να μπορεί το δικαστήριο, εκτιμώντας: α) τη φύση της πλημμέλειας, β) τα έννομα συμφέροντα των διαδίκων και γ) την επίδρασή της στο περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης, να εκδώσει προδικαστική απόφαση και να ζητήσει από την αρμόδια υπηρεσία να προβεί σε συγκεκριμένη ενέργεια ώστε να αρθεί η πλημμέλεια. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να αποκατασταθούν τυπικές πλημμέλειες των διοικητικών πράξεων που άγουν σε ακύρωση αυτών για τυπικό λόγο και αναπομπή στη Διοίκηση, για την αποφυγή κινδύνου έκδοσης εκ νέου όμοιων κατ'ουσίαν διοικητικών πράξεων και ενός κύκλου νέων δικών.
- Η εναλλακτική επίλυση των διαφορών, η οποία θα οδηγεί στην αριθμητική μείωση των υποθέσεων, που θα αχθούν ενώπιον των δικαστηρίων. Καίριος προς την κατεύθυνση της επιτάχυνσης είναι ο ρόλος που καλείται να επιτελέσει ο θεσμός των ενδικοφανών προσφυγών, ο οποίος εφαρμόζεται με μεγάλη επιτυχία και από άλλες ευρωπαϊκές έννομες τάξεις, αποσκοπώντας στην ανάπτυξη μηχανισμών αυτοδιόρθωσης του διοικητικού έργου και άρα στη μείωση των εισερχόμενων στη δικαιοσύνη διαφορών. Σημαντική παρουσιάζεται η αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού, ακόμα και στις περιπτώσεις που η διαφορά αχθεί τελικά ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου, καθώς τουλάχιστον το πραγματικό μέρος της υποθέσεως έχει εξεταστεί και εκκαθαριστεί.

Το ΝΣΚ από την πλευρά του με στοχευμένες ρυθμίσεις στον ν.4831/2021 και στις κατ'εξουσιοδότηση του νόμου αυτού εκδοθείσες κανονιστικές αποφάσεις συμβάλλει στη μείωση της δικαστηριακής ύλης, την ταχεία εκκαθάριση των δικαστικών διενέξεων και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων με:

- Την άσκηση ενδίκων μέσων μόνο στις περιπτώσεις που πιθανολογείται η ευδοκίμησή τους. Επισημαίνεται ότι προς τον σκοπό αυτό η άσκηση απαράδεκτων ή καταχρηστικών ενδίκων μέσων ή η μη επίσημη υποθέσεων από τους λειτουργούς λαμβάνεται υπόψη και κατά την αξιολόγηση αυτών από το Γραφείο Επιθεώρησης του ΝΣΚ, στο κριτήριο «ε' επιμέλεια, εργατικότητα, ποιοτική και ποσοτική υπηρεσιακή απόδοση» (βλ. άρθρο 79 παρ.2 περ. ε του ν.4831/2021).
- Την άμεση διενέργεια σε κάθε δικαστική ή εξώδικη υπόθεση, μετά από την ανάθεση αυτής όλων των αναγκαίων για την εξακρίβωση του πραγματικού της διαφοράς και τη συλλογή των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων, ώστε εάν από τα στοιχεία αυτά πιθανολογείται από τον χειριζόμενο την υπόθεση και από τον Προϊστάμενο του Γραφείου η βασιμότητα των αξιώσεων που προβάλλονται κατά του Δημοσίου ή των λοιπών φορέων που το ΝΣΚ διεξάγει τη νομική τους υπηρεσία, να κινείται, ανάλογα με τη φύση και το οικονομικό αντικείμενο της διαφοράς, η διαδικασία που προβλέπεται για την αναγνώριση αυτών ή για τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, ή σε περίπτωση αμφιβολίας, για τον καθορισμό της τηρητέας πορείας.
- Τη συνεχή προτροπή της Διοίκησης να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις και να εκτελεί άμεσα και χωρίς χρονοτριβή αυτές, διότι η έγκαιρη εκτέλεση μιας δικαστικής απόφασης είναι προς όφελος όλων, δεδομένου ότι αποφεύγονται περιττές δίκες, δικαστικά έξοδα και τόκοι, ενώ ενισχύεται το αίσθημα της εμπιστοσύνης του πολίτη προς τους θεσμούς.
- Την καθοδήγηση της Διοίκησης με γνωμοδοτήσεις αλλά και με έγγραφα που απευθύνει προς αυτή στο πλαίσιο χειρισμού εντοπισμένων νομικών ζητημάτων, προτείνοντας λύσεις για την έκδοση διοικητικών πράξεων χωρίς ελαττώματα ή τη δράση των οργάνων της Διοίκησης κατά τρόπο που θα αποτρέπει την έγερση ή διαιώνιση δικαστικών διαφορών.

5.2.11. Ζητήματα ως προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δικαιοσύνης

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Δικαιοσύνης (πολιτικής, ποινικής και διοικητικής), παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια μεγάλη κινητικότητα. Αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη έργα που αφορούν την αναβάθμιση και των εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών συστημάτων όλων των δικαστηρίων της χώρας, ήτοι του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων για τη Διοικητική Δικαιοσύνη (ΟΣΔΔΥ-ΔΔ), του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ) και του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΟΠΣ του ΕΛΣυν). Παρά, ωστόσο, τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό της Δικαιοσύνης, παραμένουν, προς το παρόν, σημαντικά επιμέρους προβλήματα. Ειδικότερα:

Όσον αφορά στο ΟΣΔΔΥ-ΔΔ, δεν αναγράφεται σε ορισμένα είδη δικογράφων συγκεκριμένων δικαστηρίων, όπως, για παράδειγμα, οι αιτήσεις ακύρωσης που ασκούνται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο κωδικός ηλεκτρονικής παρακολούθησης της υπόθεσης στις πράξεις κατάθεσης, με αποτέλεσμα οι χειριστές των εκάστοτε υποθέσεων να πρέπει να απευθύνουν ερώτημα στο αρμόδιο δικαστήριο για να τον πληροφορηθούν και να μπορούν, στη συνέχεια, να παρακολουθούν την πορεία της υπόθεσης που χειρίζονται.

Ελλιπής είναι η χρήση νέων τεχνολογιών και στο ΟΣΔΔΥ-ΠΠ, λόγω μη ολοκλήρωσης της ένταξης όλων των δικαστηρίων

στο ανωτέρω πληροφοριακό σύστημα, ώστε να καταστεί εφικτή η δυνατότητα ηλεκτρονικής παρακολούθησης των υποθέσεων και η ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων σε αυτά, η οποία υφίσταται μόνο στα δικαστήρια ορισμένων πόλεων και πάλι όχι για όλες τις διαδικασίες.

Περαιτέρω, όσον αφορά το ΟΠΣ του ΕΛΣυν παρατηρούνται τα εξής προβλήματα: α) Δεν αναρτώνται σε αυτό (ούτε στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου) τα εκθέματα των δικασίμων, β) η ηλεκτρονική παρακολούθηση της πορείας μιας υπόθεσης δεν λειτουργεί ομαλώς για το Ελληνικό Δημόσιο, καθώς προϋπόθεση για να έχει κάποιος λειτουργός του ΝΣΚ πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες είναι να έχει συσχετιστεί ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του με την συγκεκριμένη υπόθεση, γ) δεν είναι δυνατή μέσω του ΟΠΣ του ΕΛΣυν η ηλεκτρονική κατάθεση υπομνημάτων, παρά τη σχετική εκ του νόμου υποχρέωση των διαδικών (άρθρο 342 παρ.1 περ.α ν.4700/2020), δ) δεν αναρτάται σε αυτό (ιδανικά πριν από τη συζήτηση της κάθε υπόθεσης) το περιεχόμενο της σχετικής γνώμης του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (πρβλ. άρθρο 223 παρ.2 και 298 περ.δ ν.4700/2020) και, ακολούθως, πρέπει ο χειριστής της κάθε υπόθεσης να αναζητήσει αυτήν από το Δικαστήριο.

Τέλος, ένα γενικότερο πρόβλημα αποτελεί η περιορισμένη πρόσβαση στις δικαστικές αποφάσεις, καθώς δεν υφίσταται κωδικοποίηση αυτών και δημοσιοποίησή τους, κατόπιν ανωνυμοποίησής τους, σε δομημένες βάσεις ανοιχτών δεδομένων υπό συνθήκες διαφάνειας, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ευρεία ενημέρωση, βελτίωση της προβλεψιμότητας της εφαρμογής του νόμου και της συνοχής των δικαστικών αποφάσεων.

Ως μέτρα αντιμετώπισης των υπάρχοντων προβλημάτων, αλλά και εξορθολογισμού των οικονομικών διαδικασιών προτείνονται τα ακόλουθα:

- Η καθιέρωση ενός ενιαίου ψηφιακού πλαισίου για τη Δικαιοσύνη και η προώθηση με συστηματικές και συντονισμένες ενέργειες, της Ηλεκτρονικής Δικαιοσύνης (E-Justice), με στόχο την υλοποίηση:
  - ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων για όλους τους κλάδους της Δικαιοσύνης,
  - της Ενιαίας Ηλεκτρονικής Θυρίδας Δίκης,
  - του ηλεκτρονικού πινακίου,
  - των τηλεματικών δικών και των υπηρεσιών τηλεδιάσκεψης,
  - των ψηφιακών επιδόσεων εγγράφων και εν γένει,
  - της ηλεκτρονικής δίκης, δηλαδή της ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων, προτάσεων / υπομνημάτων και σχετικών εγγράφων, καθώς και δηλώσεων (περί αναβολής ή συζήτησης μιας υπόθεσης χωρίς αυτοπρόσωπη παράσταση ή χωρίς την εξέταση μάρτυρα), σε όλες τις δικαιοδοσίες και διαδικασίες που ο νόμος το επιτρέπει, καθώς και
  - της έκδοσης αποφάσεων απευθείας σε ψηφιακή μορφή, χωρίς να είναι αναγκαία η αναμονή καθαρογραφής και θεώρησής τους.
- Η ηλεκτρονική κωδικοποίηση της νομοθεσίας γενικά, με απώτερο στόχο την εξάλειψη της ασάφειας ως προς το ισχύον δίκαιο, μέσω του εντοπισμού και της κατάργησης ή αναδιτύπωσης αντικρουόμενων διατάξεων, αλλά και ειδικότερα η κωδικοποίηση των διάσπαρτων νομοθετικών ρυθμίσεων για τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη Δικαιοσύνη, οι οποίες μάλιστα συχνά διαφοροποιούνται ανά δικαστικό κλάδο και διαδικασία.
- Η δημιουργία ενός ενιαίου περιβάλλοντος διαλειτουργικότητας στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης και της Δικαιοσύνης, για την εξυπηρέτηση ανταλλαγών δεδομένων μεταξύ των συστημάτων του χώρου της Δικαιοσύνης, αλλά και μεταξύ των συστημάτων αυτών με τα συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης και του ΝΣΚ. Η ψηφιοποίηση των μητρώων της Διοίκησης και η ανάπτυξη ψηφιακών μηχανισμών που συνδέουν τη Δικαιοσύνη με άλλες υπηρεσίες της δημόσιας Διοίκησης θα επιτρέψει να είναι διαθέσιμα ευρέως και σε εύλογο – αλλά σύντομο – χρόνο τα αναγκαία δεδομένα κάθε υπόθεσης.
- Η ενθάρρυνση χρήσεων της τεχνολογίας που βελτιώνουν τη νομολογία, η οποία πρέπει να ανωνυμοποιείται, να κωδικοποιείται και να δημοσιεύεται, προκειμένου τόσο η Διοίκηση όσο και οι πολίτες να έχουν πρόσβαση και να ενημερώνονται σχετικώς.
- Η πλήρης λειτουργία του Γραφείου Συλλογής και Επεξεργασίας Δικαστικών Στατιστικών Στοιχείων (JustStat), το οποίο συστάθηκε με τον ν.4700/2020 (Α' 127, άρθρο 358) και συγκροτήθηκε με το π.δ.47/2022 «Συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία του Γραφείου Συλλογής και Επεξεργασίας Δικαστικών Στατιστικών Στοιχείων στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης» (Α' 114) στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η οποία θα συμβάλει στην καλύτερη λήψη αποφάσεων για τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος και τις ανάγκες πληροφοριακών συστημάτων.

Το ΝΣΚ από την πλευρά του με στοχευμένες ρυθμίσεις στον ν.4831/2021 και στις κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού εκδοθείσες κανονιστικές αποφάσεις συμβάλλει στη μείωση της δικαστηριακής ύλης, την ταχεία εκκαθάριση των δικαστικών διενέξεων και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων. Επιπλέον, με συνεχείς ενέργειες και πρωτοβουλίες του ΝΣΚ επιδιώκεται:

- Η ηλεκτρονική διαδικασία εξώδικης επίλυσης των διαφορών του Δημοσίου με τους πολίτες μέσω της ηλεκτρονικής πύλης <https://www.nsk.gr> και μέσω του κεντρικού ιστότουπου www.gov.gr του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ώστε αυτή να καταστεί ευρύτερα γνωστή στους πολίτες, με στόχο την ανέξοδη για αυτούς επίλυση των διαφορών τους και τη μείωση των υποθέσεων που άγονται προς δικαστική κρίση.
- Η διασύνδεση και πλήρης διεπαφή των πληροφοριακών συστημάτων όλων των δικαστηρίων με το ΟΠΣ του ΝΣΚ. Ειδικότερα, όπως προεκτέθηκε, το ΝΣΚ, στο πλαίσιο τόσο του Έργου «Ανάπτυξη Υπηρεσιών Διαδικτύου (Web Services) για την επίτευξη της Διαλειτουργικότητας μεταξύ των Πληροφοριακών Συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης», όσο και του Έργου «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών αυτού», βρίσκεται σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους Φορείς προκειμένου, στο πλαίσιο της ανωτέρω αναβάθμισης, να επιτευχθεί, σταδιακά, πλήρης διαλειτουργικότητας με το ΟΠΣ του ΝΣΚ.
- Η ολοκλήρωση της ανάπτυξης διαλειτουργικότητας μεταξύ του ΟΠΣ του ΝΣΚ και του Συστήματος Ηλεκτρονικών Επιδόσεων (ΣΕΗ) της Ομοσπονδίας Δικαστικών Επιμελητών Ελλάδας, ώστε οι διενεργούμενες στο ΝΣΚ επιδόσεις να πραγματοποιούνται αποκλειστικά σε άυλη μορφή, συμβάλλοντας δραστικά στην περιστολή διοικητικού αλλά και οικονομικού κόστους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Σημαντικές Γνωμοδοτήσεις – Υποθέσεις

1. Γνωμοδοτήσεις

Οι γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ που αναφέρονται κατωτέρω και αφορούν σε ποικίλους τομείς της άσκησης ενεργού διοίκησης, έχουν γίνει αποδεκτές από το αρμόδιο για την αποδοχή τους όργανο, με επισημειωματική πράξη στο σώμα του αντιτύπου τους και αποτελούν πράξεις δεσμευτικές για τη Διοίκηση, ενώ αναρτήθηκαν και στο διαδίκτυο, σύμφωνα με την παρ.6 του άρθρου 9 του ν.4831/2021.

Γνωμοδότηση 2/2023:

Καταβολή ή μη των επιδομάτων Ευθύνης Διοίκησης – Διεύθυνσης και Αυξημένης Επιχειρησιακής Ετοιμότητας του ν.3205/2003 και των επιδομάτων Ιδιαίτερων Συνθηκών Εργασίας και Θέσης Ευθύνης του ν.4472/2017, στην περίπτωση διοικητικής αποκατάστασης στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων σε συμμόρφωση προς ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις, χωρίς να απαιτείται, για την καταβολή τους, η έκδοση δικαστικής απόφασης που να τα επιδικάζει.

Το Δ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Η Διοίκηση οφείλει, σε συμμόρφωση προς ακυρωτική δικαστική απόφαση, κατά τη μισθολογική αποκατάσταση του διοικητικής αποκαθιστάμενου, να καταβάλει σε αυτόν τα επιδόματα Ευθύνης Διοίκησης – Διεύθυνσης και Αυξημένης Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Μονάδων των παραγράφων Α7 και Α8 του άρθρου 51 του ν.3205/2003, καθώς και τα επιδόματα Ιδιαίτερων Συνθηκών Εργασίας και Θέσης Ευθύνης των παραγράφων Β και Γ του άρθρου 127 του ν.4472/2017, για ολόκληρη την χρονική περίοδο που αυτός βρισκόταν εκτός ενεργού υπηρεσίας εξαιτίας της παράνομης αποστρατείας του, υπό τη διττή προϋπόθεση ότι τα επιδόματα αυτά, κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα: α) αφενός καταβάλλονταν παγίως και κατά τακτά χρονικά διαστήματα στους δικαιούχους εν ενεργεία στρατιωτικούς και λαμβάνονταν υπόψη για τον υπολογισμό των αποδοχών τους και β) αφετέρου θα καταβάλλονταν, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, και σε αυτόν, αν δεν είχε μεσολαβήσει η παράνομη απομάκρυνσή του από την υπηρεσία, χωρίς να απαιτείται η έκδοση δικαστικής απόφασης που να επιδικάζει τα επιδόματα αυτά (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 3/2023:

Διορισμός ως δικαστικής επιμελήτριας, πτυχιούχου Νομικής Σχολής αλλοδαπού πανεπιστημίου, επιτυχούσας στο διαγωνισμό δικαστικών επιμελητών, η οποία έχει την ιδιότητα της δικηγόρου και δεν διαθέτει πράξη αναγνώρισης ακαδημαϊκής ισοτιμίας του από αυτήν κατεχόμενου πτυχίου.

Η Πλήρης Ολομέλεια του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Το πτυχίο Νομικής Σχολής θα πρέπει να προσκομίζεται τόσο κατά το χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού όσο και κατά τον χρόνο διορισμού του υποψηφίου δικαστικού επιμελητή, οπότε και ελέγχεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης στο πλαίσιο του διενεργούμενου από αυτόν ελέγχου νομιμότητας (ομόφωνα). Α) Κατά τον έλεγχο αυτόν ο Υπουργός δεν δεσμεύεται από την απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής του άρθρου 8 παρ. 3 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών (ν.2318/1995, Α' 32), όσον αφορά στην συνδρομή των τυπικών προσόντων των υποψηφίων του διαγωνισμού πρόσληψης δικαστικών επιμελητών και δικαιούται κατά το στάδιο του διορισμού να ελέγχει τη συνδρομή των προσόντων

αυτών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η κατοχή από τον υποψήφιο πτυχίου Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού αναγνωρισμένου από το νόμο (κατά πλειοψηφία). Β) Ενωσιακός δικηγόρος, εγγεγραμμένος νομίμως σε Δικηγορικό Σύλλογο της Ελλάδας, νομίμως συμμετέχει στον διαγωνισμό δικαστικών επιμελητών, παρά τη μη προσκομιδή με τα δικαιολογητικά συμμετοχής του πράξης αναγνώρισης του τίτλου σπουδών του (πτυχίο Νομικής Σχολής) αλλοδαπού πανεπιστημίου από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση του ερωτήματος ο Υπουργός Δικαιοσύνης, υποχρεούται να προβεί στο διορισμό της υποψηφίας Κ-Μ.Κ, λόγω της ιδιότητάς της ως δικηγόρου δικηγορικού συλλόγου κράτους μέλους της ΕΕ (Κύπρου), εγγεγραμμένης και στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, η οποία (ιδιότητα) υπερκαλύπτει την έλλειψη της αναγνώρισης της ακαδημαϊκής ισοδυναμίας του τίτλου σπουδών (πτυχίο Νομικής Πανεπιστημίου Λευκωσίας Κύπρου), που η εν λόγω υποψήφια προσκόμισε για τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό (κατά πλειοψηφία). Παραπέμφθηκε στην Πλήρη Ολομέλεια του ΝΣΚ, με τη με αριθμό 120/2022 Γνωμοδότηση της Α' Τακτικής Ολομέλειας του ΝΣΚ.

Γνωμοδότηση 15/2023:

Επαναδιορισμός ιατρών κλάδου ΕΣΥ κατ' εφαρμογή των άρθρων 9 παρ. 5 του ν.2194/1994 και 33 του ν.3209/2003.

Το ΣΤ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Στην περίπτωση ιατρού κλάδου ΕΣΥ του οποίου ο διορισμός σε προκηρυχθείσα άλλη θέση στο ΕΣΥ ακυρώνεται με δικαστική απόφαση και αναπέμπεται η υπόθεση στο Συμβούλιο Επιλογής για νέα νόμιμη κρίση και αξιολόγηση, και έχει ήδη χωρήσει, πριν τη νέα κρίση, αυτοδικαίως επαναδιορισμός στην προηγούμενη θέση κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν.2194/1994, όταν επακολουθήσει νέα κρίση του Συμβουλίου Επιλογής Ιατρών σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 του ν.3209/2003 και με βάση την τελεσιδικία ακυρωτικής δικαστικής απόφασης και δεν επιλεγεί ο συγκεκριμένος γιατρός αλλ' αντ' αυτού άλλος συνάδελφος του, ο εν λόγω γιατρός δικαιούται να επαναδιοριστεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 33 του ν.3209/2003, σε προσωποπαγή θέση ομοίβαθμη με αυτή που έχασε (κατά πλειοψηφία). Ο καθορισμός του φορέα στον οποίο θα συσταθεί η ομοίβαθμη προσωποπαγή θέση στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν.3209/2003, εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης, που θα πρέπει να ασκείται προς την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, εν προκειμένω της εύρυθμης λειτουργίας των δομών υγείας, συνεκτιμώντας στα πλαίσια της αρχής της επείκειας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου την αίτηση του ιατρού, ώστε να μην προκαλούνται αδικαιολόγητα εξαιρετικές δυσχέρειες με την ανατροπή πραγματικών καταστάσεων για τις οποίες δεν ευθύνεται ο ιατρός (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 24/2023:

Δυνατότητα καταβολής ή μη του επιδόματος μητρότητας, που προβλέπεται στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν.4097/2012, στις ασφαλισμένες του πρώην Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), οι οποίες έχουν διακόψει την άσκηση επαγγέλματος, πριν ή μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 23 του ν.4529/2018 (Α΄ 56) και είτε έχουν ενεργή ασφαλιστική ικανότητα κατά τον τοκετό, βάσει των τελευταίων αυτών διατάξεων, είτε συνεχίζουν την προαιρετική ασφάλιση, βάσει του άρθρου 20 του ν.4488/2017 (Α΄ 137).

Η Β΄ Τακτική Ολομέλεια του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Δεν είναι δυνατή η καταβολή του επιδόματος μητρότητας, που προβλέπεται στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν.4097/2012, στις ασφαλισμένες του πρώην Ε.Τ.Α.Α., οι οποίες έχουν διακόψει την επαγγελματική δραστηριότητά τους, πριν ή μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 23 του ν.4529/2018, ανεξάρτητα από το αν έχουν ενεργή ασφαλιστική ικανότητα κατά τον τοκετό βάσει των ως άνω διατάξεων ή συνεχίζουν την προαιρετική ασφάλιση βάσει του άρθρου 20 του ν.4488/2017 (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 25/2023:

Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 20 του ν.3801/2009 ή του άρθρου 20 του ν.4387/2016, όπως έχουν αντικατασταθεί από το άρθρο 27 του ν.4670/2020, σε υπαλλήλους ΙΔΑΧ που συνέχισαν να εργάζονται στο Δημόσιο και να μισθοδοτούνται και μετά την υποβολή αίτησής τους προς τον e-ΕΦΚΑ για συνταξιοδότηση. Αναζήτηση από το Δημόσιο, ως αχρεωστήτων, των αποδοχών που έχει καταβάλει στους παραπάνω υπαλλήλους για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο συνέχισαν να απασχολούνται μετά την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης.

Το Γ΄ Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: α) Η πλήρης αναστολή ή η καταβολή του 70% της σύνταξης, για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή προς τον e-ΕΦΚΑ των αιτήσεων συνταξιοδότησης υπαλλήλων ΙΔΑΧ εργαζόμενων στο Δημόσιο, μέχρι την αυτοδίκαιη λύση της υπαλληλικής τους σχέσης, έχει κριθεί από τον συνταξιοδοτικό φορέα, κατ' εφαρμογή των συνταξιοδοτικών διατάξεων που ρυθμίζουν το ζήτημα και δεν υφίσταται αρμοδιότητα της ερωτώσας υπηρεσίας ως προς το ζήτημα αυτό και β) νόμιμα η ερωτώσα υπηρεσία αξιώνει την επιστροφή, εκ μέρους των ανωτέρω πρώην υπαλλήλων, των αποδοχών που τους καταβλήθηκαν αχρεωστήτως, κατά το χρονικό διάστημα από 1.10.2021 έως 30.11.2021, κατά το οποίο είχε λυθεί η εργασιακή τους σχέση, ενώ μη νόμιμα αξιώνει την εκ μέρους τους επιστροφή των αποδοχών που έλαβαν κατά το χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησής τους, την 1.6.2021 και 1.4.2021, αντίστοιχα, έως την 1η του επόμενου από την έκδοση των πράξεων συνταξιοδότησής τους μήνα, δηλαδή έως την 1.10.2021 (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 27/2023:

Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα - Έννοια της αναντιστοιχίας μεταξύ των δηλωθέντων κατά την υποβολή της αίτησης ένταξης στο πρόγραμμα Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα σε σχέση με την πραγματική κατάσταση του νοικοκυριού. Νομιμοποίηση ή μη της αρμόδιας υπηρεσίας να ανακαλέσει την πράξη ένταξης στο πρόγραμμα αναδρομικά από το χρόνο κατά τον οποίο διαπιστώνεται μεταβολή της πραγματικής κατάστασης του νοικοκυριού.

Το ΣΤ΄ Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Σύμφωνα με τις διατάξεις της κ.α. του προγράμματος Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, α) στην έννοια της αναντιστοιχίας μεταξύ των δηλωθέντων κατά την υποβολή της αίτησης ένταξης στο πρόγραμμα σε σχέση με την πραγματική κατάσταση του νοικοκυριού, δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση που η αναντιστοιχία αυτή οφείλεται σε μεταβολή των πραγματικών δεδομένων του νοικοκυριού, η οποία επήλθε βάσει στοιχείων που προέκυψαν μεταγενέστερα και ανατρέχει στο χρόνο υποβολής της αίτησης, και β) η αρμόδια Υπηρεσία νομιμοποιείται στην περίπτωση αυτή να διαπιστώσει την αυτοδίκαιη ανάκληση της έγκρισης υπαγωγής στο πρόγραμμα Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα από το χρόνο μεταβολής της πραγματικής κατάστασης του νοικοκυριού και για το μέλλον [ex nunc], όχι δε αναδρομικά [ex tunc] (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 28/2023:

Υποχρέωση ή μη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων να χορηγήσει στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα φορολογικά στοιχεία Α.Ε., εν όψει και των διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου.

Το Β΄ Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (φορολογική αρχή) δεν μπορεί να αντιτάξει το φορολογικό απόρρητο έναντι της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, αλλά οφείλει, ως αρμόδια δημόσια αρχή να χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία για την ελεγχόμενη ανώνυμη εταιρεία, παρέχοντάς της έτσι την προβλεπόμενη εκ του Συντάγματος και του νόμου συνδρομή προς επιτέλεση του σκοπού της (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 31/2023:

Μετεγγραφή φοιτητή Α.Ε.Ι. βάσει οικονομικών κριτηρίων, με μηδενικό αριθμό μορίων, σε αντίστοιχο τμήμα άλλου ΑΕΙ, στο οποίο δεν έχει καλυφθεί το προβλεπόμενο στη διάταξη του άρθρου 75 παρ. 1 εδαφ. α΄ του νόμου 4692/2020, ποσοστό 15% επί του συνολικού αριθμού εισακτέων.

Το Ε΄ Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί μετεγγραφή φοιτητή Α.Ε.Ι. βάσει οικονομικών κριτηρίων, σε αντίστοιχο τμήμα άλλου ΑΕΙ, στο οποίο δεν έχει καλυφθεί το προβλεπόμενο στη διάταξη του άρθρου 75 παρ. 1 εδαφ. α΄ του νόμου 4692/2020, ποσοστό 15% επί του συνολικού αριθμού εισακτέων, χωρίς τη συγκέντρωση αριθμού μορίων μεγαλύτερου ή ίσου (λαμβανόμενου υπόψη του κριτηρίου των μορίων εισαγωγής σε περίπτωση ισοβαθμίας) του συνόλου των μορίων που συγκέντρωσε ο φοιτητής που καταλαμβάνει την τελευταία θέση μετεγγραφής στο τμήμα (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 37/2023:

Θέση υποψηφιότητας και σώμα εκλογής του νέου δημάρχου σε περίπτωση κένωσης, λόγω θανάτου, της θέσης του δημάρχου, του οποίου η παράταξη είχε συμπράξει με περισσότερες δημοτικές παρατάξεις.

Το Γ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Σε περίπτωση που μείνει κενή, λόγω θανάτου, η θέση του δημάρχου, του οποίου η παράταξη είχε συμπράξει με περισσότερες δημοτικές παρατάξεις, το σώμα εκλογής του νέου δημάρχου αποτελούν μόνον οι δημοτικοί σύμβουλοι του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου, οι οποίοι και μόνο μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα για την εκλογή νέου δημάρχου και όχι και οι δημοτικοί σύμβουλοι που προέρχονται από τις δημοτικές παρατάξεις, με τις οποίες είχε συμπράξει η παράταξη του αποβιώσαντος δημάρχου (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 43/2023:

Δυνατότητα ή μη απόδοσης ακινδύνως από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στον εκτελεστή διαθήκης, χρηματικών παρακαταθηκών που συστήθηκαν από τον μεσεγγυούχο που ορίστηκε και διατάχθηκε προς τούτο με δικαστική απόφαση, ύστερα από τη σφράγιση του ιδιωτικού χώρου διαθέτη περιουσίας υπέρ κοινωφελούς σκοπού, ενόσω υφίσταται εκκρεμής δίκη κατόπιν άσκησης αγωγής νόμιμης μοίρας των τέκνων του διαθέτη. Απαίτηση ή μη έκδοσης δικαστικής απόφασης για άρση της μεσεγγύησης με διάταξη προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για απόδοση των παρακαταθηκών στους αναγνωρισθέντους δικαιούχους.

Το Α' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: α) Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων νομίμως αποδίδει στον εκτελεστή διαθήκης, χρηματικές παρακαταθήκες που συστήθηκαν από τον μεσεγγυούχο που ορίστηκε και διατάχθηκε προς τούτο με δικαστική απόφαση, ύστερα από τη σφράγιση του ιδιωτικού χώρου διαθέτη περιουσίας υπέρ κοινωφελούς σκοπού, ενόσω υφίσταται εκκρεμής δίκη κατόπιν άσκησης αγωγής νόμιμης μοίρας των τέκνων του διαθέτη και β) δεν απαιτείται η έκδοση δικαστικής απόφασης για άρση της μεσεγγύησης με διάταξη προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για απόδοση των παρακαταθηκών στους αναγνωρισθέντους δικαιούχους (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 45/2023:

Προσωπικό Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. - Δυνατότητα ή μη χορήγησης από την αρμόδια υπηρεσία να χορηγεί περαιτέρω κατ' επανάληψη την άδεια του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του π.δ. 80/2015 (Α' 153), και λήψης σωρευτικά ή και διαδοχικά των αδειών των εδαφίων α' και β' της ίδιας ως άνω παραγράφου. Εφαρμοστέα διάταξη, στην περίπτωση που δύο εγκριθείσες άδειες διάρκειας έξι (6) μηνών είναι απολύτως διαδοχικές, δηλαδή προκύπτει ενιαίο διάστημα απουσίας του στελέχους Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ. για ένα έτος.

Το Δ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: α) Η αρμόδια υπηρεσία δύναται κατά διακριτική ευχέρεια να χορηγεί την άδεια του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 80/2015, είτε ολόκληρη είτε τμηματικά, μετά από στάθμιση της σοβαρότητας των προβαλλόμενων λόγων και της δυνατότητας ή μη ικανοποίησης του αιτήματος βάσει των υπηρεσιακών αναγκών, μόνον όμως εφόσον συνολικά δεν υπερ-

βαίνει η χορήγησή της το όριο των έξι (6) μηνών στο σύνολο της υπηρεσιακής ζωής του στελέχους ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ, κάνοντας χρήση των συνταγματικών αρχών της ισότητας και της αναλογικότητας (ομόφωνα). β) Η άδεια του εδ. (β) της παρ. 1 του ίδιου άρθρου χορηγείται, κατά τη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης και τη στάθμιση των υπηρεσιακών αναγκών, κατά ρητή πρόβλεψη του νομοθέτη, μόνον άπαξ (ομόφωνα). γ) Οι άδειες άνευ αποδοχών των εδαφίων (α) και (β) της παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 80/2015, είναι δυνατό να χορηγηθούν σωρευτικά ή και διαδοχικά και στο σύνολό τους, μετά από στάθμιση από την υπηρεσία των επικαλούμενων σοβαρών ιδιωτικών λόγων και των υπηρεσιακών αναγκών (κατά πλειοψηφία). δ) Η χορήγηση δύο αδειών άνευ αποδοχών διάρκειας έξι (6) μηνών η καθεμία δεν καλύπτεται από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 80/2015 (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 49/2023:

Δυνατότητα ή μη παρακατάθεσης αποζημίωσης από απαλλοτρίωση, ίσης με την τιμή μονάδας αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, στην περίπτωση που κατά τον χρόνο που εκκρεμούσε η συζήτηση της αίτησης καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης ο καθ' ού η απαλλοτρίωση υπέβαλε, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν.2882/2001, αίτηση - υπεύθυνη δήλωση διατήρησης της διαδικασίας απαλλοτρίωσης μετά την παρέλευση 18μήνου από την δημοσίευση της απόφασης καθορισμού προσωρινής τιμής μονάδας αποζημίωσης, η οποία έγινε αποδεκτή από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση. Δυνατότητα ή μη των ενδιαφερόμενων να επισπεύσουν την εκτέλεση της αμετάκλητης απόφασης του Εφετείου Αθηνών, με την οποία καθορίστηκε η οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης εναντίον του υπόχρεου προς αποζημίωση, σε περίπτωση που δεν παρακατατεθεί η παραπάνω οριστικά καθορισθείσα αποζημίωση.

Το Ε' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: α) Η απόφαση καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης από απαλλοτρίωση, παράγει δεδικασμένο μεταξύ των διαδίκων το οποίο δεσμεύει αυτούς ως προς το ύψος της καθορισθείσας οριστικά αποζημίωσης και δημιουργεί υποχρέωση συμμόρφωσης του υπόχρεου προς αποζημίωσης να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες υλοποίησης της απόφασης, ανεξάρτητα από το γεγονός της υποβολής, κατά τον χρόνο που εκκρεμούσε η συζήτηση της αίτησης καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης, αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης των θιγόμενων ιδιοκτητών για την διατήρηση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης μετά την παρέλευση 18μήνου από την δημοσίευση της απόφασης καθορισμού προσωρινής τιμής μονάδας αποζημίωσης και την αποδοχή της από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν.2882/2001, το οποίο απαγορεύει τον ανακαθορισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση που το ως άνω αίτημα των θιγόμενων ιδιοκτητών γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση (κατά πλειοψηφία). β) Στην υπό στοιχ. (α) περίπτωση, οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες δεν δύνανται να απαιτήσουν άμεσα την καταβολή της αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά, με αναγκαστική εκτέλεση της σχετικής ήδη αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, λόγω του αναγνωριστικού χαρακτήρα της απόφασης αυτής, δύνανται όμως, εφόσον αναγνωρισθούν δικαιούχοι της καθορισθείσας με αυτήν αποζημίωσης, να ασκήσουν, βάσει του

δεδικασμένου της, κατά του υπόχρεου προς αποζημίωση είτε αγωγή καταψηφιστική είτε να επιδιώξουν την έκδοση διαταγής πληρωμής, για την επιδίκαση του ποσού της οριστικά καθορισθείσας αποζημίωσης (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 52/2023:

Δυνατότητα ή μη, με βάση δεδομένο πραγματικό, να επανέλθει στην υπηρεσία κατά τις διατάξεις του ν.4151/2013, παραιτηθείς υπάλληλος, ο οποίος υπέβαλε σχετικό αίτημα, επικαλούμενος συνταξιοδοτική πλάνη.

Το ΣΤ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Είναι δυνατή η επάνοδος του παραιτηθέντος υπαλλήλου Μ.Ν. στην υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 10 του ν.4151/2013, λόγω πλάνης του, ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις της συνταξιοδότησής του (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 58/2023:

Υποχρέωση ή μη της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως ο «υπεύθυνος επεξεργασίας» σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 4 στοιχ. 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), στις αποφάσεις της, με τις οποίες επιβάλλει χρηματικές κυρώσεις σε βάρος φυσικών προσώπων και όχι επιχειρήσεων κατόπιν διαπίστωσης παράβασης των διατάξεων του άρθρου 39 παρ. 5 του ν.3959/2011, να δημοσιεύει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΕΤΚ), τα στοιχεία των εν λόγω φυσικών προσώπων ή η δημοσίευση αυτή χωρίς την ανωνυμοποίηση ή ελαχιστοποίηση των στοιχείων τους, αντίκειται στις διατάξεις της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το Β' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλεται να δημοσιεύει, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 27 παρ. 1 του ν.3959/2011, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα στοιχεία των φυσικών προσώπων (π.χ. ονοματεπώνυμο), στα οποία επιβάλλει με ατομικού χαρακτήρα αποφάσεις της, χρηματικές κυρώσεις για παράβαση του άρθρου 39 παρ. 5 του ν.3959/2011. Και τούτο διότι, η δημοσίευση των στοιχείων αυτών, που συνιστούν «απλά προσωπικά δεδομένα», παρίσταται σύννομη και θεμιτή, κατά την έννοια των άρθρων 5 και 6 παράγραφοι 1 (περ. γ' και ε'), 2 και 3 του ΓΚΠΔ, καθώς και του άρθρου 5 του ν.4624/2019, ακόμη και χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά είναι συναφή, πρόσφορα και απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στην εν λόγω εθνική Αρχή Ανταγωνισμού (άρθρο 23 παρ. 1 περ. ε του ΓΚΠΔ). Επιπλέον, είναι απαραίτητα για τη συμμόρφωση της εν λόγω Αρχής με έννομη υποχρέωσή της, η οποία συνίσταται στην από τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 1 του ν.3959/2011, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 3 περ. κ' και 78 παρ. 1 του ν.4727/2020, υποχρέωση γνωστοποίησης του περιεχομένου των αποφάσεων αυτών με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης δημοσιότητας της διοικητικής δράσης προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 69/2023:

Συνυπολογισμός ή μη του χρονικού διαστήματος απουσίας των υπαλλήλων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) με άδεια μητρότητας, ανατροφής τέκνου ή μακροχρόνια αναρρωτική στο απαιτούμενο χρονικό διάστημα της εμπειρίας για την κατάταξη υπαλλήλου σε θέση εργασίας ανώτερου βαθμού (Εμπείρου υπαλλήλου, Ελεγκτή ή άλλης Θέσης Ειδικής Βαρύτητας).

Το Β' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Το χρονικό διάστημα απουσίας των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. με άδεια μητρότητας, ανατροφής τέκνου ή μακροχρόνια αναρρωτική δεν συνυπολογίζεται στο απαιτούμενο χρονικό διάστημα της εμπειρίας για την κατάταξη υπαλλήλου σε θέση εργασίας ανώτερου βαθμού (Εμπείρου υπαλλήλου, Ελεγκτή ή άλλης Θέσης Ειδικής Βαρύτητας) (ομόφωνα για την περίπτωση της μακροχρόνιας αναρρωτικής άδειας και κατά πλειοψηφία για την περίπτωση της άδειας μητρότητας και διευκόλυνσης για την ανατροφή τέκνου).

Γνωμοδότηση 72/2023:

Δυνατότητα διορισμού, ως δικηγόρου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 27 του ν.4194/2013 «Κώδικας Δικηγόρων», δικαστικής λειτουργού που παύθηκε οριστικά λόγω υπηρεσιακής ανεπάρκειας.

Το Γ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Δικαστική λειτουργός που παύθηκε οριστικά από την υπηρεσία της λόγω υπηρεσιακής ανεπάρκειας, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 60 παρ. 2 περ. β' του ν.1756/1988, δύναται να διορισθεί ως δικηγόρος, κατ' εφαρμογή της διάταξης του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν.4194/2013 (Α' 208) «Κώδικας Δικηγόρων» (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 75/2023:

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου ΠΑΣΤΕΡ μετά τη λήξη της θητείας των μελών του.

Το Β' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Μετά τη λήξη της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Παστέρ, λόγοι συνέχειας της λειτουργίας του Ινστιτούτου το οποίο έχει κοινωφελή χαρακτήρα και εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, μεταξύ των οποίων η υποστήριξη της δημόσιας υγείας και ιδιαίτερα η πρόληψη και θεραπεία των μολυσματικών νοσημάτων, εν όψει και του γεγονότος ότι η διαδικασία συγκρότησης νέου Διοικητικού Συμβουλίου είναι σε εξέλιξη, καθιστούν επιβεβλημένη την παράταση της λειτουργίας του υφισταμένου (Διοικητικού Συμβουλίου) για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο, υπό τις παρούσες συνθήκες, κρίνεται απολύτως αναγκαίο για την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας συγκρότησης (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 79/2023:

Δυνατότητα σύναψης δεύτερης σύμβασης με τη διαδικασία απευθείας ανάθεσης, με τον ίδιο ανάδοχο, εντός δώδεκα μηνών από τη σύναψη της πρώτης. Διαφοροποίηση ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης. Αντικείμενο σύμβασης συντήρησης ανελκυστήρων. Ανάθεση επισκευών ή λοιπών εργασιών σε άλλα πρόσωπα εκτός του υπεύθυνου συντηρητή.

Το Ε' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Δεν κωλύεται η σύναψη, με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 118 του ν.4412/2016, και δεύτερης σύμβασης, οποιασδήποτε κατηγορίας (αντικείμενου) μεταξύ του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ως αναθέτουσας αρχής και της επιλεγείσας, με την ίδια διαδικασία ανάθεσης, αναδόχου εκτελούμενης ήδη σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης και προμήθειας ανταλλακτικών των ανελκυστήρων των κτιρίων του Πανεπιστημίου Πειραιώς, μέσα στο διάστημα των δώδεκα (12) μηνών από τη σύναψη της πρώτης, διότι η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 118 ν.4412/2016, που δεν επιτρέπει την σύναψη και άλλης σύμβασης με την ίδια διαδικασία μέσα στο ανωτέρω διάστημα, αναφέρεται ειδικά στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και όχι σε συμβάσεις παροχής (γενικών) υπηρεσιών και προμηθειών (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 85/2023:

Διορισμός σε θέσεις των κλάδων ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στα οριστικά αποτελέσματα επιτυχόντων της 9Κ/2021 προκήρυξης του Α.Σ.Ε.Π. (58/τ. Α.Σ.Ε.Π./2021) και δεν έχουν εκπληρώσει τι στρατιωτικές τους υποχρεώσεις αλλά έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτές.

Το Δ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση διορισμού σε θέσεις των κλάδων ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στα οριστικά αποτελέσματα της 9Κ/2021 προκήρυξης του Α.Σ.Ε.Π. (58/τ. Α.Σ.Ε.Π./2021) και δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις, αλλά έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτές (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 104/2023:

Επί παραχώρησης δημοσίου κτήματος κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του α.ν.1331/1949, με τον όρο της απαγόρευσης της εκποίησης αυτού και με αποκλειστικό σκοπό την ανέγερση οικοδομής προς στέγαση των Διοικητικών - Υγειονομικών Υπηρεσιών του τ. ΙΚΑ, δυνατότητα ή μη του e-ΕΦΚΑ, ως καθολικού διαδόχου του ΙΚΑ, να προβεί σε παραχώρηση της χρήσης αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 του ν.4430/2016, προς τον Δήμο Πειραιά, με ή άνευ ανταλλάγματος, για δέκα (10) έτη, με σκοπό τη χρήση του ως χώρο πρασίνου και υπό τον όρο της άμεσης απόδοσης του οικοπέδου, όταν αποφασιστεί η αξιοποίησή του από τον e-ΕΦΚΑ.

Το ΣΤ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Ο e-ΕΦΚΑ δεν δύναται, σε εφαρμογή της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ν.4430/2016, να προβεί σε παραχώρηση προς τον Δήμο Πειραιά, με αντάλλαγμα ή χωρίς, της χρήσης του ανα-

φερόμενου οικοπέδου ιδιοκτησίας του, διότι η ενέργεια αυτή δεν εξυπηρετεί την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο έλαβε χώρα η παραχώρηση από το Δημόσιο, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του α.ν.1331/1949 και τους όρους του Πωλητηρίου Συμβολαίου, και θα έχει ως αποτέλεσμα την πλήρωση της τεθείσας διαλυτικής αίρεσης και κατά συνέπεια την αυτοδίκαιη επάνοδο της κυριότητας του παραχωρηθέντος ακινήτου στο Δημόσιο (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 105/2023:

Εφαρμοστέο δίκαιο στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης έκπτωσης ιατρών ΕΣΥ λόγω αμετάκλητης ποινικής καταδίκης και θέσης αυτών σε δυνητική αργία λόγω εκκρεμούς ποινικής δίωξης για ποινικά αδικήματα που δεν περιλαμβάνονταν στα κωλύματα διορισμού της παρ. 4 του άρθρου 27 ν.1397/1983, πριν την τροποποίησή της με το άρθρο 9 του ν.4999/2022.

Το ΣΤ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Νομίμως εκδίδεται πράξη διαπιστωτική της αυτοδίκαιης έκπτωσης ιατρού που έχει καταδικαστεί για αδίκημα που προστέθηκε με τον ν.4999/2022, ακόμη κι αν τελέστηκε πριν τη θέση σε ισχύ του νόμου (07-12-2022), υπό την προϋπόθεση ότι η καταδικαστική απόφαση κατέστη αμετάκλητη μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου. Αντιθέτως δεν είναι νόμιμη η έκπτωση στις περιπτώσεις, που η καταδικαστική απόφαση κατέστη αμετάκλητη πριν τη θέση σε ισχύ του νόμου. Νομίμως εκδίδεται, μετά τη θέση σε ισχύ του ίδιου νόμου, απόφαση θέσης σε δυνητική αργία ιατρού, σε βάρος του οποίου εκκρεμεί ποινική δίωξη για αδίκημα που προστέθηκε με τον ν.4999/2022 ή ο οποίος έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο στην περίπτωση της δίωξης για παράβαση καθήκοντος, ακόμη κι αν η ποινική δίωξη ή η παραπομπή ανάγεται σε χρόνο πριν την θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει αιτιολογημένη κρίση ως προς τη συνδρομή ή μη λόγων δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι εξετάζονται, in concreto, αν δικαιολογούν ή μη τη θέση του ιατρού σε αργία (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 108/2023:

Άσκηση ή μη από το Δημόσιο της προβλεπόμενης στην παρ. 7 του άρθρου 7 του ν.4858/2021 διοίκηση και διαχείριση των ακινήτων της παρ. 4 του ίδιου άρθρου στις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες ορισμένα από τα ακίνητα αυτά που ανήκαν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, μεταβιβάστηκαν καταρχάς, με τη με αριθμό 243/14-11-2013 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής, Αναδιарθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) (Β' 2883), κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή στο ΤΑΙΠΕΔ και αργότερα, με βάση τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 196 του ν.4389/2016, μεταβιβάστηκαν περαιτέρω "αυτοδικαίως" κατά κυριότητα και νομή από το ΤΑΙΠΕΔ στην ΕΤΑΔ.

Το Α' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Το Δημόσιο δεν κωλύεται να ασκεί τη διοίκηση και διαχείριση των ακινήτων του ερωτήματος, τα οποία περιήλθαν στην κυριότητά του με απευθείας εξαγορά ή αναγκαστική απαλλοτρίωση, για αρχαιολογικούς σκοπούς, και, ως εκ τούτου, είναι εκτός συναλλαγής και εξαιρούνται της αυτοδίκαιης μεταβίβασης προς την ΕΤΑΔ, που προβλέπεται στο άρθρο 196 παρ. 7 του ν.4389/2016. Σε κάθε περίπτωση, η κυριότητα και η διαχείριση των ακινήτων τελεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 112/2023:

Δυνατότητα ή μη του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων να αποδώσει χρηματική παρακαταθήκη στον δικαστικώς αναγνωρισθέντα δικαιούχο αυτής πριν την πλήρωση της αναβλητικής αίρεσης (όρου) της προσκόμισης φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας που έχει τεθεί από τον καταθέτη στο σχετικό Γραμμάτιο Σύστασης.

Το Α' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δεν μπορεί να αποδώσει χρηματική παρακαταθήκη στον δικαστικώς αναγνωρισθέντα δικαιούχο αυτής πριν την πλήρωση της αναβλητικής αίρεσης (όρου) της προσκόμισης φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας που έχει τεθεί από τον καταθέτη στο σχετικό Γραμμάτιο Σύστασης, διότι δεν επιτρέπεται εκ μέρους του ΤΠΔ, που είναι απλός θεματοφύλακας, αλλοίωση της παρακαταθήκης καθ' οιονδήποτε τρόπο ούτε απόδοση αυτής, καθόσον τούτο θα αναιρούσε το σκοπό της παρακαταθήκης και θα παρβίαζε τη βούληση του παρακαταθέτη και την αναβλητική αίρεση (όρο) που έχει διατυπωθεί σ' αυτήν (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 115/2023:

Αναγνώριση της προϋπηρεσίας που διανύθηκε σε άλλους δημόσιους Φορείς καθώς και της συνάφειας του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών αναδρομικώς διορισθείσας υπαλλήλου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων αναδρομικά ή από την υποβολή της σχετικής αίτησής της.

Το Α' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Σε συμμόρφωση προς ακυρωτική απόφαση, δυνάμει της οποίας έλαβε χώρα αναδρομικός διορισμός υπαλλήλου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, θα πρέπει, ύστερα και από, την μετά την πραγματική ανάληψη υπηρεσίας, θετική κρίση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου, η προϋπηρεσία της υπαλλήλου αυτής που διανύθηκε σε άλλους δημόσιους Φορείς καθώς η συνάφεια του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών να αναγνωριστεί επίσης αναδρομικά από την επομένη εργάσιμη ημέρα του αναδρομικού διορισμού της (ομόφωνα).

Γνωμοδότηση 123/2023:

Κράτηση για σύνταξη που επιβάλλεται στην, προβλεπόμενη από το άρθρο 1 του ν.565/1977, μηνιαία χορηγία του Προέδρου της Δημοκρατίας (Π.τ.Δ.). Έρεισμα ή όχι της κράτησης οι διατάξεις του άρθρου 59 παρ. 1 του π.δ/τος 169/2007 ή του άρθρου 5 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Η Α' Τακτική Ολομέλεια του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: Η κράτηση για σύνταξη που επιβάλλεται στην, προβλεπόμενη από το άρθρο 1 του ν.565/1977, μηνιαία χορηγία του Προέδρου της Δημοκρατίας, δεν ευρίσκει έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 59 παρ. 1 και 8 του π.δ. 169/2007 ούτε στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 και του άρθρου 5 παρ. 1 του ν.4387/2016 (κατά πλειοψηφία).

Γνωμοδότηση 138/2023:

Δυνατότητα ή μη διάλυσης και θέσης σε εκκαθάριση του ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Πρόνοιας Εργαζόμενων ΑΤΕ», χωρίς προηγούμενη έγκριση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Οικονομικών, οι οποίοι έχουν εγκρίνει την σύστασή του με την έκδοση ΚΥΑ.

Το ΣΤ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως εξής: 1) Το ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» δεν μπορεί να διαλυθεί και να τεθεί σε εκκαθάριση με απόφαση των μελών του, διότι για τα ζητήματα αυτά αρμόδιος αποκλειστικά είναι ο κοινωνικοασφαλιστικός νομοθέτης και όχι η κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, καθόσον η δοθείσα σε αυτή νομοθετική εξουσιοδότηση, δεν περιλαμβάνει τα ως άνω ζητήματα. 2) Δεν νοείται εκκαθάριση της περιουσίας του παραπάνω Ταμείου, διότι αυτό, ως φορέας ομολογος προς δημόσιο φορέα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, που άρχισε να λειτουργεί με περιουσιακά στοιχεία προερχόμενα από μεταφορά περιουσίας ν.π.δ.δ. σε ν.π.ι.δ. και με εισφορές των υποχρεωτικά υπακτέων σε αυτό προσώπων, δηλαδή με ασφαλιστικό κεφάλαιο προοριζόμενο για την εκπλήρωση του δημοσίου σκοπού της αλληλοβοήθειας, ο οποίος εμπίπτει στη συνταγματική προστασία του άρθρου 22 παρ. 5 Σ, δεν μπορεί να τεθεί σε εκκαθάριση με βάση τις ισχύουσες για τα λοιπά νομικά πρόσωπα διατάξεις του ΑΚ. Ως εκ τούτου, η διάθεση της όποιας περιουσίας του Ταμείου, μετά την τυχόν κατάργηση- διάλυσή του, εναπόκειται στη βούληση του νομοθέτη, ο οποίος είναι και ο μόνος αρμόδιος να ρυθμίσει τα της τύχης της. 3) Δεν είναι νόμιμος ο ορισμός των μελών του Δ.Σ. του Ταμείου ως εκκαθαριστών, οι οποίοι συνεχίζουν να ασκούν, με την ανωτέρω ιδιότητά τους (των μελών, δηλαδή, του Δ.Σ.) τη διοίκηση του Ταμείου μέχρι την λήξη της θητείας τους ή την με οποιονδήποτε τρόπο παύση τους. 4) Δεν είναι νόμιμη, τυχόν περιληφθείσα, με τροποποίηση του αρχικώς εγκριθέντος καταστατικού, διάταξη περί διανομής της περιουσίας του Ταμείου μετά την διάλυσή του και περιέλευση αυτής στα μέλη του ή στους νόμιμους κληρονόμους τους, όχι μόνο διότι, τέτοια διάταξη είναι αντίσχυρη σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, αλλά και διότι, τα μέλη του Ταμείου έχουν δικαίωμα απόληψης, αποκλειστικά και μόνο, του χορηγούμενου εφάπαξ βοηθήματος με βάση τις προβλέψεις των άρθρων 2 και 15 του εγκριθέντος, με την Φ80000/23358/1107/31.12.2003 ΚΥΑ, Καταστατικού του (ομόφωνα).

2. Σημαντικές Υποθέσεις

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 47, 48, 49/2023	<p>Αιτήσεις για την ακύρωση απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε), με την οποία επενδυτικό σχέδιο δημιουργίας συγκροτήματος αιολικών σταθμών και δημιουργίας 182 νέων Ετήσιων Μονάδων Εργασίας αιολικού πάρκου χαρακτηρίστηκε ως Στρατηγική Επένδυση κατά την έννοια του ν. 4608/2019, εντάχθηκε στην κατηγορία «Στρατηγικές Επενδύσεις Ι» της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4608/2019 και αποδόθηκε το κίνητρο της ταχείας αδειοδότησης του άρθρου 13 του ν. 4608/2019.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 489.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	<p>Με τις αποφάσεις απορρίφθηκαν οι αιτήσεις και κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η Δ.Ε.Σ.Ε. προβαίνει σε μια πρώτη εκτίμηση των χωροταξικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών δεδομένων, η οποία βασίζεται σε στοιχεία προσκομιζόμενα από τον επενδυτή, τα οποία ελέγχονται από την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε». Η εκτίμηση αυτή δεν είναι δεσμευτική για τα αρμόδια διοικητικά όργανα που θα εκφέρουν κρίση σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας υλοποίησης της επένδυσης. Τα αρμόδια όργανα εξέτασαν επαρκώς την κατ' αρχήν συμβατότητα της επένδυσης με το φυσικό, πολιτιστικό και οικιστικό περιβάλλον της περιοχής και εκτίμησαν και τεκμηρίωσαν τη συνδρομή των λοιπών κριτηρίων των άρθρων 10 και 19 του ν. 4608/2019.</p>
ΣΤΕ 1938/2023	<p>Νομιμότητα έκδοσης οικοδομικών αδειών σε Στρατηγική Επένδυση (ΕΣΧΑΣΕ) στη νήσο Μύκονο, παρά την ύπαρξη αποφάσεων του Υφυπουργού περιβάλλοντος για την αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών στις εκτός σχεδίου περιοχές στη νήσο Μύκονο.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	<p>Με την απόφαση του ΣΤΕ κρίθηκε ότι τα ήδη εγκκεκριμένα ΕΣΧΑΣΕ εξαιρούνται από την αναστολή χορήγησης οικοδομικών αδειών στη νήσο Μύκονο</p>
ΣΤΕ 1003/2023	<p>Αίτηση για την ακύρωση της απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης σχετικά με την «Ολοκλήρωση - οριστικοποίηση του κόστους και πιστοποίηση της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επένδυσης που υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3299/2004».</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 3.207.515 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης με το σκεπτικό ότι η Διοίκηση προέβη σε πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και οριστικοποίησης του κόστους στο ποσό που καθόρισε ως εύλογο ανά κατηγορία ενισχυόμενης δαπάνης, κατόπιν έρευνας δια των αρμοδίων οργάνων της του εύλογου του κόστους, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 19 του άρθρου 7 του ν. 3299/2004, χρησιμοποιώντας ως συγκριτικό στοιχείο τον μέσο όρο κόστους παρόμοιων επενδυτικών έργων που κατασκευάστηκαν το ίδιο έτος με αυτό της αιτούσας και είχαν παραληφθεί από το Υπουργείο.</p>
ΣΤΕ 572/2022	<p>Αίτηση για την ακύρωση απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με την οποία ανακλήθηκε απόφαση περί υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου της αιτούσας εταιρείας στις διατάξεις του ν. 3299/2004.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 3.177.155 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης. Κρίθηκε ότι ο κρίσιμος χρόνος για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 2 περ. Ε του ν. 3299/2004 (ανάκληση υπαγωγής) ανάγεται στο χρόνο υποβολής του φακέλου και εξέτασης της επενδυτικής πρότασης, πριν την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, κατά τον οποίο η επενδυτική πρόταση είναι δεσμευτική για τον επενδυτή, ο οποίος δεν μπορεί να μεταβάλει μονομερώς και χωρίς γνώση της αρμόδιας υπηρεσίας στοιχεία αυτής όσον αφορά τον τρόπο κάλυψης της ίδιας συμμετοχής.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 670/2023	<p>Αίτηση για την ακύρωση απόφασης του Προϊσταμένου της Γενικής Δ/νσης Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την οποία τροποποιήθηκε η προηγούμενη απόφαση του Υπουργού περί έγκρισης της υπαγωγής επενδυτικού σχεδίου της αιτούσας στις διατάξεις του ν. 3299/2004. Η ακύρωση της απόφασης αυτής ζητήθηκε κατά το μέρος που με την τροποποιητική απόφαση εγκρίθηκε η μείωση του αρχικώς εγκριθέντος ποσοστού επιχορήγησης από 40% σε 30%.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 2.486.050 ευρώ</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης καθώς κρίθηκε ότι, προκειμένου να θεωρηθεί συμβατή με τα άρθρα 107-109 της ΣΛΕΕ ενίσχυση που χορηγείται, κατόπιν υπαγωγής επενδυτικού σχεδίου στις διατάξεις του ν. 3299/2004, ως περιφερειακή ενίσχυση, καλυπτόμενη από το θεσπιζόμενο με τον Κανονισμό 800/2008 καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης στην Επιτροπή, πρέπει το εγκρινόμενο με την απόφαση υπαγωγής ποσοστό επιχορήγησης να μην υπερβαίνει το ανώτατο όριο ενίσχυσης που ισχύει, σύμφωνα με το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, για την οικεία Περιφέρεια, κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Διαφορετικά η αρμόδια εθνική αρχή υποχρεούται κατά δεσμία αρμοδιότητα να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει τις σχετικές πράξεις και να ανακτήσει τα ποσά που καταβλήθηκαν παρανόμως</p>
ΣΤΕ 1666/2023	<p>Αίτηση για την ακύρωση απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και έντοκης ανάκτησης της χρηματοδότησης που καταβλήθηκε στην επιχείρηση του αιτούντος κατόπιν ένταξης επενδυτικού του σχεδίου στη Δράση «Ενίσχυση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης, Τουρισμού, Εμπορίου –Υπηρεσιών του Περιφερειακού Επιχειρησιακού προγράμματος «Δυτική Ελλάδα – Πελοπόννησος- Ιόνιοι Νήσοι» ΕΣΠΑ 2007-2013.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης καθώς κρίθηκε ότι έγκυρα παρασχέθηκε εξουσιοδότηση με το άρθρο 26 του ν.3614/2007 για την έκδοση της 14053/ΕΥΣ 1749/2008 ΥΑ, ότι η επιβολή της δημοσιονομικής διόρθωσης εχώρησε κατά δεσμία αρμοδιότητα, λόγω μη ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου κατά παράβαση των όρων του προγράμματος. Η αδυναμία του αιτούντος να επιστρέψει το ποσό της καταβληθείσας ενίσχυσης δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης, η επιβολή της οποίας δεν παραβιάζει το άρθρο 1 παρ.1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Νόμιμη η έντοκη επιστροφή της εισπραχθείσας επιχορήγησης.</p>
ΟΛ.ΣΤΕ 407,408, 409/2023	<p>Έλεγχος συνταγματικότητας του άρθρου 57 ν. 4589/2019 και της 2ΓΕ/2019 προκήρυξης του ΑΣΕΠ για την πλήρωση κενών θέσεων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.</p> <p>Αρμόδια Γραφεία: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εσωτερικών (πρώην Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης) και ΓΝΣ στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.</p>	<p>Με τις αποφάσεις κρίθηκε ότι ο κοινός νομοθέτης δεν κωλύεται να εισάγει με τις επίμαχες διατάξεις του ν. 4589/2019, σύστημα επιλογής εκπαιδευτικών που στηρίζεται σε αξιολογικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη και κοινωνικών κριτηρίων, στα οποία περιλαμβάνεται και ο αριθμός των τέκνων των υποψηφίων, από καμία, όμως, συνταγματική διάταξη δεν επιβάλλεται η υιοθέτηση ρυθμίσεων ευνοϊκότερων για τους πολύτεκνους κατά τη στελέχωση δημόσιας υπηρεσίας και ιδίως της δημόσιας εκπαίδευσης.</p>
Δ.Εφ.Αθηνών 834/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης της απόρριψης αίτησης μετάταξης υπαλλήλου Δήμου σε υπηρεσίες του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ με την αιτιολογία ότι δεν παρήλθαν επτά (7) έτη από τον διορισμό του, κατ' επιταγή του άρθρου 74 του ν. 4674/2020 λόγω αντίθεσης του άρθρου 74 ν. 4674/2020 στις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εσωτερικών (πρώην Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης).</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης. Κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 74 του ν. 4674/2020 περί υποχρεωτικής παραμονής υπαλλήλου για 7 έτη σε ανταποδοτικές υπηρεσίες προκειμένου να μην αποδυναμώνονται από την εφαρμογή του ν. 4440/2016, περί κινητικότητας, οι υπηρεσίες ΟΤΑ ανταποδοτικού χαρακτήρα που είναι νευραλγικής σημασίας για την κάλυψη βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου δεν αντίκειται στις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της ισότητας, της αναλογικότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου και της ασφάλειας δικαίου.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 7μ. 2434/2023	<p>Πιλοτική δίκη ν. 3900/2010 - Προσφυγή - ανακοπή κατά πράξεων οργάνων του Δημοσίου για την βεβαίωση και είσπραξη απαιτήσεών του, προερχόμενων από την κατάπτωση εγγυήσεων που είχε παράσχει σε τράπεζα, υπέρ ιδιωτών προς εξασφάλιση δανειακών υποχρεώσεων των τελευταίων (ν.2322/1995).</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 631.654,99 ΕΥΡΩ πλέον τόκων.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι οι διαφορές αυτές είναι ιδιωτικού δικαίου και δικαιοδοσία για την εκδίκασή τους έχουν τα πολιτικά δικαστήρια, τα οποία είναι και τα μόνα αρμόδια για τυχόν υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ</p>
Ολ.ΣΤΕ 1535/2023 (όμοιες 1534, 1536/2023)	<p>Αίτηση Ακύρωσης της παραγράφου 3 του άρθρου 25 της υ.α. 79942/ΓΔ4/21-5-2019 (Β' 2005), όπως τροποποιήθηκε με την υ.α. 106646/ΓΔ4/2-9-2022 (Β' 4644) κατά το μέρος που αφορά στο περιεχόμενο της αίτησης που πρέπει να υποβάλλεται για την απαλλαγή των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τη διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.</p>	<p>Απόρριψη αιτήσεων ακύρωσης. Με τις αποφάσεις κρίθηκε ότι η αίτηση και το περιεχόμενο αυτής για την απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών δεν αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ.1, 5 παρ.1, 13 παρ.1 και 16 παρ.2 του Συντάγματος, 2 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ, 9 της ΕΣΔΑ και 5 παρ.1 και 9 του ΓΚΠΔ</p>
Ολ.ΣΤΕ 1537/2023	<p>Αν η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 34 του ν. 2725/1999, ως ισχύει, και αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις εισαγωγής διακριθέντων αθλητών σε Σχολές ή Τμήματα ΑΕΙ της προτίμησής τους είναι αντίθετη στις συνταγματικές αρχές της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος), της αξιοκρατίας και της σταδιοδρομίας εκάστου κατά το λόγο της προσωπικής του αξίας (άρθρο 5 παρ.1) και της ορθολογικής οργάνωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης (άρθρο 16), σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 34 του ν. 2725/1999, ως ισχύει, και αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις εισαγωγής διακριθέντων αθλητών σε Σχολές ή Τμήματα ΑΕΙ της προτίμησής τους δεν αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος), της αξιοκρατίας και της σταδιοδρομίας εκάστου κατά το λόγο της προσωπικής του αξίας (άρθρο 5 παρ.1) και της ορθολογικής οργάνωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης (άρθρο 16), σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας.</p>
ΣΤΕ 7μ. 545/2023	<p>Αν η ρύθμιση του άρθρου 4 Β του ν. 4186/2013 (Α' 193), με την οποία ορίζεται ως επιπλέον προϋπόθεση για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η επίτευξη βαθμολογικής επίδοσης ίσης ή μεγαλύτερης της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής (Ε.Β.Ε.) ανά Σχολή, Τμήμα ή εισαγωγική κατεύθυνση αντίκειται στα άρθρα 4 παρ.1, 5 παρ.1 και 16 του Συντάγματος.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι η ρύθμιση του άρθρου 4 Β του ν. 4186/2013 (Α' 193), με την οποία ορίζεται ως επιπλέον προϋπόθεση για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η επίτευξη βαθμολογικής επίδοσης ίσης ή μεγαλύτερης της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής (Ε.Β.Ε.) ανά Σχολή, Τμήμα ή εισαγωγική κατεύθυνση δεν αντίκειται στα άρθρα 4 παρ.1, 5 παρ.1 και 16 του Συντάγματος.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 2352/2023 (όμοιες 2353- 2356/2023, 2359/2023 και 2362/2023)	<p>Αν η εισφορά μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ υπέρ ΕΛΚΕ έχει τον χαρακτήρα φόρου ή ανταποδοτικού τέλους.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.</p>	<p>Με τις αποφάσεις κρίθηκε ότι η εισφορά μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ υπέρ ΕΛΚΕ δεν έχει τον χαρακτήρα φόρου ούτε και ανταποδοτικού τέλους, αλλά αποτελεί εύλογο και συνταγματικώς ανεκτό αντιστάθμισμα σε αντάλλαγμα της παραχώρησης του νομοθέτη προς τα μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ να ασκούν εξωπανεπιστημιακή δραστηριότητα επ' ωφελεία τόσο των ιδίων όσο και των ΑΕΙ</p>
ΣΤΕ 7μ. 911/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης της παράλειψης έκδοσης απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ν.4598/2019 α) για τη σύσταση στο εν λόγω Υπουργείο προσωποπαγών θέσεων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, αντίστοιχες με τις θέσεις που κατείχε το προσωπικό -στους οποίους εντάσσονται και οι αιτούντες-του ταμείου αλληλοβοηθείας υπαλλήλων του υπουργείου πολιτισμού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και β) για την κατά το ως άνω άρθρο 7 του ν.4598/2019 ένταξη των αιτούντων στις θέσεις αυτές.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Πολιτισμού</p>	<p>Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4598/2019 καταργήθηκε με τις μεταγενέστερες διατάξεις του άρθρου δέκατου ενάτου του ν.4639/2019, με το οποίο ρυθμίστηκε με διαφορετικό τρόπο το καθεστώς του ταμείου, το οποίο είχε ήδη απομειωθεί από τις σημαντικότερες δραστηριότητες του αφού με τις διατάξεις αυτές το ταμείο τέθηκε αυτοδικαίως σε καθεστώς εκκαθάρισης, κατ' εξουσιοδότηση δε των ιδίων νεωτέρων διατάξεων εκδόθηκαν οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες θεσπίστηκαν ειδικότερες ρυθμίσεις και για την τύχη των συμβάσεων του προσωπικού του ταμείου</p>
Ολ ΣΤΕ 1763/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης κατά της κ.α. που προσδιόριζε τους υπόχρεους εμβολιασμού άνω των 60 και την διαδικασία επιβολής προστίμου.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Υγείας.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στο Σύνταγμα ο υποχρεωτικός εμβολιασμός του γενικού πληθυσμού άνω των 60 ετών</p>
Δ.Εφ.Πατρών 114/2023	<p>Ανάκληση πράξεων κήρυξης αναδασωτέων εκτάσεων που βρίσκονται στο Κτήμα Μανωλάδας κατά το άρθρο 11 παρ. 2 του ν 3147/2003, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 παρ. 10 του ν 4061/2003 και το άρθρο 42 του ν 4315/2014.</p> <p>Αφορά ευρύτερη έκταση 850 στρεμμάτων περίπου εντός του δάσους Στροφυλιάς που έχει εκχερσωθεί και κατέχεται από ιδιώτες (περιοχή Σαμαρείκα)</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στην Πάτρα.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι κατά την αληθή έννοια των διατάξεων αυτών, ερμηνευόμενων σύμφωνα με τις προστατευτικές των δασών συνταγματικές διατάξεις που απαγορεύουν την οικοπεδοποίησή τους δεν υφίσταται δυνατότητα άρσης αποφάσεων, με τις οποίες κηρύχθηκαν ως αναδασωτέες εκτάσεις που είχαν ανέκαθεν δασικό χαρακτήρα και κρίθηκαν νομίμως αιτιολογημένες από τον ακυρωτικό δικαστή.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Δ.Εφ.Αθηνών 1278/2023	<p>Αίτηση αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας για την ακύρωση της απόφασης του Διοικητική της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας με την οποία απορρίφθηκε ενδικοφανής προσφυγή που άσκησε κατά της τεκμαιρόμενης απόρριψης από τη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας της Προεδρίας της Κυβέρνησης αίτησής της (της εταιρείας) για τη χορήγηση στοιχείων που αφορούν τα ΜΜΕ που έλαβαν χρηματοδότηση για τη διαφημιστική καμπάνια και εκστρατεία επικοινωνίας και ενημέρωσης σχετικά με τα μέτρα πρόληψης και διάδοσης του κορωνοϊού.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.</p>	<p>Απόρριψη Αίτησης. Με την απόφαση κρίθηκε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 59 παρ. 4 του ν. 4727/2020 (Α 184) για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα αποκλείεται η πρόσβαση σε έγγραφα που περιέχουν απόρρητες πληροφορίες εμπορικού χαρακτήρα, όπως οι αιτούμενες πληροφορίες</p>
Ολ.ΣΤΕ 1532/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης κ.α. περί άδειας χωροθέτησης και κατασκευής δομής για την λειτουργία Υπηρεσίας Υποδοχής και για την στέγαση μεταναστών και προσφύγων στην ηπειρωτική Ελλάδα.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.</p>	<p>Με την απόφαση, μεταξύ άλλων, επιλύθηκε το νομικό ζήτημα αν δύνανται να γίνουν επεμβάσεις σε έκταση που έχει κηρυχθεί αναδασωτέα. Η απόφαση ειδικότερα έκρινε, κατά πλειοψηφία, ότι «Η διάταξη του άρθρου 117 παρ. 3 του Συντάγματος, με την οποία συμπληρώνεται η ρύθμιση για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων που εισάγεται με το άρθρο 24 παρ. 1, είναι ερμηνευτέα στο πλαίσιο του επιδιωκόμενου σκοπού. Δεν αποκλείεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις να εγκριθεί επέμβαση σε έκταση αναδασωτέα ακόμη και πριν την ανάκτηση της δασικής της μορφής, προκειμένου να εκτελεσθεί έργο που αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ανάγκης με ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική σημασία. Στις περιπτώσεις όμως αυτές η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς με κριτήρια, αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου, όσο και στην αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν την πραγματοποίηση της αναδάσωσης και ότι η εκτέλεση του έργου στη έκταση αυτή είναι απολύτως αναγκαία και επιτακτική».</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 1731/2023	<p>Έφεση αλλοδαπού κατά απόφασης ακυρωτικού Δικαστηρίου που απέρριψε αίτημα ασύλου.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.</p>	<p>Με την απόφαση έγινε δεκτή έφεση Κινέζου υπηκόου, κατά απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (Ακυρωτικός Σχηματισμός). Με την παραπάνω απόφασή του το ΣΤΕ, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του άρθρ. 97 παρ. 3 του ν. 4636/2019, έκρινε ότι, σε περίπτωση που οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών, (δευτεροβάθμια διοικητικά όργανα για την εξέταση αιτημάτων ασύλου), διαπιστώσουν ότι η προφορική συνέντευξη και οι δηλώσεις των αιτούντων άσυλο, που έλαβαν χώρα κατά την εξέταση των αιτήσεών τους από τα αρμόδια προς τούτο πρωτοβάθμια διοικητικά όργανα, χαρακτηρίζονται από ασάφειες και γενικολογίες, οι οποίες άσκησαν ουσιώδη επιρροή στην σχετική απορριπτική κρίση των πρωτοβαθμίων διοικητικών οργάνων, οφείλουν, κατά τον νόμο, να καλούν τον αιτούντα σε προφορική ακρόαση ενώπιόν τους.</p>
ΣΤΕ 1643/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης. Στρατιωτικές Σχολές και προσόντα υποψηφίων.</p> <p>Αποκλεισμός των ατόμων που πάσχουν από δυσλεξία.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας και στις Σχολές Αξιωματικών και Πυροσβεστών της Πυροσβεστικής Ακαδημίας προσδίδεται ο χαρακτήρας σχολών ανώτατης εκπαίδευσης. Οι Σχολές αυτές τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες σε σχέση με τα ΑΕΙ. Μεταξύ των απαιτούμενων από τους υποψηφίους προσόντων για την εισαγωγή τους στις ανωτέρω Σχολές περιλαμβάνεται η υγεία και η άρτια σωματική διάπλαση. Δικαιολογείται ο αποκλεισμός των ατόμων που πάσχουν από δυσλεξία από την εισαγωγή στις ανωτέρω Σχολές λόγω της φύσεως των καθηκόντων τους και δεν παραβιάζονται οι αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας. Ο αποκλεισμός αυτός δεν παραβιάζει τα άρθρα 2 παρ.1, 16, 22 παρ.1, 103 παρ.7, 5 παρ.1 και 21 παρ.6 του Συντάγματος, ούτε τα άρθρα 14 της ΕΣΔΑ και 2 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ. Δεν παραβιάζονται η οδηγία 2000/78/ΕΚ και τα άρθρα 21, 15 και 14 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ούτε οι διατάξεις της Συνθήκης για την ΕΕ και ΣΛΕΕ. Η επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία των υποψηφίων είναι επιτρεπτή, με βάση το άρθρο 9 παρ. 2 περ. η του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679. Απορρίπτεται η αίτηση ακύρωσης.</p>
ΣΤΕ 1792/2023	<p>Ανάκληση διορισμού λόγω προσκόμισης πλαστού πιστοποιητικού γέννησης.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε μεταξύ άλλων, ότι η συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων, υπό τις οποίες θα ήταν, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, δυνατή η μη ανάκληση του διορισμού ή η ανάκλησή του για το μέλλον, έπρεπε να προβληθεί κατά τρόπο ορισμένο ενώπιον της Διοίκησης όταν κλήθηκε η αιτούσα να εκθέσει τις απόψεις της πριν από την έκδοση της ένδικης ανακλητικής πράξης του διορισμού της και ότι δεν επικαλέστηκε κατά τρόπο ορισμένο ενώπιον της Διοίκησης, με επίκληση και υποβολή σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, (και πάλι όταν κλήθηκε να εκφράσει τις απόψεις της πριν από την έκδοση της ένδικης ανακλητικής πράξης), τη συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων που θα επέτρεπαν τη μη ανάκληση του διορισμού της ή την ανάκληση αυτού μόνο για το μέλλον.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Δ.Εφ.Αθηνών 903/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης. Στρατιωτικές Σχολές και προσόντα υποψηφίων. Όρια ελαχίστου ύψους.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι η ρύθμιση, με την οποία καθορίστηκαν τα ελάχιστα όρια ύψους των υποψηφίων Στρατιωτικών Σχολών σε 1,70 μ. για τους άνδρες υποψήφιους και σε 1,60 μ. για τις γυναίκες, δεν έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 2, 5 παρ. 1 και 116 παρ. 2 του Συντάγματος, ούτε των άρθρων 2 και 3 της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ.</p>
ΣΤΕ 164/2023	<p>Αίτηση της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Π.Ο.Ε.-Δ.Ο.Υ.) για την ακύρωση αποφάσεων του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Νομιμότητα του συστήματος αξιολόγησης και βαθμολόγησης των υπαλλήλων της ΑΑΔΕ Απόρριψη της αίτησης ακύρωσης.</p>
ΣΤΕ 7μ. 431/2023	<p>Αίτηση ακύρωσης-φορολογική μεταχείριση αποζημίωσης Ελλήνων Ευρωβουλευτών.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Για την υπαγωγή της αποζημίωσης των Ελλήνων Ευρωβουλευτών σε φόρο εισοδήματος ως εισόδημα από μισθωτή εργασία απαιτείται ειδική νομοθετική πρόβλεψη</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
<p>ΣΤΕ 960-968/2023</p>	<p>Προσφυγές κατά πράξεων προσδιορισμού ΦΠΑ, με τις οποίες καθορίστηκε το προς επιστροφή ποσό πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ μειωμένο, λόγω διαφοράς προσδιορισμού μη εκπιπτόμενου φόρου κοινών εισροών (prograta)</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 2.488.770 ευρώ (αθροιστικά- συνολικά)</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με τις αποφάσεις κρίθηκε ότι ενόψει της ευχέρειας των κρατών μελών να εξειδικεύσουν τους κανόνες των στοιχείων β και γ της παρ 5 του άρθρου 17 της έκτης οδηγίας και δεδομένης της απουσίας πλήρους εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών ΦΠΑ, κατά το παρόν στάδιο του δικαίου της Ένωσης, τα κράτη μέλη διατηρούν ορισμένο περιθώριο ευελιξίας στον τομέα αυτό και, ως εκ τούτου, μπορούν να θεσπίζουν κανόνες δικαίου, ώστε να υπόκεινται σε μερικές αποκλίοντα καθεστώτα φορείς που καλύπτονται από τον αντίστοιχο ΦΠΑ με τη νομοθεσία τους και ότι, κατ' ακολουθίαν, η εθνική πρόβλεψη δυνατότητας τήρησης ιδιαίτερων λογαριασμών κατά παρέκκλιση του κανόνα (περ α και β της παρ. 6 του άρθρου 31 του Ν. 2859/2000), δεν αντίκειται στην παρ. 5 γ του άρθρου 17 της έκτης οδηγίας. Κατ' ακολουθίαν, η εθνική πρόβλεψη δυνατότητας τήρησης ιδιαίτερων λογαριασμών κατά παρέκκλιση του κανόνα (περ α και β της παρ 6 του άρθρου 31 του Ν. 2859/2000), δεν αντίκειται στην παρ. 5 γ του άρθρου 17 της έκτης οδηγίας. Απορρίπτονται οι ασκηθείσες από τους αντιδίκους αιτήσεις αναίρεσεως κατά του Ελλ. Δημοσίου.</p>
<p>Δ.Εφ.Πειραιά 891/2023</p>	<p>Επιστροφή ΦΠΑ</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.303.556,93 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η προσφυγή διότι κρίθηκε ότι για τη δημιουργία μόνιμης εγκατάστασης αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα αρκεί ότι α) η ισπανική εταιρεία - μητρική εταιρεία είχε στενή και μόνιμη πρόσβαση τόσο στο προσωπικό της αντιδίκου - θυγατρικής εταιρείας, το οποίο εκπαιδεύε για να εργάζεται για την επίτευξη των δικών της επιχειρηματικών σκοπών και προς απόκτηση από αυτήν εισοδήματος από τη χρήση του συστήματός της, όσο και στον εξοπλισμό (ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λογισμικό) που προμήθευε η αντίδικος - θυγατρική εταιρεία στα ταξιδιωτικά γραφεία ή πρακτορεία και β) ότι η αντίδικος - θυγατρική εταιρεία παρείχε τις υπηρεσίες της στην ισπανική - μητρική εταιρεία, έχοντας θέσει στη διάθεσή της τις εγκαταστάσεις της, τον εξοπλισμό και το προσωπικό της αποκλειστικά και μόνο για τη διενέργεια στην Ελλάδα και στην Κύπρο οικονομικής δραστηριότητας από την οποία η ισπανική εταιρεία - μητρική αποκτούσε εισόδημα.</p>
<p>ΣΤΕ 2486-2490/2023</p>	<p>Ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 27 του ν. 3492/2006 - Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντος ΦΠΑ επί εσόδων από παροχή υπηρεσιών οδικής βοήθειας.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 8.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με τις αποφάσεις απορρίφθηκαν αιτήσεις αναίρεσης εταιρείας για την επιστροφή ποσών ΦΠΑ που καταβλήθηκαν για την παροχή υπηρεσιών οδικής βοήθειας - κρίση για μετακύλιση του ΦΠΑ στους καταναλωτές.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 1611- 1617/2023	<p>Προσφυγές εταιρειών ναυτιλιακών συμφερόντων κατά της επιβολής ειδικού φόρου ακινήτων του άρθρου 15 παρ. 1 ν. 3091/2002.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 2.287.593,46 ευρώ και Πρόσθετος φόρος; 274.507 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με τις αποφάσεις αυτές κρίθηκε ότι δεν αντίκειται σε διατάξεις του Συντάγματος, του άρθρου 1 του 1ου Π.Π της ΕΣΔΑ και του άρθρου 63 ΣΛΕΕ η κατάργηση από 1.1.2010 με τις νεότερες διατάξεις του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 3842/2010, η απαλλαγή από τον ειδικό φόρο ακινήτων του άρθρου 15 παρ. 1 ν. 3091/2002 των εταιρειών ναυτιλιακών συμφερόντων που απέκτησαν ακίνητο έως 1-1-2003 με χρήματα που προέρχονται από τη ναυτιλιακή τους δραστηριότητα, η οποία απαλλαγή προβλεπόταν με την παράγραφο 2 περ.γ του άρθρου 15 ν. 3091/2002, όπως αυτή είχε προστεθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 15 του ν. 3193/2003. Απορρίπτονται αιτήσεις αναιρέσεως αντιδίκων Ελλ Δημοσίου.</p>
ΣΤΕ 7μ. 1309/2023 ΣΤΕ 89/2023	<p>Αίτηση αναιρέσης κατά απόφασης που ακυρώνει πράξη επιβολής προστίμου Κ.Β.Σ. μετά την έκδοση νεότερων σχετικών πράξεων – νεότερος νομολογικός κανόνας.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 2.413.697 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Εξετάστηκε και επιβεβαιώθηκε από την επταμελή σύνθεση, η διαμορφωθείσα, εσχάτως, νομολογία περί του εάν, μετά από την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία ακυρώθηκε πράξη της φορολογικής διοίκησης (εν προκειμένω πρόστιμο ΚΒΣ) και σε συμμόρφωση προς αυτή , εκδοθεί από την διοίκηση νέα πράξη, ύστερα από επανάληψη της σχετικής διαδικασίας, η αναιρέση της τελεσίδικης απόφασης παρίσταται αλυσιτελής, εκτός αν η Διοίκηση επικαλείται ειδικούς λόγους που θεμελιώνουν την κατ' εξαίρεση λυσιτέλεια της, σε αντίθεση με προϋφιστάμενη νομολογία με την οποία γινόταν δεκτό ότι η έκδοση από την Διοίκηση πράξεως σε συμμόρφωση προς δικαστική απόφαση δεν επιδρά, καθ' οιονδήποτε τρόπο, στην τύχη του ενδίκου μέσου που ασκήθηκε κατά της απόφασης αυτής.</p>
ΣΤΕ 925/2023	<p>Αίτηση αναιρέσης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΑΔΕ) κατά απόφασης, που δέχεται εν μέρει την προσφυγή και υποχρεώνει την αρμόδια ΔΟΥ να επιστρέψει στον αναιρεσίβλητο τον αχρεωστήτως καταβληθέντα ΦΠΑ νομιμοτόκως.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.940.403,80 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Δεκτή η αίτηση αναιρέσης. Με την απόφαση κρίθηκε ότι η οδηγία 2006/112/ΕΚ παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να εφαρμόζουν έναν ή δύο μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ. Αν τα κράτη μέλη αποφασίσουν την επιλεκτική εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ σε ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες του παραρτήματος της οδηγίας, οφείλουν να τηρούν την αρχή της φορολογικής ουδετερότητας. Επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ και στις υπηρεσίες επεξεργασίας αποβλήτων. Έννοια των όρων «απόβλητα» και «επεξεργασία» αποβλήτων. Η επίδικη παροχή υπηρεσιών δεν ενέπιπε στην κατηγορία υπηρεσιών, για τις οποίες ήταν, κατά τον κρίσιμο χρόνο, εφαρμοστέος ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ, αλλά συνιστούσε παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, υποκείμενη στην εφαρμογή του κανονικού συντελεστή.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΣΤΕ 697/2023	<p>Αίτηση αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΑΔΕ) κατά απόφασης, που δέχεται εν μέρει την προσφυγή, κατά το μέρος που αφορά τις προσαυξήσεις και ακυρώνει την τεκμαιρόμενη απόρριψη της ενδικοφανούς προσφυγής της αναιρεσίβλητης.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.025.715 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Δεκτή η αίτηση αναίρεσης. Με την απόφαση κρίθηκε ότι με την καταγγελία της μίσθωσης από την χρηματοδοτική εκμισθώτρια, εκλείπει ο λόγος χορήγησης της απαλλαγής από τον ΦΜΑ στην αποκτήσασα το ακίνητο και εκκινεί η προθεσμία υποβολής της σχετικής δήλωσης, ανεξαρτήτως του χρόνου ανάκτησης της κατοχής του μισθίου. Με το άρθρο 9 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 12 παρ. 1 περ. β του ν. 4474/2017, δεν ρυθμίζονται θέματα φορολογικών κυρώσεων, ώστε να έλκεται σε εφαρμογή η αρχή της μη αναδρομικής εφαρμογής της ηπιότερης διοικητικής κύρωσης. Από το γεγονός ότι η μισθώτρια του ακινήτου είχε εγκαταλείψει οικειοθελώς το μίσθιο, δεν συνάγεται ότι η εκμισθώτρια τελούσε σε δικαιολογημένη πεποίθηση λόγω πλάνης ότι δεν υποχρεούνταν σε υποβολή δήλωσης.</p>
ΣΤΕ 1619/2023	<p>Αίτηση αναίρεσης Ελληνικού Δημοσίου κατά απόφασης που ακυρώνει την απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών και αναπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια ΔΟΥ για τον επαναπροσδιορισμό του επίδικου φόρου κληρονομιάς.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 672.345,70 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Δεκτή η αίτηση αναίρεσης. Με την απόφαση κρίθηκε ότι η ένταξη ακινήτου σε κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου την πλήρη και ουσιώδη στέρηση της κατά προορισμό χρήσης και εκμετάλλευσης αυτού, ενώ εξάλλου σε περίπτωση ουσιώδους τέτοιου περιορισμού υφίσταται πάντα η δυνατότητα υποβολής αιτήσεως εκ μέρους του ιδιοκτήτη για την πλήρη αποζημίωσή του. Επομένως, η επιβολή και είσπραξη φόρου κληρονομιάς, που προσδιορίζεται παρά τις υφιστάμενες δεσμεύσεις και περιορισμούς, μέχρι να τακτοποιηθεί η κατάσταση του κληρονομαίου ακινήτου με την αποδέσμευσή του ή την κατά νόμο αποζημίωσή του, δεν συνιστά μέτρο ιδιαίτερας επαχθές για τον κληρονόμο και δεν παραβιάζει τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 17 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθώς και αυτών του ν. 3082/2002.</p>
ΣΤΕ 1477/2023	<p>Αίτηση αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΑΔΕ) κατά απόφασης που απορρίπτει την έφεση του ελληνικού Δημοσίου και επικυρώνει την απαλλαγή της αναιρεσίβλητης από τον ένδικο ειδικό φόρο επί των ακινήτων.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 451.309,66 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Α' (Φορολογικών και Τελωνειακών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Δεκτή η αίτηση αναίρεσης. Με την απόφαση κρίθηκε ότι κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, η υποχρέωση δήλωσης των φυσικών προσώπων αναφέρεται και στα πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν στην υποκείμενη στον φόρο εταιρεία. Περαιτέρω, η τιθέμενη στην παράγραφο 4 της ίδιας διάταξης πρόσθετη και διακριτή προϋπόθεση περί ύπαρξης σύμβασης διοικητικής συνδρομής, ισχύει, για την ταυτότητα του νομικού λόγου και κατά λογική ακολουθία, σωρευτικά σε κάθε περίπτωση είτε δηλαδή στην τρίτη χώρα έχει την έδρα της η ίδια η ιδιοκτήτρια και υπόχρεη στον φόρο εταιρεία είτε οποιοδήποτε παρεμβαλλόμενο σε αυτήν νομικό πρόσωπο. Επομένως, η ρύθμιση του άρθρου 57 της παρ. 1 του ν. 3842/2010 έχει την έννοια της επιβεβαίωσης ήδη ισχύουσας ρύθμισης και δεν συνιστά το πρώτον θεσπιζόμενη προϋπόθεση, όπως, άλλωστε, αναφέρεται τούτο και στην εισηγητική έκθεση του ν. 3842/2010.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΕΛΣυν 1720/2023 7 ^ο Τμήμα	<p>Προσυμβατικός Έλεγχος. Παράταση Σύμβασης για την «Ανάθεση εκτέλεσης αστικών και ειδικών τοπικού χαρακτήρα δρομολογίων στην περιοχή αρμοδιότητας ΟΑΣΑ» Προσφυγή ανάκλησης της 637/2023 Πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 10.504.355,09 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών.</p>	<p>Ανακαλεί την 637/2023 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου «τροποποίησης (παράτασης)» της 96/2022 σύμβασης για την «Ανάθεση εκτέλεσης αστικών και ειδικών τοπικού χαρακτήρα δρομολογίων στην περιοχή αρμοδιότητας ΟΑΣΑ»</p>
ΕΛΣυν Μείζων Ολ. 891/2023	<p>Αναιρετική δίκη-Καταλογισμός δημοσίου υπαλλήλου για έλλειμμα δημόσιας διαχείρισης λόγω αχρεώστητης επιστροφής ΦΠΑ.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 381.701 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.</p>	<p>Κρίθηκε ότι ο καταλογισμός ως μέτρο που πλήττει το δικαίωμα στην περιουσία του καταλογιζόμενου, δεν συνδέεται αναγκαία και άρρηκτα με το ύψος του διαπιστωθέντος ελλείμματος και τον διαδραμόντα μέχρι τον καταλογισμό χρόνο, αλλά υπόκειται στην αρχή της αναλογικότητας ώστε για την επιβολή του απαιτείται να τηρείται μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ αφενός του δημοσίου συμφέροντος της αποκατάστασης της δημόσιας διαχείρισης και αφετέρου της προστασίας των περιουσιακών δικαιωμάτων του καταλογιζόμενου, ώστε να μην υφίσταται δυσανάλογη και υπερβολική επιβάρυνση.</p> <p>το Δικαστήριο αναίρεσε την προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος, με την οποία κρίθηκε νόμιμος ο σε βάρος της αναιρεσείουσας καταλογισμός χωρίς έρευνα της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας κατά την επιβολή του, για εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στην επίδικη υπόθεση, και μείωσε το ποσό του καταλογισμού στο 50% κατά κεφάλαιο του καταλογισθέντος ελλείμματος και στο 40% των προσαυξήσεων επί του νέου ποσού του καταλογισμού.</p>
Ελ Συν 16/2023 7 ^ο Τμήμα	<p>Αίτηση ανάκλησης της 508/2022 Πράξης του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή σχεδίου συμφωνίας πλαίσιο για το έργο WiFi4GR - Ανάπτυξη δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: Συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη 14.858.870, 96 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης και χωρίς ΦΠΑ).</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.</p>	<p>Δεκτή η προσφυγή ανάκλησης Η τεκμηρίωση κατά την κατάρτιση προϋπολογισμού του έργου κρίθηκε σύμφωνη με τις αρχές της δημοσιονομικής διαχείρισης και της οικονομικότητας.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Ελ Συν Μειζων Ολ. 464/2023	<p>Άρση της αμφιβολίας περί υπαγωγής ή μη σύμβασης καθολικής υπηρεσίας, που συνάπτει η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), σε έλεγχο νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.</p>	<p>Οι συμβάσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας που συνάπτει η ΕΕΤΤ υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020, ήτοι στον έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, διότι εξυπηρετείται το δημόσιο αγαθό της πρόσβασης όλων των πολιτών στο διαδίκτυο.</p> <p>Για τον δε υπολογισμό της προϋπολογιζόμενης δαπάνης της σύμβασης αυτής είναι αναλόγως εφαρμοστέες οι διατάξεις του άρθρου 8 παρ.1 έως 3 του ν.4413/2016. Αναπέμπει την υπόθεση στο Ζ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.</p>
Ελ Συν Μειζων Ολ. 391/2023	<p>Προσφυγή αναθεώρησης της απόφασης Ελ Συν 2047/2022 με την οποία κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή σχεδίου προγραμματικής συμφωνίας Υπουργού Υγείας και UNICEF Ελλάδος.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 44.728.444 ευρώ (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας).</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Υγείας.</p>	<p>Δεκτή η προσφυγή αναθεώρησης. Δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου της προγραμματικής συμφωνίας</p>
Ελ Συν Μειζων Ολ. 17/2023	<p>Άρση αμφιβολιών για την συνταγματικότητα του άρθρου 64 ν.4975/2022 που προβλέπει εκ των υστέρων έλεγχο των συμβάσεων που υπογράφηκαν για την προμήθεια των αντιιικών φαρμάκων (αφορά δύο αντιικά φάρμακα).</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 53.253.268 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Υγείας.</p>	<p>Κρίση υπέρ της Συνταγματικότητας των διατάξεων οι οποίες κατά την απόφαση δεν διαφέρουν ουσιαδώς, κατά το περιεχόμενό τους, από παρόμοιες νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν κριθεί συνταγματικώς ανεκτές και, ως εκ τούτου, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν αντίθετες προς το άρθρο 98 παρ. 1 περιπτ. β' του Συντάγματος</p>
Ελ Συν 7ο Τμήμα 458/2023	<p>Προσφυγή Υπουργού με αίτημα την ανάκληση πράξης Κλιμακίου του Ελ Συν με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή σχεδίου προγραμματικής σύμβασης, με αντικείμενο την υλοποίηση Εθνικού Συστήματος Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων με Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας του άρθρου 66Η του ν. 4939/2022.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 5.999.970,54 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 για την ανάθεση της σύμβασης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, κυρίως για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, η οποία κατεπείγουσα ανάγκη συνδέεται και με τις λοιπές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως είναι και η ειλικρινής προσπάθεια του προσφεύγοντος για την εκκίνηση μίας διαδικασίας ανάθεσης εκ των προβλεπόμενων στις διατάξεις του άρθρου 66Η παρ. 3 περ. α' και περ. β' του ν. 4939/2022, η οποία όμως δεν κατέστη δυνατόν να τελεσφορήσει.</p>
Ελ Συν Ελάσων Ολομέλεια 1579/2023	<p>Προσφυγή αναθεώρησης επί απόφασης προσφυγής ανάκλησης κατά απόφασης Κλιμακίου που απέρριψε σχέδιο σύμβασης για τη συντήρηση των Ε/Π SUPER PUMA</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 34.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>	<p>Επιλύθηκε το ζήτημα αν η αναφερόμενη στο σχέδιο σύμβασης εξωχώρια εταιρεία αποτελεί υπεργολάβο ή όχι και αν δύναται να υπογραφεί η σύμβαση χωρίς τη συνδρομή στις δυνάμεις της εν λόγω εταιρείας. Δεκτή η προσφυγή αναθεώρησης -Δεν κωλύεται η υπογραφή της Σύμβασης</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Εφ. Πειραιά 147/2023	<p>Έφεση του Ελληνικού Δημοσίου κατά της απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό 6265/1999 με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή να αναγνωριστεί η κυριότητα του επί ακινήτου εκτάσεως 550 στρεμμάτων στην Αίγινα με αντίδικο Ιερά Μονή.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 5.004.111 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στον Πειραιά.</p>	<p>Με την απόφαση έγινε δεκτή η έφεση του Ελληνικού Δημοσίου. Ενόψει του ότι η επίδικη έκταση ήταν δασική κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του ΒΔ της 17(29) Νοεμβρίου/1^{ης} Δεκεμβρίου 1836 περί ιδιωτικών δασών, του ότι ποτέ η εναγόμενη ή οποιοσδήποτε άλλος δεν αναγνωρίστηκε κύριος αυτής προσκομίζοντας τίτλους εντός της ορισθείσας υπό του διατάγματος ενιαυσίας από τη δημοσίευση του προθεσμίας (άρθρο 3) και του ότι ουδέποτε η εναγόμενη άσκησε πράξεις νομής επί της ως άνω επίδικης δασικής έκτασης, με την απόφαση κρίθηκε ότι έπρεπε το ενάγον Ελληνικό Δημόσιο να αναγνωριστεί κύριος αυτής, απορριπτόμενης της ένστασης της εναγομένης περί ίδιας κυριότητας βάσει έκτακτης χρησιμότητας του προγενέστερου δικαίου συμπληρωθείσας έως την 12.9.1915 και να υποχρεωθεί η τελευταία, που το έτος 1982 το απέβαλε παράνομα, να του το αποδώσει.</p>
Τρ. Εφ. Ναυπλίου 311/2023	<p>Έφεση αντιδίκων κατά του Ελληνικού Δημοσίου και κατά της με αριθμό 138/2012 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Σπάρτης, με την οποία είχε απορριφθεί η από 26-8-2010 (αρ. κατ. 571/ΤΠ/167/27-8-2010) διεκδικητική αγωγή κυριότητας των ιδίων, ακινήτου, που βρίσκεται στη θέση «Ελιά» της κτηματικής περιφέρειας δ.δ. Γερακίου του Δήμου Γερονθρών, εμβαδού 133.362,78 τ.μ.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 280.061,83 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Ναύπλιο.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η έφεση των αντιδίκων του Ελληνικού Δημοσίου. Κρίθηκε ότι η επίδικη έκταση αποτελούσε ανέκαθεν δασική έκταση - Οι δικαιούχοι των αντιδίκων από την έναρξη ισχύος του Β.Δ./τος της 17.11.1836 «περί ιδιωτικών δασών» δεν εμφάνισαν μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του παραπάνω νόμου τίτλους ιδιοκτησίας για να εξετασθεί η νομιμοποίησή τους ως ιδιοκτητών ιδιωτικού δάσους και συνεπώς από την παρέλευση της άνω προθεσμίας το δάσος θεωρείται αδιαφιλονίκητα εθνικό (δημόσιο), ανήκον εντεύθεν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο. Από τα αποδεικτικά μέσα δεν προέκυψε ότι οι αντίδικοι και οι δικαιούχοι αυτών άσκησαν οποτεδήποτε νομή επί της επίδικης έκτασης, ούτε ότι νεμήθηκαν το δασικό αυτό τμήμα επί συνεχή τριακονταετία μέχρι την 11.09.1915.</p>
Τρ. Εφ. Πατρών 146/2023	<p>Κτηματολόγιο. Αναγνώριση κυριότητας Ελληνικού Δημοσίου επί ακινήτων στην περιοχή «ΙΤΙΕΣ» του Δήμου Πατρέων εμβαδού 5.177,19τ.μ ως τμημάτων παραλίας και παλαιού αιγιαλού.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.000.000,00 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στην Πάτρα.</p>	<p>Απόρριψη έφεσης αντιδίκων κατ' ουσίαν. Αναγνώριση κυριότητας Ελληνικού Δημοσίου Η απόφαση αποτελεί πρόκριμα για θετική για το Δημόσιο έκβαση σε αντίστοιχες κτηματολογικές διαφορές στην εν λόγω περιοχή.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Μον.Εφ.Πατρών 206/2023	<p>Κτηματολόγιο. Αγωγή αναγνώρισης κυριότητας κατά του Ελληνικού Δημοσίου και διόρθωση κτηματολογικής εγγραφής για έκταση 490.000 τ.μ (δασική) στην Κεφαλλονιά. Έφεση Ελληνικού Δημοσίου.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στην Πάτρα.</p>	<p>Δεκτή κατ' ουσίαν η έφεση Ελληνικού Δημοσίου Απορρίπτεται η αγωγή αναγνώρισης κυριότητας και διόρθωσης της σχετικής κτηματολογικής εγγραφής.</p>
Τριμ. Εφ. Δωδεκανήσων 97, 98, 99 και 100/2023	<p>Αγωγές του Ελληνικού Δημοσίου για αναγνώριση της κυριότητάς του σε εκτάσεις συνολικού εμβαδού 850 στρεμμάτων στη νήσο Πάτμο.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στη Ρόδο.</p>	<p>Ιδιοκτησιακό καθεστώς στα «μη δορυάλωτα» νησιά της Δωδεκανήσου.</p> <p>Με τις αποφάσεις απορρίφθηκαν ως αόριστες οι σχετικές αγωγές του Ελληνικού Δημοσίου.</p> <p>Το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπογραφή της Συνθήκης των Παρισίων δεν είχε ως αποτέλεσμα τη διαδοχή του Ελληνικού Δημοσίου στην κυριότητα (μεταξύ άλλων και) ολοκλήρου της νήσου Πάτμου, αλλά στην κυριότητα μόνον των ακινήτων εκείνων τα οποία λόγω της μορφής τους δεν εξουσιάζονταν από κανένα (πλέον των δασών, αιγιαλών και κοινοχρήστων), τα οποία λόγω της φύσης τους αυτής αποτέλεσαν αντικείμενο διαδοχής από το Οθωμανικό Δημόσιο στο Ιταλικό και από το τελευταίο στο Ελληνικό Δημόσιο και του γεγονότος ότι στη νήσο Πάτμο (σε αντίθεση με τις νήσους Ρόδο και Κω) δεν ιδρύθηκε από το Ιταλικό βασίλειο κτηματολογικό γραφείο, ώστε να υπάρχει, τουλάχιστον, ένας κατ' αρχήν χαρακτηρισμός της νομικής φύσης του ακινήτου, έκρινε ότι για το ορισμένο των αγωγών του Ελληνικού Δημοσίου έπρεπε το ενάγον να διαλαμβάνει στο δικόγραφο ότι τα επίδικα ακίνητα ανήκουν σε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες, αναφέροντας στοιχεία περί της φύσης, της μορφής και του χαρακτήρα του επιδίκου ακινήτου, ώστε να είναι δυνατό, κατόπιν της άρνησης των αγωγών να καταστεί αντικείμενο απόδειξης εάν πράγματι το επίδικο ακίνητο έφερε τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και αποτελούσε δημόσια γαία, μη αρκούσης μόνο της αναφοράς στην ορολογία του οθωμανικού δικαίου (αρζί - μπι) και της κατόπιν της υπογραφής της Σύμβασης των Παρισίων διαδοχής.</p>
Πολ.Πρωτ.Πειραιά	<p>Κτηματολόγιο. Αγωγή του Ελληνικού Δημοσίου με αίτημα τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης κτηματολογικής εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο και τα λοιπά τηρούμενα βιβλία του Κτηματολογικού Γραφείου Πειραιά και Νήσων (Υποκατάστημα Νίκαιας), προκειμένου να καταχωριστεί το εγγραπτό δικαίωμα κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί του ακινήτου επί του οποίου έχουν ανεγερθεί οι γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού, με αντίστοιχη διόρθωση της ανωτέρω ανακριβούς εγγραφής των ήδη εγγεγραμμένων αρχικών δικαιούχων.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 5.004.111 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στον Πειραιά.</p>	<p>Εκρεμεί η έκδοση απόφασης.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Πολ.Πρωτ.Αθηνών 3547/2023	<p>Αγωγή κατάπτωσης εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου στο κανονιστικό πλαίσιο της με αριθμ. 2/27281/0025/13.9.2006 (Β'1303), υ.α.- Ρύθμιση οφειλών δανείων σε επιχειρήσεις ακριτικών περιοχών-Ενεχυρίαση κινητών προς εξασφάλιση απαίτησης Τράπεζας και απομείωση της αξίας τους.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.759.582 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	Με την απόφαση απορρίφθηκε η αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου λόγω έλλειψης επιδίωξης είσπραξης της απαίτησης της Τράπεζας από τον πιστούχο
Δ.Εφ.Αθηνών 2373/2023	<p>Έφεση Τράπεζας με αίτημα την εξαφάνιση της 5114/2022 οριστικής απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα 15ο Τριμελές), με την οποία απορρίφθηκε η από 17-12-2015 αποζημιωτική αγωγή της κατά του Δημοσίου με την οποία ζητήθηκε να αναγνωρισθεί να της καταβληθεί νομιμοτόκως ποσό 3.600.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε εκχωρηθείσα απαίτηση (επιχορήγηση κατά τις διατάξεις ν.3299/2004), νομίμως αναγγελθείσα.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 3.600.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	Με την απόφαση απορρίφθηκε η έφεση κατά του Ελληνικού Δημοσίου λόγω μη τήρησης του ιδιαίτερου τύπου της αναγγελίας εκχώρησης απαίτησης προς το ΕΔ κατ' άρθρο 95 ν.2362/1995
Εφ.Αθηνών 3037/2023	<p>Έφεση αντιδίκου-κατάπτωσης εγγύησης ΕΔ στο κανονιστικό πλαίσιο της κ.υ.α. με αριθμ. 2/60033/0025/25.10.2002(Β'1415) Ρύθμιση οφειλών δανείων σε επιχειρήσεις ακριτικών περιοχών.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.346.881,21 ευρώ</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	Με την απόφαση απορρίφθηκε η έφεση κατά του Ελληνικού Δημοσίου λόγω μη προσδιορισμού του χρόνου έναρξης της υπερημερίας του πιστούχου στην περίπτωση που έχει δοθεί περίοδος χάριτος για την αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων
Εφ. Αθηνών 936/2023	<p>Αγωγή κατάπτωσης εγγύησης ΕΔ στο ειδικό κανονιστικό πλαίσιο Υπουργικών Αποφάσεων για Βιοτεχνικά Δάνεια.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 105.856,57 ευρώ (τοκοφόρο από 2011).</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ανάπτυξης.</p>	Με την απόφαση απορρίφθηκε η αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου λόγω παραγραφής της απαίτησης κατά του Δημοσίου - αναδρομική εφαρμογή άρθρου ΑΚ 261 ως ισχύει τροποποιηθέν από ν.4139/2013.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
<p>Τρ. Εφ. Πειραιά (Ναυτικό Τμήμα) 159/2023</p>	<p>Έφεση κατά του Ελληνικού Δημοσίου και αντέφεση του τελευταίου, για την εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς (Τμήματος Ναυτικών Διαφορών-Τακτικής Διαδικασίας) με αριθμό 465/2014, με την οποία είχε επιδικαστεί υπέρ του Δημοσίου και σε βάρος του πλοιάρχου, της πλοιοκτήτριας και των διαχειριστριών εταιρειών του Ε/Γ-Κ/Ζ «SEA DIAMOND», χρηματική ικανοποίηση 5.000.000 ευρώ, λόγω ηθικής βλάβης του Δημοσίου από την πρόκληση σοβαρής θαλάσσιας ρύπανσης από τη βύθιση του ανωτέρω πλοίου, στις 5-4-2007, στην Καλνιτέρα νήσου Σαντορίνης.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 6.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής.</p>	<p>Με την απόφαση επιδικάσθηκε χρηματική ικανοποίηση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου 6.000.000 ευρώ. Έγινε δεκτό ότι το Ελληνικό Δημόσιο νομιμοποιείται ως παθόν ν' ασκήσει αποζημιωτική αγωγή με αίτημα την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ηθικής βλάβης του, σε περίπτωση πρόκλησης θαλάσσιας ρύπανσης, εφόσον επικαλείται και την πρόκληση υλικής ζημίας σ' αυτό, η οποία συνίσταται στις δαπάνες απορρύπανσης που αυτό υπεβλήθη.</p> <p>Η εν λόγω δικαστική απόφαση αξιολογείται ως σοβαρή, ιδίως για τον λόγο ότι αντιμετωπίζει υπέρ του Δημοσίου το απολύτως πρωτότυπο νομικό ζήτημα του παραδεκτού και νόμιμου της εναγωγής τόσο του υπαίτιου πλοιάρχου όσο και των προστησάντων αυτού (πλοιοκτήτριας και διαχειριστριών εταιρειών) από το Ελληνικό Δημόσιο, με αίτημα την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης, για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που αυτό υπέστη (Δημόσιο) από την πρόκληση σοβαρής θαλάσσιας ρύπανσης, κατόπιν ναυαγίου.</p>
<p>Τρ.Δ.Πρωτ. Αθηνών 8941/2023</p>	<p>Αγωγή 105 ΕισΝΑΚ κατά του Ελληνικού Δημοσίου και λοιπών, με αίτημα την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης, συνολικού ποσού 820.000 ευρώ, λόγω ψυχικής οδύνης από τον θάνατο συγγενούς των εναγόντων στην πυρκαγιά έτους 2018, στο Μάτι Αττικής.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 820.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής.</p>	<p>Με την απόφαση, επιδικάστηκε χρηματική ικανοποίησης σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ποσού 305.000 ευρώ αντί αιτουμένου 820.000 ευρώ λόγω παραλείψεων λοιπών οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου που δεν υπάγονται στο ΥΝΑΝΠ, της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνα. Η απόφαση είναι η πρώτη που εξεδόθη για την πυρκαγιά στο Μάτι. Κρίθηκε ότι δεν υπάρχει παράνομη πράξη ή παράλειψη στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που να συνδέεται αιτιωδώς με τον θάνατο συγγενούς των εναγόντων. Η απόφαση αυτή αναμένεται να ασκήσει επιρροή και σε λοιπές -τουλάχιστον 17- εκκρεμείς υποθέσεις.</p>
<p>Μον. Εφ. Πειραιά (Ναυτικό Τμήμα) 129/2023</p>	<p>Έφεση υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας κατά του Ελληνικού Δημοσίου και της πρωτόδικης απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά 3428/2020, με την οποία, κατ' αποδοχή ανακοπής του Δημοσίου, κατετάγη αναγγεληθείσα απαίτησή του για δαπάνες απορρύπανσης από ναυαγίο Δ/Ξ, σε κατάσταση δικαιούχων απαιτήσεων από ασφάλιση του άρθρου 242 παρ. 2 του ν. 4364/2016.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 222.482,65 ευρώ</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής.</p>	<p>Με την απόφαση επικυρώθηκε τελεσίδικα η κατάταξη του Ελληνικού Δημοσίου. Η εν λόγω απόφαση αξιολογείται ως σοβαρή, για τον λόγο ότι με αυτή επικυρώθηκε η πρωτόδικη κρίση ότι και οι απαιτήσεις εκρυστάλλωσης είναι κατατακτές στη διαδικασία ασφαλιστικής εκκαθάρισης του ασφαλιστή του φορτίου πλοίου.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Α.Π. 893/2023	<p>Εργατικές διαφορές της καταργηθείσας ΕΡΤ Α.Ε., καθολικός διάδοχος της οποίας ορίστηκε το Ελληνικό Δημόσιο.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι απασχοληθέντες στο Δημόσιο με διαδοχικές συμβάσεις μίσθωσης έργου, οι οποίες αναγνωρίστηκαν ως συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου δεν δικαιούνται τις αποδοχές θέσης στην οποία εντάχθηκαν για το προ της έκδοσης της πράξης κατάταξης χρονικό διάστημα.</p>
Δ.Εφ. Πειραιά 146/2023 & 960/2023	<p>Αγωγές αποζημίωσης λόγω ακυρωθέντος διαγωνισμού τηλεοπτικών αδειών</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 58.792.748 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.</p>	<p>Με τις αποφάσεις κρίθηκε σύμφωνη προς το Σύνταγμα η διάταξη του άρθρου 13 παρ. 6 του ν. 4339/2015, που αποκλείει την αποζημίωση για δαπάνες συμμετοχής στη διαδικασία αδειοδότησης τηλεοπτικού σταθμού.</p>
ΣΤΕ Ολομέλεια 1957,1958, /2023	<p>Αιτήσεις αναίρεσης επί διαφορών, οι οποίες ανέκυψαν μετά από άσκηση αγωγών πρώην βουλευτών, οι οποίες απερρίφθησαν σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, περί αναγνώρισης της υποχρέωσης του Δημοσίου να τους καταβάλει νομιμοτόκως ως αποζημίωση για την παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς τους, μη καταβολή σε αυτούς, κατά το διάστημα το οποίο ήταν εν ενεργεία βουλευτές, της μηνιαίας αποζημίωσης, που κατά το αντίστοιχο διάστημα ελάμβανε ο Πρόεδρος του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου καθώς και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από την ανωτέρω αιτία.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στη Βουλή των Ελλήνων.</p>	<p>Με τις αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας απερρίφθησαν οι αιτήσεις αναίρεσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κρίθηκε ότι η μηνιαία αποζημίωση του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου, λόγω της συμμετοχής του ως Προέδρου του ΑΕΔ, ως μη προβλεπόμενη από το ειδικό μισθολόγιο των δικαστών, δεν περιλαμβάνεται στη βουλευτική αποζημίωση. Δεν συντρέχει περίπτωση παραβάσεως του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.</p>
ΣΤΕ Ολομέλεια 1959,1960 /2023	<p>Αιτήσεις αναίρεσης επί διαφορών, οι οποίες ανέκυψαν μετά από άσκηση αγωγών από πρώην περί αναγνώρισης της υποχρέωσης του Δημοσίου να τους καταβάλλει αφενός αποζημίωση προς αποκατάσταση της ζημίας τους από την παράνομη παράλειψη των οργάνων του Δημοσίου να εξισώσουν τη βουλευτική τους αποζημίωση προς το σύνολο των αποδοχών που ελάμβανε, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ανώτατος δικαστικός λειτουργός με βάση το θεσπισθέν με το άρθρο 57 του ν. 3691/2008 ειδικό μισθολόγιο των δικαστικών λειτουργών, και αφετέρου χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στη Βουλή των Ελλήνων.</p>	<p>Με τις αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκαν απορριπτέοι οι λόγοι ότι η μη αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης κατά τα έτη 2008 και 2009, σύμφωνα με το θεσπισθέν με τον ν. 3691/2008 ειδικό μισθολόγιο των δικαστικών λειτουργών, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4, 26, 63 επ., 81 επ. και 87 επ. του Συντάγματος και περαιτέρω ότι εφόσον η Ολομέλεια της Βουλής με την από 1.4.2009 απόφασή της ανέστειλε την ισχύ της αποφάσεως της Ολομέλειας της 22.12.1964, όπως αυτή είχε επικυρωθεί και διατηρηθεί σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ζ΄ Ψηφίσματος του 1975, για τα έτη 2008 και 2009, η απόφαση δε αυτή δεσμεύει και τους αναιρεσιόντες, μέλη της Βουλής κατά τον χρόνο λήψεως της εν λόγω αποφάσεως, οι οποίοι, άλλωστε, δεν αντιτάχθηκαν ενώπιόν της εναντίον της αποφάσεως αυτής, δεν συντρέχει περίπτωση παραβάσεως του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., διότι μετά την ως άνω απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής οι αναιρεσιόντες δεν είχαν πλέον νόμιμη προσδοκία να ικανοποιηθούν δικαστικώς.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Μον.Δ.Πρ.Βόλου Α698/2023:	<p>Μισθολογική αγωγή (επικουρική νομική βάση 105ΕΙ-σΝΑΚ) στρατιωτικών - στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων για καταβολή της ειδικής αποζημίωσης νυχτερινής εργασίας του άρθρου 127 παρ. Δ περ. β του ν. 4472/2017</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 54.618,34 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Βόλο</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αγωγή ως νόμω αβάσιμη. Κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στην αρχή της ισότητας η πρόβλεψη παροχής της ειδικής αποζημίωσης για τα σώματα ασφαλείας και όχι για το στρατιωτικό προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων, με αποτέλεσμα να μην θεμελιώνεται ούτε ευθεία εκ του νόμου αξίωση των αντιδίκων, ούτε παράνομη παράλειψη των οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου. Με την απόφαση σημειώνεται σημαντική μεταστροφή της νομολογίας στη συγκεκριμένη κατηγορία υποθέσεων, στις οποίες τα πρωτοβάθμια διοικητικά δικαστήρια δέχονταν τις εν λόγω αγωγές.</p>
Δ.Πρ.Αθηνών 6868, 10051,11300/2023	<p>Αγωγές Γενικών Νοσοκομείων με αίτημα να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγομένου ΕΟΠΥΥ να τους καταβάλει, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, ανεξόφλητων οφειλών του τελευταίου που απορρέουν από εκδοθέντα τιμολόγια παροχής διαφόρων ιατρικών - νοσοκομειακών υπηρεσιών (δαπάνες νοσηλείας, φαρμάκων, ιατρικών πράξεων κ.λπ.) σε ασφαλισμένους του εναγομένου Οργανισμού.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 87.957.090,59 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στον ΕΟΠΥΥ</p>	<p>Δαπάνες για παροχή υπηρεσιών σε ασφαλισμένους. Με τις αποφάσεις απορρίφθηκαν οι αγωγές κατά του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΟΠΥΥ)</p>
Τρ.Δ.Εφ.Αθηνών 444/2023	<p>Αγωγή αποζημίωσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου με αίτημα την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης, για την ψυχική οδύνη εξαιτίας θανάτου εν ώρα υπηρεσίας συγγενούς των εναγόντων.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.300.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η αγωγή διότι δεν αποδείχθηκε παράνομη πράξη ή παράλειψη των οργάνων του Δημοσίου κατά την επιχείρηση κατάσβεσης της πυρκαγιάς κατά την οποία απεβίωσε ο συγγενής των εναγόντων</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Τρ.Δ.Πρ.Αθηνών 9386 & 9387/2023	<p>Αγωγές κατά του Ελληνικού Δημοσίου με αίτημα την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης, για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν συγγενείς εξαιτίας του θανάτου αξιωματικών της Αεροπορίας Στρατού κατά την πτώση στρατιωτικού ελικοπτέρου, η οποία οφείλεται, κατά τους αγωγικούς ισχυρισμούς, σε παράνομες πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου και, επικουρικώς λόγω αστικής ευθύνης αυτού από διακινδύνευση, με βάση την αρχή της ισότητας και της συμμετοχής όλων των πολιτών στα δημόσια βάρη.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.800.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας</p>	<p>Με τις αποφάσεις απορρίφθηκαν οι αγωγές. Κρίθηκε ότι δεν θεμελιώνεται ευθύνη των οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου.</p>
Τρ.Δ.Πρωτ. Αθηνών 638/2023	<p>Αποζημιωτική ευθύνη Δημοσίου από τη μη λήψη μέτρων ασφαλείας και πρόληψης από έκθεση σε αμίαντο</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 300.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας</p>	<p>Μη απόδειξη παράνομης παράλειψης των οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας του ενάγοντος από τις επιβλαβείς για την υγεία του συνέπειες από την έκθεση σε αμίαντο, κατά το χρονικό διάστημα υπηρεσίας αυτού σε πλοία του Πολεμικού Ναυτικού.</p>
Δ.Εφ.Αθηνών 1652/2023	<p>Έφεση επί διαφοράς, η οποία ανέκυψε μετά από άσκηση αγωγής αποζημίωσης για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατ' άρθρο 932 ΑΚ, και αυτοτελούς αποζημίωσης κατ' άρθρο 931 ΑΚ, λόγω μόνιμης αναπηρίας του ενάγοντος συνεπεία τραυματισμού του κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικού άλματος με αλεξίπτωτο η οποία απορρίφθηκε με την υπ αριθμό 16073/2020 οριστική απόφαση του Τριμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 503.893,87 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η έφεση κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κρίθηκε ότι η παράλειψη των οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας κατά την πρακτική εκπαίδευση αέρος του επίμαχου άλματος, προκειμένου να επιτελέσουν επιτυχώς το έργο της εκπαίδευσης του εκκαλούντος και να αποτρέψουν τον επίδοχο τραυματισμό του, δεν συνδέεται αιτιωδώς με την επικαλούμενη από τον ίδιο ζημία, διότι, η εμπλοκή την οποία αντιμετώπισε ο εκκαλών οφειλόταν, τελικώς, σε αστάθμητο και αιφνίδιο παράγοντα, μη δυνάμενο να προβλεφθεί.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Μον.Δ.Πρωτ.Αθηνών 780/2023	<p>Ανακοπή 217 ΚΔΔ οφειλέτη κατά ηλεκτρονικού καταστηρίου για οφειλές προς το Ελληνικό Δημόσιο, οι οποίες έχουν βεβαιωθεί ταμειακά σε βάρος ναυτικής εταιρείας στην οποία ο ανακόπτων διατέλεσε νόμιμος εκπρόσωπος.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 821.423,03 Ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής.</p>	<p>Με την απόφαση κρίθηκε, κατ' αποδοχή σχετικού ισχυρισμού του Ελληνικού Δημοσίου, ότι υφίσταται συνευθύνη του νόμιμου εκπροσώπου ναυτικής εταιρείας για την καταβολή φορολογικών οφειλών της, έως την επίδοση παραίτησης αυτού στα Μητρώα Ναυτικών Εταιριών και συνάμα την καταχώριση της στη Μεριδα της ν.ε. Η απόφαση αυτή αξιολογείται ως σοβαρή, διότι επιλύει το νομικό ζήτημα για τον χρόνο που επέρχονται τα αποτελέσματα της παραίτησης νόμιμου εκπροσώπου ναυτικής εταιρείας και περαιτέρω το νομικό ζήτημα για τον χρόνο που η εν λόγω παραίτηση αντιτάσσεται έναντι τρίτων [ηρβλ. ΣΤΕ (Ολ.) 674/2021].</p>
Μον.Δ.Πρωτ.Βόλου Α735/2023:	<p>Ανακοπή ΚΕΔΕ κατά ατομικής ειδοποίησης και ταμειακών βεβαιώσεων.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 707.279,60 ευρώ</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Βόλο.</p>	<p>Εφαρμογή διατάξεων του ΚΕΔΕ και όχι του ΚΦΔ λόγω βεβαίωσης των επιδικών οφειλών προ της 1/1/2014. Με την απόφαση απορρίφθηκε η ανακοπή του αντιδίκου του Ελληνικού Δημοσίου ως αβάσιμη. Ο αντίδικος είχε λάβει γνώση των οφειλών του λόγω επιβολής προσωπικής κράτησης σε βάρος του και λόγω άσκησης προσφυγών κατά αυτών.</p>
Πολ.Πρωτ.Πατρών 297/2023 (Εκουσία δικαιοδοσία)	<p>Νέα αίτηση επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 26.302.960,47ευρώ</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στην Πάτρα.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε νέα αίτηση επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης μεταξύ άλλων διότι οι επιμέρους όροι της υπό επικύρωση συμφωνίας εμπεριέχουν προβλέψεις που συνεπάγονται δυσμενέστερη μεταχείριση για το Ελληνικό Δημόσιο και τον e-ΕΦΚΑ ως μη συναινούντες θιγόμενους πισωτές γενικού προνομίου, σύμφωνα με το άρθρο 975 παρ. 3 ΚΠολΔ και των οποίων το σύνολο των απαιτήσεων υπερβαίνει κατά πολύ το σύνολο των λοιπών γενικώς προνομιούχων συναινούντων πιστωτών των οποίων οι απαιτήσεις έχουν ελάσσονα εξοφλητική προτεραιότητα, ήτοι υπάγονται στην κατηγορία των ανέγγυων πιστωτών.</p>
Μον.Πρωτ. Πατρών 1171 & 1172/2023 (Ασφαλιστικά Μέτρα)	<p>Αιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου για αναστολή εκτέλεσης Διαταγών Πληρωμής.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 77.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στην Πάτρα.</p>	<p>Με τις αποφάσεις έγιναν δεκτές οι αιτήσεις αναστολής εκτέλεσης των διαταγών πληρωμής διότι πιθανολογήθηκε η ευδοκίμηση των σχετικών ανακοπών του Ελληνικού Δημοσίου. Οι αποφάσεις είναι σημαντικές γιατί εκκρεμούν στο ΓΝΣ στην Πάτρα όμοιες υποθέσεις με οικονομικό αντικείμενο άνω των 4.000.000 εκατομμυρίων ευρώ.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Πολ.Πρωτ.Αθηνών 160/2023	<p>Ανακοπή Ελληνικού Δημοσίου κατά πίνακα διανομής πτωχευτικής περιουσίας:</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 578.861,16 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>	<p>Με την απόφαση έγινε δεκτή η ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου, μεταρρυθμίστηκε ο ανακοπόμενος πίνακας διανομής και κατετάγη το Ελληνικό Δημόσιο στο επιπλέον ποσό κατά το οποίο αποβλήθηκαν οι καθ' ων.</p> <p>Εν προκειμένω, συνέτρεχε περίπτωση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 61 παρ.1 ΚΕΔΕ, όπως η τελευταία διάταξη τροποποιήθηκε με το άρθρο 33 παρ.2 του ν.4141/2013, περί προνομιακής κατάταξης των εκ ΦΠΑ απαιτήσεων του ανακόπτοντος και θα έπρεπε οι από τις αναγγελθείσες απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, εκείνες που προέρχονταν από φόρο προστιθέμενης αξίας να καταταχθούν στη δεύτερη τάξη των γενικών προνομίων και να προηγηθούν της ικανοποίησης των απαιτήσεων φορέων κοινωνικής ασφάλισης και εργαζομένων, που ικανοποιούνται στην τρίτη τάξη των γενικών προνομίων, δεκτού γενομένου του λόγου της ανακοπής ως ουσιαστικά βάσιμου.</p>
Μον. Δ.Πρωτ.Αθηνών 421/2023	<p>Αίτηση αναστολής εκτέλεσης της με αριθμό 2081/2018 αμετάκλητης απόφασης του Πενταμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων Αθηνών, με την οποία ο αντίδικος καταδικάστηκε για το αδίκημα της άμεσης συνέργειας σε απιστία περί την υπηρεσία, κατ' άρθρο 256 του προϊσχύσαντος ΠΚ, αξίας μεγαλύτερης των εκατόν είκοσι χιλιάδων ευρώ (120.000ευρώ) σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, βάσει του ήδη καταργηθέντος Ν.1608/1950. (Εξοπλιστικό πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ Β').</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 31.258.299,05 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>	<p>Με την απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η ανακοπή του αντιδίκου.</p> <p>Η υπόθεση έχει ενδιαφέρον, διότι καταδεικνύει τη δυσκολία να εισπραχθούν τα ποσά της ζημίας του Δημοσίου σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης, μετά την κατάργηση της πολιτικής αγωγής</p>
Μον.Δ.Πρωτ.Αθηνών 15592/2023	<p>Ανακοπή κατά αναγγελίας Προϊσταμένου Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων για απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.658.002,90 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Β' (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η ανακοπή του αντιδίκου και έγινε δεκτός ο προβληθείς από το Ελληνικό Δημόσιο ισχυρισμός ότι η προσβαλλόμενη αναγγελία, η οποία κοινοποιήθηκε στον αντίδικο υπό την ιδιότητα του εκκαθαριστή εταιρείας στερούνταν εκτελεστότητας.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
<p>Μον.Πρωτ.Αθηνών 3950/2023 (Ασφ. Μέτρα)</p>	<p>Τριτανακοπή – Αίτηση ανάκλησης απόφασης Μον Πρωτοδικείου για διόρθωση της τιμής πρώτης προσφοράς, κατ’ άρθρο 954 παρ. 4 ΚΠολΔ, για πλειστηριασμό οριζόντιας ιδιοκτησίας, που ανήκουν στην κυριότητα κοινωφελούς ιδρύματος, υπό την ιδιότητα αυτού ως κληρονόμου οφειλέτη του Δημοσίου, με αρχικώς εκτιμηθείσα στην κατασχετήρια έκθεση αξία των 395.000 ευρώ.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.090.200 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα β’ (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Διατάχθηκε η διόρθωση της τιμής πρώτης προσφοράς του εκπλειριασθέντος ακινήτου στο ποσό του 1.090.200 ευρώ, σύμφωνα με την έκθεση εκτίμησης του πιστοποιημένου εκτιμητή του Δημοσίου.</p>
<p>Μον.Πρωτ.Αθηνών 365/2023</p>	<p>Ανακοπή Δημοσίου κατά Πίνακα Κατάταξης Δανειστών.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.584.170,33 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα β’ (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με την απόφαση έγινε δεκτή η ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου και κατετάγη οριστικά και προνομιακά κατ’ ισόποση αποβολή της καθ’ ης.</p>
<p>Μον. Δ. Πρωτ. Αθηνών 13071/2023</p>	<p>Ανακοπή οφειλέτη του Δημοσίου κατά κατασχετήριων εκθέσεων απαιτήσεων του ΕΔ εις χείρας Τραπεζικών Ιδρυμάτων ως τρίτων.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.972.130,47 ευρώ</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα β’ (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Με την απόφαση απορρίφθηκε η ανακοπή και δεν έγινε δεκτός ο ισχυρισμός του αντιδίκου περί ακυρότητας των κατασχετηρίων εγγράφων λόγω εν ισχύ δικαστικής αναστολής, ενόψει της μεταγενέστερης απόρριψης της ανακοπής του, κατά των ταμειακών βεβαιώσεων δυνάμει των οποίων επιβλήθηκαν οι κατασχέσεις.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Εφ.Αθηνών 2301/2023	<p>Έφεση υπό ειδική εκκαθάριση ανώνυμης εταιρείας κατά της οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό 294/2022 με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή της για αντικατάσταση της ειδικής εκκαθαρίστριάς της.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 41.083.415,19 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Β' (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ</p>	<p>Αυτοδίκαιη λήξη ή μη της ειδικής εκκαθάρισης δυνάμει της παρ. 8 του άρθ. 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα. Με την απόφαση έγινε δεκτή η έφεση.</p> <p>Κρίθηκε ότι η παρέλευση των χρονικών ορίων της παρ. 8 του άρθ. 106ια του ΠτΚ του άρθρου χωρίς να ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταβίβασης του ενεργητικού της εταιρίας δεν επάγεται την αυτοδίκαιη λήξη της ειδικής εκκαθάρισης διότι οι σχετικές προθεσμίες αναστέλλονται, λόγω των επιβληθέντων εκ μέρους των φορολογικών αρχών και της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες εξασφαλιστικών μέτρων και απαγορεύσεων τα οποία αποτελούν ανυπέρβλητο κώλυμα χωρίς να άπτονται της υπαιτιότητας της αιτούσας και δεν πρέπει να λειτουργήσουν σε βάρος της αιτούσας και σε αντίθεση με το σκοπό του νόμου, που είναι η δυνατότητα δάσωσης της επιχείρησης κατά το προπρωχευτικό στάδιο. Συντρέχουν, επομένως, όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις, που συγκροτούν σπουδαίο λόγο, για την αντικατάσταση της αδρανούς ειδικής εκκαθαρίστριάς, η οποία υποστήριζε ότι έχει λήξει η ειδική εκκαθάριση και η ιδιότητα της ίδιας ως ειδικής διαχειρίστριάς και να διορισθεί νέα.</p>
Μον.Πρωτ.Αθηνών 4347/2023	<p>Αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για προσωρινή ρύθμιση κατάστασης και ειδικότερα για την απαγόρευση οποιαδήποτε νομικής και πραγματικής μεταβολής ακινήτου (π.χ. εγγραφή βάρους, μεταβίβαση κυριότητας, σύσταση δουλείας, μεταβολή χρήσης ακινήτου κ.ο.κ.) το οποίο εκποιήθηκε στο πλαίσιο αναγκαστικής εκτέλεσης ελεύθερα με τη διαδικασία του τότε ισχύοντος άρθρου 998 παρ.6 ΚΠολΔ, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της ανακοπής που θα ασκήσει νομίμως και εμπροθέσμως το Δημόσιο για την ακύρωση των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας το οποίο έχει προς τούτο πρόδηλο έννομο συμφέρον καθώς ενδεχόμενη ακύρωση των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας θα έχει ως συνέπεια τη δυνατότητα του Δημοσίου να επιβάλει το ίδιο κατάσχεση επί του επιδικίου ακινήτου, για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κατά Ιδρύματος, ως εξ απογραφής κληρονόμου οφειλέτη του Δημοσίου, ύψους 5.734.837,05 ευρώ, και την ορθή εκτίμηση της εμπορικής αξίας αυτού.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 5.734.837,05 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα Β' (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Δυνατότητα ρύθμισης της κατάστασης μετά την κατακύρωση στην περίπτωση πώλησης ακινήτου με ελεύθερη εκποίηση. Με την απόφαση απορρίφθηκε η αίτηση του Δημοσίου. Κρίθηκε ότι απαραδέκτως ασκήθηκε η αίτηση δεδομένου ότι ασκήθηκε αυτοτελώς (χωρίς καν να έχει προηγηθεί η άσκηση ανακοπής) και όχι με αίτηση που υποβάλλεται με το ένδικο μέσο ή με τις προτάσεις, όπως απαιτεί το άρθρο 938 παρ.2 μετά την τροποποίηση του με το άρθρο 60 ν.4842/2021, ενώ το γεγονός της έκδοσης της έκθεσης ελεύθερης εκποίησης πιστοποιεί και την καταβολή του πλειστηριασματος εκ μέρους του υπερθεματιστή και συνεπώς, έχει επέλθει περάτωση της εν λόγω αναγκαστικής εκτέλεσης με άμεσο αποτέλεσμα, να έχει εκπνεύσει το στάδιο εντός του οποίου είναι δυνατή η χορήγηση αναστολής εκτέλεσης με αποτέλεσμα η αίτηση να αποβαίνει άνευ αντικείμενου.</p> <p>Περαιτέρω κρίθηκε ότι στην προκειμένη περίπτωση, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής ούτε η διάταξη του άρθρου 731 του Κ.ΠολΔ. περί προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως στο πλαίσιο της δίκης της ανακοπής κατά της εκτελέσεως, καθ' όσον η υποστηριχθείσα από μέρος της θεωρίας και νομολογία θέσει, κατά την οποία είναι δυνατή η αναστολή της εκτελεστικής διαδικασίας βάσει άλλων διατάξεων, όπως ιδίως των άρθρων 731 και 732 ΚΠολΔ, έστω και υπό τη μορφή της απαγορεύσεως της διενεργείας συγκεκριμένης πράξεως, δεν ευσταθεί, διότι οι διατάξεις αυτές δεν δύνανται να αντικαταστήσουν ή να αποκλείσουν την εφαρμογή της ειδικής διατάξεως του άρθρου 937 παρ. 1 περ. β) ΚΠολΔ, αντίθετη δε ερμηνεία χωρεί contra legem και καθιστά την τελευταία ως άνω ειδική διάταξη άνευ αντικείμενου.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ/ ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
<p>Μον.Δ.Πρωτ.Αθηνών Εκκρεμεί η έκδοση απόφασης</p>	<p>Ανακοπή συνδίκου ενώσεως πιστωτών και του πτωχού κατά της αναγγελίας απαιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου σε βάρος του πτωχού ως υπέχοντος προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη για χρέη προς το Δημόσιο πτωχεύσαντος νομικού προσώπου με βάση το άρθρο 50 ΚΦΔ περί ευθύνης διοικούντων νομικά πρόσωπα.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 25.329.220,51 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα β' (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ</p>	<p>Στην υπόθεση αυτή τίθενται ζητήματα παραδεκτού της ανακοπής κατά το μέρος που ασκείται από τον πτωχό καθώς και κατά το μέρος που ασκείται από τον σύνδικο όχι η νομιμότητα της αναγγελίας των απαιτήσεων του Δημοσίου στην πτώχευση, αλλά η νομιμότητα των ταμειακών βεβαιώσεων και των σχετικών καταλογιστικών πράξεων καθώς και λοιπά θέματα ουσίας που άπτονται της προσωπικής και αλληλέγγυα ευθύνης του πτωχού ως νομίμου εκπροσώπου της πτωχής εταιρείας κατά το χρόνο της πτώχευσής της.</p>
<p>Πολ.Πρωτ.Αθηνών. Εκκρεμεί η εκδίκαση</p>	<p>Αναγνωριστική αγωγή ερμηνείας συμφωνίας εξυγίανσης και ειδικότερα ότι, κατ' εφαρμογή και εκτέλεση των όρων αυτής, απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου που γεννήθηκαν (ανεξαρτήτως χρόνου βεβαίωσης) ή βεβαιώθηκαν κατά το αναφερόμενο στην αγωγή χρονικό διάστημα έχουν i) κατά ποσοστό 91,6%, αποσβεστεί και δεν οφείλονται, και ii) κατά το υπόλοιπο ποσοστό 8,4%, καταβάλλονται σε 96 άτοκες ισόποσες μηνιαίες δόσεις, αλλά μόνο μέχρι το συνολικό ποσό που αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο της ετήσιας προμήθειας του σχετικού όρου της Συμφωνίας Εξυγίανσης, μετά την αφαίρεση των υπολογισμένων λειτουργικών εξόδων της εταιρείας.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 8.469.564,00 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων Τμήμα β' (Διοικητικής Εκτέλεσης & Λοιπών Υποθέσεων) στην ΑΑΔΕ.</p>	<p>Στην υπόθεση αυτή τίθενται ζητήματα συλλογικής προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης - ζήτημα ένταξης Δημοσίου στην έννοια των «αφανών πιστωτών», συνεπαγόμενη διαγραφή οφειλών που βεβαιώθηκαν στην ενδιάμεση περίοδο από τη σύναψη της συμφωνίας μέχρι την έκδοση της απόφασης επικύρωσής της.</p>

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών Υποθέσεων.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ / ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 1888/2023	Επιχορήγηση επιχειρήσεων από το ελληνικό Δημόσιο. Καταδικαστική απόφαση για τα αδικήματα της απάτης, πλαστογραφίας μετά χρήσης, ξέπλυμα βρώμικου χρήματος - Οικονομικό Αντικείμενο: 5.654.110 ευρώ.
Εισαγγελία της Βασιλείας (Ελβετία)	Υπεξαίρεση αρχαίων μνημείων - επαναπατρισμός, Συνδρομή του Θεματικού Σχηματισμού Ποινικών Υποθέσεων σε συνεργασία με τις ελληνικές δικαστικές-ανακριτικές Αρχές, ως προς το ποινικό σκέλος υπόθεσης διεκδίκησης και επαναπατρισμού δύο αρχαίων ελληνικών μαρμάρινων ταφικών αγγείων που τελούν υπό συντηρητική κατάσχεση στην Εισαγγελία της Βασιλείας. Οικονομικό Αντικείμενο: Ανεκτίμητης αξίας
Α.Π. 8/01-01-2024 (Ζ΄ Ποινικό Τμήμα σε Συμβούλιο)	Χρηματοδοτήσεις ΜΚΟ από το Υπουργείο Εξωτερικών. Δέχεται αίτηση αναίρεσης του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και αναίρει εν μέρει το βουλευμα με αριθμό 2100/2023 του Συμβουλίου Πλ/Κων Αθηνών ως προς την οριστική παύση ποινικής δίωξης για τις αξιόποινες πράξεις: α) της απάτης κατ' εξακολούθηση και κατά συναυτουργία και β) της ψευδούς βεβαίωσης, κατ' εξακολούθηση, κατά συναυτουργία, και για ηθική αυτουργίας στις παραπάνω πράξεις και παραπέμπει για νέα συζήτηση ως προς 4 κατηγορούμενους. Οικονομικό Αντικείμενο: 460.000 ευρώ
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 3586/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της έκδοσης εικονικών φορολογικών στοιχείων κατ' εξακολούθηση. Με την απόφαση επιλύεται το ζήτημα υπό ποιές προϋποθέσεις συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 57 παρ. 3 του ΚΠΔ (κήρυξη ως απαράδεκτης της ποινικής δίωξης, λόγω εκκρεμοδικίας). Συνεκδικάσθηκαν 2 ποινικές υποθέσεις που αφορούσαν την ίδια κατηγορούμενη. Οικονομικό Αντικείμενο: 2.441.734,75 ευρώ.
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 3542/2023	Κατηγορία για τα αδικήματα α) έκδοσης εικονικού φορολογικού στοιχείου και β) φοροδιαφυγής δια της μη απόδοσης ΦΠΑ. Καταδικαστική απόφαση για την υπό β΄ ως άνω πράξη (ήτοι της φοροδιαφυγής), λόγω απορρόφησης της πράξης της έκδοσης του εικονικού φορολογικού στοιχείου από την πράξη της φοροδιαφυγής. Οικονομικό Αντικείμενο: 1.306.960 ευρώ.

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών Υποθέσεων.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ / ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 3371/2023	<p>Καταδικαστική απόφαση για τα αδικήματα α) φοροδιαφυγής κατ' εξακολούθηση με τη μορφή της υποβολής ανακριβούς δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και β) φοροδιαφυγής κατ' εξακολούθηση με τη μορφή της ανακριβούς απόδοσης ΦΠΑ και της μη απόδοσης ΦΠΑ.</p> <p>Με την απόφαση κρίθηκε το ζήτημα εάν υπέχει και υπό ποίες προϋποθέσεις ποινική ευθύνη για το αδίκημα της φοροδιαφυγής, σύμφωνα με το προϊσχύσαν άρθρο 20 του ν. 2523/1997 και το άρθρο 67 παρ. 1 του ν. 4174/2013, το υποκρυπτόμενο πρόσωπο, ο εν τοις πράγμασι διαχειριστής μιας εταιρείας.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 1.926.534,76 ευρώ.</p>
Πεντ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 1230/2023	<p>Καταδικαστική απόφαση για αδίκημα φοροδιαφυγής τελεσθείσας δια της αποδοχής εικονικών φορολογικών στοιχείων. Στο πλαίσιο της δευτεροβάθμιας δίκης επιλύθηκε το ζήτημα της παραγραφής της αξίωσης του Ελληνικού Δημοσίου για τον έλεγχο των τιμολογίων που εκδίδονται για τα δικαιώματα κινηματογραφικών ταινιών και διευκρινίστηκαν τα κριτήρια για τον έλεγχο της εικονικότητας του επίμαχου τιμολογίου.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 3.544.000 ευρώ.</p>
Τρ. Πλημμ/κείο Αθηνών 1240/23	<p>Καταδικαστική απόφαση για τα αδικήματα της ψευδούς βεβαίωσης, δωροληψίας, εγκληματικής οργάνωσης, διευκόλυνσης παράνομης εισόδου στο ελληνικό έδαφος.</p> <p>Με την απόφαση κρίθηκε ότι η εκ μέρους υπαλλήλου ΔΟΥ έκδοση ΑΦΜ και κλειδαρίθμων με βάση πλαστά δικαιολογητικά και ειδικότερα πλαστές άδειες διαμονής σε αλλοδαπούς πολίτες τρίτων χωρών έναντι χρηματικών ποσών ελέγχεται ως ψευδής βεβαίωση και δωροληψία ακόμα και στην περίοδο που στις ΔΟΥ δεν είχε θεσμοθετηθεί μηχανισμός εξακρίβωσης των δικαιολογητικών που προσκομίζονται από πολίτες τρίτων χωρών για την έκδοση ΑΦΜ και κλειδαρίθμου.</p>
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 3100/2023	<p>Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της έκδοσης και αποδοχής εικονικών φορολογικών στοιχείων</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 20.011.100,47 ευρώ.</p>
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 1077/2023	<p>Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της αποδοχής εικονικών φορολογικών στοιχείων. Απόρριψη ισχυρισμών κατηγορουμένου λήπτη εικονικών φορολογικών στοιχείων περί πραγματικών συναλλαγών (με την επίκληση της μεταπώλησης των επίμαχων αγαθών) δεδομένου ότι ο εκδότης των στοιχείων ήταν συναλλακτικά ανύπαρκτος.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 201.177,39 ευρώ.</p>
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 2095/2023	<p>Καταδικαστική απόφαση σε υπόθεση φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας.</p> <p>Το δικαστήριο δέχθηκε αίτημα του Δημοσίου για ανάκληση προπαρασκευαστικής μη οριστικής απόφασής του (548 εδ. β' ΚΠΔ), με την οποία είχε αναβληθεί για κρείσσονες αποδείξεις η συζήτηση της υπόθεσης προς έρευνα προϋποθέσεων δεδικασμένου από άλλη ποινική απόφαση. Κατόπιν τούτου ο κατηγορούμενος καταδικάσθηκε και δεν κηρύχθηκε απαράδεκτη λόγω δεδικασμένου η ποινική δίωξη κατ' αυτού.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 2.400.815,17 ευρώ.</p>

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Ποινικών Υποθέσεων.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ / ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 2275/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της έκδοσης εικονικών φορολογικών στοιχείων. Το Δικαστήριο απέρριψε, μεταξύ άλλων, υπερασπιστικούς ισχυρισμούς περί μη κακουργηματικού χαρακτήρα για τον χρόνο προ του 2004 και περί παραγραφής της φορολογικού δικαίου αξίωσης του Δημοσίου. Οικονομικό Αντικείμενο: 16.278.713,29 ευρώ.
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 3823/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της έκδοσης εικονικών φορολογικών στοιχείων μεγάλης αξίας. Οικονομικό Αντικείμενο: 6.866,943,64 ευρώ.
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Πειραιά 800/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της φοροδιαφυγής (μη απόδοσης φόρου αμοιβών πληρωμάτων πλοίων κατ' άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 4110/2013 και 29 του ν. 3986/2011). Οικονομικό Αντικείμενο: 3.580.783,43 ευρώ.
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 4213/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της αποδοχής εικονικών φορολογικών στοιχείων μεγάλης αξίας. Οικονομικό Αντικείμενο: 8.771.547,43 ευρώ.
Πενταμελές Εφετείο Κακουργημάτων Αθηνών: 1569/2023	Καταδικαστική απόφαση για υπεξαίρεση μνημείων ιδιαίτερα μεγάλης αξίας (άρθρ. 54 εδ. α' Ν. 3028/2002 και 375 ΠΚ). Απόδοση αρχαίων αντικειμένων στο Δημόσιο. Οικονομικό Αντικείμενο: 18.255.000 ευρώ.
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 3125/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της μη απόδοσης ΦΠΑ. Οικονομικό Αντικείμενο: 18.192.054,08 ευρώ.
Πενταμελές Εφετείο Κακουργημάτων Αθηνών: 719/2023:	Καταδικαστική Απόφαση για το αδίκημα της έκδοσης εικονικών φορολογικών στοιχείων. Οικονομικό Αντικείμενο: 1.719.048 ευρώ.
Τρ. Εφ. Κακουργημάτων Αθηνών 1717/2023	Καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα της μη απόδοσης ΦΠΑ. Οικονομικό Αντικείμενο: 1.601.812,57 ευρώ.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΔΑ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων ΕΕ, ΔΕΕ, ΕΔΔΑ & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
<p>A2538 Αριθ. προσφυγής 36705/16 Απόφαση της 20-6-2023.</p>	<p>Η προσφεύγουσα ισχυρίσθηκε ότι οι Ελληνικές Αρχές παραβίασαν το δικαίωμά της στην ιδιωτική ζωή, το οποίο προστατεύεται από το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ αυτοτελώς και σε συνδυασμό με το άρθρο 13 (δικαίωμα σε εθνική προσφυγή), εξαιτίας της δημοσιοποίησης της φωτογραφίας της και προσωπικών της στοιχείων στον Τύπο, με βάση εισαγγελική διάταξη, χωρίς προηγούμενη σχετική ενημέρωσή της και χωρίς δικαίωμα αμφισβήτησης της διάταξης αυτής.</p>	<p>Διαπίστωση παραβίασης του δικαιώματος της Προσφεύγουσας στην ιδιωτική ζωή, το οποίο προστατεύεται από το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ. Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επέμβαση στο δικαίωμα της προσφεύγουσας για σεβασμό της ιδιωτικής της ζωής, που προκλήθηκε από την εισαγγελική παραγγελία και την ανακοίνωση της αστυνομίας, δεν ήταν επαρκώς δικαιολογημένη υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης και, παρά το περιθώριο εκτίμησης του εθνικού δικαστηρίου σε τέτοια θέματα, ήταν δυσανάλογη προς τους επιδιωκόμενους νόμιμους σκοπούς.</p>
<p>A2598 Αριθ. προσφυγής 12766/15 Απόφαση της 4-4-2023</p>	<p>Η προσφυγή αφορά τις καταγγελίες του προσφεύγοντος, Δικηγόρου, για παραβίαση του δικαιώματός του στην ελευθερία έκφρασης, που προστατεύεται από το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ, λόγω της πειθαρχικής ποινής που του επιβλήθηκε (προσωρινή παύση δύο μηνών από την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος), σε συνέχεια της συμμετοχής του σε τηλεοπτική εκπομπή, που αφορούσε υπόθεση σεξουαλικής κακοποίησης της ανήλικης κόρης του εντολέα του, κατά τη διάρκεια της δικαστικής διερεύνησης της υπόθεσης.</p>	<p>Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τον προσωρινό χαρακτήρα της παύσης, η οποία θα μπορούσε να διαρκέσει από 8 ημέρες έως 6 μήνες, τη δυνατότητα μόνιμης παύσης, καθώς και το γεγονός ότι μειώθηκε κατόπιν ενδίκου μέσου η προσωρινή παύση που είχε αρχικά επιβληθεί από δύο μήνες σε ένα μήνα, δέχτηκε ότι η πειθαρχική κύρωση που επιβλήθηκε στον προσφεύγοντα δεν ήταν δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό, δηλαδή την προστασία του κύρους της δικαστικής εξουσίας και των δικαιωμάτων των άλλων και απέρριψε την προσφυγή ως προδήλως αβάσιμη.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΔΑ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΕΠΙΛΥΘΕΝ ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
<p>A2433 Αριθ. προσφυγής 19165/20 Απόφαση της 23-5-2023</p>	<p>Η προσφυγή αφορά την απώλεια της επικοινωνίας του προσφεύγοντος με τα παιδιά του, παρά τις εθνικές δικαστικές αποφάσεις που του αναγνωρίζουν το δικαίωμα επικοινωνίας, και τη φερόμενη παράλειψη των αρχών να διενεργήσουν ψυχολογική έκθεση και έκθεση κοινωνικής πρόνοιας. Ο προσφεύγων υπέβαλε πολλαπλές καταγγελίες σε διάφορες εγχώριες αρχές χωρίς αποτέλεσμα. Κατήγγειλε παραβίαση του δικαιωμάτος του στην οικογενειακή ζωή, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Σύμβασης. Επιδικάσθηκε υπέρ του προσφεύγοντος το ποσό των 7.500 ευρώ, ως αποζημίωση για ηθική βλάβη.</p>	<p>Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένης της παρέλευσης του χρόνου, το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών, τα κριτήρια που ορίζονται στη δική του νομολογία και τις παρατηρήσεις των διαδίκων, παρά το περιθώριο εκτίμησης του κράτους, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ελληνικές αρχές δεν έλαβαν όλα τα αναγκαία μέτρα που θα μπορούσαν εύλογα να απαιτηθούν από αυτές για να επιβάλουν το δικαίωμα του προσφεύγοντος να έχει επικοινωνία και να δημιουργήσει σχέση με τις κόρες του. Κατά συνέπεια, διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ.</p>
<p>A2658 Αριθ. προσφυγής 47833/20. Απόφαση της 27-6-2023.</p>	<p>Ο προσφεύγων, πρώην Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, ισχυρίστηκε ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του στην ελευθερία του λόγου, που προστατεύεται από το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ, λόγω της καταδίκης του από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αιγίου για την ανάρτηση στο προσωπικό του ιστολόγιο άρθρου με το οποίο ασκούσε κριτική στους ομοφυλόφιλους, επί ευκαιρία συζήτησης στη Βουλή νομοσχεδίου για το σύμφωνο συμβίωσης ζευγαριών του ίδιου φύλου και της εν μέρει απόρριψης από τον Άρειο Πάγο της αναίρεσης και των πρόσθετων λόγων αναίρεσης που είχε ασκήσει κατά των σχετικών αποφάσεων του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αιγίου.</p>	<p>Το Δικαστήριο παρατήρησε ότι ο προσφεύγων, ο οποίος ήταν υψηλόβαθμο στέλεχος της Εκκλησίας, όχι μόνο διέδωσε εκφράσεις που συνιστούν τη σοβαρότερη μορφή ρητορικής μίσους, δεδομένης της σοβαρότητάς τους και του πραγματικού τους περιεχομένου, αλλά και τις συνδύασε με υποκίνηση σε βία και τις κοινοποίησε μέσω του προσωπικού του ιστολόγιου, το οποίο αναπαρήγαγαν αργότερα διάφορα μέσα ενημέρωσης.</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, το Δικαστήριο θεώρησε ότι ο προσφεύγων προσπαθούσε να εκτρέψει το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ από τον πραγματικό του σκοπό, χρησιμοποιώντας το δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο εν λόγω άρθρο για σκοπούς που είναι σαφώς αντίθετοι προς τις αξίες της Σύμβασης. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, λόγω του άρθρου 17 της Σύμβασης, ο προσφεύγων δεν μπορεί να διεκδικήσει το ευεργέτημα της προστασίας που παρέχει το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ. Κατά συνέπεια, αποφάνθηκε ότι η προσφυγή είναι ασυμβίβαστη <i>ratione materiae</i> με τις διατάξεις της Σύμβασης, κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 στοιχείο α) και πρέπει να απορριφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ.4.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΕΕ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Α. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΔΕΕ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
C-134/23	Συμβούλιο της Επικρατείας - 177/23 Ολ.	<p>Προδικαστικά ερωτήματα:</p> <p>1) Το άρθρο 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ1, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική (κανονιστική) ρύθμιση, με την οποία χαρακτηρίζεται ως γενικώς ασφαλής για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων διεθνή προστασία τρίτη χώρα, η οποία έχει μεν αναλάβει την νομική υποχρέωση να επιτρέψει την επανεισδοχή στο έδαφος της των εν λόγω κατηγοριών αιτούντων διεθνή προστασία, προκύπτει, όμως, ότι για μεγάλο χρονικό διάστημα (που στη συγκεκριμένη περίπτωση υπερβαίνει τους είκοσι μήνες) η χώρα αυτή αρνείται την επανεισδοχή και δεν προκύπτει ότι ερευνήθηκε το ενδεχόμενο να μεταβληθεί η στάση της χώρας στο προσεχές μέλλον, με το άρθρο 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 18 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης;</p> <p>ή</p> <p>2) έχει την έννοια ότι η επανεισδοχή στην τρίτη χώρα δεν αποτελεί σωρευτική προϋπόθεση για την έκδοση της εθνικής (κανονιστικής) πράξης, με την οποία χαρακτηρίζεται τρίτη χώρα ως γενικώς ασφαλής για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων διεθνή προστασία, αλλά αποτελεί σωρευτική προϋπόθεση για την έκδοση της ατομικής πράξης, με την οποία απορρίπτεται συγκεκριμένο αίτημα διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτο για τον λόγο της «ασφαλούς τρίτης χώρας»;</p> <p>ή</p> <p>3) έχει την έννοια ότι η επανεισδοχή στην «ασφαλή τρίτη χώρα» πρέπει να εξακριβώνεται μόνον κατά την στιγμή της εκτέλεσης της απόφασης, όταν η απόφαση αυτή περί απόρριψης του αιτήματος διεθνούς προστασίας βασίζεται στον λόγο της «ασφαλούς τρίτης χώρας»;</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΕΕ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Α. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΔΕΕ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
C-555/23 και C-556/23	Συμβούλιο της Επικρατείας - 1350/23 και 1349/23 (Τμ. Δ).	<p>Ερωτάται εάν εντάσσονται στους σκοπούς της Οδηγίας (ΕΕ) 2010/131, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/18082 και, συνεπώς, στο ρυθμιστικό πεδίο της: α) η εξασφάλιση του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης αξίας και αξιοπρέπειας και β) η αποτροπή της προβολής ποιοτικά υποβαθμισμένου περιεχομένου από τους παρόχους τηλεοπτικών υπηρεσιών και, συγκεκριμένα, περιεχομένου με τα χαρακτηριστικά του περιεχομένου που προβλήθηκε στην προκειμένη περίπτωση από την αιτούσα εταιρία.</p> <p>Υπό την εκδοχή ότι: α) η υποχρέωση σεβασμού και προστασίας της ανθρώπινης αξίας και αξιοπρέπειας ή/και β) η απαγόρευση προβολής ποιοτικά υποβαθμισμένου περιεχομένου και, συγκεκριμένα, περιεχομένου με τα χαρακτηριστικά της επίμαχης εκπομπής εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο της Οδηγίας, ερωτάται εάν αντίκειται στο άρθρο 4 παρ. 1 της Οδηγίας, σε συνδυασμό με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, που κατοχυρώνεται στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εθνική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι άνω υποχρεώσεις προβλέπονται για όλους τους παρόχους τηλεοπτικών υπηρεσιών πλην εκείνων που μεταδίδουν το τηλεοπτικό περιεχόμενο μόνο διαδικτυακά.</p>
C-404/22	Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών (Τμ. 11 ^ο Μον./λέξ) - 5880/22.	<p>Ερμηνεία του άρθρου 2, στοιχείο α', και του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλευσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Απόφαση της 6-7-2023.</p> <p>Το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφάνθηκε ότι:</p> <p>1) Το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλευσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, έχει την έννοια ότι: μπορεί να καταλαμβάνει νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο ενεργεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και ασκεί δραστηριότητες δημόσιας εξουσίας, εφόσον αυτό παρέχει παράλληλα έναντι αμοιβής υπηρεσίες που ανταγωνίζονται τις παρεχόμενες από φορείς της αγοράς.</p> <p>2) Το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2002/14 έχει την έννοια ότι: η προβλεπόμενη σε αυτό υποχρέωση ενημέρωσης και διαβούλευσης δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση μεταβολής της θέσης απασχόλησης μικρού αριθμού εργαζομένων που είχαν τοποθετηθεί προσωρινώς σε θέσεις ευθύνης, όταν η μεταβολή αυτή δεν είναι ικανή να επηρεάσει την κατάσταση, τη διάρθρωση και την πιθανή εξέλιξη της απασχόλησης μέσα στη συγκεκριμένη επιχείρηση ή να απειλήσει την απασχόληση εν γένει.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΕΕ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Α. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΔΕΕ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
C-745/22	Συμβούλιο της Επικρατείας - 2168/22 (Τμ. Δ).	<p>Ερωτάται: 1) Εάν ο Κανονισμός (ΕΚ) 853/20041 έχει την έννοια ότι εμπίπτει στην διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 αυτού (και, συνεπώς, για την διάθεσή του στην Ευρωπαϊκή αγορά απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής κατά το άρθρο 11α του Κανονισμού) προϊόν, όπως το Listex™ P100 της αιτούσης εταιρείας, το οποίο φέρει τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στην από 7.7.2016 σχετική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) και επιπλέον, κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσης, εφαρμόζεται εκτός εγκαταστάσεων σφαγείων κατά τα τελευταία στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, δεν αποβλέπει δε στην εξάλειψη της επιφανειακής μόλυνσης σε προϊόντα ζωικής προέλευσης αλλά στην αποτροπή της μόλυνσης και σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος,</p> <p>2) Εάν ο Κανονισμός (ΕΚ) 1333/20081 έχει την έννοια ότι το κατά τα ανωτέρω προϊόν της αιτούσης συνιστά πρόσθετο τροφίμων ή τεχνολογικό βοήθημα (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ α' και β' του εν λόγω Κανονισμού 1333/2008).</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΕΕ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Α. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΔΕΕ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
C-66/23	Συμβούλιο της Επικρατείας - 2511/22 (Τμ. Ε).	<p>Προδικαστικά ερωτήματα:</p> <p>1) Έχουν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 4 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ1, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ2 την έννοια ότι απαγορεύουν εθνικές κανονιστικές διατάξεις, όπως αυτές εκτέθηκαν στη σκέψη 6, στις οποίες προβλέπεται ότι τα μέτρα ειδικής προστασίας, διατήρησης και αποκατάστασης των ειδών και των ενδιαιτημάτων-οικοτόπων της άγριας ορνιθοπανίδας στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) εφαρμόζονται μόνο στα «είδη χαρακτηρισμού», δηλαδή μόνο στα είδη της άγριας ορνιθοπανίδας που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2009/147/ΕΚ καθώς και στα αποδημητικά πτηνά με τακτική παρουσία εντός κάθε ΖΕΠ, τα οποία, σε συνδυασμό με τα κριτήρια χαρακτηρισμού των ΖΕΠ που περιλαμβάνονται στην εθνική νομοθεσία, χρησιμοποιούνται ως δείκτες τεκμηρίωσης του ορισμού μιας περιοχής ως ΖΕΠ;</p> <p>2) Ασκεί επιρροή στην ως άνω απάντηση το γεγονός ότι τα ως άνω μέτρα ειδικής προστασίας, διατήρησης και αποκατάστασης των ειδών και των ενδιαιτημάτων-οικοτόπων της άγριας ορνιθοπανίδας στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) αποτελούν κατ' ουσίαν βασικά προληπτικά μέτρα διασφάλισης («μέτρα προδιασφάλισης») των ΖΕΠ, οριζόντιας εφαρμογής, δηλαδή για όλες τις ΖΕΠ, και ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν θεσπιστεί στην ελληνική έννομη τάξη σχέδια διαχείρισης για κάθε συγκεκριμένη ΖΕΠ με τον καθορισμό στόχων και μέτρων που είναι απαραίτητα για να επιτευχθεί ή να διασφαλιστεί η ικανοποιητική διατήρηση εκάστης ΖΕΠ και των ειδών που διαβιούν εντός αυτής; και</p> <p>3) Ασκεί επιρροή στην απάντηση στα δύο προηγούμενα ερωτήματα το γεγονός ότι βάσει της υποχρέωσης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ1 και «δέουσας εκτίμησης» σύμφωνα με τις παραγράφους 2-4 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ καταγράφονται, στο πλαίσιο εκτίμησης των επιπτώσεων κάθε συγκεκριμένου σχεδίου δημόσιων ή ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όλα τα είδη του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2009/147/ΕΚ ή των αποδημητικών πτηνών με τακτική παρουσία εντός κάθε ΖΕΠ;</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΕΕ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Α. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΔΕΕ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
C-590/21	Άρειος Πάγος – 820/21 - (Τμ. ΑΙ Πολιτικό).	<p>Απόφαση της 7-9-2023.</p> <p>Ερμηνεία του άρθρου 34, σημείο 1, και του άρθρου 45, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.</p> <p>Το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφάνθηκε ότι:</p> <p>Το άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 45, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, έχει την έννοια ότι: δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να αρνηθεί την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεως δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, λόγω αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη, όταν η απόφαση αυτή εμποδίζει τη συνέχιση δίκης εκκρεμούσας ενώπιον άλλου δικαστηρίου του πρώτου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που επιδικάζει προσωρινώς σε έναν από τους διαδίκους χρηματική αποζημίωση για τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται λόγω της δίκης αυτής, με την αιτιολογία, αφενός, ότι το αντικείμενο της δίκης καλύπτεται από συμφωνία συμβιβασμού, καταρτισθείσα νομοτύπως και επικυρωθείσα από το δικαστήριο του κράτους μέλους που εξέδωσε την εν λόγω απόφαση, και, αφετέρου, ότι το δικαστήριο του πρώτου κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου κινήθηκε η επίμαχη δίκη, στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας λόγω ρήτρας αποκλειστικής δικαιοδοσίας.</p>

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΕΕ

Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός σχηματισμός υποθέσεων Ε.Ε., Δ.Ε.Ε., Ε.Δ.Δ.Α. & Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Β. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΔΕΕ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
C-85/23	Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Γερμανία). Απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2023.	Ερωτάται εάν το άρθρο 24, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του κανονισμού (ΕΕ) 1069/2009, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το άρθρο 46 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1009, έχει την έννοια ότι ο όρος «αποθήκευση» περιλαμβάνει και τη διακοπή της διαδικασίας μεταφοράς, κατά την οποία κιβώτια με ζωικά υποπροϊόντα κατηγορίας 3 μεταφορτώνονται σε άλλο όχημα μεταφοράς και παραμένουν σε αυτό πριν από την περαιτέρω μεταφορά τους σε μονάδα επεξεργασίας για περισσότερες -έως οκτώ- ώρες, χωρίς το υλικό να υποβληθεί σε επεξεργασία ή να μεταγγιστεί σε άλλα κιβώτια.
C-170/23	Landgericht Frankfurt am Main (Γερμανία). Απόφαση της 20ης Μαρτίου 2023.	Ερωτάται: 1) Εάν το άρθρο 12, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302, έχει την έννοια ότι εξακολουθεί να οφείλεται στον διοργανωτή αποζημίωση λόγω καταγγελίας, αν κατά την ημέρα του ταξιδιού δεν υφίστανται πλέον σοβαρές διαταράξεις λόγω εκτάκτων, αναπόφευκτων περιστάσεων, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι σε προγενέστερο χρονικό σημείο είχαν ανακύψει τέτοιες περιστάσεις που θα είχαν προκαλέσει σοβαρή διατάραξη, ή το ζήτημα αν έκτακτες, αναπόφευκτες περιστάσεις προκαλούν σοβαρή διατάραξη του ταξιδιού εξαρτάται μόνο από μίαν απόφαση που βασίζεται σε πρόβλεψη κατά το χρονικό σημείο της καταγγελίας και 2) Στην περίπτωση που κρίσιμη είναι η απόφαση που βασίζεται σε πρόβλεψη, μέχρι ποιο χρονικό σημείο πρέπει να περιμένει ο ταξιδιώτης προκειμένου να δικαιούται να υποβάλει την καταγγελία του χωρίς να πρέπει να καταβάλει αποζημίωση λόγω καταγγελίας, ακόμη και αν η σοβαρή διατάραξη λόγω εκτάκτων, αναπόφευκτων περιστάσεων παύσει εκ των υστέρων να υφίσταται.

ΔΙΑΙΤΗΣΙΕΣ/ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ
<p>Η με αριθμό 17/2023 Διαιτητική Απόφαση</p>	<p>Μείωση ετήσιου οικ. ανταλλάγματος που καταβάλλει ο φορέας διαχείρισης του τουριστικού λιμένα Σάμου και αποζημίωση λόγω ελαττώματος του μώλου του λιμένα. Επιδικάστηκε ποσό 16.800 ευρώ σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου αντί του αιτηθέντος ποσού 470.000 ευρώ.</p> <p>Οικονομικό αντικείμενο: 470.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
<p>Η με ημερομηνία 10.10.2023 Διαιτητική Απόφαση</p>	<p>Αποζημίωση παραχωρησιούχου αυτοκινητοδρόμου λόγω ζημιών από βραχόπτωση στην περιοχή των Τεμπών.</p> <p>Επιδικάστηκε ποσό 294.350 ευρώ + ΦΠΑ σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου αντί του αιτηθέντος ποσού 644.000 ευρώ + ΦΠΑ.</p> <p>Οικονομικό αντικείμενο: 644.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
<p>Το με ημερομηνία 7/4/2023 Πόρισμα Επιτροπής Επίλυσης Τεχνικών Διαφορών</p>	<p>Αποζημίωση παραχωρησιούχων περιφερειακών αεροδρομίων λόγω πανδημίας COVID-19 και κρατικών μέτρων για β' εξάμηνο 2021.</p> <p>Επιδικάστηκε ποσό 34.000.000 ευρώ σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου αντί του αιτηθέντος ποσού 40.000.000 ευρώ. Με τα Πρακτικά 413+414/2023 του Α' Τμήματος ΝΣΚ επήλθε συμβιβασμός στο ποσό των 27.988.000 ευρώ.</p> <p>Οικονομικό αντικείμενο: 40.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
<p>Η με αριθμό 38/2022 Διαιτητική Απόφαση</p>	<p>Κατάθεση αγωγής ενώπιον του Εφετείου Αθηνών για την αναγνώριση της ανυπαρξίας και, επικουρικά, για την ακύρωση της απόφασης με αριθμό 38/2022 του Διαιτητικού Δικαστηρίου του άρθρου 27 της Σύμβασης, με ημερομηνία 30-7-1956, που κυρώθηκε με το ν.δ.3560/1956 (Α' 22), με την οποία έγινε, κατά πλειοψηφία, δεκτή η από 28.12.2021 Αίτηση προσφυγής σε διαιτησία-Αγωγή, εταιρίας τεθείσας υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο υποχρεώθηκε να καταβάλει στην αιτούσα - ενάγουσα νομιμότοκα από την άσκηση της αίτησης το ποσό των 49.200.029,52 ευρώ ως αποζημίωση για την ανόρθωση της ζημίας που αυτή έχει υποστεί από την επιβολή φόρου εισοδήματος επί των χρηματικών ποσών που της είχαν επιδικαστεί με προηγούμενες Διαιτητικές Αποφάσεις.</p> <p>Οικονομικό αντικείμενο: 49.200.029,52 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.</p>

ΔΙΑΙΤΗΣΙΕΣ/ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ
<p>Η με αριθμό 37/2022 Διαιτητική Απόφαση</p>	<p>Κατάθεση αγωγής ενώπιον του Εφετείου Αθηνών για την αναγνώριση της ανυπαρξίας και, επικουρικά, για την ακύρωση της απόφασης με αριθμό 37/2022 του Διαιτητικού Δικαστηρίου του άρθρου 27 της Σύμβασης, με ημερομηνία 30-7-1956, που κυρώθηκε με το ν.δ. 3560/1956 (Α' 22), με την οποία έγινε, κατά πλειοψηφία, δεκτή η από 28.12.2021 Αίτηση προσφυγής σε διαιτησία-Αγωγή, εταιρίας τεθείσας υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο υποχρεώθηκε να καταβάλει στην αιτούσα - ενάγουσα νομιμότοκα από την άσκηση της αίτησης το ποσό των 48.683.417,50 ευρώ ως αποζημίωση για την ανόρθωση της ζημίας που αυτή έχει υποστεί από την επιβολή φόρου εισοδήματος επί των χρηματικών ποσών που της είχαν επιδικαστεί με προηγούμενες Διαιτητικές Αποφάσεις.</p> <p>Οικονομικό αντικείμενο: 48.683.417,50 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.</p>
<p>Η με ημερομηνία 09.10.2020 τελική Διαιτητική Απόφαση (Υπόθεση ICC 24214/AYZ)</p>	<p>Άσκηση αναίρεσης κατά της απόφασης 5049/2022 του Εφετείου Αθηνών με την οποία απορρίφθηκε στο σύνολό της η με αριθμό 374/77/2021. Αγωγή ακύρωσης που άσκησε το Ελληνικό Δημόσιο κατά της από 9.10.2020 απόφασης του Διαιτητικού Δικαστηρίου του άρθρου 39 της κυρωθείσας με το άρθρο 216 του ν. 4389/2016 από 14.12.2015 Σύμβασης Παραχώρησης (Υπόθεση ICC 24214/AYZ) με την οποία υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει στον Παραχωρησιούχο Περιφερειακών Αεροδρομίων το ποσό του 1.683.868 ευρώ νομιμότοκα από 27.02.2019 για εκτέλεση επικειμένων έργων ανακαίνισης οδοστρωματων χώρου ελεγχόμενης πρόσβασης αερολιμένα.</p> <p>Οικονομικό αντικείμενο: 1.683.868 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.</p>
<p>Η από 13.09.2023 εν μέρει οριστική Διαιτητική Απόφαση Υπόθεση ICC</p>	<p>Προσφυγή στη Διεθνή Διαιτησία του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (International Chamber of Commerce - ICC) που άσκησε το ΕΔ το 2014 κατά των εταιρειών «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε. (Ναυπηγεία Σκαρμαγκά)» κλπ (συν.7 εταιρειών), με διεκδικούμενο αρχικά ποσό ύψους περί τα 5 δις Ευρώ, σχετικά με τις απαιτήσεις του από την υλοποίηση της «Εκτελεστικής Συμφωνίας», που κυρώθηκε με τον ν.3885/2010 και αφορά τη ναυπήγηση νέων και τον εκσυγχρονισμό παλαιότερων υποβρυχίων του Πολεμικού Ναυτικού. Στα πλαίσια προηγούμενης προσφυγής των νυν αντιδίκων του Ελληνικού Δημοσίου, με διεκδικούμενο αρχικό ποσό 1,7 δις Ευρώ, εξ αφορμής της ίδιας σύμβασης, είχε επιδικασθεί με απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου (ICC case no.18675) στην «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε.» το συνολικό ποσό των 155 εκατομμυρίων Ευρώ. Με τη νυν αναφερόμενη εν μέρει οριστική απόφαση επί της προσφυγής του ΕΔ «ακυρώνονται» εν τοις πράγμασι οι προηγούμενες επιδικάσεις σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου και αποκρυσταλλώνεται μια πολύ καλή προοπτική για επιδίκαση υπέρ αυτού, ενός ποσού που μπορεί να ανέλθει μέχρι το ποσό των 220 εκατομμυρίων Ευρώ. Ταυτόχρονα, η Προσφυγή αυτή έχει ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς αποτελεί την πρώτη σε επίπεδο διεθνούς διαιτησίας δυναμική αντίδραση του Ελληνικού Δημοσίου στις αντισυμβατικές ή/και παράνομες συμπεριφορές των προμηθευτών εξοπλιστικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των ενόπλων δυνάμεων της χώρας. Για την πληρότητα της ενημέρωσης αναφέρουμε ότι ήδη δρομολογούνται οι διαδικασίες για την εκδίκαση του τελευταίου μέρους της υπόθεσης και την έκδοση της τελικής απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 5.000.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>

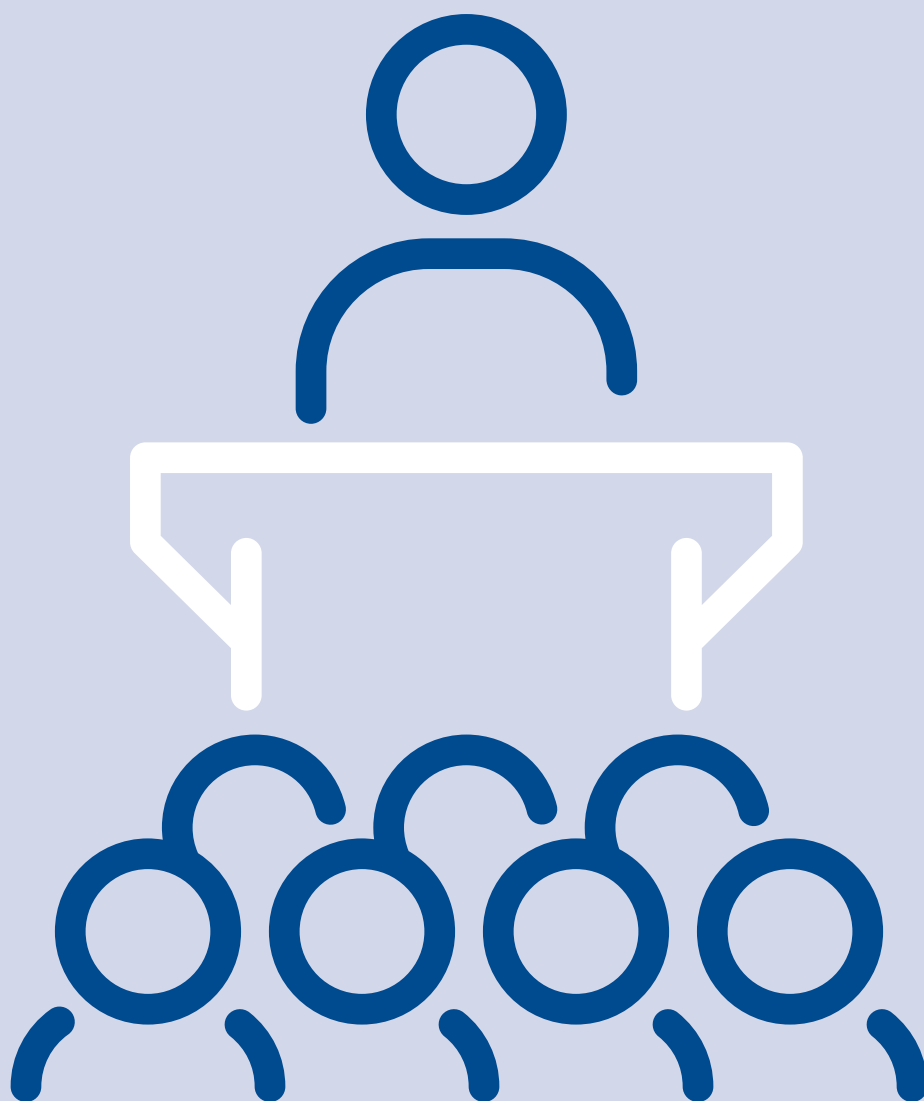
ΔΙΑΙΤΗΣΙΕΣ/ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ
<p>Η με ημερομηνία 30.06.2023 Τελική/οριστική Διαιτητική Απόφαση (ICSID Case no.ARB/16/20/)</p>	<p>Προσφυγή στη διαιτησία του Διεθνούς Κέντρου για την Επίλυση Διαφορών από Επενδύσεις (International Centre for Settlement of Investment Disputes – ICSID) των κατόχων του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε. (Ναυπηγεία Σκαραμαγκά)» κατά του Ελληνικού Δημοσίου, με διεκδικούμενο αρχικό ποσό ύψους περί τα 400 εκατομμύρια Ευρώ. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, το Δημόσιο παρέβη τη διμερή συμφωνία Ελλάδος - Λιβάνου για την προστασία των επενδύσεων και, με τους χειρισμούς του, κατέστρεψε την επένδυσή τους στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Με την αναφερόμενη απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου του ICSID απορρίφθηκε η προσφυγή των ανωτέρω στο σύνολό της. Για την πληρότητα της ενημέρωσης αναφέρουμε ότι οι αντίδικοι άσκησαν προσφυγή ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 400.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>
<p>Η από 12.09.2023 Διαιτητική Απόφαση (LCIA Case Arb. No. 215123)</p>	<p>Με την απόφαση αυτή απορρίπτεται καθ' ολοκληρίαν η από 26.3.2021 αίτηση διαιτησίας που άσκησε η εταιρεία με την επωνυμία «Ε...Λ... Ανώνυμη Εταιρεία...» κατά του ΤΑΙΠΕΔ και της Ελληνικής Δημοκρατίας, πλην του αιτήματος επιδίκασης δικαστικών εξόδων α) σε σχέση με το αίτημα του ΤΑΙΠΕΔ για την έκδοση άμεσης απόφασης (Application for Early Determination) και β) σε σχέση με το ζήτημα της δικαιοδοσίας του Διαιτητικού Δικαστηρίου και του παραδεκτού της αίτησης.</p> <p>Μετά δε από συμψηφισμό των δικαιούμενων από τους διαδίκους ποσών δικαστικών εξόδων, διατάχθηκαν α) η Αιτούσα να καταβάλει στην Ελληνική Δημοκρατία το ποσό των 114.240,27 ευρώ και το ποσό των 20.836,93 λιρών Αγγλίας, για εύλογες νομικές αμοιβές και έξοδα, β) το Πρώτο Καθού ΤΑΙΠΕΔ να καταβάλει στην Ελληνική Δημοκρατία το ποσό των 21.281,33 ευρώ, για εύλογες νομικές αμοιβές και έξοδα που σχετίζονται με το αίτημα του ΤΑΙΠΕΔ για την έκδοση άμεσης απόφασης, γ) η Αιτούσα να καταβάλει σε καθέναν από τους Καθών το ποσό των 48.811,45 λιρών Αγγλίας για τα Έξοδα Διαιτησίας και να επιστραφεί το υπόλοιπο των προκαταβολών των Εξόδων Διαιτησίας που τηρεί το LCIA, ποσού 41.855,28 λιρών Αγγλίας, στους Καθών, κατ' ίσα μέρη.</p> <p>Για την πληρότητα της ενημέρωσης αναφέρουμε ότι η αντίδικος άσκησε αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί ενώπιον του Εφετείου Αθηνών.</p> <p>Αρμόδια Γραφεία: ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
<p>Διαιτητική δίκη σε εξέλιξη.</p>	<p>Αποζημίωση παραχωρησιούχου αυτοκινητοδρόμου λόγω οικονομικής ζημίας από την αύξηση του κόστους κατασκευής του έργου εξαιτίας της οικονομικής και ενεργειακής κρίσης.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 90.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>

ΔΙΑΙΤΗΣΙΕΣ/ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ
Διαιτητική δίκη σε εξέλιξη.	<p>Αίτηση μισθωτών θαλάσσιας περιοχής για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, για αναγνώριση ανυπαίτιας λύσης της Μίσθωσης και απαγόρευση κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 3.400.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
Διαιτητική δίκη σε εξέλιξη.	<p>Αποζημίωση παραχωρησιούχου Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών λόγω αναγκαστικής μείωσης (κατ' εφαρμογή νόμων 4002/2011 4081/2012 κλπ) μισθωμάτων που καταβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο για μισθώσεις χώρων του αεροδρομίου.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 30.000.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
Διαιτητική δίκη σε εξέλιξη.	<p>Αποζημίωση παραχωρησιούχου αυτοκινητοδρόμου λόγω βραχόπτωσης στην περιοχή Κακιάς Σκάλας.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 997.397,00 ευρώ + ΦΠΑ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
Διαιτητική δίκη σε εξέλιξη.	<p>Αμφισβήτηση από παραχωρησιούχους περιφερειακών αεροδρομίων περικοπών από Υπουργείο Υποδομών προσαυξήσεων στο κόστος έργων πιστοποίησης αεροδρομίων κατά EASA.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: 6.300.000 ευρώ.</p> <p>Αρμόδιο Γραφείο: Θεματικός Σχηματισμός Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών.</p>
Διαιτητική δίκη σε εξέλιξη. (Υπόθεση ICC 24496/AYZ)	<p>Αίτηση Προσφυγής σε Διαιτησία (Υπόθεση ICC 24496/AYZ) της αλλοδαπής εταιρίας με την επωνυμία: "KRAUSS-MAFFEI WEGMANN GMBH & CO.KG" κατά του Ελληνικού Δημοσίου, ενώπιον του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του ICC. για καταβολή τόκων υπερημερίας επί καθυστερημένα εξοφληθέντων τιμολογίων.</p> <p>Οικονομικό Αντικείμενο: Αρμόδιο Γραφείο: 146.048.054,40 ευρώ + τόκοι επιδικίας.</p> <p>ΓΝΣ στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Δημοσιεύσεις - Ομιλίες Λειτουργών του ΝΣΚ σε Συνέδρια και Ημερίδες – Συμμετοχές

- ▶ Έκδοση βιβλίου του Προέδρου ε.τ. του ΝΣΚ κ. Ιωάννη-Κωνσταντίνου Χαλκιά με τίτλο «Νομικό Συμβούλιο του Κράτους Σημαντικές Γνωμοδοτήσεις ετών 2018-2022» από τις εκδόσεις «Νομική Βιβλιοθήκη».
- ▶ Εισήγηση της Νομικής Συμβούλου του Κράτους Χριστίνας Διβάνη με τίτλο «Το συνταγματικό δικαίωμα στο περιβάλλον και οι δυνατότητες δικαστικής προστασίας του στα Διοικητικά, Πολιτικά και Ποινικά Δικαστήρια» στο πλαίσιο του Συνεδρίου με θέμα «Το Δίκαιο της Ενέργειας & του Περιβάλλοντος» το οποίο διοργανώθηκε στο Βόλο 10 & 11 Μαρτίου 2023 από την Ένωση Ελλήνων Νομικών e-Θέμις σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Βόλου και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.
- ▶ Κοινή Επιστημονική εκδήλωση της Ελληνικής Ένωσης Ευρωπαϊκού Δικαίου με το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Την Πέμπτη, 14 Δεκεμβρίου 2023 διοργανώθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κοινή Επιστημονική εκδήλωση της Ελληνικής Ένωσης Ευρωπαϊκού Δικαίου με το ΝΣΚ με ομιλήτριες:
  - 1) Την κ. Ελένη Λευθεριώτου, Δ.Ν., Νομική Σύμβουλο του Κράτους, με θέμα «Αναπτυξιακά Προγράμματα: Οι μεταρρυθμίσεις που επέφεραν στους εθνικούς θεσμούς και τη Διοίκηση» και
  - 2) Την κ. Αντωνία-Ευανθία Βασιλοπούλου, Πάρεδρο ΝΣΚ, με θέμα «Κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα: όταν οι κανόνες του ανταγωνισμού συμπορεύονται με την αγροτική ανάπτυξη».

Της συνεδρίασης προήδρευσε ο ομότ. Καθηγητής Νομικής Σχολής ΔΠΘ κ. Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος, πρ. Δικαστής στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δικηγόρος.
- ▶ Μελέτη του Δικαστικού Πληρεξουσίου ΝΣΚ Γεώργιου Γεωργόπουλου με τίτλο: Η ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΗ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ» η οποία δημοσιεύθηκε στο περιοδικό In Jure, τεύχος 1, Ιανουάριος - Απρίλιος 2023.
- ▶ Παρακολούθηση στις 20 και 21 Μαρτίου 2023 από 5 Νομικούς Συμβούλους του Κράτους και 7 Παρέδρους ΝΣΚ του Επιμορφωτικού Προγράμματος του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με θέμα: ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ/ΕΣ ΓΙΑ ΑΝΑΛΗΨΗ ΘΕΣΕΩΝ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ.
- ▶ Συμμετοχή της Προέδρου του ΝΣΚ Ευγενίας Ε. Βελώνη τη Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2023 στη συνάντηση την οποία συγκάλεσε στο Προεδρικό Μέγαρο η Α.Ε. Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαρόπουλου προκειμένου να συζητηθούν επίκαιρα ζητήματα της Δικαιοσύνης. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν επίσης η πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Ευαγγελία Νίκα, η πρόεδρος του Αρείου Πάγου, Μαρία Γεωργίου, ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Ιωάννης Σαρμάς, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Ισίδωρος Ντογιάκος, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, Δημήτριος Κωστάκης, ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και Πρόεδρος της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας, Δημήτρης Βερβεσός και ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος, Γεώργιος Διαμάντης.
- ▶ Χαιρετισμός της Προέδρου του ΝΣΚ Ευγενίας Ε. Βελώνη την Τετάρτη, 22 Μαρτίου 2023 στην ημερίδα που συνδιοργάνωσαν στην αίθουσα των Διοικητικών Δικαστηρίων Αθηνών «Δημήτριος Μπαρδούτσος», το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών και η Ένωση Γυναικών Δικηγόρων Αθηνών και Φίλων «ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΥΔΗ», με θέμα: «Η Γυναίκα του χθες, του σήμερα και του αύριο».
- ▶ Παρουσία της Προέδρου του ΝΣΚ Ευγενίας Ε. Βελώνη την Τρίτη 4 Απριλίου 2023 στην εκδήλωση που διοργάνωσε το Υπουργείο Οικονομικών με τίτλο «Ελληνική Οικονομία-Ανθεκτικότητα • Πρόοδος • Προοπτική» στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος», με κύριους ομιλητές τον Πρωθυπουργό, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη και τον Πρόεδρο του Eurogroup, κ. Paschal Donohoe
- ▶ Συμμετοχή του Σχηματισμού εθνικών και διεθνών διαιτησιών του ΝΣΚ την Τετάρτη 28 Ιουνίου 2023 στο 5ο συνέδριο διαιτησίας που διοργανώθηκε από τη ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας (ΕΟΔΙΔ) στο ξενοδοχείο Wyndham Grand Athens. Ως μέρος του προγράμματος του Συνεδρίου, παρουσιάστηκε από την Προϊσταμένη του Σχηματισμού κ. Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ, το θεσμικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας, καθώς και οι αρμοδιότητες του Σχηματισμού Εθνικών και Διεθνών Διαιτησιών του ΝΣΚ

- ▶ Τιμητική εκδήλωση για την αφυπηρέτηση της Πρόεδρος του ΝΣΚ, 2 Αντιπροέδρων, 10 Νομικών Συμβούλων του Κράτους και 1 Παρέδρου ΝΣΚ.

Το απόγευμα της Τετάρτης 28 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στη Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων με επιμέλεια και υπό την αιγίδα της Ένωσης Μελών Νομικού Συμβουλίου του Κράτους τιμητική εκδήλωση για τους αφυπηρετούντες λειτουργούς του ΝΣΚ: την Πρόεδρο του ΝΣΚ Ευγενία Βελώνη, τους Αντιπροέδρους ΝΣΚ Γεώργιο Κανελλόπουλο και Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Ασημίνα Ροδοκάλη, Δημήτριο Μακαρονίδη, Χριστίνα Διβάνη, Παναγιώτη Παππά, Πέτρο Κωνσταντινόπουλο, Ευσταθία Τσαούση, Παναγιώτα- Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Στέργιο Κίκα, Κωνσταντίνο Ζαμπάρα και Νικόλαο Μουκαζή, καθώς και την Πάρεδρο ΝΣΚ Σπιριδούλα Ραυτοπούλου.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, οι Γενικός Επίτροπος και Αντεπίτροπος της Επικρατείας των Διοικητικών Δικαστηρίων, ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, οι Διοικητής και Υποδιοικητής του e ΕΦΚΑ, εκπρόσωποι των Δικαστικών Ενώσεων, καθώς και πλήθος λειτουργών του ΝΣΚ προσκεκλημένοι των αφυπηρετούντων, οι οποίοι συνοδεύονταν από τους οικείους τους.

Τους αφυπηρετούντες προσφώνησαν η Πρόεδρος της Ενώσεως Μελών ΝΣΚ καθώς και συνάδελφοι με τους οποίους είχαν συνυπηρετήσει.

Η Πρόεδρος και οι αφυπηρετούντες λειτουργοί του ΝΣΚ απηύθυναν αποχαιρετιστήριες ομιλίες, ενώ η Ένωση Μελών ΝΣΚ τους απένειμε τιμητικές πλακέτες για την πολυετή ευδόκιμη υπηρεσία τους στο Σώμα.

- ▶ Συμμετοχή της Προέδρου του ΝΣΚ Νίκης Μαριόλη την Τετάρτη 25 Οκτωβρίου 2023 στην πανηγυρική συνεδρίαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί τη αποχωρήσει του αφοσιωμένου λειτουργού της Δικαιοσύνης, Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ιωάννη Σαρμά. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ο Υπουργός Δικαιοσύνης Γεώργιος Φλωρίδης, ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης Ιωάννης Μπούγας, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης Πάνος Αλεξανδρής, η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας Ευαγγελία Νίκα, ο Γενικός Επίτροπος Επικρατείας των Διοικητικών Δικαστηρίων Ιωάννης Συμεωνίδης και ο Πρόεδρος της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας Δημήτριος Βερβεσός.
- ▶ Συμμετοχή της Προέδρου του ΝΣΚ Νίκης Μαριόλη τη Δευτέρα 30 Οκτωβρίου 2023 στην εκδήλωση, η οποία διοργανώθηκε από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» για την παρουσίαση της έκδοσης του τόμου των πρακτικών του Συνεδρίου «Εννέα δεκαετίες Συμβούλιο της Επικρατείας, οι οραματισμοί του Ελευθερίου Βενιζέλου και η εξέλιξη του Δικαστηρίου στη διαδρομή του χρόνου». Η έκδοση παρουσιάστηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, με κεντρική ομιλήτρια την Α.Ε. Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, ενώ προηγήθηκαν χαιρετισμοί από την Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, Ευαγγελία Νίκα και τον Γενικό Διευθυντή του Εθνικού Ίδρυματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Νικόλαο Παπαδάκη-Παπαδή και παρέμβαση από τον Σύμβουλο της Επικρατείας και Πρόεδρο της Ενώσεως Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας, Παναγιώτη Τσούκα.
- ▶ Χαιρετισμός της Προέδρου του ΝΣΚ Νίκης Μαριόλη την Τετάρτη 13 Δεκεμβρίου 2023 στην εκδήλωση με θέμα «Η ΕΣΔΑ: 70 χρόνια από την 1η κύρωσή της από την Ελλάδα (1953 -2023)», η οποία διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και το Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου και πραγματοποιήθηκε στο Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο χαιρετισμό η Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επισήμανε τον καθοριστικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) στη διατήρηση και προστασία των κοινών ευρωπαϊκών αξιών και του οικουμενικού χαρακτήρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τον κομβικό ρόλο του ΝΣΚ στο σύστημα προστασίας των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

**ΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2023

---

www.nsk.gr

**ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

